

การประกอบสร้างความหมายของนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์
ในประเทศไทย

โดย

นางสาวปิยกาญจน์ กาญจนบุรากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การประกอบสร้างความหมายของนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์
ในประเทศไทย

โดย

นางสาวปิยกาญจน์ กาญจนบุรารังกูร

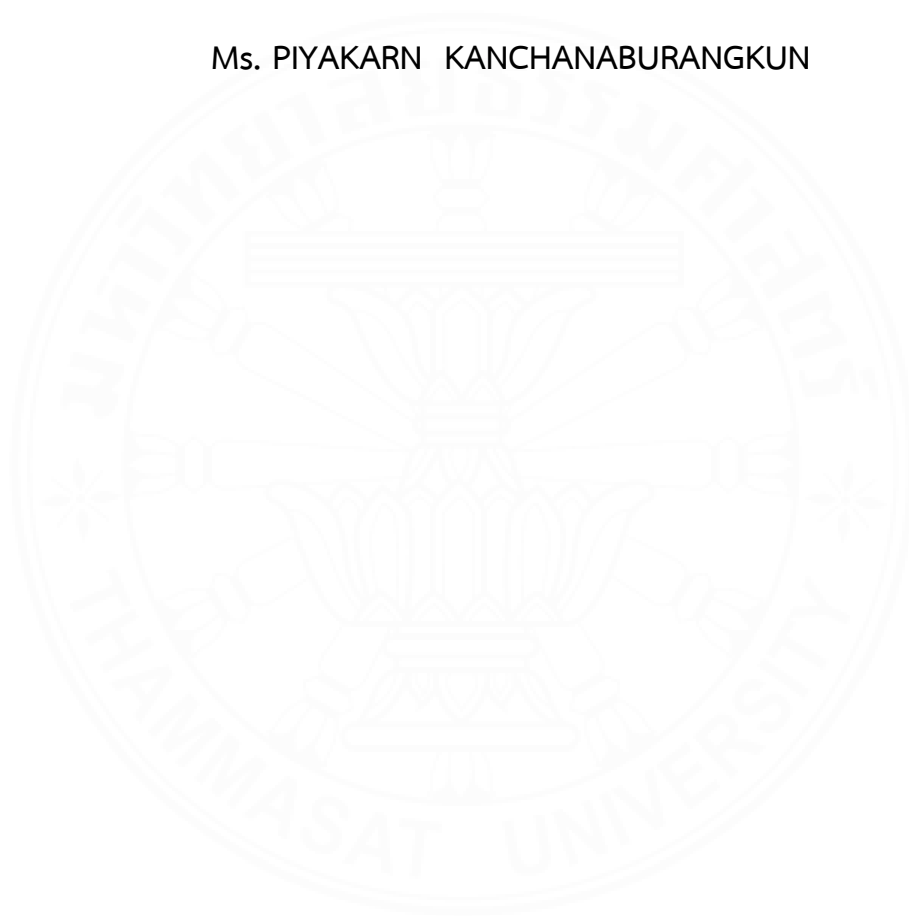

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน
วารสารศาสตรและสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE CONSTRUCTION OF MEANING OF PROSTITUTES HEROINE
IN THAI SOAP OPERA

BY

Ms. PIYAKARN KANCHANABURANGKUN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
PROGRAM IN MASS COMMUNICATION
FACULTY OF JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2020
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวปิยกาญจน์ กาญจนบุรณกุล

เรื่อง

การประกอบสร้างความหมายนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ในประเทศไทย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน)

เมื่อ วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ.2563

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสุข หินวิมาน)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิดา แสงสิงแก้ว)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ กัลยกร วรกุลลัญฐานีย์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.กำจร หลุยยะพงศ์)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ กัลยกร วรกุลลัญฐานีย์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การประกอบสร้างความหมายของนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ในประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวปิยกาญจน์ กาญจนบุรณกุล
ชื่อปริญญา	วารสารศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สื่อสารมวลชน วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิดา แสงสิงแก้ว
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาภาพตัวแทนของโสเภณีในสังคมผ่านละครโทรทัศน์ในระยะเวลา 20 ปี และต้องการทราบถึงประสบการณ์ของโสเภณีในฐานะผู้รับสารและเปรียบเทียบกับความแตกต่างระหว่างภาพตัวแทนกับผู้ประกอบอาชีพโสเภณี โดยการใช้วิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เอกสาร วารสาร และละครทั้งหมด 6 เรื่อง ได้แก่ ดาวพระศุภร กว่าจะรู้เดียงสา แม่เลือกเกิดได้ แม่ยายสะอื้น หลงไฟ กรงกรรม รวมไปถึงสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพโสเภณีทั้งหมด 8 คน

ผลการศึกษาพบว่า ภาพตัวแทนของโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ถูกสร้างให้นางเอกหรือตัวเอกโสเภณีที่เข้าสู่การประกอบอาชีพมี 4 รูปแบบหลัก ได้แก่ 1) ภาพตัวแทนของโสเภณีด้านการถูกหลอกหักหลัง/รับบทเป็นผู้ถูกกระทำ 2) ภาพตัวแทนความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ 3) ภาพตัวแทนของโสเภณี = อาชีพทางเลือกด้วยความสมัครใจ และ 4) ภาพตัวแทนของโสเภณีมีโอกาสได้รับการยอมรับจากสังคมและสามารถใช้ชีวิตต่อไปได้อย่างปกติ

ในด้านการต่อรองอำนาจของนางเอกหรือตัวเอกโสเภณีผ่านละครพบว่าตัวละครนางเอกหรือตัวเอกโสเภณีมีการต่อรองอำนาจอยู่ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) ต่อรองอำนาจด้วยความกตัญญู 2) ต่อรองอำนาจด้วยฐานะด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัว 3) ต่อรองอำนาจด้วยการเรียนรู้จากผู้ประกอบอาชีพด้วยกันและผ่านประสบการณ์ ในด้านของจุดจบของตัวละครแต่ละเรื่องปรากฏให้เห็นอยู่ 2 รูปแบบ คือ 1) โสเภณีที่มีโอกาสในการใช้ชีวิต 2) โสเภณีที่มีจุดจบถึงแก่ความตาย ในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพโสเภณีทั้ง 8 คน ได้มีเหตุผลในการเข้ามาสู่อาชีพโสเภณีและเมื่อเทียบกับผู้ประกอบอาชีพโสเภณีที่มีประสบการณ์จริงแล้วนั้น เกิดจากหลายปัจจัย ได้แก่ 1) ถูกหลอกมาขายตัว 2) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว และ 3) การเข้ามาเป็นด้วยความสมัครใจ สิ่งเหล่านี้ทำให้พบว่า

ภาพตัวแทนของโสเภณีในละครกับผู้ประกอบอาชีพโสเภณีที่ให้สัมภาษณ์มีจุดร่วมที่มีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกันในรายละเอียดไม่มากนัก อาจกล่าวได้ว่า ภาพตัวแทนในละครช่วง 20 ปีให้หลังแทบไม่หนีห่างจากความเป็นจริงเท่าไรนัก แต่สิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีมากกว่าละครนั้นคือ รายละเอียดของการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตแต่ละคน ซึ่งในด้านของการยอมรับภาพตัวแทนโสเภณีของโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์พบว่า ผู้ประกอบอาชีพโสเภณีมีทั้งยอมรับภาพตัวแทน ปฏิเสธภาพตัวแทน และต่อรองอำนาจบางอย่างที่เกิดขึ้นผ่านละคร

คำสำคัญ: การประกอบสร้าง, โสเภณี, ละครโทรทัศน์

Thesis Title	THE CONSTRUCTION OF MEANING OF PROSTITUTES HEROINE IN THAI SOAP OPERA
Author	Ms. Piyakarn Kanchanaburangkun
Degree	Master of Arts
Program in/Faculty/University	Mass Communication Journalism and Mass Communication Thammasat University
Thesis Advisor	Asst. Prof. Nithida Sangsinghkaew, Ph.D.
Academic Year	2020

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the representative image of prostitutes within the society through soap operas in the past 20 years in order to learn about their experiences through receiver's point of view and compare the difference between the representative image and actual prostitutes. Qualitative research was done through document, journal and soap opera analysis including interviews from 8 prostitutes. Soap operas used in analysis were Dao-Pra-Suk (ดาวพระศุภร์), Gwa-ja-roo-diang-sa (กว่าจะรู้เตียงสา), Mae-leuak-gert-dai (แม่เลือกเกิดได้), Mae-aai-sa-eun (แม่อายสะอื้น), Long-fai (หลงไฟ) and Grong-gam (กรงกรรม). Research found that the representative image of prostitutes through soap opera was created through the heroines or supporting characters in 4 types: representative image of prostitutes that was betrayed or abused, representative image of being dutiful to your guardians, representative image of a voluntary alternative career and representative image of prostitutes that was able to be accepted by the society and live their normal lives. In the matter of power struggle from prostitute heroines or supporting characters, research found that prostitute heroines or supporting characters could bargain their power in 3 ways: bargaining with dutifulness, bargaining with being the financial provider of the family and bargaining with learning from experience and other prostitutes. The ending of the characters were done in 2 ways in which they either got to live their lives peacefully or met with tragic

demise. In the interviews of 8 prostitutes, there were many factors that went into reasons to become a prostitute such as human-trafficking, financial status of the family and voluntary. These data informed that the representative image of prostitutes in soap operas and actual prostitutes did not bear much differences in details. It could be said that the representative image in Thai soap operas for the past 20 years did not stray away much from reality. What the interviews provided more than the soap operas were the details in their life decisions. Research found that the acceptance of representative image of prostitutes by soap opera found that these prostitutes had accepted, denied, and negotiated something which was happening in the representative of the prostitute.

Keywords: Construction, Prostitute, Soap Opera

กิตติกรรมประกาศ

ใครบางคนได้กล่าวไว้ว่า “รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา” เป็นประโยคเพื่อบอกให้เราเรียนรู้ว่าความรู้คือสิ่งที่มีค่า เมื่อใดที่เริ่มเรียนรู้สิ่งเหล่านั้น ความรู้เหล่านั้นคือสิ่งที่อยู่คู่กับเราอยู่ตลอดเวลา โลกแห่งการเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างไม่สิ้นสุดในตลอดช่วงของชีวิตคน ทั้งการเรียนรู้ประสบการณ์ของชีวิต การเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงาน รวมไปถึงการเรียนรู้ในโลกวิชาการ ทุกศาสตร์การเรียนรู้เหล่านี้เป็นสิ่งที่ประกอบสร้างขึ้นมาเป็นตัวของตัวเองในปัจจุบัน

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้หากขาดผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ข้าพเจ้า เหล่าคณาจารย์ของคณะวารสารและสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มอบความรู้ อันล้ำค่าและค้นหาตัวตนและทำให้ค้นพบหัวข้อที่สนใจ ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร. นิธิดา แสงสิงแก้ว ที่เป็นคนสำคัญในการชี้แนะให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ออกมาอย่างดี และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของ ผศ.ดร. สมสุข หินวิมาน สำหรับการเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ รวมไปถึง รศ. กัลยากร วรกุลลัญญานีย์ และ รศ. ดร. กำจร หลุยยะพงษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์สำหรับเป็นกรรมการสอบในวิทยานิพนธ์และให้คำชี้แนะต่าง ๆ เพื่อให้งานครั้งนี้ออกมาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับวิทยานิพนธ์เล่มนี้คือกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่ประกอบอาชีพโสเภณีที่ให้ความอนุเคราะห์เพื่อนำข้อมูลมาประกอบกับงานวิจัยชิ้นนี้ รวมไปถึงขอพระคุณพลตำรวจเอกพูนชัย ชูรัตน์ อดีตรองผู้กำกับเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เป็นผู้พาข้าพเจ้าเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อสัมภาษณ์ อีกทั้งเจ้าของร้านอาหาร (ฟลิซ่า) ที่ต้อนรับและบริการอาหารและเครื่องดื่มให้เป็นอย่างดี

ส่วนหนึ่งต้องขอขอบคุณทุกกำลังใจจากกัลยาณมิตรที่ดีทุกคนของข้าพเจ้าที่คอยสนับสนุนและอยู่เคียงข้างกับการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ แม้ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อาจพบกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย แต่สิ่งที่กัลยาณมิตรเหล่านี้มอบให้คือกำลังใจและความเชื่อมั่นในตัวข้าพเจ้าว่าจะสามารถข้ามผ่านไปได้ ทั้งนี้ขอขอบคุณพี่นอร์ที่ให้คำปรึกษามาตลอดในทุก ๆ เรื่อง ขอขอบคุณแพร์ที่เป็นผู้ช่วยวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอขอบคุณพี่เอ็งที่คอยให้กำลังใจและซัพพอร์ตน้องอยู่ตลอด ขอขอบคุณหนาวที่คอยช่วยเหลือตลอด ขอขอบคุณกลุ่มเพื่อนม.ปลายทุกคนที่มอบความเป็นไผ่เตอรืให้กับเรา ขอใจน้อง ๆ ทุกคนทั้งน้องเตย น้องมุก น้องนิต และน้อง ๆ ทุกคนที่เรารัก (จริง ๆ มีอีก แต่พิมพ์ไม่หมด แต่อยากให้รับรู้ว่าคุณใจ ๆ จริง ๆ) และขอบคุณโลกเสมือนอย่าง Genshin Impact จากค่าย Mihoyo ที่ทำให้เรารู้ว่าโลกแห่งเกมมันกว้างใหญ่และทำให้เรามีกำลังใจจากบทสนทนาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นอีกโลกหนึ่งที่เป็นที่ปักใจที่ดีมาก ๆ ที่เดียว

กำลังใจที่สำคัญที่สุดในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้คือผู้ที่เชื่อมั่นในตัวข้าพเจ้ามาตลอดคือ ครอบครัวของข้าพเจ้าที่คอยให้กำลังใจและเป็นแรงผลักดันให้ข้าพเจ้าข้ามผ่านเวลาอันแสนยาวนาน เหล่านี้ได้ ขอขอบคุณทั้งพ่อ แม่ พี่แก่ง น้องเกศ และรุชีไอ้ (แมว) ที่น่ารักทุกเหล่านี้อะและพยายามผลักดัน อยากรให้เราประสบความสำเร็จในอนาคต ถึงแม้จะมี conflict กันบ้าง แต่ทุกอย่างก็ผ่านไปด้วยดี

นางสาวปิยาภรณ์ กาญจนบุรณกร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(14)
สารบัญภาพ	(15)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 ปัญหาวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย	4
1.4 นิยามศัพท์	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโสเภณีและความเป็นผู้หญิง	6
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศ	6
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นกุลสตรี	8
2.1.3 แนวคิดสตรีนิยมแนวก้าวหน้าหรือสตรีนิยมสายถอนรากถอนโคน (Radical Feminism)	9
2.1.4 แนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม (Cultural Feminism)	10
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบสร้างความจริง มายาคติ	11

2.2.1 แนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริงทางสังคม	11
2.2.2 ทฤษฎีภาพตัวแทน	13
2.2.3 ทฤษฎีมายาคติ	14
2.2.4 แนวคิดและทฤษฎีวาทกรรม	17
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสถอดรหัส	19
2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	19
2.3.1.1 ละครโทรทัศน์ในประเทศไทย	19
2.3.1.2 โครงสร้างของละครโทรทัศน์	20
2.3.1.3 ประเภทของละครโทรทัศน์	21
2.3.2 แนวคิดการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ (Film Narration)	23
2.3.3 แนวคิดเรื่องการเข้ารหัสและถอดรหัส	26
2.3.4 แนวคิดเกี่ยวกับตัวละครและกลวิธีการสร้างตัวละคร	27
2.3.4.1 ประเภทของตัวละคร	28
(1) แบ่งตามบทบาทของตัวละคร	28
(2) แบ่งตามบุคลิกและลักษณะนิสัยของตัวละคร	29
2.3.4.2 แนวในการสร้างตัวละคร	30
(1) การสร้างตัวละครแนวสมจริง (Realistic)	31
(2) การสร้างตัวละครแนวอุดมคติ (Idealistic)	32
(3) การสร้างตัวละครแนวแบบฉบับ (Type)	32
(4) การสร้างตัวละครแนวเหนือจริง (Surrealistic)	33
(5) การสร้างตัวละครแนวบุคลิกฐาน	33
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
2.4.1 การประกอบสร้างของโสเภณี/ผู้หญิงผ่านสื่อโทรทัศน์	34
2.4.2 การประกอบสร้างของโสเภณี/ผู้หญิงผ่านสื่อออนไลน์	36
2.4.3 การประกอบสร้างโสเภณี/ผู้หญิงผ่านสื่อวรรณกรรม	36
2.4.4 การประกอบสร้างความเป็นโสเภณีผ่านสังคม	37
2.4.5 การรับรู้ภาพครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์	37
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	38

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
3.1 ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ	40
3.3.1.1 ละครโทรทัศน์	40
3.3.1.2 สัมภาษณ์	40
3.4 วิธีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล	40
3.5 การลงตารางข้อมูล	42
3.6 การนำเสนอข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการวิจัยการประกอบสร้างความหมายนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ในประเทศไทย	43
4.1 ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ตัวสาร	43
4.1.1 ดาวพระศุภร์ (ช่อง 7, 2545)	43
4.1.1.1 การเล่าเรื่องของละคร	43
4.1.1.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)	44
4.1.1.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)	51
4.1.1.4 ภาพตัวแทนโสเภณีผ่านละคร	52
4.1.1.5 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร	52
4.1.1.6 การต่อรองอำนาจของตัวละคร	53
4.1.1.7 วิเคราะห์ฉากในละคร	53
4.1.1.8 วิเคราะห์ฉากในละคร	55
4.1.2 กว่าจะรู้เตียงสา (ช่อง 7, 2555)	55
4.1.2.1 การเล่าเรื่องของละคร	55
4.1.2.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)	56
4.1.2.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)	57
4.1.2.4 ภาพตัวแทนโสเภณีผ่านละคร	58
4.1.2.6 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร	58

4.1.2.7 การต่อรงอำนาจของตัวละคร	58
4.1.2.8 วิเคราะห์ฉากในละคร	59
(1) ฉากเวลาทำงาน	59
(2) ฉากที่พัก	60
4.1.3 แม่เลือกเกิดได้ (ช่อง 8, 2558)	62
4.1.3.1 การเล่าเรื่องของละคร	62
4.1.3.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)	63
4.1.3.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)	67
4.1.3.4 ภาพตัวแทนโสเภณีผ่านละคร	67
4.1.3.5 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร	68
4.1.3.6 การต่อรงอำนาจของตัวละคร	68
4.1.3.7 วิเคราะห์ฉากในละคร	68
(1) ฉากเวลาทำงาน	68
(2) ฉากในบ้านพัก	69
4.1.4 หลงไฟ (ช่อง GMM25, 2560)	69
4.1.4.1 การเล่าเรื่องของละคร	69
4.1.4.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)	70
4.1.4.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)	77
4.1.4.4 วิเคราะห์ตัวละคร	78
4.1.4.5 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร	78
4.1.4.6 การต่อรงอำนาจของตัวละคร	79
4.1.4.7 วิเคราะห์ฉากในละคร	80
(1) ฉากเวลาทำงาน	80
(2) ฉากที่พัก	82
4.1.5 แม่ยายสะอื้น (ช่อง 7, 2561)	84
4.1.5.1 การเล่าเรื่องของละคร	84
4.1.5.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)	85
4.1.5.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)	96
4.1.5.4 ภาพตัวแทนตัวละคร	98
4.1.5.5 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร	98
4.1.5.6 การต่อรงอำนาจของตัวละคร	99

	(11)
4.1.5.7 วิเคราะห์ฉากในละคร	99
(1) ฉากเวลาทำงาน	99
(2) ฉากที่พัก	100
4.1.6 กรงกรรม (ช่อง 3, 2562)	101
4.1.6.1 การเล่าเรื่องของละคร	101
4.1.6.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)	101
4.1.6.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)	105
4.1.6.4 ภาพตัวแทนโสเภณีผ่านละคร	106
4.1.6.5 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร	106
4.1.6.6 การต่อรองอำนาจ	106
4.1.6.7 วิเคราะห์ฉากในละคร	107
(1) ฉากเวลาทำงาน	107
(2) ฉากห้องแต่งตัวและแต่งหน้า	107
4.1.7 สรุปภาพรวมของการเล่าเรื่อง	108
4.1.7.1 การอธิบายปูเรื่อง (Exposition)	108
4.1.7.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ	110
4.1.7.3 การคลี่คลายปัญหา	111
4.1.8 สรุปภาพรวมของลักษณะของตัวละครโสเภณี	111
4.1.8.1 แบ่งตัวละครตามบทบาทหน้าที่	111
(1) ตัวละครที่เป็นนางเอก	111
(2) ตัวละครที่เป็นตัวเอก	112
4.1.8.2 แบ่งตัวละครตามลักษณะนิสัย	113
4.1.9 การประกอบสร้างในละคร	119
4.1.10 ต่อรองอำนาจด้วยฐานะด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัว	122
4.1.10.1 ต่อรองอำนาจด้วยความกตัญญู	122
4.1.10.2 ต่อรองอำนาจด้วยการเรียนรู้จากผู้ที่ประกอบอาชีพด้วยกันและผ่าน ประสบการณ์	123
4.1.11 ความเปลี่ยนแปลงของภาพตัวแทนโสเภณีภายในระยะเวลา 20 ปี จากน้อยที่สุดไปมากที่สุด	123
4.2 ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์	125
4.2.1 รายชื่อผู้สัมภาษณ์	125

4.2.2 ประเด็นคำถาม	125
4.2.3 ประเด็นคำตอบ	126
4.2.3.1 ความรุนแรง	126
4.2.3.2 เงินไม่พอใช้จ่าย	128
4.2.3.3 ความไม่รู้เพียงสา	131
4.2.3.4 ความเป็นกุลสตรี	132
4.2.3.5 การสร้างครอบครัวในวัยเรียนทำให้การศึกษาหยุดชะงัก	133
4.2.3.6 การถูกล่วงละเมิดทางเพศ	134
4.2.3.7 พื้นฐานการเลี้ยงดูของครอบครัว	134
4.2.3.8 ถูกพุดจาที่กระทบต่อจิตใจ	136
4.2.3.9 ประสบการณ์ในการทำงาน	136
4.2.3.10 รายได้ที่ได้รับจากการทำงาน	140
4.2.3.11 การแต่งกายและแต่งหน้าเวลาทำงาน	141
4.2.3.12 การเข้าหาลูกค้าของผู้ทำอาชีพโสเภณี	142
4.2.3.13 มุมมองที่มีต่ออาชีพโสเภณี	143
4.2.3.14 การตัดสินใจเลิกประกอบอาชีพโสเภณี	145
4.2.3.15 ภาพของโสเภณีผ่านชีวิตจริงที่มีความเหมือนและความต่างจากละคร	148
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	150
5.1 สรุปผลการวิจัย	150
5.1.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์จากละคร	150
5.1.2 ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์	151
5.2 อภิปรายผล	151
5.2.1 ความแตกต่างของภาพตัวแทนโสเภณีในอดีตกับปัจจุบัน	151
5.2.2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่เห็นภาพผ่านละครที่มีนางเอกหรือตัวเอกโสเภณี	152
5.2.3 ภาพของปัจจัยทางครอบครัว	153
5.2.4 ในภาพของปัจจัยทางด้านการศึกษาที่ถ่ายทอดผ่านละครโทรทัศน์	154
5.2.5 การเข้ารหัสและถอดรหัสของผู้รับสาร (ผู้ให้สัมภาษณ์)	155
5.2.6 มุมมองแนวคิดสตรีนิยมที่ถูกถ่ายทอดผ่านละครนางเอก/ตัวเอกโสเภณี	159
5.2.7 ความร่วมมือกันของผู้หญิงโสเภณีผ่านละคร	159

5.2.8 ความเคลื่อนไหวของโสเภณีในสังคมปัจจุบัน	159
5.2.9 ความสอดคล้องของข่าว บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว ของโสเภณีผ่านผู้ให้สัมภาษณ์โสเภณี	163
5.2.10 รูปแบบของความสัมพันธ์ทั้ง 3 แบบ ที่คาบเกี่ยวกันผ่านประสบการณ์จริง ของผู้ประกอบอาชีพโสเภณี	164
5.3 ข้อเสนอแนะ	164
5.4 ข้อจำกัดในการทำวิจัยครั้งนี้	165
รายการอ้างอิง	166
ภาคผนวก	171
ประวัติผู้เขียน	174

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบละครแต่ละเรื่อง	115
5.1 เปรียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาพตัวแทนและชีวิตจริง	156

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ภาพแสดงการใช้ความหมายของสัญลักษณ์	15
2.2 แสดงโครงสร้างของละครโทรทัศน์	20
2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	38
4.1 ดาวพระศุภกร์ (ดาวพระศุภกร์)	52
4.2 ภาพเหตุการณ์ขณะที่ดาวกำลังเกลี้ยกล่อมให้แขกดื่มแอลกอฮอล์จนเมา	54
4.3 ภาพเหตุการณ์ขณะที่ดาวกำลังเกลี้ยกล่อมให้แขกดื่มเครื่องดื่มที่ผสมยาสลบ	54
4.4 ฉากในห้องพักของดาว	55
4.5 แวนทิพย์ (กว่าจะรู้เดียงสา)	58
4.6 ฉากในโรงแรมของเสี่ยเจ้าของโรงแรม	60
4.7 ฉากในโรงแรมที่มีการแนะนำแวนทิพย์ให้กับลูกค้า	60
4.8 ฉากในห้องพักที่แรกของแวนทิพย์	61
4.9 ฉากในห้องพักของแวนทิพย์ที่ภาคใต้	61
4.10 ไบพร (แม่เลือกเกิดได้)	67
4.11 ฉากเวลาทำงานของไบพร	69
4.12 ฉากในบ้านพักของไบพร	69
4.13 ก้านแก้ว (หลงไฟ)	78
4.14 ฉากทำงานของก้านแก้วในร้านอาหาร	80
4.15 ฉากทำงานของก้านแก้วในห้องโรงแรม	80
4.16 ฉากทำงานของก้านแก้วในบาร์ที่ไทย	81
4.17 ฉากทำงานของก้านแก้วในช่องต่างประเทศ	81
4.18 ฉากก้านแก้วในชุดนักศึกษา	82
4.19 ฉากก้านแก้วเป็นพริตตี้ในห้าง	82
4.20 ฉากก้านแก้วใช้กระเป๋าสตางค์แบรนด์เนม	82
4.21 ฉากที่อยู่อาศัยแห่งที่ 1 บ้านลุง – ป้าของก้านแก้ว (ทั้งภายนอกและภายใน)	83
4.22 ฉากที่อยู่อาศัยแห่งที่ 2 ห้องอพาร์ทเมนต์ของก้านแก้ว	83
4.23 ฉากที่อยู่อาศัยแห่งที่ 3 คอนโดของก้านแก้ว	83
4.24 ฉากที่อยู่อาศัยแห่งที่ 4 ห้องพักของก้านแก้วที่ต่างประเทศ	84

4.25 ดาวนิล (แม่ยายสะอื้น)	98
4.26 ฉากที่ดาวนิลทำงานในตู้กระจก	99
4.27 ฉากที่ดาวนิลทำงานในห้องสำหรับรับลูกค้า	100
4.28 ฉากที่ดาวนิลนอนในห้องพัก	100
4.29 เรณู (กรงกรรม)	106
4.30 ฉากเวลาทำงานของเรณูในบาร์ที่อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์	107
4.31 ฉากห้องแต่งหน้าและแต่งตัวของโสเภณีที่ทำงานในบาร์	107
4.32 การเปลี่ยนแปลงของตัวละครโสเภณีภายในระยะเวลา 20 ปี	123

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ในสภาพสังคมปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้ว่า “โสเภณี” กลายเป็นอาชีพทางเลือกหนึ่งที่สามารถเลี้ยงชีพตัวเองได้ในสังคมแม้จะถูกมองได้ว่าเป็นอาชีพแห่งบาปทางกามารมณ์ที่ใครต่างรู้จักกันทั่วไป ในอาชีพที่ขัดต่อศีลธรรมและกฎหมาย สังคมส่วนใหญ่มองอาชีพโสเภณีเป็นไปในภาพเชิงลบแม้เพียงแต่เอ่ยชื่อนั้นแล้วแม้ว่าแท้จริงแล้ว จากหลักฐานเอกสารพบว่าโสเภณีเคยเป็นอาชีพที่ได้รับการรองรับให้ถูกกฎหมายในช่วงประวัติศาสตร์หนึ่งในประเทศไทย

ทางพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “โสเภณี” ไว้ว่า “หญิงที่หาเลี้ยงชีพด้วยการค้าประเวณี เช่น อาชีพโสเภณีไม่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่จากข้อมูลประวัติศาสตร์ในเมืองไทยได้ระบุว่าก็มีโสเภณีอยู่เป็นจำนวนมาก” แต่เดิมคำว่า โสเภณี มาจากคำว่า นครโสภิณี แปลว่า หญิงงามประจำเมือง แต่เดิมมีการบรรยายลักษณะของนครโสภิณีไว้ในเรื่องกามนิต เป็นหญิงงามชั้นสูงอยู่ปราสาท สร้างเอาไว้สำหรับเที่ยวเตร่เอาไว้รับแขกในห้องหญิงนครโสภิณี ซึ่งแขกจะเป็นคนที่มาจากต่างเมืองมาพักผ่อน หน้าที่ของหญิงนครโสภิณีคือการต้อนรับแขกเมืองคนสำคัญ เพื่อสร้างความสุขสำราญใจให้แก่แขกบ้านแขกเมืองที่มาพัก

จากการศึกษาพบว่า มีผู้สันนิษฐานเรื่องการค้าประเวณีไว้ว่าไทยอาจจะนำต้นแบบในการค้าประเวณีดังกล่าวมาจากประเทศอินเดีย เพราะอินเดียมีการค้าประเวณีมาแต่โบราณ ถือว่าเป็นการบูชาพระเจ้าอิกรูปแบบหนึ่ง บางคนสันนิษฐานว่ามาจากจีนเป็นทั้งเจ้าของที่ดูแลเป็นสำนักหรืออาจจะเป็นโสเภณีเสียเอง ซึ่งในภาษาจีนจะถูกเรียกว่า “หย่าฉ่า” อย่างไรก็ตาม “โสเภณี” อาจจะเกิดขึ้นมาก่อนสมัยอยุธยา แต่เพิ่งจะปรากฏหลักฐานที่ค้นคว้าอ้างอิงจากยุคนั้น (รัชดา แดงจำรูญ, 2538)

ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีผู้ประกอบการอาชีพโสเภณีเป็นจำนวนมากขึ้นกว่าเดิม ทำให้เกิดการแพร่เชื้อกามโรคขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่อยู่ในไทย ทำให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวตรากฎหมายออกใช้บังคับเรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญญาโรค ร.ศ. 127” เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่กามโรค ทำให้สำนักโสเภณีต้องจดทะเบียนและต้องจัดทำรายชื่อโสเภณีที่ประกอบอาชีพในสำนักงานของตนเพื่อให้เจ้าพนักงานตรวจความเรียบร้อย ส่วนหน้าสำนักที่มีการค้าประเวณีหรือให้บริการทางเพศต้องแขวนคอมเป็นเครื่องหมาย ตอนแรกบังคับใช้กฎหมายนี้แค่เฉพาะในกรุงเทพฯ และหัวเมืองบางแห่ง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเห็นว่าโสเภณีมีอยู่ทุกที่ไป จึงทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ในหัวเมืองทุก ๆ มณฑลทั่วราชอาณาจักรไทยตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2456

และได้ใช้เป็นกฎหมายบังคับต่อมา (หน่วยส่งเสริมนิติบัญญัติ, 2517, น. 3 อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ, 2533, น. 69)

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการก่อตั้งองค์การสหประชาชาติ ทำให้มีมติจากที่ประชุมสมัชชานานาชาติว่า การค้าประเวณีเป็นเรื่องที่ทำให้เสื่อมเสียศักดิ์ศรีของมนุษย์ เป็นต้นเหตุแห่งการค้าหญิง การค้าทาส การบังคับหญิงเพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการผิดศีลธรรม ประเทศไทยเป็นสมาชิกและได้รับมติดังกล่าวจึงยกเลิกพระราชบัญญัติสัญญาโรค ร.ศ. 127 และประกาศใช้พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ขึ้นแทน พระราชบัญญัติมาตรา 4 มีใจความสำคัญว่า “เป็นการยอมรับการกระทำชำเราหรือยอมรับการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้าง ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมให้กระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเดียวกันหรือคนละเพศ” แต่สุดท้ายการค้าประเวณีก็ยังคงมีอยู่ในสังคมที่แอบแฝงและมีแบบเปิดเผยไปในร้านจำพวกผับ บาร์ อบอบนวด สถานที่สำหรับคาราโอเกะยามค่ำคืน ฯลฯ จนกระทั่งยังมีสถานบันเทิงให้เห็นอยู่ถึงปัจจุบันในปี พ.ศ. 2562

ในอดีตเวลาที่ต้องการซื้อบริการจากโสเภณีจะต้องผ่านแม่เล้าในผับ บาร์ หรืออบ นวด โดยผู้ซื้อบริการจะต้องไปตามสถานที่บริการต่าง ๆ แต่ในปัจจุบันเมื่อมีเทคโนโลยีในโลกแห่งโลกาภิวัตน์ทำให้การซื้อบริการเป็นเรื่องที่สะดวกมากขึ้น อีกทั้งผู้ซื้อบริการไม่จำเป็นต้องผ่านแม่เล้าอีกต่อไป สามารถติดต่อลูกค้าผ่านช่องทางของโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เช่น Facebook, Line, Twitter เป็นต้น ทำให้โสเภณีสามารถแสดงตัวตนผ่านสื่อโซเชียลมีเดียได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องผ่านแม่เล้าหรือคนคุมอื่น ๆ อีกทั้งไม่โดนหักเงินจากงานบริการต่าง ๆ ด้วย การแสดงตัวตนดังกล่าวจะมีการแจกแจงรายละเอียดของสิ่งที่สามารถทำได้ รวมไปถึงข้อกำหนดในการรับงานของแต่ละคนเพื่อที่จะทำการตกลงกันก่อนระหว่างผู้ให้บริการและผู้ซื้อบริการให้เป็นไปตามที่ตกลงกัน จากสิ่งดังกล่าวข้างต้นนี้ทำให้การซื้อบริการเป็นเรื่องที่สะดวกและรวดเร็วมากขึ้นกว่าแต่ก่อนเพราะไม่จำเป็นต้องไปถึงอบ นวด แต่สามารถซื้อบริการได้โดยตรงผ่านโสเภณีพร้อมนัดสถานที่สำหรับพบเจอข้างนอกได้ในทันที หากพิจารณาในมุมมองนี้ อาจกล่าวได้ว่าโสเภณีมีอำนาจในการกำหนดความหมายของตัวเองได้ว่าเป็นโสเภณีแบบไหนโดยที่ไม่ได้ถูกตีตราจากสังคมอยู่เพียงฝ่ายเดียว แต่สามารถออกมาแสดงจุดยืนในความเป็นตัวตนของตัวเองได้ผ่านพื้นที่สื่อหลากหลายมากขึ้น

ในส่วนของสื่ออื่น ถึงแม้ว่าปัจจุบันโซเชียลมีเดียจะเป็นช่องทางที่ทำให้เข้าถึงการบริการทางเพศได้สะดวกและโสเภณีสามารถแสดงจุดยืนตัวตนได้มากกว่าแต่ก่อน แต่ละครีโตร์ทส์ยังคงเป็นสื่อสำคัญในสังคมไทยที่สามารถศึกษาการนำเสนอเนื้อหาและเรื่องราวต่าง ๆ และถูกมองว่าเป็นสื่อที่คอยสะท้อนความเป็นไปของสังคมและที่สำคัญครีโตร์ทส์สามารถทำหน้าที่ประกอบสร้างความเป็นจริงบางอย่างเพื่อสร้างชุดความหมายผ่านการทำงานของวาทกรรมโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องในหลายมุมมองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อสะท้อนภาพหรือแม้กระทั่งสามารถประกอบสร้างสิ่งที่เรียกว่า “ความจริง” ได้

ในส่วนของการสร้างความหมายของการเป็น “โสเภณี” นั้น จึงน่าสนใจที่จะศึกษาว่า ภาพของโสเภณีที่ถูกนำเสนอผ่านตัวละครในโทรทัศน์นั้นเป็นอย่างไร โดยในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา เฉพาะละครที่ “โสเภณี” เป็นนางเอกหรือตัวเอกเป็นผู้ดำเนินเรื่องหลักเท่านั้น เนื่องจากปกติแล้วในละคร โทรทัศน์จะไม่ค่อยนำเสนอภาพของโสเภณีให้เป็นนางเอกหรือตัวเอกมากนัก จะเห็นส่วนใหญ่เป็นนักแสดง สมทบในละคร แต่ในละครบางเรื่องเลือกที่จะหยิบเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ของโสเภณีผ่านนางเอกหรือตัวเอก เพื่อต้องการช่วงชิงพื้นที่ในการถอทรหัสชุดความคิดบางอย่างในการสื่อความหมายผ่านละครโทรทัศน์ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ด้วยโลกในยุคปัจจุบันที่มีเทคโนโลยีสื่อสารที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวกมากขึ้น การที่ละครโทรทัศน์นำเสนอละครเรื่องเดียวกันในเวลาที่แตกต่างกัน ก็ย่อมใช้เครื่องมือการสื่อสารที่ต่างกัน ตามยุคสมัย ยกตัวอย่าง แต่ก่อนภาพยนตร์เรื่อง “หลงไฟ” ที่ออกอากาศในปีพ.ศ. 2533 นั้น วิธีการ สื่อสารและติดต่อกันทางไกลได้จะต้องใช้จดหมายในการติดต่อสื่อสารกัน หรือจะต้องเจอตัวเท่านั้นถึง จะสามารถสื่อสารกันได้ ไม่มีสมาร์ทโฟนส่วนตัวเหมือนละครเรื่องหลงไฟในปี พ.ศ. 2560 ที่ใช้ช่องทาง ของโซเชียลมีเดียหลายรูปแบบในการติดต่อกัน “ก้านแก้ว” มีการใช้การสื่อสารผ่านไลน์และใช้ อินสตาแกรมเพื่อเช็คยอดติดตามเพิ่มความนิยมในการรับงานรีวิวนสินค้าต่าง ๆ ทำให้เห็นได้ว่าการดำเนิน เรื่องและการใช้อุปกรณ์การสื่อสารมีความแตกต่างกัน และสิ่งเหล่านี้เป็นเหตุผลหนึ่งที่ผู้วิจัยมองว่า ความหมายของโสเภณีที่ผ่านมาในช่วง 20 ปีนี้ควรที่จะศึกษาต่อยอดความรู้เพิ่มเติมจากงานวิจัย “ภาพของโสเภณีในละครโทรทัศน์ปีพ.ศ. 2535” ว่าภาพตัวแทนของโสเภณีได้ถูกประกอบสร้างขึ้นจาก ชุดความคิดที่มีการถอทรหัสแล้วเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เหมือนหรือแตกต่างจากเดิมอย่างไร

ด้วยช่วงเวลาเปลี่ยนแปลงไปทำให้การสื่อสารภาพตัวแทนของโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ ในอดีตเมื่อ 20 ปีก่อน กับภาพโสเภณีในละครปัจจุบันที่มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือสื่อสาร เพื่อช่วยสร้างภาพตัวแทนของโสเภณีในขณะที่ความเป็นจริงแล้วโสเภณีสามารถติดต่อเข้าถึงกลุ่มลูกค้า ได้โดยตรงโดยไม่จำเป็นต้องผ่านแม่เล้าหรือคนกลาง ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการประกอบสร้าง ความหมายของโสเภณีที่เกิดขึ้นผ่านละครโทรทัศน์และเชื่อมโยงไปถึงโสเภณีในชีวิตจริงว่าสิ่งที่ละคร โทรทัศน์ประกอบสร้างขึ้นมานั้น โสเภณีที่ทำงานจริง ๆ จะรับรู้ภาพโสเภณีที่เห็นในละครว่ามีความ เหมือนหรือแตกต่างหรือมีการต่อรองอำนาจจากภาพในละครโทรทัศน์อย่างไร

1.2 ปัญหาวิจัย

1. ภาพตัวแทนของโสเภณีในสังคมไทยเปลี่ยนจากอดีตสู่ปัจจุบันอย่างไร
2. ผู้ที่เป็นโสเภณีมีอำนาจในการจัดการการรับรู้ต่อละครโทรทัศน์ที่มีภาพความเป็น โสเภณีผ่านละครอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำเสนอภาพตัวแทนของโสเภณีในสังคมไทยผ่านละครโทรทัศน์ในระยะเวลา 20 ปี (พ.ศ. 2542 - 2562)
2. เพื่อต้องการทราบถึงประสบการณ์ของโสเภณีในฐานะผู้รับสารและเปรียบเทียบว่ามีความเหมือนหรือต่างจากการนำเสนอของละครอย่างไร

1.4 นิยามศัพท์

1. ละครโทรทัศน์ หมายถึง ละครโทรทัศน์ภายในประเทศไทยที่ในละครมีตัวเอกหรือนางเอกรับบทเป็นโสเภณี ซึ่งทางผู้วิจัยได้เลือกนำมาศึกษาที่อยู่ภายในระยะเวลา 20 ปี (พ.ศ. 2542 - 2562)
2. โสเภณี หมายถึง เพศหญิงที่ให้บริการทางเพศในสถานบริการอาบ อบ นวด โดยมีการแลกเปลี่ยนการบริการเป็นเงินตราหรือสิ่งของอื่น ๆ ผ่านกิจกรรมร่วมเพศเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่มาใช้บริการดังกล่าว โดยเกณฑ์ของโสเภณีที่กล่าวข้างต้นจะสนใจศึกษาเฉพาะผู้หญิงที่ให้บริการในสถานที่บริการเท่านั้น
3. ภาพตัวแทน หมายถึง ภาพที่เกิดจากการสร้างตัวตนของโสเภณีผ่านละครที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา โดยพิจารณาตัวละครผ่านลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ อุปนิสัยของตัวละคร การแต่งกาย การแต่งหน้า การพูดจา บทบาทของตัวละคร ภูมิหลังของตัวละคร ความสำคัญของตัวละคร เหตุผลของการมาเป็นโสเภณี
4. นางเอก หมายถึง ตัวละครที่มีลักษณะเป็นผู้ดำเนินเรื่องหลักตลอดยาวจนจบ ซึ่งวิจัยครั้งนี้จะหมายถึงนางเอกที่ประกอบอาชีพโสเภณีในละครโทรทัศน์ไทยที่ผู้วิจัยได้เลือกนำมาศึกษาภายในระยะเวลา 20 ปี (พ.ศ. 2542 - 2562)
5. การประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคม หมายถึง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความจริงสู่สังคม ในกรณีนี้เป็นการทำวิจัยเพื่อศึกษาละครโทรทัศน์ไทยผ่านตัวละครในบทบาทของโสเภณีในโลกเสมือนและผ่านความเป็นจริงของโสเภณีในชีวิตจริงอย่างไร
6. ผู้รับสาร หมายถึง ผู้ที่รับชมละครโทรทัศน์ที่มีโสเภณีหรือตัวเอกเป็นผู้ดำเนินเรื่องในละครโทรทัศน์ในประเทศไทย ซึ่งผู้รับชมละครจากงานวิจัยนี้จะเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพของโสเภณีที่ดูละครที่มีนางเอกหรือตัวเอกเป็นโสเภณี
7. อำนาจ หมายถึง อำนาจจากปัจเจกหรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมที่มีส่วนกำหนดความหมายและลักษณะความเป็นโสเภณีในสังคมไทย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. งานวิจัยชิ้นนี้จัดทำขึ้นเพื่อคาดหวังให้ผู้รับชมได้ทราบถึงภาพที่ถูกตีตราผ่านตัวละครโสเภณีในละครไทยในตลอด 20 ปีที่ผ่านมาว่าบทบาทเหล่านี้มีความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เหมือนหรือต่างจากเดิมอย่างไร
2. ทำให้รับรู้และเข้าใจในภาพที่เกิดจากการประกอบสร้างผ่านละครและความเป็นจริงของโสเภณีว่าจริง ๆ แล้วโสเภณีในชีวิตจริงเหมือนหรือต่างจากละครอย่างไร

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำวิจัยเรื่อง การประกอบสร้างความหมายของโสเภณีไทยผ่านละครโทรทัศน์ในประเทศไทย ครั้งนี้จะมีแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์แบ่งเป็นในหมวดใหญ่ ๆ ในด้านแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้หญิง แนวคิดด้านการผลิต และแนวคิดการประกอบสร้างความป็นจริงทางสังคม เพื่อนำมาเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโสเภณีและความเป็นผู้หญิง
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบสร้างความจริง มายาคติ
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงสื่อโทรทัศน์
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโสเภณีและความเป็นผู้หญิง

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศ

ปัจจัยและสาเหตุของการค้าประเวณี

คณะกรรมการการณรงค์ด้านการค้าประเวณีและโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบทได้ให้ความหมายว่า กระบวนการค้าประเวณี หรือการขายบริการทางเพศเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เป็นมูลเหตุที่มีผลต่อการค้าประเวณี สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ปัจจัยภายใน คือ พื้นฐานหรือภูมิหลังเกี่ยวกับตัวผู้หญิงและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ชิดเกี่ยวกับตัวผู้หญิง ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ ความยากจนของครอบครัว ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ มีหนี้สินมาก ไม่สามารถชำระหนี้ได้ จึงจำเป็นต้องดิ้นรนหางานทำ เพื่อให้มีรายได้มาเลี้ยงครอบครัว ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันควร งานที่ทำเป็นงานไร้ฝีมือ งานบริการอันนำไปสู่สถานประกอบการและสถานขายบริการทางเพศได้ง่าย

1.2 ปัจจัยด้านการศึกษา มีโอกาสทางการศึกษาน้อย ไม่มีโอกาสศึกษาต่อหรือรับการฝึกฝนอาชีพ แม้ว่าจะได้รับการศึกษาภาคบังคับ ก็ไม่เพียงพอที่จะใช้ในการดำรงชีวิตพึ่งพาตนเองได้

1.3 ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ทัศนคติ ค่านิยม ลัทธิเอาอย่าง สื่อต่าง ๆ เป็นผลให้มีผู้เข้าสู่ตลาดการขายบริการทางเพศสูงขึ้น เพราะถือว่าการขายบริการทางเพศไม่เป็น

เรื่องเสียหายถือเป็นความกตัญญูทดแทนบุญคุณพ่อแม่ ความอยากได้ในวัตถุนิยม ความต้องการเปิดโลกทัศน์ใหม่ ๆ ทำให้ไปประกอบอาชีพขายตัว ตลอดจนสื่อพิมพ์ต่าง ๆ ที่เผยแพร่มีผลให้ผู้หญิงเข้าสู่วงการขายตัวง่ายขึ้น นอกจากปัจจัยพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สังคม และสภาพแวดล้อมแล้ว พบว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยที่เป็นตัวเร่งหรือแรงผลักดันอันสำคัญ ต่อการตัดสินใจไปประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ

1.4 ปัจจัยทางด้านครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนในครอบครัวต้องไปประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ พอสรุปได้ดังนี้

1.5 ครอบครัวแตกแยก บิดามารดาหย่าร้างกัน ทำให้เด็กถูกทอดทิ้งหรือได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม ส่งผลให้เด็กขาดความอบอุ่น และรู้สึกไม่มั่นคง เป็นเหตุให้ถูกชักจูงไปประพฤติดนในทางไม่เหมาะสม

1.6 บิดามารดาและสมาชิกในครอบครัวมีค่านิยมไม่ต่อต้านการไปประกอบอาชีพค้าประเวณี ทำให้บิดามารดาไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นเรื่องเสียหายที่บุตรสาวไปประกอบอาชีพนี้ เพื่อนำเงินมาช่วยเหลือครอบครัวหรือช่วยยกลฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวให้ดีขึ้น จนเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.7 ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัว หรือมีญาติพี่น้องที่เคยไปประกอบอาชีพขายบริการทางเพศมาก่อน จะมีพฤติกรรมส่งเสริมหรือชักชวนให้ลูกไปขายบริการทางเพศหรืออาจมี พฤติกรรมขยาลูก

2. ปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันอีกทางหนึ่ง ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงให้ผู้หญิงในชนบทต้องเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี คือ

2.1 กลุ่มผู้ประกอบการค้าประเวณี เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้ธุรกิจโสเภณีเติบโต เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้จัดหาผู้หญิงมาให้กับสถานค้าประเวณี เพื่อให้บริการทางเพศแก่ผู้ที่ต้องการซื้อโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันธุรกิจการขายบริการทางเพศ ได้ขยายตัวในรูปแบบต่าง ๆ กัน ทำให้มีการจัดหาหญิงมาค้าบริการทางเพศมากขึ้น ในบางพื้นที่มีค่านิยมเกี่ยวกับการค้าประเวณีว่าเป็นเรื่องไม่เสียหาย กลุ่มผู้ประกอบการ นายหน้าซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลในพื้นที่ ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น จะเข้าไปติดต่อเพื่อตกลงกับพ่อแม่ โดยให้ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง ซึ่งในปัจจุบันค่าตัวของหญิงขายบริการทางเพศ จะเป็นไปในรูปสัญญาทางธุรกิจ คือ เป็นเงินกู้ที่พ่อแม่รับไว้ โดยยินยอมให้ลูกไปทำงานใช้หนี้ ซึ่งพ่อแม่ก็ต้องจำยอมเพราะความยากจน

2.2 นายหน้า เป็นผู้ไปแสวงหาหรือชักนำเด็กสาวจากหมู่บ้านไปค้าประเวณี โดยได้รับผลประโยชน์ตอบแทน และนายหน้าอาจเป็นคนในหมู่บ้านหรือคนในพื้นที่

2.3 ขายนักเที่ยว ถือเป็นผู้สนับสนุนกิจการค้าประเวณีเจริญเติบโต และมีผู้หญิงต้องเข้าสู่อาชีพค้าประเวณีใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการนิยมเที่ยวโสเภณีเด็ก

2.4 ระบบรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ที่เป็นข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนขาดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับชาวบ้าน ทำให้ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารประกอบการตัดสินใจที่ถูกต้อง นอกจากนี้ผู้นำชุมชนยังขาดภาพรวมในการมองปัญหาสังคม และแนวทางการแก้ไขในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะปัญหาโสเภณี ซึ่งจะต้องแก้ไขในภาพรวมทั้งระบบ (อารีย์ กุศล, 2546, น. 8)

แนวคิดเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศเป็นแนวคิดที่มองว่าการที่คน ๆ หนึ่งจะเข้ามาสู่อาชีพโสเภณีจะต้องมีปัจจัยบางอย่างก่อนที่จะเข้ามาสู่วงการดังกล่าว ซึ่งนางเอกในละครโทรทัศน์เองจะถูกประกอบสร้างให้มีรูปแบบการนำเสนอบางอย่างผ่านปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก นอกจากนี้ในชีวิตจริงจะมีปัจจัยบางอย่างที่ทำให้เขาเลือกที่จะเข้ามาทำอาชีพดังกล่าวเช่นกัน ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศมาใช้วิเคราะห์ทั้งตัวบทและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพนี้ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในชีวิตจนต้องตัดสินใจเลือกที่จะประกอบอาชีพโสเภณี

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นกุลสตรี

จากการค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นกุลสตรีในสังคมไทย มักจะถูกเขียนขึ้นผ่านวรรณกรรมในสมัยอดีตกาล โดยศาสนาจะมีอำนาจในการกำหนดพฤติกรรมการปฏิบัติตัวของผู้หญิงในเรื่องการเป็นผู้หญิงที่ดี ซึ่งการจะเป็นกุลสตรีได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ (Poloro, 2556)

1. ความเรียบร้อย เป็นคนที่มีความมิดชิดและเรียบร้อยมากจึงส่งผลมาถึงข้อ 2 3 4 และข้อ 6 จนเป็นที่น่ายกย่องเป็นอย่างยิ่ง
2. ความมั่งคั่งและสง่างาม สำหรับกุลสตรีไทยในอดีตนั้นถือว่าความเรียบร้อยมาเป็นลำดับแรก เพราะกุลสตรีไทยในอดีตความเรียบร้อยทำให้กุลสตรีไทยนั้นมีความมั่งคั่งและสง่างามเป็นอย่างมาก จึงเป็นที่หมายปองของชายชาติตรีได้
3. ความสะอาดและการแต่งตัว ความสะอาดของกุลสตรีไทยนั้นมีความสะอาดมาก ๆ จนแทบมองไม่เห็นฝุ่นเกาะตามตัวเลย ส่วนการแต่งตัว กุลสตรีไทยในอดีตนั้นไม่ค่อยชอบทาหน้าทาตาเท่าไหร่นักเว้นมีงานหรือพิธีสำคัญ
4. ความมีระเบียบ บ้านเรือนในสมัยนั้นสะอาดและมีระเบียบมาก การวางของนั้น มีระเบียบและจะคอยดูแลบ้านเรือนไม่ให้สกปรกโดยเด็ดขาด
5. ความจริงใจ การที่กุลสตรีไทยนั้นจะรักใคร่ชังคนเธอจะรักเขาคนนั้นเพียงคนเดียวและดูใจกันเป็นเวลานานจนกว่าจะมั่นใจได้ว่าเขาคนนั้นจริงใจเหมือนตนหรือเปล่าและจะรอได้หรือไม่
6. ความเมตตา การที่เธอเห็นคนตกทุกข์ได้ยากนั้นเธอจะไม่ดูดาเฉย ๆ เธอจะช่วยเหลือและจึงทำให้กุลสตรีไทยในสมัยนั้นมีความเมตตาและกรุณาเป็นอย่างมากเลยทีเดียว
7. ความรักครอบครัว เมื่อเธอแต่งงานแล้วเธอจะไม่ทิ้ง พ่อ แม่ของเธอให้โดดเดี่ยวเธอจะแวะเวียนมาหาท่านบ่อย ๆ เพื่อให้ท่านอุ่นใจว่าตนไม่ทิ้งท่านอย่างแน่นอน

8. ความเอาใจใส่ครอบครัว เธอจะคอยดูแลความรักของครอบครัวของเธออย่างดีและไม่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องเสียใจและเดียวดายเลย

แนวคิดความเป็นกุลสตรีนั้นเป็นทัศนคติที่เป็นการมองผ่านสังคมชายเป็นใหญ่ เป็นผู้กำหนดความเป็นผู้หญิงที่ดี จะเห็นได้ว่าอำนาจต่าง ๆ ที่ผู้หญิงได้ถูกสร้างขึ้นไม่ได้เกิดจากตัวผู้หญิง แต่เป็นผู้ชายที่เข้ามามีอำนาจกำหนดบทบาทความเป็นหญิงเพื่อจัดระเบียบในสังคมเพื่อกำหนดบทบาทให้ผู้หญิงยอมเชื่อว่าการปฏิบัติตนแบบนั้นจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ฝ่ายชายได้และทำให้ผู้หญิงเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม ซึ่งส่วนใหญ่นั้นจะพูดถึงเรื่องคุณลักษณะและนิสัยของผู้หญิงที่ดี รูปลักษณ์ภายนอกของผู้หญิง และการปรนนิบัติต่อครอบครัว หากผู้หญิงคนไหนมีคุณสมบัติครบตามข้างต้น จะถูกจัดให้กลายเป็นกุลสตรีที่เพียบพร้อม มีคุณค่า และเหมาะแก่การออกเรือน หากเป็นผู้หญิงที่ไม่มีคุณสมบัติดังกล่าว ก็จะถูกมองว่าไม่ใช่ผู้หญิงที่ดี ไม่เรียบร้อย ไม่ใช่คนที่อยู่ในกรอบของสังคม แต่ในละครบางเรื่องอย่าง เช่น เรณู ในละครเรื่อง “กรงกรรม” มีคุณสมบัติเกือบครบทุกอย่างของการเป็นกุลสตรี เพราะเรื่องการแต่งหน้า เพราะเรณูแต่งหน้าและทาปากแดง และแต่งตัวสีสันดูสะอาดอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ขาดคุณสมบัติของความเป็นกุลสตรีที่ดี เนื่องจากผู้หญิงมักจะไม่ค่อยแต่งหน้าบ่อย ๆ จะแต่งหน้าแค่เวลาออกงาน ทำให้เรณูถูกมองว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดีในตอนแรกนั่นเอง

2.1.3 แนวคิดสตรีนิยมแนวก้าวหน้าหรือสตรีนิยมสายถอนรากถอนโคน (Radical Feminism)

เป็นแนวคิดที่มองว่าการกดขี่สตรีที่เกิดขึ้นมาจากการที่วิถีของเพศวิถี (Sexuality) เชื่อว่ารากแก้วของปัญหาอยู่ที่การประกอบสร้างขึ้นภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) เนื่องจากระบบชายเป็นใหญ่ได้เข้ามาครอบงำสังคมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนในสังคม ดังนั้น นักคิดแนวนี้จึงเรียกร้องให้โค่นล้มระบบการปกครองดังกล่าวทั้งหมด เพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่สะสมอำนาจของพ่อ (ผู้ชาย) ระบบครอบครัว สังคม อุดมการณ์การเมือง ซึ่งผู้ชายเป็นผู้กำหนดส่วนใหญ่ ผู้หญิงควรจะเล่นหรือไม่เล่น โดยกำหนดผ่านทางการใช้กำลังการกดขี่โดยตรงหรือผ่านทางพิธีกรรม ประเพณี กฎหมาย ภาษา ธรรมเนียม กิริยามารยาท การศึกษา และการแบ่งงานกันทำ เป็นระบบซึ่งผู้หญิงในทุก ๆ แห่งถูกทำให้อยู่ภายใต้ผู้ชาย

กลุ่มสตรีนิยมแนวก้าวหน้าเริ่มต้นการวิเคราะห์ด้วยข้อเสนอที่ว่า บรรดาความรุนแรงที่ผู้ชายกระทำต่อผู้หญิง (Violence against women) ภายใต้ระบบสังคมแบบถืออำนาจชายเป็นใหญ่นับตั้งแต่การทุบตี การข่มขืน การพุดจาฉนวนลาม จนกระทั่งการถ่ายภาพเปลือยของผู้หญิง ล้วนแล้วแต่มีรากฐานมาจากสิ่งเดียวกันทั้งสิ้น คือ ความชิงชังที่ผู้ชายมีต่อผู้หญิง (Men's hatred against women) ความรู้สึกเช่นนี้ จะดำรงอยู่ตราบเท่าที่ยังมีหญิงและชายเหล่านี้นอยู่ในระบบถืออำนาจชาย (กาญจนา แก้วเทพ, 2540)

อย่างไรก็ดี ระบบชายเป็นใหญ่ไม่สามารถอยู่รอดได้ถ้าปราศจากการยอมรับในความเป็นแม่มดนั้นจึงได้มีการเสนอแนวความคิดเรื่องความเป็นพี่น้องของผู้หญิงทั้งหมด (Sisterhood)

นอกจากนี้ยังมองว่าการกดขี่ผู้หญิงเป็นรูปแบบการกดขี่พื้นฐานที่สุดในบรรดาการกดขี่ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ (วารุณี ภูริสินสิทธิ, 2545) โดยเฉพาะอย่างยิ่งมองว่าระบบเพศวิถีแบบจำกัดเฉพาะสองเพศ คือ หญิง หรือ ชาย แบ่งแยกกันอย่างเด็ดขาดว่า ถ้าไม่เป็นสตรีก็ต้องเป็นผู้ชาย ซึ่งเป็นพื้นฐานการกดขี่ทางเพศ สตรีนิยมสำนักนี้ ได้แย้งว่า การกดขี่สตรี ไม่สามารถขจัดให้หมดสิ้นไปได้ เพียงแค่การปฏิรูปเปลี่ยนแปลง สถาบันทางการเมืองและเศรษฐกิจ แต่ต้องทำการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคนต่อระบบเพศสภาพ (Gender system) สตรีนิยมสำนักนี้มองว่าระบบชายเป็นใหญ่เป็นการกดขี่ครอบงำของผู้ชายความวิเศษของเพศวิถี ที่ประดิษฐ์สร้างความเป็นหญิงขึ้นมาเพื่อรับใช้ผู้ชาย (Tuana & Tong, 1995)

แนวคิดสตรีสายถอนรากถอนโคนมองว่าผู้ชายเป็นตัวปัญหาเพราะผู้หญิงถูกตีกรอบความเป็นหญิงที่ดีภายใต้ความคิดของสังคมชายและเอาไว้รับใช้ผู้ชาย ความคิดเหล่านี้ทำให้สังคมมองได้ว่าผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีคือผู้หญิงที่ไม่ได้อยู่ในกรอบที่ผู้ชายตั้งเอาไว้ เป็นเหมือนภาพประทับให้คนในสังคมจำภาพของโสเภณีในเชิงลบ อีกทั้งทำให้ผู้ชายมีสิทธิ์ที่จะมองว่าคนที่ทำอาชีพโสเภณีถูกทำให้กลายเป็นวัตถุทางอารมณ์ (Sex Object) ผู้หญิงที่ไม่ดีเพราะผ่านการมีเพศสัมพันธ์มาก่อน เพราะผู้หญิงที่ดีตามกรอบแนวคิดความเป็นกุลสตรีคือผู้หญิงต้องเป็นผู้ที่มีความเรียบร้อย รักนวลสงวนตัว เป็นแม่อศรีเรือน ไม่แต่งหน้าจัด เป็นต้น ซึ่งในละครยังถ่ายทอดออกมาให้เห็นว่าผู้ที่ทำอาชีพโสเภณีไม่สามารถเปิดเผยอาชีพของตนออกมาเพราะเป็นเรื่องที่ยังไม่ยอมรับในสังคมถึงแม้ว่าจะมีอาชีพนี้จริง ๆ ก็ตาม อีกทั้งกลัวว่าหากบอกเรื่องอาชีพโสเภณีแล้วจะโดนฝ่ายชายรังเกียจและโดนสังคมประณาม ทำให้กลายเป็นอีกอาชีพที่ยังคงต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ ในสังคมต่อไป

2.1.4 แนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม (Cultural Feminism)

สตรีนิยมแนววัฒนธรรมนี้เริ่มต้นด้วยการขยายคำนิยามของคำว่า “วัฒนธรรม” ออกมาให้กว้างขวางกว่าเดิม คำว่า “วัฒนธรรม” นั้น นอกจากจะหมายถึงวิถีชีวิตแล้ว ยังหมายถึงเงื่อนไขและรูปแบบที่มีความหมายและถูกจัดระบบในสังคมตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายที่สุด คือ การรักษาพรหมจรรย์ ถูกจัดให้ระดับสุดยอดของระบบคุณค่าของความเป็นผู้หญิง ในขณะที่อาจจะมิได้ปรากฏเลยในระบบคุณค่าความเป็นชาย เป็นต้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2540)

Humm (1992) ให้ความเห็นว่า อย่างไรก็ดี แนวคิดสตรีนิยมเชิงวัฒนธรรมนี้ก็เป็นลักษณะแบบอุดมคติเช่นเดียวกับแนวมาร์กซิสต์ สตรีนิยมเชิงวัฒนธรรมนี้เชื่อว่า มีความแตกต่างที่พื้นฐานทางชีวภาพระหว่างชายและหญิง และผู้หญิงควรยืนดีกับความแตกต่างดังกล่าว ผู้หญิงนั้นนุ่มนวลและอ่อนโยนกว่า นอกจากนั้นยังเชื่ออีกว่า เพราะความแตกต่างนี้ หากผู้หญิงได้ครองโลกจะไม่เกิดสงครามขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางของผู้หญิง คือแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่ทุกคน

สังคมตะวันตกมักให้ความสำคัญกับความคิดของเพศชายและแนวคิดการเป็นอิสระชนชั้น การแข่งขัน และการมีอิทธิพล แต่แนวคิดของผู้หญิงจะเป็นในทางพึ่งพิง การร่วมมือกัน สัมพันธภาพ การอยู่ร่วมกัน เป็นชุมชน การแบ่งปัน ความสนุก ความเชื่อใจและสันติ อย่างไรก็ตาม แนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาไม่ได้เป็นแนวคิดที่ยึดถือกันในสังคมตะวันตกปัจจุบัน

แนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรมมองว่าผู้หญิงควรมีความภาคภูมิใจที่เกิดเป็นหญิงที่สามารถให้กำเนิดชีวิตได้ เชื่อในเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างเพศภาพ และให้คุณค่าของการถือพรหมจรรย์เป็นเรื่องที่สำคัญสุด ฉะนั้นการที่ผู้หญิงที่เสียความบริสุทธิ์จะถูกลดทอนคุณค่าลงในทันที ซึ่งผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีจะถูกลดทอนว่าเป็นคนที่ไม่มีความค่าในการเป็นผู้หญิงเพราะมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นก่อนที่จะแต่งงานมีครอบครัว อย่างเช่นในละครเรื่อง “กรงกรรม” ในตอนที่เรณูมีลูกกับพี่เชยเพราะโดนขืนใจ ทำให้ต้องปิดบังชาวบ้านคนอื่น ๆ ว่าเป็นน้องชายคนสุดท้ายของแม่ให้ลูกตัวเองเรียกว่าพี่เรณูแทน เพราะไม่อยากให้คนอื่นรู้ว่าตนเองเสียความบริสุทธิ์ไปแล้ว หรือละครเรื่อง ‘แม่อย่างอื่น’ ดาวนิล ที่พยายามปกปิดกับทุกคนว่าเคยมีลูกมาก่อนเพราะกลัวว่าจะกระทบกับหน้าที่การงานของตนและเพื่อที่จะได้แต่งงานกับทรงพล

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบสร้างความจริง มายาคติ

2.2.1 แนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริงทางสังคม

นักปรัชญาสังคมชื่อ Alfred Schutz (Littlejohn, 1992, pp. 174-175) กล่าวถึงการสร้างความเป็นจริงทางสังคมว่า จริง ๆ แล้วคำพูดที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันนั้นไม่ได้มีความหมายในตัวเอง แต่เป็นความหมายที่เกิดจากภายนอกซึ่งเกิดจากการที่คนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ทำให้เกิดความหมายขึ้นจากการสื่อสารกับผู้อื่นจึงเป็นความหมายที่อยู่กับความคิดทางสังคม

การศึกษาของสำนักคิดการประกอบสร้างทางสังคม (Social constructivism) เป็นการศึกษาถึงการรับรู้ของมนุษย์ของต่อ “ความจริง” (Reality) ที่ถูกสร้างขึ้นในสังคม ซึ่งความเป็นจริงในสังคมนั้นกลุ่มสำนักคิดการประกอบสร้างทางสังคมมองว่า เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น (Construct) จากคนในสังคมและคนในสังคมยอมรับต่อ สิ่งเหล่านั้นนั้นว่าเป็นความจริง ต้องกระทำ ผ่านตัวกลาง คือ ประสาทสัมผัสและกระบวนการรับรู้ทางจิตของมนุษย์ซึ่งถูกหล่อหลอมโดย กระบวนการทางสังคมมาก่อนแล้ว ซึ่งมนุษย์ไม่สามารถรับรู้ความจริงภายนอกได้โดยตรงต้อง อาศัยการตีความภายใต้กระบวนการรับรู้ทางจิตของมนุษย์

ปีเตอร์ เบอร์เกอร์ (Peter Berger) และทอมัส ลัคแมน (Luckmann, n.d. อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช, 2555, น. 122-124) ถือเป็นนักคิดคนสำคัญในกลุ่ม การประกอบสร้าง (Constructivism) ที่ได้เขียนหนังสือที่ชื่อ Social construction of reality : a treatise in the

society of knowledge (1996) โดยอธิบายถึงความจริงในชีวิตประจำวันซึ่งถูกสร้างขึ้นโดย ปัจเจกบุคคลที่ได้รับอิทธิพลจากสังคมที่เกิดการสั่งสมความรู้/ความจริงจนอยู่ตัว (Institutionalized) โดยความจริง (Reality) แบ่งออกเป็นความจริง 2 ส่วนได้แก่

1. ความจริงเชิงวัตถุวิสัย (Objective reality) คือความคิด/ความรู้ต่าง ๆ ที่ยอมรับ กันในสังคมจนเป็นแบบแผนจนกลายเป็นสถาบัน เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี บทบาทและกิจกรรมของมนุษย์ เป็นต้น

2. ความจริงเชิงจิตวิสัย (Subjective reality) กระบวนการสร้างความรู้คือการปลูกฝังความรู้/ความจริงเข้าไปในบุคคล โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมทั้ง ในระดับปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ซึ่งกระบวนการขัดเกลาทางสังคมระดับปฐมภูมิ (Primary socialization) เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก โดยผู้ขัดเกลาฝ่ายต่าง ๆ ทำให้เกิดการรับรู้เชิงจิตวิสัยของบุคคลที่เรียกว่า “โลกพื้นฐาน” (Base world) ส่วนกระบวนการขัดเกลาทางสังคมระดับทุติยภูมิ (Secondary socialization) คือการใส่โลกส่วนตัวของแต่ละคนเข้าไปในการรับรู้ เป็นโลกส่วนตัว ที่มีพื้นฐานอยู่บนสถาบันทางสังคมอีกทอดหนึ่ง

เบอร์เกอร์และลัคแมน เชื่อว่า สังคมเป็นผลผลิตของมนุษย์ โดยเป็นผลผลิตหรือเป็น การประกอบสร้างขึ้นจากความจริงและท้ายที่สุดมนุษย์ก็เป็นผลผลิตของสังคมตามไปด้วยมนุษย์จึงมีฐานะผู้กระทำการในสังคมรวมถึงมนุษย์ก็ยังมีฐานะเป็นถูกกระทำในสังคมได้ด้วยเช่นกัน

โดยกระบวนการประกอบสร้างความเป็นจริงนั้น อัลเฟรด ชูทซ์ ได้ให้ความสำคัญกับการสื่อสารระหว่างมนุษย์ว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อกระบวนการประกอบสร้างความเป็นจริงในสังคม เนื่องจากการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ระหว่างมนุษย์ไม่ได้เกิดจากความจริงที่ถูกสร้างในพื้นที่โลกส่วนตัวของแต่ละบุคคล แต่เกิดจากการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันภายนอกพื้นที่โลกส่วนตัวจนเป็นชุดความจริงที่อยู่ในสังคม ซึ่งสมมติฐานพื้นฐานของกระบวนการประกอบสร้าง ความเป็นจริงประกอบด้วย (Littlejohn, 1992, อ้างถึงใน ขวัญฟ้า ศรีประพันธ์, 2551, น.42)

1. โลกไม่ได้แสดงตนต่อผู้ที่สังเกตการณ์ แต่มนุษย์รู้จักโลกในฐานะเป็นประสบการณ์ของตน โดยได้รับอิทธิพลจากภาษา

2. การจัดประเภทสิ่งต่าง ๆ ตามหมวดหมู่ของภาษา เป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในกลุ่มต่าง ๆ

3. ความเข้าใจต่อความเป็นจริงเป็นผลจากการสื่อสารที่มีพลัง ณ ช่วงเวลาหนึ่ง และ ชีวิตทางสังคมเป็นปัจจัยที่กำหนดความรู้ของมนุษย์

4. ความเป็นจริงเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นโดยสร้างจากรูปแบบพฤติกรรม การสื่อสาร ตามกลุ่มทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งการให้ความหมายไม่ได้มาจากปัจเจกบุคคล แต่มีความซับซ้อนด้วยรูปแบบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เอ็ดมันด์ ฮัสเซิร์ล (Edmund Husserl) อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นจริงในรูปแบบชั่วคราว กล่าวคือ ความเป็นจริงในสังคมนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สมบูรณ์และมีความแตกต่างหลากหลาย ความเป็นจริงของสังคมในแต่ละสถานการณ์ สถานที่หรือช่วงเวลานั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการทางสังคมที่ผลิตสร้างขึ้นชั่วคราว เมื่อมีความเป็นจริงชุดใหม่ถูกประกอบสร้างขึ้น ก็จะเข้ามาแทนที่ความเป็นจริงชุดเดิมดังกล่าว ซึ่งฮัสเซิร์ลมองว่าความเป็นจริงของสังคมในช่วงเวลาต่าง ๆ จะพิจารณาได้จากสามัญสำนึก (Common sense) ของมนุษย์ในสังคมนั้นสามัญสำนึกดังกล่าว เกิดจากประสบการณ์ของมนุษย์ในสังคมกับความเป็นจริงชุดหนึ่งที่มีลักษณะที่เป็นไปได้หรือเกิดขึ้นได้จริง (Bevir & Rhodes, 2002, pp.135-136)

แนวคิดการสร้างความเป็นจริงทางสังคมนั้นเชื่อว่า ความจริงในโลกแห่งความเป็นจริงมีหลายชุดถึงแม้ว่าสื่ออาจจะมีหน้าที่ในการประกอบสร้างความหมายสะท้อนความเป็นจริงของสังคมผ่านละครก็จริง แต่สื่อเป็นผู้มีอำนาจในการเลือกที่จะประกอบสร้างอย่างไรมากกว่า โดยเฉพาะภาพของโสเภณีที่สื่อละครโทรทัศน์เลือกที่จะสร้างตัวละครในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ตัวละครโสเภณีมีอำนาจในการเลือกที่จะทำอาชีพนี้ด้วยตัวเอง หรือยอมจำนนต่อโชคชะตาฟ้าลิขิตไว้ หรืออาจจะทำเพราะครอบครัว เป็นต้น

2.2.2 ทฤษฎีภาพตัวแทน

เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่า ความจริงไม่ได้ดำรงอยู่ แต่ขึ้นอยู่กับกระบวนการสร้างขึ้นมาจากคนและสังคม นอกจากในแง่ของการประกอบสร้างภาพตัวแทนแล้ว Baker (2000) ยังตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า จุดยืนของวัฒนธรรมศึกษาที่ได้อิทธิพลมาจากแบบจำลองการเข้ารหัส/ถอดรหัสของ Stuart Hall ยังคงมองว่า ระดับของการตีความหรือรับรู้ภาพตัวแทนแล้ว ผู้รับสารที่มีบริบททางสังคมที่ต่างกัน จะทำความเข้าใจความหมายของภาพตัวแทนเหมือนหรือต่างกันอย่างไร ในแง่ของผู้รับสารที่มีประสบการณ์ตรง (Direct Effect) กับเรื่องจริงเหล่านั้น ก็จะปฏิเสธความหมายของภาพที่ถูกสร้างขึ้นผ่านสื่อ แต่หากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ผ่านสื่อ (Mediated Experience) จะถอดรหัสด้วยมุมมองที่หลากหลายขึ้น ทั้งที่เห็นด้วย ต่อรอง ปฏิเสธความหมายของสื่อที่ถูกสร้างขึ้น (กาญจนา แก้วเทพ และ สมสุข หินวิมาน, 2551)

การศึกษาเรื่องภาพตัวแทนนั้นทำให้พบว่า ความจริงที่ถูกสร้างขึ้นผ่านสื่อไม่จำเป็นต้องเหมือนกับประสบการณ์ตรงตามจริงที่เกิดขึ้นเสมอไป แต่จะมีภาพตัวแทนที่ทำหน้าที่สร้างความหมายและสร้างความเป็นจริงในสังคมให้รับรู้เป็นภาพจำเดียวกัน ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมต่าง ๆ ด้วย อย่างเช่นการสร้างภาพตัวแทนโสเภณีผ่านละครไทยมักจะให้มีการแต่งกายสีสันฉูดฉาด พูดจาไม่เพราะ ทาปากแดง หรือทำให้ตัวละครมีความทุกข์เพราะว่าเป็นภาพตัวแทนลักษณะคนไม่ดีในสังคม

2.2.3 ทฤษฎีมายาคติ

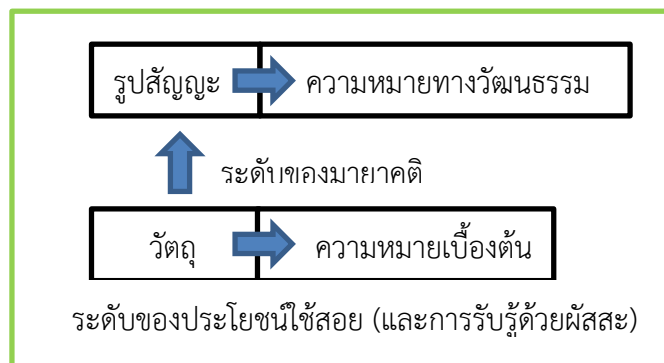
มายาคติในแบบโครงสร้างสัญวิทยา (Structural Semiology)

แนวคิดมายาคติในช่วงแรกถูกจัดให้เป็นทฤษฎีที่อยู่ในกลุ่มโครงสร้าง สัญวิทยา (Structural Semiology) ที่ว่าด้วยการประกอบสร้างความหมายทางวัฒนธรรม โดยระบุถึงความหมายอันกลบเกลื่อนผ่านความคุ้นชินในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) ได้จัดวางแนวคิดสำคัญ ๆ เอาไว้ ซึ่งผูกโยงกันเข้าเป็นคำจำกัดความที่เรียกว่า “มายาคติ” ได้แก่ วัฒนธรรมธรรมชาติและการเสกสรรปั้นแต่ง ดังนั้นมายาคติ (Myth) จึงหมายถึง การสื่อความหมายด้วยคติความเชื่อทางวัฒนธรรมซึ่งถูกกลบเกลื่อนให้เป็นที่รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ

โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) เสนอว่าหน่วยสื่อความหมายแต่ละหน่วยมิได้มีตัวตนอยู่ได้โดยลำพังโดด ๆ แต่อาศัยความสัมพันธ์โยงใยระหว่างกันซึ่งประกอบเป็น โครงสร้างขององค์รวม จึงทำให้แต่ละหน่วยมีค่าสื่อความหมายขึ้นมาได้ ดังนั้นกระบวนการสื่อความหมายจึงอิงอยู่กับเครือข่ายความสัมพันธ์กันเองของหน่วยทั้งหมด ตามหลักการพื้นฐานของสัญวิทยา มายาคติมีลักษณะเหมือนภาษาหรือกระบวนการสื่อความหมายประเภทอื่น ๆ เช่น สัญญาณจราจร กล่าวคือสิ่งเหล่านี้ทำหน้าที่ของมันโดยอาศัยหน่วยสื่อความหมาย ซึ่งในภาษาวិชาการเรียกว่า สัญญะ (Sign) สัญญะประกอบขึ้นด้วยสิ่งที่รับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส กับสิ่งที่เข้าใจได้ว่าเป็นความหมายที่สื่อออกมา ในกรณีของภาษาสัญญะก็คือ ถ้อยคำ ซึ่งมีรูปสัญญะเป็นเสียงหรือตัวเขียน และความหมายสัญญะก็คือ แนวคิดที่เข้าใจจากถ้อยคำนั้น เช่น สัญญาณจราจรก็ใช้เครื่องหมาย แผ่นป้าย ดวงไฟ ฯลฯ เป็นรูปสัญญะ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ขับขี่เข้าใจถึงพฤติกรรมที่จะต้องกระทำและมายาคติก็ใช้สัญญะในทำนองเดียวกับที่กล่าวมา

อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะเข้าสู่การวิเคราะห์ทางสัญวิทยา โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) จะเตรียมพื้นที่ด้วยการชักชวนให้เราพิจารณาวัตถุแห่งมายาคติในแนวปรากฏการณ์ วิทยา (Phenomenology) นั่นได้แก่ รูปลักษณ์ สัตว์ สัตว์ สัตว์ น้ำหนัก ความแน่น ฯลฯ ของสิ่งเหล่านั้นว่าก่อผลกระทบต่อผัสสะและจิตสำนึกรับรู้ของผู้คนอย่างไร โดยมายาคติจึงเป็นกระบวนการสื่อความหมายที่อาศัยการเข้าไปยึดครอง (Appropriation)

ดังนั้นมายาคติ จึงทำงานด้วยการเข้าไปครอบงำความหมายเบื้องต้นของสรรพสิ่งซึ่งเป็นความหมายเชิงผัสสะหรือประโยชน์ใช้สอย แล้วทำให้มันสื่อความหมายใหม่ในอีกระดับหนึ่งซึ่งเป็นความหมายเชิงอุดมการณ์ โดยบาร์ตส์ (Barthes) ได้อธิบายเชิงวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าวไว้ดังนี้ “มายาคติเป็นระบบสื่อความหมายซึ่งมีลักษณะพิเศษตรงที่มันก่อตัวขึ้นบนกระแสการสื่อความหมายที่มีอยู่ก่อนแล้ว จึงถือได้ว่า มายาคติเป็นระบบสัญญาณในระดับที่สอง สิ่งที่เป็นหน่วยสัญญาณ ระบบที่สอง และไม่ว่าในเบื้องต้นนั้นจะมีความแตกต่างหลากหลายเพียงใดก็ตาม แต่ครั้นเมื่อถูกจับยึดโดยมายาคติแล้ว ก็จะถูกทอนให้เหลือเป็นเพียงรูปสัญญาณเพื่อสื่อถึงสิ่งอื่นเสมอ (โรลันด์ บาร์ตส์, 2544, น.11)

ภาพที่ 2.1 ภาพแสดงการใช้ความหมายของสัญลักษณ์

ที่มา: โรลันด์ บาร์ตส์. (2544). *มายาคติ/บรรณนิพนธ์จาก Mythologies* ของ Roland Barthe (วรรณพิมพ์ อังคศิริสรรพ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: คบไฟ.

ทั้งนี้อธิพลจากแนวคิดโครงสร้างนิยมมีส่วนสำคัญที่ทำให้การวิเคราะห์ของ โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) มีความลุ่มลึกและนิยมนำเอาวัตถุหรือปรากฏการณ์หนึ่งไปเทียบแย้ง (Oppose) กับอีกวัตถุหรืออีกปรากฏการณ์หนึ่ง การเทียบแย้งนี้ทำหน้าที่เปิดเผยคุณลักษณะเด่นที่เป็น ปัจจัยของการสื่อความหมายในสิ่งนั้น ๆ ให้ปรากฏออกมา โดยถ้าหากไม่มีการเทียบแย้งคุณลักษณะ นั้น ๆ ก็อาจจะแฝงอยู่ในรูปของศักยภาพหรือไม่เป็นที่สังเกตเห็นตามนิยามของมายาคติ

นอกจากนี้ กาญจนา แก้วเทพ (2554) ยังได้อธิบายมายาคติไว้ว่า “หนังสือมายาคติ ของ Barthes ไม่ได้เขียนให้นักวิชาการอ่าน แต่เขียนลงหนังสือพิมพ์ เพราะ โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) ต้องการต่อสู้เรื่องสัญลักษณ์วิทยา โดยเขาคิดเรื่อง Denotative Meaning และ Connotative Meaning ต่อยอดจากเรื่อง Meaning ของ Saussure และหลายคนก็จะนำมาใช้แค่นี้ ซึ่งยังไม่ถึงแก่น ของ Barthes เพราะแก่นของเขายู่ที่เรื่อง “Power” ซึ่งสามารถอธิบายเพิ่มเติมใน 2 ประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับอำนาจ (Power) ดังนี้

1. ถ้ามีอำนาจ (Power) ก็สามารถขยับความหมาย (Upgrade Connotative Meaning) ของบางคนให้กลายเป็นความหมายโดยตรง (Denotative Meaning) ได้ เพราะความหมาย โดยตรง (Denotative Meaning) คือความหมายที่ทุกคนยอมรับกัน เช่น แม่คืออะไร “แม่” คือผู้หญิง ที่ให้กำเนิดลูกแต่หากถามแต่ละคนก็จะให้ความหมายคำว่า “แม่” ที่แตกต่างกัน แต่ละคนก็จะมีหลาย ๆ ความหมายโดยนัย (Connotative Meaning) แต่ถ้าใครที่มีอำนาจมากกว่าก็สามารถจะย้ายความหมาย โดยนัยดังกล่าว (Connotative Meaning) ขึ้นไปเป็นความหมายโดยตรง (Denotative Meaning) ได้ ดังตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมคือคำว่า “ยิว” คือ เชื้อชาติหนึ่งแต่คนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ในความหมายของเชื้อชาติ แต่ใช้ในความหมายว่า “ยิว” คือ คนหน้าเลือด คนงก ซึ่งคำว่า หน้าเลือดเป็นเพียงความหมายโดยนัย

(Connotative Meaning) ของพจนานุกรมหนึ่ง ดังนั้นคำว่า “ยิว” คนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ในความหมายเรื่องเชื้อชาติเลย แต่นำมาทำเป็นคำคุณศัพท์(Adjective) ก็จะเป็นการฝังมายาคติเอาไว้

2. การจำกัดความหมาย (Lock) ของความหมายโดยนัย (Connotative Meaning) บางอย่างเอาไว้ในรูปแบบรหัส (Code) เช่น “ยิว” คนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ในความหมายของความเป็นคนหน้าเลือดแต่หมายถึง คนงก เหมือนเวลาใช้คอมพิวเตอร์เวลาจะสั่งพิมพ์ (Print) เปิดเครื่องมาจะขึ้นเลยว่า All หรือ Current page คือ lock ไว้แล้ว การให้ความหมายก็เหมือนกัน คำบางคำจะถูก lock ความหมายไว้แล้วและเราก็ไม่รู้จะไปแก้ไขอย่างไร ได้แก่ การเล่าเรื่อง (Narrative) และการให้ความหมาย (Definition) ซึ่งถือว่าเป็นเทคนิคที่ง่ายที่สุด แต่ก็เสี่ยง เพราะถ้าคนรับไม่ได้ก็ไม่ได้ผลเลย แต่ถ้าได้ผลก็จะได้ผลได้ระดับดีมาก เช่น เวลาเราลอกความหมายของคำบางคำมาอ้างอิง เช่น การสื่อสารคืออะไร เราก็หยิบความหมายของคำว่า การสื่อสารของ Lasswell มาลอกใส่ลงไป การกระทำเช่นนี้เป็นการปฏิบัติการซ้ำเพื่อจะยอมรับทำให้ตัวเองตกอยู่ในมายาคติ และเมื่อลอกความหมาย (Definition) ก็จะเป็นการปฏิบัติการทางสังคมเพื่อยอมรับมายาคตินั้น

นอกจากนี้ยังมีการให้ความหมายคู่ตรงข้าม + การให้คุณค่า (Binary Opposition+ Value assignment) เช่น ละครรักไม่มีวันตาย แยก Vampire ออกเป็นสายเหยี่ยวกับสายพิราบเสร็จแล้วก็มอบบทบาท (คุณค่า) ให้สายพิราบเป็นพระเอก สายเหยี่ยวเป็นผู้ร้าย หรือการเอาไปใส่ในตัวบท ดังนั้นตัวบทในพจนานุกรม คือ สิ่งที่เรารับมาโดยไม่เคยตั้งคำถาม ดังความหมายว่า ผู้หญิง คือ คนที่ออกลูกได้ เราไม่เคยตั้งคำถามกับความหมายเหล่านี้ผลที่เกิดขึ้นตามมา หลังจากนั้นก็คือ ชีวิตผู้หญิงก็ต้องอยู่กับลูก ดูแลลูก ซึ่งสถาบันที่มีอำนาจก็จะสามารถทำให้ความคิดของคนกลุ่มเดียวกลายเป็นความจริงได้ คล้ายกับนโยบายของนายกรัฐมนตรีที่อาจกลายเป็นแนวทางของคนทั้งชาติในระยะยาว

สรุปได้ว่ามายาคติของบาร์ตส์ (Barthes) เป็นการวิเคราะห์ความหมายที่ได้เข้าไปพัวพันกับอำนาจ (Power) ของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม โดยมองว่าสถาบันที่มีอำนาจจะสามารถสร้างความหมายและอุดมการณ์ จากสิ่งที่เป็นความหมายโดยตรง (Denotation) ให้กลายเป็นความหมายโดยนัย (Connotation) และทำความเข้าใจโดยนัย (Connotation) ให้กลายเป็นความหมายโดยตรง (Denotation) อีกครั้งผ่านวาทะ ซึ่งจะถูกเพิ่มความหมายจาก สถาบันที่มีอำนาจขึ้นไปเป็นขั้น ๆ (Upgrade) อย่างไม่ทันสังเกต และนี่จึงเป็นหัวใจหลักที่ บาร์ตส์ (Barthes) ให้ความสนใจศึกษาสิ่งที่เรียกว่า มายาคติอันเป็นความหมายที่คุ้นชินเพราะสถาบันที่มีอำนาจ (Power) จะสามารถสร้างความหมายที่แฝงเร้นให้ดูเป็นเรื่องธรรมดา ให้ดูไร้เดียงสา เสมือนว่าไม่มีมีความหมายและอุดมการณ์ใดแฝงเร้น ซึ่งจะใช้อำนาจผ่านการวิธีการสร้างวาทะต่าง ๆ อาทิ การเล่าเรื่อง การให้นิยาม การให้คุณค่า การสร้างข้อเท็จจริง เป็นต้น

2.2.4 แนวคิดและทฤษฎีวาทกรรม

มิเชล ฟูโกต์ เป็นนักสังคมศาสตร์ผู้สนใจในการศึกษาทางด้านความสัมพันธ์ของอำนาจต่าง ๆ ผ่านวาทกรรม อำนาจ ความรู้และความจริงในการกำหนดความหมายของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบริบทในสังคมแต่ละยุคและแต่ละสมัย โดยที่ความหมายของวาทกรรมของฟูโกต์คือ การที่สิ่ง ๆ หนึ่งจะมีความหมายหรือนิยามได้นั้นจะถูกประกอบไปด้วยอำนาจ และความรู้ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกขาดจากกันได้เพื่อใช้อธิบายความจริงของสังคม เนื่องจากในการกำหนดความหมายจะต้องใช้อำนาจเพื่อกำหนดความรู้ให้กับคนในสังคมเพื่อให้สังคมนั้นดำรงอยู่ภายใต้อำนาจนั้น ซึ่งแนวคิดวาทกรรมเป็นแนวคิดที่ต่อยอดมาจากแนวคิดของนักโครงสร้างนิยมหลาย ๆ สาขา เช่น แฟร์นองด์ โบรเดล (Fernand Braudel) จากสาขาประวัติศาสตร์ (โคล้ด เลวี-สเตร๊าสส์) จากมานุษยวิทยา ฌาคส์ ลาก็อง (Jacques Lacan) จากจิตวิเคราะห์ และเฟอ์ดินานด์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure) จากภาษาศาสตร์ แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยจะขอใช้แนวคิดของฟูโกต์เป็นหลักในการวิเคราะห์

ฟูโกต์มองว่า อำนาจ สามารถแบ่งได้ อยู่ 8 ลักษณะ

1. ลักษณะของการกระจายตัว ฟูโกต์มองว่าย่อมมองเพียงระบบสังคมต่าง ๆ ที่มีอำนาจรัฐ อำนาจทุน/เงิน ฯลฯ ในสังคม แต่ให้มองอำนาจที่ลงไปสู่ปลายทาง หมายความว่า อำนาจมีลักษณะที่กระจายไปทุกหนทุกแห่ง อาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมทุกชนิดเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจด้วย ทุกคนไม่สามารถหลุดพ้นจากอำนาจได้หากไม่เป็นผู้ใช้อำนาจ ก็จะเป็นผู้ถูกใช้อำนาจ มองว่าเป็นอำนาจไม่ได้เป็นหนึ่งเดียวของชนชั้นใดชนชั้นหนึ่ง แต่มีการเชื่อมโยงแบบไร้เอกภาพ

2. อำนาจไม่ได้เกิดมาจากความตั้งใจ/จงใจ ฟูโกต์มองว่าการเราไม่ควรสนใจกับผู้ใช้อำนาจ แต่ควรสนใจตัวอำนาจ ที่อยู่ในความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ผู้วิเคราะห์ไม่ควรสนใจเพียง ‘เหตุที่มาของอำนาจ’ แต่ควรสนใจ ‘การกระทำและผลของอำนาจ’ นั้น

3. อำนาจในสังคมสมัยใหม่เป็นอำนาจที่ฟอกขาว/แนบเนียน จนอาจจะไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการใช้อำนาจ ผู้วิจัยมองว่าเป็นลักษณะของอำนาจในชีวิตประจำวันที่กลืนอยู่จนเรามองไม่เห็นตัวตนของผู้ใช้อำนาจเหล่านั้น วงการสื่อสารมวลชน เช่น การโฆษณาในหน้าหนังสือสิ่งพิมพ์ บทความในนิตยสาร รายการสุขภาพในวิทยุ ฯลฯ เป็นเครือข่ายของเครื่องมือในระบบบอบแห่งการปฏิบัติการ ‘สำแดงพลังของอำนาจ’ (the exercise of power) ทั้งสิ้น

4. ในความเข้าใจเดิม เรามักมองผลของอำนาจเป็นเรื่องของการห้าม/การกีดกัน ฟูโกต์มองว่า อำนาจมิได้แต่ด้านที่กดขี่ ปรามปราม ปิดบัง หวงห้ามเท่านั้น แต่มีผลที่เป็นด้านผลิต (produce) และสร้าง (create) อีกด้วย เช่น อำนาจในการสร้างความรู้และสร้างวาทกรรมต่าง ๆ จนกลายเป็นอารยธรรมของมนุษย์ ตัวอย่างที่เห็นชัดคือ เรื่องเพศที่มีการผลิตและสร้างเรื่องราวต่าง ๆ มากมายเกี่ยวกับเพศขึ้นมาแพร่กระจายในหน้าสื่อมวลชนทุกแห่ง

5. เทคนิคแห่งการใช้อำนาจ ในการศึกษาช่วงเปลี่ยนผ่านจากสังคมโบราณสู่สังคมสมัยใหม่ในโลกตะวันตก พูโกต์พบว่า ตัวอย่างเทคนิคที่สำคัญที่นำมาใช้คือ การแบ่งแยก และการกีดกัน เช่น แบ่งแยกคนวิปลาสออกจากคนปกติ แบ่งแยกอาชญากรออกจากพลเมืองดี กล่าวคือ มีการสถาปนาบรรทัดฐานบางอย่างขึ้นมาแล้วจับทุกสิ่งไปวางทาบไว้กับบรรทัดฐาน หากสิ่งใดที่ไม่เข้ากับบรรทัดฐานก็จะจับแยกออกไปควบคุม คุมขัง กักกัน ภายใต้อำนาจที่ว่า เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ ‘กลับคืน’ สู่สภาวะปกติ

6. วัฏจักรของอำนาจ พูโกต์มองว่าวิถีของอำนาจนั้นก็เหมือนกับวาทกรรม กล่าวคือ อำนาจทุกชนิดเริ่มต้นจากการมีที่มา เมื่อถึงจุด ๆ หนึ่ง อำนาจก็กลายเป็นสิ่งนิรนาม ไม่มีใครเป็นเจ้าของมัน มีการไหลเวียนของอำนาจในทุก ๆ ที่ บางครั้งอาจเป็นคนถูกใช้อำนาจและเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นในอนาคต เช่น ตอนเด็ก ๆ ครูเป็นผู้ใช้อำนาจกับนักเรียน แต่เมื่อเราโตขึ้น เราอาจกลายเป็นครูผู้ใช้อำนาจนั้นกับเด็กก็ได้

7. วัฏวนแห่งอำนาจ พูโกต์มองว่าอำนาจเป็นสิ่งที่ไม่อาจแยกแยะได้อย่างเด็ดขาด/หยุดนิ่ง/ตายตัวได้ว่า ใครมีมากกว่าหรือน้อยกว่า ใครเป็นฝ่ายใช้หรือใครเป็นฝ่ายถูกใช้อำนาจอยู่ตลอดเวลา เพราะอำนาจนั้นวนเวียนกระจายไปในทุกความสัมพันธ์ทางสังคมเสมอ

8. ความรู้กับอำนาจต่างหนุนเสริมซึ่งกันและกัน จากจุดยืนแบบนักทฤษฎีวิทยา พูโกต์ให้ข้อสรุปว่า ‘ความรู้’ ไม่เคยแยกตัวออกจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจครอบงำกัน พูโกต์ได้ปฏิเสธการให้นิยาม ‘ความรู้’ แบบที่เคยมีมา คือ ‘ความรู้ก็คือสิ่งที่ผู้มีอำนาจกำหนดว่าเป็นความรู้’ ดังนั้น ความมุ่งมั่น/ความใฝ่รู้/ความปรารถนาในความรู้ของมนุษย์อาจจะมิได้แสดงถึงความก้าวหน้า แต่อาจจะสะท้อนถึงความปรารถนาที่เพิ่มมากขึ้น

8.1 ความรู้ (Knowledge) จากแนวคิดของฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) ที่ว่า ‘ความรู้คืออำนาจ’ พูโกต์ได้เพิ่มเติมว่า ‘และอำนาจก็ทำให้เรื่องราวบางเรื่องเกิดกลายเป็นความรู้ขึ้นมา’ การต่อเติมครึ่งหลังเป็นการรื้อถอนความหมายของความรู้ที่เคยเข้าใจกันมา แต่สำหรับพูโกต์แล้ว ‘ความรู้’ ขึ้นอยู่กับที่ ‘ผู้มีอำนาจ’ จะบอกว่าเป็นความรู้หรือไม่ ในทัศนะของพูโกต์จะเห็นว่าความรู้และอำนาจจึงเป็นสิ่งที่แยกออกจากไม่ได้

8.2 ความรู้และอำนาจ : ความสัมพันธ์แบบถ้อยทีถ้อยอาศัย พูโกต์มองว่าความสัมพันธ์ของอำนาจและรู้เป็นแบบ ‘ซึ่งกันและกัน’ กล่าวคือ ด้านหนึ่งคือกลวิธีและเทคโนโลยีแห่งอำนาจ ก็จะเป็นตัวช่วยอำนวยความสะดวกและเปิดทางโล่งให้แก่การสร้างสรรค์ความรู้ และอีกด้านหนึ่ง ความรู้ก็จะกลายเป็นพื้นฐานและหลักการของการใช้อำนาจ ทั้ง ‘อำนาจ’ และ ‘ความรู้’ จะดำรงอยู่ต่อไปไม่ได้เลยหากแยกตัวออกจากกัน เช่น การจัดระเบียบสังคมด้วยการใช้ระเบียบวินัยในยุคคริสต์ศตวรรษที่ 17 ที่นำระเบียบวินัยเข้ามาใช้ในวงโคจรของอำนาจ ซึ่งพูโกต์มองว่าเป็นลักษณะพิเศษบางประการที่แยกขาด/แตกหักจากกรอบความรู้เดิม เกี่ยวกับระเบียบวินัย คือ การเลื่อนระดับ

การทำงานจากที่ระเบียบเคยกำกับ ‘ภาพรวม ๆ ของกิจกรรมของผู้คน’ ลงมาสู่การควบคุม ‘รายละเอียดปลีกย่อย’ ของกิจกรรมทั้งหมดในชีวิตประจำวัน

งานวิจัยครั้งนี้จะใช้แนวคิดและทฤษฎีวาทกรรมเหล่านี้เพื่อใช้วิเคราะห์ในเชิงพรรณนาเพื่อให้ทราบถึงใครเป็นผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดความหมายของโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ และผ่านตัวตนของโสเภณีจริง ๆ อีกทั้งอำนาจในละครนั้น นางเอกหรือตัวเอกในละครได้ต่อรองอำนาจด้วยการเข้ามาสู่อาชีพโสเภณีผ่านละครและใช้อำนาจดังกล่าวด้วยวิธีที่แตกต่างกันให้กับตัวเอง

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสถอดรหัส

2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ละครโทรทัศน์ เป็นสื่อ (Media) ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ และเป็นรายการโทรทัศน์ประเภทหนึ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยมานาน โดยเริ่มออกอากาศนับตั้งแต่สถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 จนถึงปัจจุบัน รายการละครก็ยังเป็นความบันเทิงที่ประชาชนให้ความสนใจสูงสุด มาโดยตลอด ในปัจจุบันการนำเสนอละครโทรทัศน์มักมีการนำบทประพันธ์มาเรียบเรียงใหม่และมีการแต่งเรื่องราวที่เพิ่มขึ้นจากบทประพันธ์เดิมเพื่ออรรถรสในการรับชมละครที่มากขึ้น

ความหมายโดยทั่วไปของละครโทรทัศน์ คือความบันเทิงแบบบันเทิงคดี (Fiction) ซึ่งมี รูปแบบการนำเสนอเรื่องราวหลายรูปแบบด้วยกัน ละครโทรทัศน์อาจจะเป็นเรื่องราวที่นำเสนอเป็นเรื่องแต่งขึ้นตามจินตนาการของผู้ประพันธ์และผู้เขียนบท ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นเรื่องจริง หรือ ละครโทรทัศน์อาจเป็นเรื่องราวที่ดัดแปลงให้เหมาะสมกับการเป็นบทละคร หรือ ละครโทรทัศน์อาจนำเค้าโครงความจริงบางส่วนมาขยายแต่งเติม อย่างเช่น การนำเรื่องราวในประวัติศาสตร์มาดัดแปลงเป็นต้น อย่างไรก็ตามหัวใจสำคัญของละครโทรทัศน์นอกจากบทละครแล้ว การคิดทำละครที่สนุกสนานถูกใจผู้ชม มีอัตราความนิยม (Rating) มาก ก็จะทำให้เกิดรายได้จากการโฆษณาช่วงเวลาของละคร แต่ถ้าหากมองอีกแง่หนึ่ง ละครโทรทัศน์ก็เป็นสาร (Message) ชนิดหนึ่งที่ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของผู้ส่งสาร นั่นคือผู้เขียนบทและผู้กำกับการแสดง ไปยังผู้รับสาร นั่นคือ ผู้ชมเพื่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร

2.3.1.1 ละครโทรทัศน์ในประเทศไทย

สรรัตน์ จีรบรรวิสุทธิ์ (2554) กล่าวว่า ละครโทรทัศน์ของไทยเกิดขึ้นเมื่อ สถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหมได้ออกอากาศละครโทรทัศน์ไทยเรื่องแรกในชื่อ “สุยานีไม่ยอมแต่งงาน” (2499) เมื่อ วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2499 ของนายร่ำคาญ หรือ ประหยัด นาคะนาท ซึ่งเป็นละครที่ประพันธ์ขึ้นมา ใหม่ เพื่อใช้ในการแสดงทางโทรทัศน์โดยเฉพาะ ซึ่งการผลิตละครโทรทัศน์ในระยะแรกเป็นการนำ ละครเสภา ละครอิงประวัติศาสตร์ หรือละครพูดพระราชานิพนธ์ในรัชกาลที่ 6

โดยเป็นการแสดงกัน สด ๆ ยังไม่มีการบันทึกเทป ละครได้ถูกพัฒนาไปอย่างมากจากการตอบรับที่ดีจากผู้ชมและเริ่มมีการเบนเข็มจากการนำละครเก่ามาเล่นไปทำละครโทรทัศน์ที่มาจากนวนิยายที่แต่งโดยนักประพันธ์ แต่มีช่วงหนึ่งที่ละครโทรทัศน์ก็ได้รับความนิยมน้อยลง แต่ก็ได้รับความนิยมอีกครั้งเมื่อสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เริ่มแพร่ภาพออกอากาศและมีการผลิตละครโทรทัศน์อย่างจริงจัง โดยให้ภัทรวดี มีชูธน เข้ามาจัดละครโดยใช้เทคนิคการบันทึกเทปโทรทัศน์ สร้างฉาก กำกับการแสดงด้วยความพิถีพิถันจนทำให้ละครโทรทัศน์ที่ผลิตออกมามีความน่าสนใจมากขึ้น ผู้ชมเองก็เริ่มหันกลับมาสนใจละครโทรทัศน์ จนทำให้เกิดการแข่งขันในการผลิตละครโทรทัศน์อีกครั้ง

2.3.1.2 โครงสร้างของละครโทรทัศน์

อรนุช เลิศจรยารักษ์ (2558, หน้า 78-79) กล่าวถึงโครงสร้างของละครโทรทัศน์ไว้ใน หนังสือว่าแต่ละเรื่องจะใช้ประมาณ 3 ถึง 4 องค์กรเนื่องจากมีโฆษณาเข้ามาเกี่ยวข้องกับละครโทรทัศน์ใช้ แนวทางเดียวกับละครสมัยใหม่ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความมีเสรีภาพในด้านโครงสร้างละคร แต่การสร้างความคิดและคลายความคิด ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication and Resolution) ยังคงเป็นหัวใจของโครงสร้างละคร ละครสมัยใหม่โครงสร้าง 3 องค์กร คือ การอธิบายปูเรื่อง (Exposition) ความยุ่งยาก (Complication) การคลี่คลายปัญหา (Resolution)

ภาพที่ 2.2 แสดงโครงสร้างของละครโทรทัศน์

ที่มา: อรนุช เลิศจรยารักษ์. (2558). *หลักการเขียนบทโทรทัศน์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ดังนั้น โครงสร้างของละครโทรทัศน์มีหลักสำคัญคือ มีแก่นสำคัญของเรื่อง (Premise or Theme) อาร์ัมภบท (Introduction) ความยุ่งยากขัดแย้ง (Conflict) การแสดงที่เพิ่มความเข้มข้น (Rising Action) จุด

วิกฤต (Crisis) หรือจุดสำคัญของเรื่อง (Climax) สถานการณ์คลี่คลาย (Falling Action) การแก้ไขปัญหาและการตกลงใจ (Solution and Resolution) เป็นตอนจบ

2.3.1.3 ประเภทของละครโทรทัศน์

อรอุษา อังศรีวงศ์ (2555) ได้กล่าวถึงประเภทของละครโทรทัศน์นั้นสามารถแบ่งได้หลาย ประเภท เช่น การจำแนกตามรูปแบบการออกอากาศ จำแนกตามการนำเสนอเรื่องราว โดยแต่ละ ประเภทมีรายละเอียดดังนี้

1. ละครโทรทัศน์ตามรูปแบบการออกอากาศ (Format) จะพิจารณาจากลักษณะความยาว และความต่อเนื่องในการออกอากาศ โดยสามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 ละครเรื่องยาว (TV Serial) ซึ่งมีความยาวประมาณ 12-20 ตอน ออกอากาศ อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละ 2-3 วัน เรื่องราวการนำเสนอเนื้อหาของละคร ประเภท TV Serial จะดำเนินเรื่องต่อเนื่องกันไปตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง โดยใช้นักแสดงชุดเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง

1.2 ละครสั้นที่สรุปเรื่องราวจบในตอน (TV Series) โดยจะออกอากาศเป็นประจำทุก สัปดาห์ เนื้อหาของละครประเภท TV Series จะมีเนื้อหาหลักเป็นไปในแนวเดียวกัน และใช้นักแสดง ชุดเดียวกันโดยตลอด แต่อาจมีนักแสดงรับเชิญเข้ามา TV Series ผู้ชมไม่จำเป็นต้องดูทุกตอนหรือทุก สัปดาห์แต่ก็สามารถเข้าใจเรื่องราวแต่ละตอนได้

1.3 ละครขนาดสั้น (Miniseries) โดยจะเป็นละครที่มีความยาวประมาณ 2-8 ตอน ออกอากาศสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือออกอากาศต่อเนื่องกันไปทุกวันจนจบ เนื้อหาของละครประเภท Miniseries แต่มักไม่ค่อยเป็นที่นิยมเนื่องจากละครประเภท Miniseries มีลักษณะการดำเนินเรื่องที่ เร็ว หากผู้ชมพลาดไปบางตอนก็จะไม่สามารถเข้าใจเรื่องได้

1.4 ละครสั้นจบในตอน (Anthology Series) โดยเนื้อหาของละครประเภทนี้จะอยู่ ภายใต้แนวเรื่องเดียวกัน แต่การดำเนินเรื่องราวในแต่ละตอนจะไม่มี ความเกี่ยวเนื่องกัน นักแสดง อาจจะเป็นชุดเดียวกันหรือไม่ใช่ชุดเดียวกันก็ได้

2. ประเภทของละครโทรทัศน์ตามเนื้อหาของเรื่อง (Genre) การจำแนกประเภทของละคร โทรทัศน์ตามเนื้อหาเนื้อหาของเรื่อง (Genre) จะพิจารณาจากเนื้อหาของละคร สามารถจำแนกได้ดังนี้ (อัญญ์ ภัทพงษ์ศักดิ์, 2558)

2.1 ละครโศกนาฏกรรม (Tragedy) เป็นละครที่นำเสนอความทุกข์ทรมานของมนุษย์ ที่จบลงด้วยหายนะ และความสูญเสียของตัวละครเอก เช่น ละครคู่กรรม (2556, ช่อง 5) ละครเรื่อง ทองเนื้อเก้า (2556, ช่อง 3) ละครเรื่องแหวนทองเหลือง (2558, ช่อง 8) เป็นต้น

2.2 ละครโรแมนติก (Romantic) เป็นละครที่นำเสนอความสุขจากความรัก คุณค่า แห่งความรัก ผู้ชมละครได้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับตัวละคร สอดคล้องกับแนวคิดการพาผู้ชมหนีหนี (Escape) ไปจากสภาพความเป็นจริงที่มีความทุกข์ เช่น ซ็อกโกแลต (2548, ช่อง 5) ละครเรื่อง สุภาพบุรุษจุฑาเทพ (2556, ช่อง 3) ละครเรื่องหัวใจ เป็นต้น

2.3 ละครเมโลดราม่า (Melodrama) เป็นละครเร้าอารมณ์ ที่แฝงไปด้วยความ อ่อนไหวทางอารมณ์ เนื้อเรื่องเป็นชีวิตรัก ความขัดแย้ง การชิงดีชิงเด่น ริษยา ซึ่งตัวละครจะมีลักษณะ เพียงมิติเดียว (Typed Character) กล่าวคือ ถ้าหากเป็นตัวร้ายก็จะบ่งบอกความร้ายตลอดทั้งเรื่อง หรือพระเอก-นางเอก ต้องประสบปัญหาความยุ่งยากทั้งด้านความรักและการใช้ชีวิตจากผลการกระทำของตัวร้าย เช่น ละครพุ่มนี้รักเธอ (2552, ช่อง 5) ละครเรื่องแรงเงา (2555, ช่อง 3) ละคร เรื่องดอกโศก (2555, ช่อง 5) ละครเรื่องดอกซ่อนชู้ (2558, ช่อง 8) ละครเรื่องน้ำเซาะทราย (2560, ช่อง 7) เป็นต้น

2.4 ละครตลกรักกระจุกกระจิม (Sentimental Comedy) เป็นละครที่เน้นสร้าง ความบันเทิงเป็นหลัก โดยเรื่องราวตั้งอยู่บนพื้นฐานของตัวเอกที่น่ารักน่าเอ็นดู มีการยั่วเย้า กระแซะ แหย่ พ่อแม่แม่งอน ความตลกของละครมักมาจากบุคคลแวดล้อมตัวเอก เช่น ละครเรื่อง ปัญญาชนกัน ครีว (2555, ช่อง 3) ละครเรื่องลุ้นรักข้ามรั้ว (2558, ช่อง 8) เป็นต้น

2.5 ละครตลกสถานการณ์ (Situation Comedy) หรือละครซิตคอม (Sitcom) เป็น ละครที่มีการเดินเรื่องโดยผูกสถานการณ์ขึ้นมาใหม่ให้กับตัวละครซึ่งแต่ละตอนจะไม่ซ้ำกัน โดยตั้งอยู่ บนพื้นฐานของความตลกขบขัน ละครซิตคอมเป็นละครประเภทจบในตอน และใช้ตัวละครหลักเป็น ตัวละครเดิมในทุกสัปดาห์ เช่น ละครเรื่องเป็นต่อ (2558, ช่อง One) ละครเรื่องอำมาตย์พาร์ตเมนต์ (2559, ช่อง 7) ละครเรื่องบางรักซอย 9/1 (2559, ช่อง One) ละครเรื่องรักแท้แม่ไม่ปลื้ม (2559, ช่อง one) ละครเรื่องสูตรรักชุลมุน (2559, ช่อง One) เป็นต้น

2.6 ละครตลกต่อสู้ (Action Comedy) เป็นละครที่ตั้งอยู่บนพื้นฐาน การต่อสู้ แต่เป็น การต่อสู้ที่ไม่จริงจัง ไม่เน้นการฆ่าฟัน เช่น ละครเรื่องลิเกหมัดสัง (2558, ช่อง 8) เป็นต้น

2.7 ละครตลกครอบครัว (Family Comedy) เป็นละครที่ตั้งอยู่บน พื้นฐานเรื่องชีวิต ในครอบครัว พ่อ แม่ ลูก พี่น้อง เครือญาติ มาเสนอด้วยมุมมองความตลกขบขัน เช่น ละครเรื่องเฮง เฮง เฮง (2545-2559, ช่อง 3 และช่อง One) ละครเรื่องบ้านนี้มีรัก (2549-2559, ช่อง 3 และช่อง One) เป็นต้น

2.8 ละครตลกสยองขวัญ (Horror Comedy) เป็นละครที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานเรื่อง วิญญาณ ความลึกลับ แต่นำมาเสนอด้วยมุมมองความตลกขบขัน เช่น ละครเรื่องบ้านนี้ผีไม่ปอบ (2558, ช่อง 3) ละครเรื่องมือปราบกุกกุก (2558-2559, ช่อง One) เป็นต้น

2.9 ละครต่อสู้ หรือ ละครบู๊ (Action) เป็นละครที่มีตัวเอก (มักจะเป็นผู้ชาย) มุ่ง ปกป้องสังคมหรือคนที่รักให้ปลอดภัยจากผู้ร้าย เน้นฉากการต่อสู้ระหว่างตัวเอกและตัวร้าย และเน้น การติดตามการแก้ปัญหา สถานการณ์หรือการเอาชนะตัวร้ายได้อย่างไร เช่น ละครเรื่องชาติเจ้าพระยา (2556, ช่อง 3) ละครเรื่องข้ามาคนเดียว (2559, ช่อง 7) ละครเรื่องหักหลังช้าง (2560, ช่อง 7) ละครเรื่องมือเหนือเมฆ (2560, ช่อง 7) เป็นต้น

2.10 ละครผจญภัย (Adventure) มักจะเป็นละครที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทาง ไปยังดินแดนต่าง ๆ ที่ลึกลับมหัศจรรย์ มีความตื่นเต้น ความแปลกใหม่ มีความท้าทาย ความอยากรู้อยากเห็น และความสามารถของมนุษย์ เช่น ละครเรื่องเทพบุตรสุดเวหา (2558, ช่อง 3) ละครเรื่อง อังกอร์ (2560, ช่อง 3) เป็นต้น

2.11 ละครลึกลับ สยองขวัญ (Horror) เป็นละครที่มีเรื่องราวปริศนาชวนตื่นเต้น มี เรื่องราวเกี่ยวกับปิศาจ ผี วิญญาณ ความน่ากลัว การแก้แค้นอาฆาตข้ามชาติภาพระหว่างวิญญาณกับมนุษย์ เช่น ละครเรื่องเพลงผีบอก (2543, ช่อง 5) ละครเรื่องป่วน (2555, ช่อง 3) ละครเรื่องพิษสวาท (2559, ช่อง One) เป็นต้น

2.12 ละครพื้นบ้าน (Folktale) คือละครที่มักจะเป็นเรื่องราวนิทานพื้นบ้าน เทพ นิยาย เรื่องปรัมปรา เช่น ละครเรื่องแก้วหน้าม้า (2558, ช่อง 7) ละครเรื่องสี่ยอดกุมาร (2559, ช่อง 7) ละครเรื่องอุทัยเทวี (2560, ช่อง 7) ละครเรื่องเทพสามฤดู (2560, ช่อง 7) เป็นต้น

งานวิจัยชิ้นนี้ได้นำละครประเภทเมโลดรามามาใช้ศึกษา ซึ่งลักษณะของสื่อที่เป็น “ละคร” นั้นปกติแล้วจะเป็นพื้นที่ของผู้หญิงและเป็นพื้นที่ในการสร้างภาพตัวแทนและสร้างความหมายต่าง ๆ ของตัวละครผู้หญิงผ่านละครสู่โลกความเป็นจริง

2.3.2 แนวคิดการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ (Film Narration)

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง (Narratology) นั้น Tilly (1991, p.53) อ้างใน ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาณ, 2539) ได้อธิบายไว้ว่าเป็นการก้าวข้ามจากการศึกษาเนื้อหาไปสู่ความสนใจในโครงสร้างของการเล่าเรื่อง (Structure) และวิธีการเล่าเรื่อง (Process) ของสื่อแต่ละชนิด

การเล่าเรื่องในภาพยนตร์นั้นคือความสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง โดยอาจจะเริ่มต้นด้วยเหตุการณ์หนึ่ง ที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อเหตุและผลนั้น จนก่อให้เกิดสถานการณ์ใหม่ และนำไปสู่ตอนจบของการเล่าเรื่อง สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับการเล่าเรื่องนั้น ถือเป็นส่วนสำคัญในภาพยนตร์เพราะการเล่าเรื่องเป็นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดการสื่อสารระหว่าง

ผู้ผลิตและผู้ชม โดยการเล่าเรื่องในภาพยนตร์นั้นสามารถทำการศึกษาได้ โดยวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของเรื่องเล่าดังต่อไปนี้

1. โครงเรื่อง (Plot) คือ ลักษณะชุดของเหตุการณ์ทั้งหมดในเรื่องที่ร้อยเรียงกัน และดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบ โดยโครงเรื่องจะเป็นเนื้อเรื่องในลักษณะที่เป็นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง ซึ่งจะมีการลำดับเหตุการณ์ในการเล่าเรื่องไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 การเริ่มเรื่อง (Exposition) การเริ่มเรื่องเป็นการชักจูงความสนใจให้ติดตามเรื่องราว มีการแนะนำตัวละคร แนะนำฉาก หรือสถานที่ อาจมีการเปิดประเด็นปัญหา หรือเผยปมขัดแย้ง เพื่อให้เรื่องชวนติดตามการเริ่มเรื่องไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับเหตุการณ์ โดยอาจเริ่มเรื่องจากตอนกลางเรื่อง หรือเล่าย้อนจากตอนท้ายเรื่องไปหาต้นเรื่องก็ได้

1.2 การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising Action) คือ การที่เรื่องราวดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และ สมเหตุสมผล ปมปัญหา หรือข้อขัดแย้งเริ่มทวีความเข้มข้นเรื่อย ๆ ตัวละครอาจมีสถานการณ์ที่อยู่ในช่วงยุ่งยากที่ต้องเผชิญ

1.3 ภาวะวิกฤติ (Climax) หรือจุดสุดยอด จะเกิดขึ้นเมื่อเรื่องราวกำลังถึงจุดแตกหัก และตัวละครอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจ

1.4 ภาวะคลี่คลาย (Falling Action) คือสภาพหลังจากที่จุดวิกฤติได้ผ่านพ้นไปแล้ว และประเด็นปัญหาได้รับการเปิดเผย หรือข้อขัดแย้งได้รับการขจัดออกไป

1.5 การยุติของเรื่องราว (Ending) คือการสิ้นสุดของเรื่องราวทั้งหมด การจบอาจหมายถึงความสูญเสีย อาจจบแบบมีความสุข หรือทิ้งท้ายไว้ให้ขบคิดก็ได้

2. แก่นความคิด (Theme) คือความคิดหลักในการดำเนินเรื่อง นับเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อเรื่องเล่า โดยเฉพาะเมื่อต้องการวิเคราะห์ถึงใจความสำคัญของเรื่อง เราจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจับใจความสำคัญของเรื่องไว้ให้ได้ มิเช่นนั้นแล้วจะไม่อาจรู้ถึงแนวคิดหลักที่ผู้เล่าต้องการถ่ายทอดให้ทราบ ซึ่งเราสามารถเข้าใจแก่นความคิดได้จากการสังเกตองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเล่าเรื่อง อาทิ การสังเกตชื่อเรื่อง ชื่อตัวละคร สังเกตค่านิยม คำพูด หรือสัญลักษณ์พิเศษที่ปรากฏในเรื่อง

สำหรับแก่นความคิดที่ได้รับความนิยม และพบได้บ่อย ๆ มีอยู่ไม่มากนักโดยมากมักเป็นเรื่องเกี่ยว กับความดี-ความชั่ว และความรัก-ความเกลียด ซึ่งแก่นความคิดยังสามารถแบ่งย่อยลงไป ในรายละเอียดในการสนับสนุนความคิดหลัก โดยความคิดย่อยทั้งหมดจะมีลักษณะร่วมกันบางประการ หรือเดินไปในทิศทางเดียวกันทั้งสิ้น ดังนั้นในการพิจารณาแก่นความคิดใด ๆ การแยกย่อยความคิดปลีกย่อยจะทำให้เราสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ตัวละคร (Character) คือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเรื่องราวในเรื่องเล่า องค์ประกอบซึ่งสำคัญอีกส่วนที่ขาดไม่ได้สำหรับการเล่าเรื่องทุกชนิด โดยส่วนประกอบของ

ตัวละครจะต้องมีองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นความคิด (Conception) และส่วนที่เป็นพฤติกรรม (Presentation) สำหรับความคิดของตัวละครนั้นโดยปกติจะเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงยากจนกว่าจะมีเหตุผลที่สำคัญเพียงพอสำหรับการเปลี่ยนแปลง ตัวละครที่ดีจะมีความคิดเป็นของตัวเอง ซึ่งสิ่งที่จะมากำหนดความคิด และจิตใจของตัวละครนั้นก็อยู่ที่ภูมิหลังของตัวละคร อย่างเช่น ชีวิตวัยเด็ก การศึกษา และสถานภาพทางสังคม เป็นต้น

4. ความขัดแย้ง (Conflict) เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของเรื่องที่สร้างปมปัญหา และนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ในเรื่อง การศึกษาความขัดแย้งจะทำให้เข้าใจเรื่องราวได้อย่างกระจ่างชัดยิ่งขึ้น เราสามารถแบ่งความขัดแย้งออกได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

4.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกัน คือการที่ตัวละครสองฝ่ายไม่ลงรอยกัน แต่ละฝ่ายต่อต้านกัน หรือพยายามทำลายล้างกัน เช่น การต่อสู้ระหว่างสองตระกูล เป็นต้น

4.2 ความขัดแย้งภายในจิตใจ เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในตัวละครเอง ที่มีความสับสนหรือยุ่งยากลำบากใจในการตัดสินใจเพื่อจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ความขัดแย้งภายในจิตใจที่ต้องเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องศีลธรรมกับสิ่งที่ปรารถนา เป็นต้น

4.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภายนอก เช่น ความขัดแย้งระหว่างคนกับธรรมชาติหรือระหว่างคนกับสังคม

5. ฉาก (Setting) นับเป็นองค์ประกอบหนึ่งในเรื่องเล่าทุกประเภท ทั้งนี้เนื่องจากเรื่องเล่าคือ การถ่ายทอดเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน และเพราะเหตุการณ์ต่าง ๆ จะเกิดขึ้นโดยมีสถานที่รองรับ ดังนั้นเองฉากจึงมีความสำคัญเพราะทำให้มีสถานที่รองรับเหตุการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ฉากยังมีความสำคัญในแง่ที่สามารถบอกความหมายบางอย่างของเรื่อง และมีความสัมพันธ์กับบุคลิกของตัวละครด้วย ดังนั้นฉากจึงเป็นอีกองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในภาพยนตร์ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ทำการศึกษาที่จะได้รับรู้สาระสำคัญของเรื่อง

6. สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol) ลักษณะการเล่าเรื่องในภาพยนตร์มักจะมีการใช้สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol) เพื่อสื่อความหมายอยู่เสมอ โดยเป็นสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญในภาพยนตร์ ซึ่ง อาจเป็นวัตถุ สถานที่ สิ่งมีชีวิตก็ได้ อย่างเช่น การลำดับภาพในภาพยนตร์ก็สามารถใช้ในการสื่อความหมายพิเศษได้เช่นเดียวกัน

7 มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view) มุมมองในการเล่าเรื่องคือ การมองเหตุการณ์ การเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องผ่านสายตาของตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง หรือหมายถึงการที่ผู้เล่ามองเหตุการณ์จากวงใกล้ชิด หรือจากวงนอกในระยะห่าง ๆ ซึ่งแต่ละมุมมองก็จะมีความน่าเชื่อถือต่างกัน มุมมองในการเล่าเรื่อง มีความสำคัญต่อการเล่าเรื่องอย่างยิ่งเพราะมันจะ ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้ชม และมีผลต่อการชักจูงอารมณ์ของผู้เสพเรื่องเล่าซึ่งจุดยืนพื้นฐานในการ เล่าเรื่องของภาพยนตร์มี 4 ประเภท คือ

7.1 เล่าเรื่องจากมุมมองบุคคลที่หนึ่ง (The First –Person Narrator) คือ การเล่าเรื่องที่ตัวละครที่เป็นตัวเอกของเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่องเอง ข้อสังเกตก็คือภาพยนตร์ที่เล่าเรื่องด้วย มุมมองประเภทนี้คือจะปรากฏคำว่า “ฉัน” หรือ “ผม” อยู่เสมอ ข้อดีของการเล่าเรื่องชนิดนี้ความรู้สึก ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ ซึ่งจะพบการเล่าเรื่องชนิดนี้พบบ่อยในภาพยนตร์นักสืบและภาพยนตร์อัตชีวประวัติ

7.2 เล่าเรื่องจากมุมมองบุคคลที่สาม (The Third-Person Narrator) คือ การที่ผู้เล่ากล่าวถึงตัวละครตัวอื่น เหตุการณ์อื่น ที่ตัวผู้เล่าพบเห็น หรือเกี่ยวพันด้วย

7.3 การเล่าเรื่องจากมุมมองที่เป็นกลาง (The Objective) เป็นมุมมองที่ ผู้สร้างพยายามให้เกิดความเป็นกลาง ปราศจากอคติในการนำเสนอ ดังนั้นการเล่าเรื่องชนิดนี้ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงตัวละครได้อย่างลึกซึ้ง เพราะเป็นการเล่าจากภายนอก เป็นการสังเกต หรือรายงานเหตุการณ์ โดยให้ผู้ชมตัดสินใจเรื่องราวงเอง

7.4 การเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) หรือการเล่าเรื่องแบบ พหุสูตร คือ การเล่าเรื่องที่ไม่มีข้อจำกัดสามารถหยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว สามารถย้ายเหตุการณ์ สถานที่ และข้ามพ้นข้อจำกัดด้านเวลา สามารถย้อนอดีต ก้าวไปในอนาคต และสามารถสำรวจความคิด ฝันของตัวละครได้อย่างไร้ขอบเขต

ผู้วิจัยเลือกนำแนวคิดการเล่าเรื่องมาปรับใช้ในการวิเคราะห์การเล่าเรื่องของ ละครว่ามีจุดเริ่มต้นของเรื่องที่ส่งผลจนทำให้กลายมาเป็นโสเภณี บทบาทของตัวละครที่มีภูมิหลังความคิด และเหตุผลจนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระทำและตัดสินใจที่จะลงมือทำในละคร ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ของตัวละคร รวมถึงมุมมองในการเล่าเรื่องเพื่อทำให้ทราบว่าเป็นมุมมองของใครเพื่อวิเคราะห์ภาพของ โสเภณีว่าถูกตีตราผ่านละครโทรทัศน์อย่างไร

2.3.3 แนวคิดเรื่องการเข้ารหัสและถอดรหัส

Stuart Hall ได้โต้แย้งแนวคิดของทฤษฎีผลกระทบของสื่อต่อผู้รับสาร (Media Impact Theory) ซึ่งเชื่อว่า ผู้รับสารมีลักษณะตั้งรับ (passive) ต่ออิทธิพลของสื่อ โดยได้เสนอแนวคิด เรื่อง การเข้ารหัสและถอดรหัส (Encoding/decoding) ที่อธิบายว่า ระบบรหัส (coding system) ของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ไม่จำเป็นต้องเป็นรหัสการสื่อสารชุดเดียวกันเสมอไป เนื่องจากมีเหตุผลมากมายที่ ทำให้รหัสความหมายระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่ตรงกัน ไม่สอดคล้องกัน จนถึงขั้นขัดแย้งกัน เช่น ภูมิหลัง ประสบการณ์ อุดมการณ์ ระดับการศึกษา อาชีพ อายุ สถานภาพ ฯลฯ ซึ่ง Hall ได้แบ่ง จุดยืนในการถอดรหัสความหมายไว้ดังนี้

1. การถอดรหัสด้วยจุดยืนแบบเดียวกับที่ส่งสารเข้ารหัสมา หรือที่เรียกว่า preferred reading
2. การถอดรหัสด้วยจุดยืนที่ต้องต่อรองความหมายเสียใหม่ ที่แตกต่างไปจาก ความตั้งใจของผู้ ส่งสาร แต่ไม่ได้คัดค้านโดยตรง หรือที่เรียกว่า negotiated reading

3. การถอดรหัสด้วยจุดยืนที่ต่อต้านหรือขัดแย้งกับความหมายที่ผู้ส่งสารใส่รหัสมา หรือ oppositional reading ในส่วนของผู้ส่งสารนั้น Hall ได้ให้ทัศนะใหม่ต่อผู้ส่งสารไว้ว่า ผู้ส่งสารไม่ได้เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ ส่งผ่านข่าวสารเท่านั้น (transmitter) แต่เป็น “ผู้ที่ได้เข้ารหัส” (encode) ข่าวสารที่ส่งไปให้ด้วย ได้ ทางานสองอย่างพร้อมกันคือ การส่ง “ข่าวสาร” และ “การติดตั้งรหัส การถอดความหมายสาร” ให้กับผู้รับสารไปด้วย โดยใช้การสื่อภาษา สื่อภาพ สื่อเสียง หรือสื่ออื่น ๆ

2.3.4 แนวคิดเกี่ยวกับตัวละครและกลวิธีการสร้างตัวละคร

ตามหลักพจนานุกรมฉบับพระราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของ “ตัวละคร” ว่า “ผู้มีบทบาทในวรรณกรรมประเภทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น และเรื่องแต่งประเภทต่าง ๆ.” (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ม.ป.ป.) ทั้งนี้ ตัวละครมีบทบาทสำคัญในการดำเนินเนื้อเรื่องเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ผ่าน อากัปกริยา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะนิสัย ที่แสดงออกผ่านละครโทรทัศน์ เพื่อให้ผู้รับชมทราบว่าตัวละครแต่ละบทบาทมีความแตกต่างกันและมีความสำคัญต่อเรื่องราวอย่างไร

จากการสืบค้นข้อมูลออนไลน์ได้พบหนังสือออนไลน์ เรื่อง “ตัวละครและกลวิธีการสร้างตัวละคร” ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ม.ป.ป., น.627) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างตัวละครในนวนิยายหรือเรื่องสั้น ได้อธิบายถึงความหมายของตัวละครไว้ว่า ตัวละคร ที่ใช้ในนวนิยายและเรื่องสั้นมาจาก “ตัวเอก” ในการแสดงละครที่มีตัวแสดงชายหรือหญิงเป็นผู้สวมบทบาทที่ปรากฏในโครงเรื่อง อาจกล่าวได้ว่าเป็นบุคคลสมมุติมีบทบาทอยู่ในเหตุการณ์นวนิยายและเรื่องสั้น ตัวละครมีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือที่ผู้เขียนบทเป็นคนสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินเรื่องต่าง ๆ สามารถแสดงออกผ่านคำพูด ท่าทาง ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ของตัวละครได้ และเป็นเครื่องมือในการแสดงพรรณนาหรือวัตถุประสงค์ อีกทั้งตัวละครก็เป็นเหมือนมนุษย์ที่มีความต้องการเหมือนกับชีวิตจริง เช่น การรับประทานอาหาร ต้องการพักผ่อนอย่างการนอน เป็นต้น และยังตัวละครมีความคล้ายคลึงกับมนุษย์มากเท่าไร ก็จะทำให้มีความสมจริงมากขึ้น

แม้ว่าตัวละครจะมีความสมจริงเพียงใด ตัวละครก็ยังคงมีความแตกต่างจากมนุษย์อยู่ดี จากคำกล่าวของอี.เอ็ม.ฟอร์สเตอร์ ได้กล่าวถึงลักษณะของตัวละครในนวนิยายไว้ว่า

... สิ้นไหลกว่าญาติของมันเป็นมาก เกิดมาตายไป ต้องการอาหารนิดหน่อย พักผ่อนบ้าง วุ่นวายกับมนุษย์อื่นอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ที่สำคัญเรารู้เรื่องของเขา มากกว่ารู้เกี่ยวกับตัวเราหรือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เพราะผู้สร้างเขาและผู้บรรยายให้เราฟังเป็นคนคนเดียวกัน เพราะเขามีอาวุธในมือ มีคำขยายที่เป็นจริง

จากคำกล่าวของฟอร์สเตอร์มองว่า ตัวละครต่อให้สมจริงแค่ไหน มากสุดจะเป็นได้เพียง “บุคคลสมมุติ” ที่ถูกเขียนขึ้นจากผู้แต่ง ราวกับว่าตัวละครที่ถูกสร้างสรรค์สามารถมีอิสระจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้สอดคล้องกับภาพรวมของเรื่อง แต่ “ภาพมายา” ที่ถูกสร้างขึ้นนั้นมาจาก

ปลายปากกาของผู้แต่งที่มีอำนาจในการกำหนดบทบาทตัวละครแต่ละตัวโดยกำหนดให้สอดคล้องกับงานเขียน เช่น โครงเรื่อง แก่นเรื่อง เพื่อให้เรื่องที่แต่งขึ้นมีความเป็นเอกภาพ นี่คือสิ่งที่ทำให้ตัวละครในนวนิยายแตกต่างกับชีวิตมนุษย์

2.3.4.1 ประเภทของตัวละคร

การแบ่งประเภทของตัวละครสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายบทบาท บางบทบาทมีความสำคัญมาก บางบทบาทมีความสำคัญน้อย บางตัวละครเปลี่ยนลักษณะนิสัยต่าง ๆ ไปตามเหตุการณ์ในเรื่อง หรือบางตัวละครมีบุคลิกคงที่และชัดเจน มีคำเรียกตัวละครต่าง ๆ ว่า “พระเอก” “นางเอก” “พระรอง” “นางรอง” “ตัวโกง” “ตัวอิจฉา” เป็นต้น ซึ่งตัวละครสามารถแบ่งตามบุคลิกลักษณะและนิสัยแตกต่างกันหลัก ๆ ออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายตัวละครสำคัญ หรือผู้สนับสนุนตัวสำคัญ เรียกว่า “โพรแท็กอนิสต์ (Protagonist) และฝ่ายที่เป็นปรปักษ์หรือฝ่ายตรงข้าม เรียกว่า “แอนแทกอนิสต์” (Antagonist)

อย่างไรก็ตาม เราสามารถแบ่งตัวละครในนวนิยายและเรื่องสั้นอาชญากรรมได้ 2 ประการ คือ แบ่งตามบทบาทของตัวละคร และแบ่งตามบุคลิกและลักษณะนิสัยของตัวละคร

(1) แบ่งตามบทบาทของตัวละคร

การแบ่งตามบทบาทของตัวละครสามารถแบ่งได้ตามลักษณะความสำคัญของตัวละครที่มีบทบาทความสำคัญไม่เท่ากัน บางตัวละครเป็นตัวหลักในการดำเนินเรื่องจนถึงช่วงสุดท้าย แต่บางตัวละครมาเพื่อเติมเต็มในช่วงเวลาหนึ่ง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ตัวละครสำคัญ หมายถึง ตัวละครที่เป็นผู้ดำเนินเรื่อง เป็นศูนย์กลางของเรื่อง ถ้าไม่มีตัวละครตัวนี้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ทั้งหลายจะไม่เกิดขึ้น ตัวละครสำคัญจึงมีลักษณะเป็น “ตัวละครศูนย์กลาง” (Central Character) อยู่ด้วย ตัวละครสำคัญจะเป็นผู้นำการแสดงพฤติกรรมในเรื่อง เขาหรือเธอจะมีบทบาทโดดเด่นและมากกว่าตัวละครอื่น ๆ ในเรื่องนั้น ดังเช่นละครเรื่อง “หลงไฟ” ที่มีตัวละครสำคัญคือ “ก้านแก้ว” ที่เป็นตัวละครหลักในการดำเนินเรื่องเพื่อเล่าเรื่องราวชีวิตของโสเภณีจนถึงฉากจบ

ในการศึกษาตัวละครสำคัญนั้น บางครั้งมีความสับสนในหมู่ผู้อ่านนวนิยายและเรื่องสั้นว่า “ตัวเอก” (Main Character) กับ “พระเอก” (Hero) และ “นางเอก” (Heroine) มีความแตกต่างกันอย่างไร และมีความจำเป็นหรือไม่ว่าพระเอกและนางเอกจะต้องเป็นตัวเอกเสมอไป คำตอบคือ ตัวเอกหรือตัวละครสำคัญเป็นตัวละครที่มีบทบาทนำในเรื่อง เป็นผู้ดำเนินเรื่อง หรือเป็นผู้จุดชนวนหรือสร้างปัญหา กล่าวคือ ถ้าไม่มีตัวละครตัวนี้เรื่องทั้งหลายก็จะไม่เกิดขึ้น หรือถึงจะเกิดก็ไม่น่าสนใจสับสนดัง เช่น ที่ตัวละครตัวนี้แสดงบทบาทอยู่ ตัวเอกนี้จึงไม่จำเป็นต้องเป็นพระเอกหรือนางเอกเสมอไป แต่อาจจะเป็นผู้ที่คอยกลั่นแกล้งลูกสะใภ้แสนดี เป็นมือที่ 3 ที่เข้าไปแทรกแซง

วงจรชีวิตของพระเอกและนางเอกจนผันแปรไป ลักษณะสำคัญของตัวเอกคือ หากตัวเอกเป็นผู้ร้ายมักชดใช้กรรมด้วยความตายหรือถูกลงโทษในลักษณะการต่าง ๆ ในตอนจบ เพราะถ้าไม่ตายหรือไม่ชดใช้กรรมเรื่องก็ไม่มีทางจบได้

2. ตัวละครรอง ตัวละครรองหรือตัวละครประกอบจะมีบทบาทรอง ๆ ลงไป อาจมีฐานะเป็นทั้งพระเอกหรือนางเอก บทญาติพี่น้องเพื่อนฝูงของพระเอกนางเอก บทคนใช้ต่าง ๆ ที่คอยเป็นลูกคู่ให้กับตัวเอกเพื่อแก้แค้นนางเอก เป็นต้น นวนิยายและเรื่องสั้นบางเรื่อง ตัวละครรองจะเป็นผู้เล่าเรื่อง (Narrator) แทนที่จะเล่าโดยตัวละครสำคัญ ปกติตัวละครรองหรือตัวละครประกอบจะมีบทบาทเสริมหรือสนับสนุนให้ตัวละครสำคัญมีบทบาทโดดเด่นยิ่งขึ้น เช่น ตัวละครเรื่อง “ซาลา” ในละคร “หลงไฟ” ที่เป็นเพื่อนกับ “ก้านแก้ว” มีบทบาทในแง่ของเพื่อนที่แสนดี ให้ความช่วยเหลือและชี้แนะในสิ่งที่ถูกต้องให้กับก้านแก้วเสมอ

(2) แบ่งตามบุคลิกและลักษณะนิสัยของตัวละคร

การแบ่งประเภทของตัวละครตามลักษณะนิสัยของตัวละครจะยึดเอาพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะแวดล้อมหรือเหตุการณ์ในเรื่องหรือไม่จะขึ้นอยู่กับตัวละครว่า หากเกิดเหตุการณ์นั้นแล้วตัวละครไม่ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือบุคลิกลักษณะนิสัยเรียกว่า “ตัวละครแบบคงที่” (Static character) หรือ “ตัวละครมิติเดียว” (Flat character) แต่ถ้าตัวละครที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือบุคลิกลักษณะนิสัยไปตามเหตุการณ์ในเรื่อง เรียกว่า “ตัวละครแบบเคลื่อนไหว” หรือ “ตัวละครแบบพลวัต” (Mechanic character, Dynamic character) หรือ “ตัวละครหลายมิติ” (Round character)

1. ตัวละครแบบคงที่หรือตัวละครมิติเดียว เป็นลักษณะตัวละครที่เรียกในตะวันตกเมื่อศตวรรษที่ 17 ว่า เป็นตัวละครชนิดล้อเลียน หรือ “อารมณ์” มีบุคลิกลักษณะไม่ซับซ้อน เพราะมีบุคลิกด้านเดียวหรือลักษณะเดียว หรืออย่างน้อยที่สุดจะมีลักษณะที่เด่นชัดเพียงสองสามอย่าง มีลักษณะเป็นตัวละครที่คุ้นเคยทั่วไปจนกลายเป็นสูตร เช่น ตัวเอกที่ไม่เคยมีจริยธรรมในหัวใจ นางเอกแสนดีและน่าสงสาร พระเอกที่รูปหล่อ ฯลฯ แต่ตัวละครประเภทมิติเดียวก็ไม่จำเป็นต้องเป็นตัวละครเข้าแบบ (Stock character) เสมอไป

ตัวละครประเภทนี้จะขาดความเป็น “เอกบุคลล” เพราะผู้เขียนมิได้สร้างขึ้นจากจินตนาการ แต่จะนำมาจากภาพที่พบเห็นบ่อย ๆ จนน่าเบื่อ และจากสังคมที่อคติตัวละครประเภทนี้อาจสดชื่นขึ้นได้บ้าง ถ้าผู้เขียนจะทำให้ตัวละครมีความแจ่มใส น่าสนใจ หรือน่ารำลึกถึง แต่ก็บ่อยครั้งที่ผู้เขียนบางคนใช้ตัวละครเข้าแบบเหล่านี้ สร้างลักษณะนิสัยตัวละครที่อ่อนแอ

ข้อน่าสังเกตสำหรับตัวละครแบบนี้ก็คือ ผู้อ่านจะสังเกตเห็นได้ง่ายกว่าตัวละครแบบไม่คงที่ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนในแง่ที่ไม่ต้องแนะนำตัวละครแบบนี้ครั้งแล้วครั้งเล่า ซึ่งไม่ต้องการพัฒนาการของบุคลิกลักษณะ เพราะไม่มี และประการที่ 2 ตัวละครแบบนี้ผู้อ่านจะจำได้

ดี เพราะติดอยู่ในสมองไม่เปลี่ยนไปตามสถานการณ์ แม้เวลาจะล่วงเลยไปนานเพียงใด ก็ยังคงจำบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครแบบนี้ได้

ตัวละครแบบคงที่ในนวนิยายเหล่านี้ หากเปลี่ยนเป็นตัวละครที่ถูกนำมาอยู่ในรูปแบบของสื่อโทรทัศน์นั้นจะเห็นได้ว่า ตัวละครดังกล่าวมักจะอยู่ในรายการละครชุดที่มักจะมีรูปแบบตัวละครที่ไม่ซับซ้อน ไม่ได้มีหลายมิติ และค่อนข้างมีนิสัยและลักษณะตายตัว เช่น ในละครชุดเรื่อง “ยีนเด่น” จะมีแฝดพี่น้องที่ชื่อว่า “ตะวัน” กับ “ตุ่น” ซึ่งลักษณะนิสัยและบุคลิกตัวละครของทั้งสองคนนั้นจะมีความคงที่และเหมือนเดิม “ตะวัน” เป็นผู้ชายที่หน้าตาดี นิสัยดี แต่ซื่อป้อ ไม่เก่ง โดนหลอกง่าย ต่างจาก “ตุ่น” ที่มีความฉลาด และรักในการแข่งขันสูง จริงจังกับทุกเรื่องที่ผ่านมาในชีวิต แต่หากเป็นละครเมโลดราม่า จะมีตัวละครแบบคงที่ในบทบาทของชาวบ้าน พ่อ แม่ เช่น ในละครเรื่อง “กรงกรรม” จะมีตัวละครชาวบ้านคนหนึ่งที่มีความอยากรู้อยากเห็นในตระกูลบ้านบ๊วย ชอบนินทาและเล่าเรื่องเพื่อกระจายข่าวต่อ ๆ ไปให้กับคนในตลาดได้ฟังกัน

2. ตัวละครแบบเคลื่อนไหวหรือตัวละครหลายมิติ หมายถึง ตัวละครที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Changing character) มีบุคลิกหลายด้าน มีความซับซ้อนกว่าตัวละครแบบแรก เป็นตัวละครที่เคลื่อนไหวไปตามเหตุการณ์ สภาพแวดล้อมและเหตุผลต่าง ๆ ในเรื่องจะชักนำหรือบันดาลใจให้เป็นไป ตัวละครแบบนี้จึงมีความสมจริงกว่าตัวละครแบบคงที่ เพราะในชีวิตจริงของมนุษย์มิได้มีเพียงด้านเดียวหรือบุคลิกเดียว แต่บุคลิกและลักษณะของมนุษย์อาจผันแปรหรือเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะแวดล้อม เหตุการณ์หรือแม้กระทั่งอารมณ์ แต่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือลักษณะนิสัยของตัวละครนั้น ๆ ควรจะมีแรงจูงใจหรือเหตุผลที่สมควรแก่พฤติกรรมหรือลักษณะนิสัย จึงจะสมจริง เพราะไม่ใช่เปลี่ยนแปลงไปตามใจชอบ หรือแบบคุ่มดีคุ่มร้าย

จุดเด่นของลักษณะตัวละครข้างต้นคือจะมีบุคลิกซับซ้อนมองได้รอบด้าน และเด่นที่สุดคือเรื่องของความขัดแย้งในตัวเองมากกว่าลักษณะอื่น อาจกล่าวได้ว่าความขัดแย้งในตัวเองเป็นสัญลักษณ์ของตัวละครแบบเคลื่อนไหว

หากเป็นในละครโทรทัศน์ ตัวละครแบบเคลื่อนไหวหรือตัวละครหลายมิติสามารถแสดงออกผ่านทาง พฤติกรรม ความคิดที่ซับซ้อนและสามารถมองเห็นภาพว่าตัวละครนั้นมีอารมณ์ความรู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์เหล่านั้น เช่น ในละครเรื่อง “กรงกรรม” “เรณู” รู้ทั้งรู้ว่าการทำเสน่ห์คุณไสยเป็นเรื่องที่ไม่ควรทำ แต่ถึงกระนั้น เพื่อสิ่งที่เรณูต้องการนั้นคือการได้อยู่กับคนรัก ซึ่งก็คือ “อาไข่” จึงยอมทำแม้ว่าค่าครูจะแพงแค่ไหนก็ตาม

2.3.4.2 แนวในการสร้างตัวละคร

โดยทั่วไปแล้ว การสร้างตัวละครในนวนิยายและเรื่องสั้นนั้นมี 5 แนวทาง ดังนี้ 1) การสร้างตัวละครแนวสมจริง (Realistic) 2) การสร้างตัวละครแนวอุดมคติ (Idealistic)

- 3) การสร้างตัวละครแนวแบบฉบับ (Type) 4) การสร้างตัวละครแนวเหนือจริง (Surrealistic) และ 5) การสร้างตัวละครแนวบุคคลิฐาน (Personification)

(1) การสร้างตัวละครแนวสมจริง (Realistic)

เป็นการสร้างตัวละครที่มีมิติให้ใกล้เคียงกับพื้นฐานของความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งคำนึงถึงความสมเหตุสมผล ทศนคติของตัวละคร พฤติกรรมการแสดงออก สภาพแวดล้อม และเหตุการณ์ต่าง ๆ คล้ายกับคน ๆ หนึ่งมากที่สุด แต่ไม่ได้เหมือนกับชีวิตจริงของคนทุกอย่าง เพราะไม่อย่างนั้นจะกลายเป็นประวัติของบุคคลมากกว่า

การสร้างตัวละครจนเหมือนบุคคลจริง ๆ เรียกว่า “การสร้างบุคลิกนิสัยตัวละคร” (Characterization) นักเขียนมีความสามารถสูงจะสร้าง “ภาพมายา” ให้ตัวละครมีความเหมือนจริงที่ถูกสร้างขึ้นมาจากผู้เขียน ไม่ใช่บุคคลจริง ๆ ภาพมายาเหล่านี้จะทำให้เราเข้าไปอยู่ในโลกของตัวละครทุกตัวในมิติทางชนชั้นต่าง ๆ อย่างเพละล้น ซึ่งหลักสำคัญในการสร้างตัวละครเหล่านี้มีประการหนึ่งคือ การมีทั้งส่วนดีและไม่ดีรวมในตัวละครเดียวกัน เพราะว่าความเป็นคนจริง ๆ แล้วมนุษย์ทุกชนชั้นวรรณะ ไม่เลือกผู้ดีมีเงินหรือระดับการศึกษา ส่วนใครจะมีส่วนดีส่วนเสียมากกว่ากัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ พันธกรรมและสิ่งแวดล้อม จึงมีหลักการสร้างตัวละครอยู่ว่า อย่าสร้างตัวละครให้ดีหรือเลวแต่เพียงด้านเดียว เพราะจะไม่ใช่ตัวละครที่สมจริง

นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่า ตัวละครประเภทที่มีแต่ด้านดีหรือด้านเลวเพียงด้านเดียวจะไม่น่าเชื่อถือ ถึงแม้ว่าผู้อ่านจะชอบตัวเอกที่เป็นคนดี และเกลียดชังคู่ขัดแย้งที่เป็นคนเลว พระเอกและนางเอกควรมีข้อบกพร่องบ้าง เพื่อให้เห็นอีกด้านว่าตัวละครเหล่านั้นเคยมีข้ออ่อนด้อยอย่างไรจนสุดท้ายจึงสามารถเอาชนะความเลวนั้นได้ หรือหากเป็นตัวร้ายอาจจะแสดงให้เห็นด้านดีออกมาก่อนจะมีเหตุผลที่ทำให้ตัวละครเป็นคนร้ายที่หลัง นักเขียนที่มีทักษะและฉลาด จะสามารถอำพรางความจริงเกี่ยวกับตัวละครไว้ จนกระทั่งคลี่คลายโดยไม่ลดความน่าเชื่อถือลง

วิธีการสร้างหรือ “ปั้น” ตัวละครของนักเขียนมักจะเอามาจากคนจริง ๆ มาเป็นหุ่นและต้นแบบให้แก่ตัวละครของเขา ซึ่งอาจจะเอามาเป็นบางเสี้ยวหรือบางมุมของชีวิตคนจริง ๆ มาปรุงแต่ง ตัวละครบางตัวอาจจะมีลักษณะที่ผสมผสานจากหลายคนจนเป็นตัวละครที่มีบุคลิกใหม่

การสร้างความสมจริงให้กับตัวละคร

นอกจากการสร้างตัวละครแนวสมจริงที่ตัวละครจะต้องมีทั้งส่วนที่ดีและส่วนเสียในคนเดียวกันแล้ว ยังมีอีกหลักการหนึ่งที่ควรนำมาพิจารณาศึกษาการสร้างตัวละครนั่นก็คือ การวิเคราะห์ตัวละครในเชิงจิตวิทยา เพราะการวิเคราะห์ตัวละครในเชิงจิตวิทยา ได้เปิดเผยเกี่ยวกับข้อจำกัดของแต่ละบุคคล ซึ่งนักเขียนสามารถใช้เป็นข้อมูลกับตัวละครของตน

การวิเคราะห์ตัวละครทั้งในด้านรูปพรรณสัณฐาน และบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวตามธรรมชาติ มีการพิจารณาว่าสิ่งที่เขาเป็น เขาพูด หรือชอบกระทำจนเป็นปกติวิสัย หรือ

จนกลายเป็นความเคยชินนั้นเป็นผลมาจากอะไร จากความลึกลับภายในบางอย่างหรือไม่ ถ้าเป็นไปได้ ควรมีการตรวจสอบ “ความอยู่กันร่องกับรอยของตัวละคร” ความอยู่กันร่องกับรอย อาจเป็นความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่งของตัวละครตัวหนึ่ง ๆ ที่พึงแสดงออกอย่างสม่าเสมอจนเป็นที่น่าสังเกต กระทำให้ตัวละครนั้น ๆ เป็นปัจเจกบุคคลที่ไม่เหมือนใครและไม่มีใครเหมือน ความสมจริงของตัวละคร ในด้านบุคลิกลักษณะก็จะเกิดขึ้น

ดังนั้น นักเขียนที่ละเอียดรอบคอบในเรื่องการสร้างบุคลิกลักษณะของตัวละคร จะสอดแทรกรายละเอียดเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะให้แก่ตัวละครของเขา ถึงแม้ว่าอาจจะดูไม่สำคัญในส่วนที่เป็นปัจจัย หรือสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมของตัวละครตัวนั้น ๆ แต่รายละเอียดเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของตัวละคร ก็เป็นเครื่องแสดงให้เห็นท่วงท่าของการเขียนของนักเขียนได้ทางหนึ่ง ว่านักเขียนคนนั้นเน้นความสมจริงของตัวละครหรือไม่อย่างไร เพื่อที่จะทำให้เกิดความสมจริงยิ่งขึ้น ในการบรรยายบุคลิกลักษณะตัวละครบางตัวของนักเขียนบางคนจะทำซ้ำ ๆ กัน จนทำให้ผู้อ่านสังเกตเห็นว่า นั่นเป็นบุคลิกประจำตัวของตัวละครนั้นจริง ๆ สิ่งเหล่านี้ที่นักเขียนที่ละเอียดรอบคอบเท่านั้นที่จะไม่หลงลืม

(2) การสร้างตัวละครแนวอุดมคติ (Idealistic)

การสร้างตัวละครแนวนี้จะแตกต่างจากแนวสมจริงตรงที่นักเขียนมุ่งหมายที่จะแสดงให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะหรือนิสัยใจคอของตัวละคร ตามที่มีอยู่ในความคิดฝันหรือในอุดมคติของนักเขียนเอง ทั้งการสร้างทัศนคติของตัวละครของนางเอกพระเอกที่บางครั้งอาจจะมีลักษณะที่เป็นแบบอุดมคติตามที่ต้องการ ทำให้ขาดความเป็นจริงไปบ้าง เช่น อาจจะดีเกินคนทั่วไป แต่ถ้าพิจารณาในแง่การให้แนวคิดเชิงสร้างสรรค์แก่ผู้อ่าน ตัวละครแนวอุดมคติก็เป็นประโยชน์ได้เช่นเดียวกัน อย่างน้อยที่สุดก็เป็นเครื่องให้สติกระตุ้นให้เห็นแบบอย่างการคิด การดำเนินชีวิตของตัวละครเหล่านั้นได้

(3) การสร้างตัวละครแนวแบบฉบับ (Type)

ความหมายของตัวละครแบบฉบับ มีผู้อธิบายว่า หมายถึงตัวละครที่มีลักษณะคงที่ ลักษณะอุปนิสัยใจคอและพฤติกรรมไม่เปลี่ยนแปลง ผู้อ่านสามารถคาดเดาได้ล่วงหน้าว่า ตัวละครนั้นจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรถ้าอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ เป็นลักษณะของตัวละครมิติเดียว มีความเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน

หากจะยกตัวอย่างในละครเรื่อง “หลงไฟ” ตัวละครที่เป็นมิติเดียวคือ “ไอ้เขียว” ที่มีลักษณะนิสัยที่เลวร้ายจนไม่เหลือความดีในตัวเอง ไม่สนว่าอะไรผิดถูก ชอบมีพฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นการลงโทษหากบุคคลนั้นทำงานผิดพลาด

(4) การสร้างตัวละครแนวเหนือจริง (Surrealistic)

เป็นการสร้างตัวละครให้มีความเหนือธรรมชาติเหนือความเป็นจริง มีพฤติกรรมที่ผิดปกติธรรมดาของมนุษย์ทั่วไป เช่น มีอิทธิฤทธิ์ ล่องหนหายตัว เสกเป่ามนต์คาถา เราสามารถพบได้ในวรรณคดีเก่า ๆ อย่างเช่น ตัวละคร “ขุนแผน” ที่สามารถล่องหนหายตัวได้ เป็นต้น

หากเปรียบเทียบเป็นละครโทรทัศน์แล้ว ละครที่มีตัวละครเหนือจริงอย่าง “โลลา” จากละคร “โลลาธิดายักษ์” ที่เป็นลูกยักษ์หนีมาอยู่บนโลกมนุษย์ ซึ่งมีพลังมากมายเกินเด็กทั่วไป สามารถยกของหนักเกินที่คน ๆ หนึ่งจะแบกไหว มีฤทธิ์เดชเช่นปล่อยพลังได้ เป็นต้น

(5) การสร้างตัวละครแนวบุคลาธิษฐาน

การสร้างตัวละครแนวบุคลาธิษฐานเป็นการสร้างตัวละครจากไม่มีตัวตนให้มีตัวตนหรือเป็นบุคคลขึ้น เป็นการอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เห็นชัดเป็นรูปธรรม บุคลาธิษฐานจึงคู่กับ “ธรรมาธิษฐาน” ซึ่งเป็นนามธรรม การสร้างตัวละครแนวบุคลาธิษฐานผู้เขียนจะทำให้สรรพสิ่งไม่ว่าจะเป็นสัตว์ พืช ธรรมชาติอย่างเหวตา นางฟ้า ภูต ผี ปีศาจ และอื่น ๆ ธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ลม ไฟ ก้อนหินภูเขา ตลอดจนนามธรรมอย่าง กิเลส ตัณหา ความดี ความชั่ว เป็นต้น สามารถแสดงบทบาทและพฤติกรรมเหมือนมนุษย์ สามารถมีความรู้สึกนึกคิด มีชีวิตจิตใจ และพูดจาได้เหมือนมนุษย์ ถึงแม้ว่าตัวละครแนวนี้จะไม่มีความไม่สมจริงอยู่บ้าง แต่ก็ไม่เข้าลักษณะการสร้างตัวละครแนวเหนือจริงหรือเหนือธรรมชาติเช่นที่กล่าวมาแล้ว เพราะการที่ตัวละครแนวนี้พูดได้หรือทำอะไรได้เหมือนมนุษย์ เป็นเพียงกำหนดสรรพสิ่งเหล่านั้นให้เลียนแบบมนุษย์ คิด พูด และทำแทนมนุษย์ หรือกล่าวอีกนัยคือทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของผู้เขียนนั่นเอง แต่แทนที่จะถ่ายทอดผ่านคนด้วยกัน เหมือนการสร้างตัวละครแนวอื่น ก็ให้ถ่ายทอดผ่านสิ่งที่ไม่ใช่คนแทน ส่วนมากจะเป็นสัตว์ โดยเฉพาะจะพบมากในบรรดานิทานและนิยายต่าง ๆ

การสร้างแรงจูงใจและการหาทางออกให้ตัวละคร (Personification) มีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง ซึ่งจะสอดคล้องกับโครงเรื่อง และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ปรากฏในแก่นเรื่องหรือไม่

หลักการเบื้องต้นในการสร้างแรงจูงใจและหาทางออกให้ตัวละครก็คือ จะต้องสมเหตุสมผล โดยยึดบุคลิกของตัวละครเป็นหลัก เพราะการหาทางออกของคนขึ้นอยู่กับบุคลิคนิสัยพื้นฐาน เรื่องเดียวกันใน สถานการณ์อย่างเดียวกัน คนต่างบุคลิคนิสัยจะมองเห็นปัญหาในระดับต่างกันและหาทางแก้ปัญหาต่างกัน เรื่องนี้จึงขึ้นอยู่กับผู้เขียนจะต้องปูพื้นฐานทางบุคลิกและอารมณ์ของตัวละคร ให้เหมาะสมกับการขมวดปมของเรื่อง รวมทั้งการหาทางออกให้ตัวละครอย่างสมเหตุสมผล

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 การประกอบสร้างของโสเภณี/ผู้หญิงผ่านสื่อโทรทัศน์

ภาพของโสเภณีในละครโทรทัศน์ ปี 2535 (รัชดา แดงจำรูญ, 2538) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ในยุค 2535 โดยมีประกอบการสร้างความหมายผ่านตัวละครผ่านโทรทัศน์ถึงแง่มุมของโสเภณีในมิติต่าง ๆ ของสังคมสมัย พ.ศ. 2535 โดยใช้แนวคิดหลัก ๆ ที่เกี่ยวโสเภณีและบทบาทของเพศหญิงในการมองภาพโสเภณีผ่านตัวละครกับตัวละครในสายตาของผู้อื่นและความเหลื่อมล้ำทางความคิดว่ามีลักษณะเป็นมาอย่างไรและสังคมมองโสเภณีผ่านละครในแง่มุมใด และใช้แนวคิดที่เกี่ยวกับละครโทรทัศน์และสื่อมวลชนเพื่อจัดหมวดหมู่ละครที่กำลังศึกษา อีกทั้งใช้ทฤษฎีการประกอบสร้างทางสังคมเพื่อศึกษาภาพโสเภณีผ่านละครและสังคมจริงว่าเป็นอย่างไรใน พ.ศ. 2535 ซึ่งวิจัยชิ้นนี้ได้ค้นพบว่า โสเภณีส่วนใหญ่มีรูปแบบเหมือนกับลักษณะเดิมคือเรื่องของภาพลักษณ์ภายนอกที่แต่งตัวสีสันฉูดฉาด และภาพในการนำเสนอโสเภณียังคงมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ดีในสังคม และสำหรับเรื่องอุดมการณ์หลักทางเพศเอื้อให้ฝ่ายชายมีอำนาจในการเข้าถึงการอารมณ์มากกว่าเพศหญิง งานวิจัยชิ้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการให้ความหมายของโสเภณีในปีพ.ศ. 2535 ว่ายังมีภาพลักษณ์โดยรวมเป็นภาพลบในสังคม ซึ่งถูกมองว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดีและส่อสอนและไร้อำนาจในการต่อรองทางเรื่องเพศ ทางด้านอุดมการณ์มองว่าเพศชายมีอำนาจในการเข้าถึงการอารมณ์มากกว่าเพศหญิง จึงสามารถใช้โสเภณีเป็นที่ระบายอารมณ์ทางเพศได้ การที่ผู้หญิงมีอารมณ์เป็นเรื่องต้องห้ามในสังคมเพื่อรักษาความเป็นผู้หญิงที่ดีเอาไว้ หากเป็นเช่นนั้นจะกลายเป็นที่ถูกดูถูกในสังคม

อาชีพของสตรีในละครโทรทัศน์ (จรินทร์ เลิศจิระประเสริฐ, 2535) วิจัยชิ้นนี้ศึกษาเพื่อรับรู้การนำเสนออาชีพผ่านละครโทรทัศน์และปัจจัยที่กำหนดอาชีพและลักษณะในการนำเสนอกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือละครที่ออกอากาศช่วงหลังข่าว 20.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3, 5, 7 ในช่วงเดือนมกราคม - เมษายน 2523 จำนวน 10 เรื่อง โดยใช้วิธีอัดเทปทุกตอน ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่แล้วอาชีพสตรีในละครจะทำอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานบริการ เช่น พนักงานโรงแรม นักประชาสัมพันธ์ แม่บ้าน เป็นต้น แม้บางอาชีพจะเป็นตำแหน่งที่มีหน้ามีตาในสังคมแต่ก็เป็นเพียงตัวละครหญิงบทบาทสมทบที่ไม่ใช่ตัวหลักของเรื่อง และมีบทที่ไม่ใช่ผู้หญิงที่ดีเท่าไร มักจะเป็นผู้ที่เจ้าอารมณ์ หากเป็นละครชาย อาชีพที่ได้รับมักจะเป็นอาชีพที่มีลักษณะตำแหน่งสูง ๆ มีความภูมิฐาน เช่น เจ้าของไร่ ข้าราชการระดับสูง แพทย์ เป็นต้น ผู้หญิงในละครมักจะไม่ค่อยเน้นทางด้านอาชีพเท่าไรในสังคมสมัยก่อนนั้น แต่หากเป็นสถานภาพการแต่งงานหรือการอยู่เป็นโสดเป็นเรื่องที่สำคัญมากกว่า ความรักและการแต่งงานคือเรื่องที่ประสบความสำเร็จในชีวิตของผู้หญิง งานวิจัยชิ้นนี้ได้กล่าวถึงอาชีพของสตรีในละครซึ่งภาพรวมแล้ว ผู้หญิงทำงานบริการเป็นส่วนใหญ่ และสิ่งที่ถือว่าประสบความสำเร็จในชีวิตผ่านละครก็คือการแต่งงานมากกว่าจะประสบความสำเร็จในด้านอาชีพการงาน

การประกอบสร้างความหมายของผู้หญิงที่ถ่ายทอดผ่านตัวละครหญิงในละครโทรทัศน์ไทยยอตนิยมที่ถูกผลิตขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2530 – 2560 (อวิรุทธ์ ศิริโสภณา, 2560) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะและพัฒนาการของตัวละครหญิง และศึกษาการประกอบสร้างความหมายของผู้หญิงในสังคมไทยผ่านตัวละครหญิงในละครโทรทัศน์ไทยยอตนิยมที่ถูกผลิตขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2530 – 2560 เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ด้วยบทผ่านละคร 5 เรื่อง ประกอบกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้สร้างสรรค์ละครโทรทัศน์และนักวิชาการด้านสื่อมวลชน ผลการวิจัยพบว่าตัวละครหญิงในโทรทัศน์ทั้ง 5 เรื่อง มีการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างสอดคล้องไปกับบริบททางสังคม ทั้งด้านอาชีพ การศึกษา ลักษณะทางกายภาพ เป็นต้น แต่ทางลักษณะด้านจิตวิทยามีการเปลี่ยนแปลงระดับต่ำ ในด้านภูมิหลัง ความต้องการ ความขัดแย้ง เป้าหมาย เป็นต้น และยังเป็นรองผู้ชายเหมือนเดิมตลอดระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ อุดมคติหญิงไทย บทบาทและหน้าที่ และ ค่านิยมด้านคู่ครอง วิจัยเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าตลอด 30 ปีที่ผ่านมา ความหมายของผู้หญิงไทยในละครโทรทัศน์ไทยได้ผลิตซ้ำความหมายเดิมโดยผู้สร้างสรรค์ละครเป็นผู้ประกอบสร้างความหมายให้กลายเป็นจริงขึ้นมาและสิ่งเหล่านี้ยังคงอยู่ภายใต้อุดมการณ์ของปิตาธิปไตยในสังคม

ภาพตัวแทนผู้หญิงในละครโทรทัศน์ (นิรินทร์ เกตราไชยอนันต์, 2550) เป็นงานวิจัยที่กล่าวถึงภาพตัวแทนผู้หญิงผ่านละครโทรทัศน์ โดยใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน แนวคิดการเล่าเรื่อง แนวคิดเรื่องสตรีนิยม แนวคิดจิตวิเคราะห์ และแนวคิดเรื่องทำให้ร่างกายแข็ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ในงานวิจัย ผลสรุปจากงานวิจัยคือการประกอบสร้างภาพผู้หญิงเกิดจากมุมมองของชายและทำให้ผู้หญิงอ่อนแอลง รวมไปถึงการสร้างเรื่องราวของผู้หญิงให้ผูกอยู่กับเรื่องของความรัก ความเป็นแม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดให้อยู่ใต้อุดมการณ์ทางเพศเอาไว้ งานวิจัยชิ้นนี้ทำให้เห็นถึงอำนาจในการใช้มุมมองผ่านตัวละครที่อยู่ภายใต้อุดมการณ์ความคิดของผู้ชายแม้ว่าตัวละครนั้นจะเป็นผู้หญิงก็ตาม

อิสตรีที่มีความพยายามในละครโทรทัศน์ไทย (สิริวิวัฒน์ มาเทศ, 2553) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประกอบสร้างความเป็นจริงเรื่องอิสตรีที่มีความพยายามในละครโทรทัศน์ โดยได้ใช้แนวคิดการสื่อสารกับการประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคม แนวคิดเรื่องสตรีนิยม แนวคิดเรื่องมนุษยนิยมในฐานะปัจเจกผู้ถูกกระทำเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาตัวละครโทรทัศน์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า เงื่อนไขที่ทำให้ผู้หญิงเกิดความพยายามในโลกสัญลักษณ์คือการสร้างให้ตัวละครสตรีลุกขึ้นมาแก้แค้น 2 สาเหตุคือ เหตุที่เกิดจากจิตใจของผู้หญิง (ระดับปัจเจกบุคคล) กับสาเหตุเกิดขึ้นจากสังคม (ระดับสังคม) ซึ่งละครเป็นส่วนหนึ่งที่ทำหน้าที่ปลดปล่อยจินตนาการในการทำหน้าที่แก้แค้นแทนในโลกความเป็นจริง งานวิจัยชิ้นนี้ทำให้เห็นว่าเหตุผลของตัวละครสตรีในการแก้แค้นมีขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการแก้แค้นในโลกสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่แทนคนดู และทำให้เกิดพื้นที่ในการแสดงอำนาจของอิสตรีผู้ที่มีสิทธิ์ได้แก้แค้นสิ่งนั้นในโลกจินตนาการ

2.4.2 การประกอบสร้างของโสเภณี/ผู้หญิงผ่านสื่อออนไลน์

การต่อสู้ทางวาทกรรมของโสเภณีหญิงไทยจากสื่อกระแสหลักสู่เวปไซด์ ไวด์ เว็บ (บุษบรรณ จินเจริญ, 2544) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วาทกรรมของโสเภณีหญิงไทยที่ปรากฏในสื่อกระแสหลักกับสื่อเวปไซด์ ไวด์ เว็บ ด้วยวิธีวิเคราะห์วาทกรรมและวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีการต่อสู้ทางวาทกรรมของโสเภณีหญิงไทย ที่ปรากฏในสื่อทั้งสองประเภท โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือและเอกสารวิชาการกับเว็บไซต์ที่มีการนำเสนอขายบริการออนไลน์โสเภณีหญิงไทยในเชิงธุรกิจต่าง ๆ ทั้งสิ้น 10 เว็บไซต์ ผลงานวิจัยพบว่า ในสื่อเวปไซด์ ไวด์ เว็บ เป็นสื่อที่ผลิตซ้ำความหมายให้โสเภณีเป็นวัตถุทางเพศหรือเป็นผู้หญิงเลวซึ่งความหมายนี้ถูกสร้างขึ้นจากสังคม และสื่อกระแสหลักช่วยผลิตซ้ำความหมายเหล่านี้ภายใต้อุดมการณ์หลักที่ชายเป็นใหญ่ และสื่อเวปไซด์ ไวด์ เว็บ เป็นพื้นที่การสื่อสารแบบสองทาง (interactive) ทำให้โสเภณีหญิงของไทยมีพื้นที่และอำนาจในการต่อรองในการสร้างความหมายของโสเภณี งานวิจัยชิ้นนี้กล่าวถึงวาทกรรมของโสเภณีที่อยู่ในสื่อกระแสหลักกับสื่อเวปไซด์ ไวด์ เว็บ และการต่อสู้เชิงอำนาจระหว่างชายและหญิง ในสื่อมวลชนมักจะสร้างภาพ “ความเป็นอื่น” หรือแปลกแยกไปจากสังคม ทำให้ผู้หญิงที่ทำอาชีพดังกล่าวเป็นอาชีพที่น่ารังเกียจและไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม แต่หากอยู่ในพื้นที่ออนไลน์แล้ว อาชีพโสเภณีสามารถต่อรองอำนาจบางอย่างเพื่อสร้างอำนาจขอบธรรมให้กับตัวเองได้

2.4.3 การประกอบสร้างโสเภณี/ผู้หญิงผ่านสื่อวรรณกรรม

ภาพโสเภณีในนวนิยายไทยกับความเป็นจริงในสังคม (นพมาศ พงสุวรรณ, 2545) วิจัยเล่มนี้สนใจศึกษาภาพโสเภณีในนวนิยายไทยและวิเคราะห์โสเภณีเพื่อเปรียบเทียบกับสภาพสังคมจริง จากการศึกษาพบว่าภาพโสเภณีมาจากการที่ได้ข้อมูลมาจากเค้าโครงเรื่องจริงของโสเภณี รวมไปถึงการสร้างภาพสถานที่ให้บริการกับฉากต่าง ๆ นั้นเกิดจากความคิดของผู้ประพันธ์ ฉะนั้นภาพโสเภณีจึงมีความสอดคล้องกับความเป็นจริงทางสังคม ซึ่งภาพโสเภณีในนิยายสามารถแบ่งโสเภณีได้ออกเป็น 3 ยุค คือภาพโสเภณียุคแรก เป็นชนชั้นต่ำในสังคม ภาพโสเภณียุคใหม่ ผู้เป็นแรงงานหลักของครอบครัว และภาพโสเภณีไทยในยุคปัจจุบัน ซึ่งนำเสนอให้เป็นอาชีพหนึ่งในสังคมและเป็นช่องทางในการยกฐานะทางสังคม

วาทกรรมของมิเชล ฟูโกต์ ต่อสถานภาพและบทบาทสตรีไทยตามที่น่าเสนอ ในนวนิยายของคุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ (วดีนิ์ สุนธวิภากร, 2552) ศึกษาเรื่องสถานภาพบทบาทสตรีไทยในเชิงการที่เรียกร้องความเสมอภาคทางเพศในนวนิยาย และใช้วาทกรรมของมิเชล ฟูโกต์ เพื่อศึกษาวาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและบทบาทสตรีไทยใน นวนิยายของคุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ และใช้หลักสตรีนิยมแต่ยังคงอยู่ภายใต้อำนาจของความเป็นชาย หรือโครงสร้างสังคมที่อิงแบบปิตาธิปไตยที่สะท้อนถึงแรงกระทำบางอย่างจากการประกอบสร้างทางสังคมว่าผู้หญิงมีความเท่าเทียมกับผู้ชาย แต่อย่างไรก็ตามถูกคาดหวังว่าต้องเป็นภรรยาที่ดีและเลี้ยงดูลูกอยู่ในสังคม

การสร้างภาพความเป็นหญิงในนวนิยายไทยสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม (อาทิตยา จารุจินดา, 2555) เป็นการตีความเรื่องความเป็นผู้หญิงในยุคสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่มีบทบาททางสังคม ผ่านนวนิยายในยุคนั้น ผลการศึกษาพบว่าภาพความเป็นหญิง ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม จะมีความ เกี่ยวข้องในการสร้างชาติและสร้างความมั่นคง ให้แก่ครอบครัว อีกทั้งได้ใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อตอกย้ำ ความเป็นผู้หญิงในสังคมผ่านบทเพลง บทความอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในเชิงวาทกรรมและการสร้างภาพ ความเป็นหญิงไทย ในนวนิยาย เช่น ความเป็นหญิงกับเพศสภาพ ความเป็นหญิงกับความเป็นอารยะ ความเป็น หญิงกับครอบครัว ความเป็นหญิงกับความเป็นพลเมืองของชาติ เป็นต้น

2.4.4 การประกอบสร้างความเป็นโสเภณีผ่านสังคม

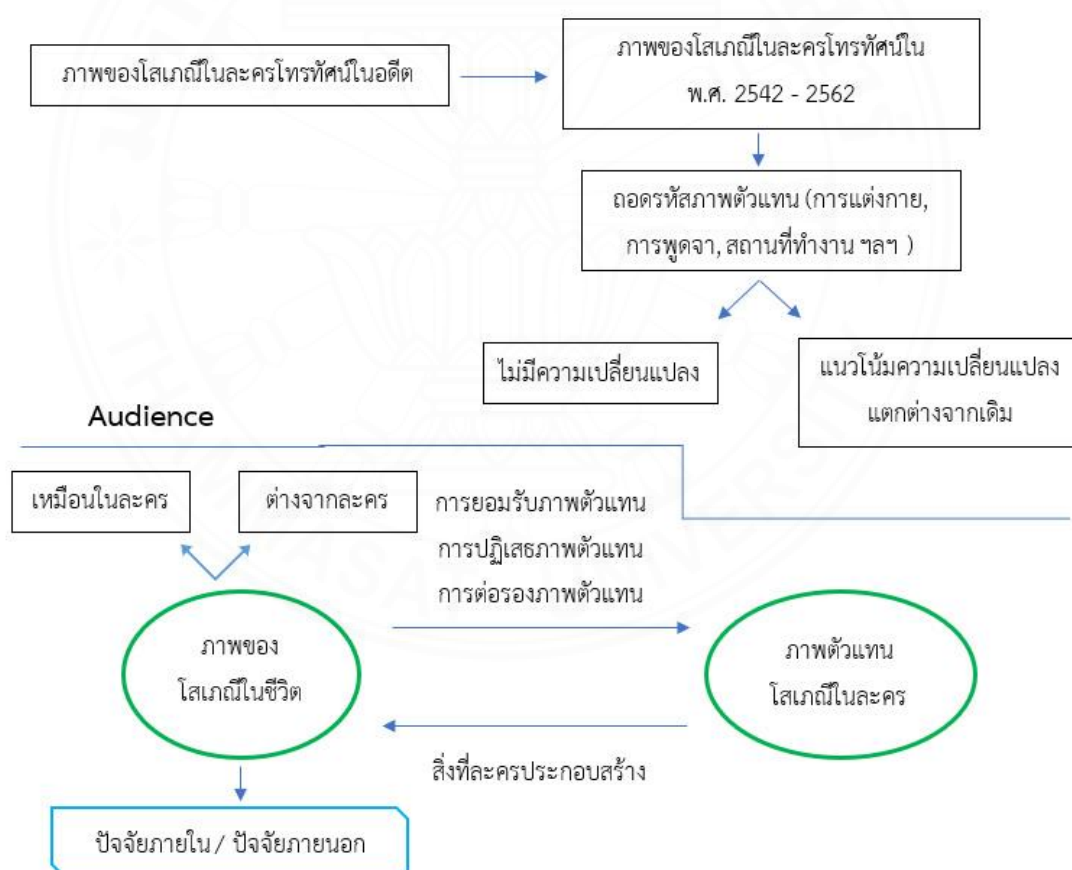
กระบวนการค้าประเวณีหญิงข้ามชาติ: ศึกษากรณีหญิงต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร (ทวีชัย ระเบียบ, 2555) งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษากระบวนการค้าประเวณีข้ามชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย โดยศึกษาในกรณีหญิงต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาครที่เป็นแหล่งเครือข่ายแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการศึกษาเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับหญิงต่างด้าวที่เข้ามาค้าประเวณีในสถานบริการในจ.สมุทรสาคร 15 คน พบว่า ผู้ประกอบอาชีพค้าประเวณีของหญิงต่างด้าวยังมีภูมิหลังที่ยากจนและมีหนี้สินมาก จึงต้องการเงินจำนวนมากในเวลารวดเร็ว และเมื่อได้ทำงานแบบนี้ทำให้สามารถมีเงินเหลือเก็บและส่งให้กับครอบครัว ช่องทางในการเดินทางเข้ามาทำการค้าประเวณีคือการเดินทางผ่านสะพานมิตรภาพไทย - ลาว หนองคาย และมุกดาหาร ช่องเม็ก จ.อุบลราชธานี ใช้หนังสือผ่านแดนชั่วคราว หนังสือเดินทางของนักท่องเที่ยวหรือลักลอบเข้ามา ซึ่งจะอาศัยในประเทศไทยโดยการเช่าห้องอยู่ ในอนาคตของผู้หญิงต่างด้าวที่เข้ามาทำงานค้าประเวณีนี้ต้องการแต่งงานกับคนไทยเพื่อยกระดับตัวเองให้มีฐานะที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่สบายมากขึ้น งานวิจัยชิ้นนี้สะท้อนถึงสภาพความเป็นจริงในสังคมกับการค้าประเวณีซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้เห็นถึงการย้ายถิ่นฐานเข้ามาเพื่อทำอาชีพเหล่านี้โดยตรงแบบผิดกฎหมาย และอาชีพโสเภณียังคงถูกมองว่ายังไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมอยู่ดี

2.4.5 การรับรู้ภาพครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์

การรับรู้ภาพของครอบครัวผ่านละคร (สุนิสา จันทบุรณ์, 2539) เป็นวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยการตีความ และเชื่อมโยงของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์ในมุมมองโดยรวมกับเปรียบเทียบภาพครอบครัวในความเป็นจริงโดยศึกษาผ่านกลุ่มตัวอย่าง 30 คน โดยใช้แนวคิดเรื่องการเลือกสรรการรับสารมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ใช้แนวคิดเรื่องการนำตัวเองเข้าไปมีส่วนร่วมกับเหตุการณ์เพื่อเชื่อมโยงภาพครอบครัวจากละครโทรทัศน์สู่ชีวิตจริง ใช้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบครอบครัวเพื่อวิเคราะห์ภาพครอบครัวและอ้างอิงในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ใช้ทฤษฎีดุลยภาพของนิวกอมม์เพื่อวิเคราะห์ประเด็นขัดแย้งผ่านละคร และใช้แนวคิดเรื่องกระบวนการเข้ารหัสและกระบวนการถอดรหัสเพื่อเปรียบเทียบความหมายภาพครอบครัวจาก

การเข้ารหัสของผู้รับสารกับผู้ส่งสาร ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ภาพครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์ สามารถแบ่งปัญหาออกเป็น 3 ประเภท คือ ปัญหาระหว่างพ่อแม่ ลูก, ปัญหาระหว่างเครือญาติ และบุคคลอื่น แต่กลุ่มที่เป็นปัญหาระหว่างพ่อแม่ ลูก จะมีจำนวนมากที่สุด จากการถอดรหัสความหมาย จะพบว่าความหมายของภาพครอบครัวผ่านโทรทัศน์นั้นมีรหัสตรงกับรหัสของผู้ส่งสารเพราะครอบครัวคือประสบการณ์ตรงที่ได้เผชิญกันทั่วไป งานวิจัยชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงสถาบันครอบครัวที่มีภาพตัวแทนในสังคมผ่านละครเรื่อง “ทอฝันกับมาวิน” ซึ่งภาพตัวแทนของครอบครัวนี้มีส่วนที่เกี่ยวกับการประกอบสร้างของการเป็นโสเภณี เพราะสถาบันครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้เกิดตัวละครที่ทำอาชีพโสเภณีขึ้นมา

2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง การประกอบสร้างความหมายของโสเภณีไทยผ่านละครโทรทัศน์ในประเทศไทย ครั้งนี้จะเป็นการศึกษาใน “ตัวสาร” คือละครโทรทัศน์ทั้งหมด 6 เรื่อง ว่าในตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 – 2562 ได้มีการถ่ายทอดเรื่องราวของนางเอกหรือตัวเอกที่ประกอบอาชีพเป็นโสเภณีในละครว่ามีความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด และศึกษาผู้ที่ประกอบอาชีพโสเภณีในชีวิตจริงว่าภาพของละครโทรทัศน์ที่สะท้อนผ่านละครออกมานั้นมีความเหมือนหรือแตกต่างกับความเป็นจริงอย่างไร

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยชิ้นนี้จะเลือกศึกษาตัวสารโดยเลือกละครโทรทัศน์ทั้งหมด 6 เรื่อง โดยเลือกจากตัวเอกหรือนางเอกเป็นผู้ดำเนินเรื่อง คือ ดาวพระศุกร์ (พ.ศ. 2545), กว่าจะรู้เดียงสา (พ.ศ. 2555), แม่เลือกเกิดได้ (พ.ศ. 2559), หลงไฟ (พ.ศ. 2560), แม่ยายสะอื้น (พ.ศ. 2561), กรงกรรม (พ.ศ. 2562) โดยละครจะมีลักษณะเป็นละครยาว โดยใช้นักแสดงชุดเดิมตลอดเรื่อง และที่เลือกละครดังกล่าวเพราะเป็นเรื่องที่นางเอกหรือตัวเอกทำอาชีพโสเภณี อีกทั้งตัวเอกหรือนางเอกที่รับบทเป็นโสเภณีในละครโทรทัศน์ในแต่ละเรื่องมีพื้นฐานด้านปัจจัยภายใน (เศรษฐกิจ การศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม ครอบครัว) และปัจจัยภายนอก (กลุ่มผู้ประกอบการค้าประเวณี นายหน้า ขายนักท่องเที่ยว ระบบรัฐ) แตกต่างกัน จุดจบของเรื่องที่มีละครมีจุดจบของตัวละครที่มีจุดร่วมบางอย่างที่เหมือนและแตกต่างกันออกไป รวมไปถึงสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่ทำอาชีพโสเภณีเพื่อให้ทราบถึงการถอดรหัสภาพตัวแทนผ่านผู้ประกอบอาชีพของโสเภณีในฐานะผู้รับสารว่าละครโทรทัศน์มีความเหมือน แตกต่าง และจัดการกับการต่อรองอำนาจในการรับชมละครดังกล่าวอย่างไร

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

3.3.1.1 ละครโทรทัศน์

มีทั้งหมด 6 เรื่อง ดาวพระศุภกร (พ.ศ. 2545), กว่าจะรู้เดียงสา (พ.ศ. 2555), แม่เหล็กเกิดได้ (พ.ศ. 2559), หลงไฟ (พ.ศ. 2560), แม่ยายสะอื้น (พ.ศ. 2561), กรงกรรม (พ.ศ. 2562)

3.3.1.2 สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ผู้ทำอาชีพขายบริการใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) และใช้การเลือกประชากรแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก 8 คน ผู้วิจัยเลือกสัมภาษณ์ผ่านออนไลน์ด้วยตัวเอง 2 คน และอีก 6 คน ได้รับความอนุเคราะห์จาก พลดารวเอก พูนชัย ชูรัตน์ อดีตรองผู้กำกับเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เป็นผู้พาผู้วิจัยไปพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อสัมภาษณ์ ทั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์จะได้รับการปกปิดข้อมูลส่วนตัว ใช้ชื่อสมมติแทนชื่อจริง ดังนี้

1. ชื่อ แดงโม อายุ 22 ปี เลิกอาชีพขายบริการ
2. ชื่อ คุณแนนซี่ อายุ 26 ปี ปัจจุบัน ยังทำอาชีพขายบริการอยู่
3. ชื่อ คุณเฟม อายุ 38 ปี ปัจจุบัน ยังทำอาชีพขายบริการอยู่
4. ชื่อ แด้ม อายุ 53 ปี ปัจจุบัน ยังทำอาชีพขายบริการอยู่
5. ชื่อ ชมพู อายุ 40 ปี ปัจจุบัน ยังทำอาชีพขายบริการอยู่
6. ชื่อ เฟิร์น อายุ 42 ปี ปัจจุบัน ยังทำอาชีพขายบริการอยู่
7. ชื่อ เหมียว อายุ 32 ปี ปัจจุบัน ยังทำอาชีพขายบริการอยู่
8. ชื่อ เอมมี อายุ ไม่ระบุ กรุงเทพฯ ปัจจุบัน เลิกอาชีพขายบริการ

3.4 วิธีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านการใช้นวัตกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาศึกษาข้อมูลในการวิเคราะห์ละครทั้ง 6 เรื่อง ผ่านการรับชมละครย้อนหลังโดยใช้ช่องทาง Youtube และ Bugaboo โดยจะแบ่งเกณฑ์การวิเคราะห์จากหลาย ๆ เกณฑ์ผ่านนวัตกรรมและทฤษฎีที่ได้นำมาใช้ในข้างต้น เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศ การประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคม แนวคิดสตรีนิยม แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ เป็นต้น

แนวคิดเรื่องการประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคมเป็นการศึกษาโลกที่สังคมประกอบสร้างขึ้นในชีวิตจริงกับโลกที่สื่อมวลชนเข้ามามีส่วนประกอบสร้างความเป็นจริงให้กับมนุษย์ ซึ่ง

การถ่ายทอดภาพลักษณ์ของโสเภณีและภาพลักษณ์ของตัวละครยอมเกณฑ์ในการวัดต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับโสเภณี ดังนี้

เกณฑ์ในการวัดภาพตัวแทนของตัวละคร

1. อุปนิสัยของตัวละคร เป็นนิสัยของตัวละครที่เกิดจากการกระทำหรือปฏิบัติที่มีต่อคนรอบข้าง ทั้งคนภายในครอบครัวและคนในสังคมข้างนอก นิสัยของตัวละครขึ้นอยู่กับสภาพของครอบครัวที่มีการปลูกฝังเลี้ยงดูมาจนทำให้ตัวละครกลายเป็นแบบนั้นหรือเกิดจากสภาพแวดล้อมที่บีบบังคับให้ตัวละครต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของคนในสังคม
2. การแต่งกาย เป็นลักษณะภายนอกที่บ่งบอกถึงบุคลิกภาพ เช่น สีสันในการแต่งกาย ความทันสมัย เพื่อเป็นเรื่องที่เสริมให้ตัวละครมีบทบาทที่ทำให้รู้ว่าอยู่ในฐานะไหนทางสังคม
3. การแต่งหน้า เป็นสิ่งเร้าภายนอกที่มีการแต่งแต้มสีสันบนใบหน้า เช่น สีสันสติ๊กเกอร์อายไลน์เนอร์ การปิดแก้ม เป็นต้น
4. การพูดจา เป็นเรื่องของลักษณะการใช้คำพูดของตัวละครเพื่อดูภาพลักษณ์โดยรวมว่าเป็นคนแบบไหน ทั้งเรื่องของมารยาทและการได้รับการอบรมมา อย่างคำที่ว่า “สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล” หรือจะเป็นผู้ที่ไม่สนใจในเรื่องของมารยาทใด ๆ พูดจาขวานผ่าซากและมีการพูดคำหยาบคายบ่อย ๆ เป็นต้น
5. ภูมิหลัง เป็นเรื่องราวของสถานที่อยู่ สภาพสังคมและครอบครัวก่อนที่จะเข้ามาทำงานเป็นโสเภณี
6. ความสำคัญของตัวละคร ในละครเรื่องกรรมกรรม โสเภณีจะไม่ใช่นางเอก แต่จะเป็นเส้นเรื่องหลักเส้นหนึ่งที่มีการดำเนินเรื่องโยงกับคนอื่น ๆ โสเภณีมักจะเป็นตัวละครที่ถูกตราหน้าว่าคนในสังคมรังเกียจหากรู้ว่าเคยทำงานในบาร์อย่าง อาบ อบ นวด มาก่อน ทำให้การแสดงออกของคนรอบข้างหรือคนในสังคมมีอากัปกิริยาที่ไม่ดีต่อโสเภณีนัก
7. อายุ ในเรื่องของอายุเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเลือกนักแสดงเพื่อเป็นภาพตัวแทนของโสเภณีว่าภาพตัวแทนในละครกับความจริงมีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร
8. ประสบการณ์ทางเพศ ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์หรือการเสียตัวครั้งแรกด้วยความเต็มใจหรือการโดนกระทำชำเราอาจเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจในการทำอาชีพโสเภณี
9. ความเป็นกุลสตรี ถึงแม้ว่าจะเป็นโสเภณี แม้ว่าการเป็นกุลสตรีอาจจะไม่ได้ทำทั้งหมดตามข้อข้างบนที่เคยกล่าวไว้ในบทที่ 2 แต่บางส่วนของตัวละครอาจมีความเป็นกุลสตรีในนั้น
10. อาชีพอื่นที่ทำ ในสังคมโลกความเป็นจริง คนที่ทำอาชีพโสเภณีอาจจะไม่ได้ทำเพียงอาชีพนี้อาชีพเดียว แต่มีสิ่งอื่นหรือสถานะอื่นแล้วค่อยเข้ามาเป็นโสเภณี

11. อาชีพ/สิ่งที่เคยทำก่อนมาเป็นโสเภณี ในสังคมความเป็นจริง โสเภณีบางคนอาจจะเคยทำงานอื่นที่ลำบากมาก่อนที่จะเข้ามาเป็นโสเภณี และบางอาชีพหรือสิ่งที่เคยทำเป็นส่วนหนึ่งของการมาทำงานด้านนี้

12. ลักษณะการเข้าถึงของโสเภณีที่มีต่อผู้ใช้บริการ เป็นลักษณะของโสเภณีเวลาเรียกแขกที่เข้ามาใช้บริการในบาร์หรือบางครั้งเดินผ่านแล้วส่งสายตามองชายอื่น

13. เหตุผลของการมาเป็นโสเภณี เป็นเหตุผลส่วนตัวที่เกิดจากผู้ที่เป็นโสเภณีเข้ามาเลือกอาชีพขายบริการ อาจจะเป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจที่ทำให้ผันตัวมาเป็น หรือโดนหลอกมาทำ เป็นต้น

14. สถานภาพทางนิตินัย การที่จะเป็นโสเภณีที่อยู่ในสังคม จะมีสถานภาพบางอย่างติดมาด้วย ไม่ว่าจะเป็นสถานะโสเภณีหรือสมรส ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง

3.5 การลงตารางข้อมูล

เป็นการลงตารางข้อมูลวิเคราะห์แสดงลักษณะของตัวละครโสเภณีในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นกุลสตรี แนวคิดเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศ แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ แนวคิดสตรีนิยมแบบถอนรากถอนโคนกับสายวัฒนธรรม รวมไปถึงภาพตัวแทน มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลลงตารางเพื่อให้เห็นจุดร่วมและจุดต่างของตัวละครโสเภณีในแต่ละเรื่อง

3.6 การนำเสนอข้อมูล

ผลการศึกษาค้างนี้จะนำเสนอข้อมูลโดยการบรรยายสิ่งที่วิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา “ตัวสาร” เพื่อบรรยายให้เห็นถึงลักษณะของเรื่องราวของโสเภณีในละคร จัดทำตารางข้อมูลเพื่อแสดงผลการศึกษาลักษณะของตัวละครโสเภณีเพื่อให้เห็นความแตกต่างกันในตัวละครแต่ละเรื่อง หากเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ทำอาชีพโสเภณี จะเป็นการบรรยายสิ่งที่ได้สัมภาษณ์และนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างในละครโทรทัศน์กับประสบการณ์จริงว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และผู้ที่เป็นโสเภณีจะมีการยอมรับ ปฏิเสธ และต่อรองกับสิ่งที่เกิดขึ้นผ่านละครโทรทัศน์อย่างไร

บทที่ 4

ผลการวิจัยการประกอบสร้างความหมายนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ ในประเทศไทย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง “การประกอบสร้างความหมายของโสเภณีไทยผ่านละครโทรทัศน์ในประเทศไทย” ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ในส่วนที่ 1 วิเคราะห์ตัวสาร (ละคร) จะวิเคราะห์จากละครทั้งหมด 6 เรื่อง คือ ดาวพระศุกร์ (พ.ศ. 2545), กว่าจะรู้เดียงสา (พ.ศ. 2555), แม่เหล็กเกิดได้ (พ.ศ. 2559), หลงไฟ (พ.ศ. 2560), แม่ยายสะอื้น (พ.ศ. 2561) และ กรงกรรม (พ.ศ. 2562) โดยใช้เกณฑ์การวัดจากบทที่ 3 ที่กล่าวไปข้างต้น เพื่อจัดทำตารางข้อมูลและเขียนเชิงพรรณนาเพื่อใช้วิเคราะห์จุดร่วม จุดต่างของละครแต่ละเรื่องเพื่อให้เห็นภาพของตัวเอก/นางเอกโสเภณีที่เกิดขึ้นผ่านละคร

ในส่วนที่ 2 บทสัมภาษณ์ผู้ขายบริการทางเพศ เป็นบทสัมภาษณ์จากผู้ทำอาชีพขายบริการทางเพศทั้งหมด 8 ราย โดยจะแบ่งการเล่าและร้อยเรียงเรื่องเป็น 3 หัวข้อหลัก

1. ภูมิหลัง/ประวัติความเป็นมา
2. จุดเริ่มต้นในการเข้ามาเป็นโสเภณี/ผู้หญิงขายบริการ
3. ภาพของละครและความเป็นจริงที่เจอผ่านประสบการณ์ และมุมมองต่ออาชีพ

โสเภณี/ผู้หญิงขายบริการ

4.1 ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ตัวสาร

4.1.1 ดาวพระศุกร์ (ช่อง 7, 2545)

4.1.1.1 การเล่าเรื่องของละคร

การอธิบายปูเรื่อง (Exposition)

1. ดาวพระศุกร์ถูกแม่ของตน (ศศิประภา) คลอดทิ้งไว้ที่โรงพยาบาล จนกระทั่ง 9 เดือนมีครอบครัวหนึ่งมาอุปการะดาวไปเลี้ยง

2. แม่เลี้ยงของดาว (มารศรี) ไม่ชอบดาวเท่าไรนักเพราะไม่ใช่ลูกแท้ ๆ ของตัวเอง เลี้ยงดาวพระศุกร์แบบขอไปที เวลามารศรีทำโทษดาว ดาวมักจะโดนทำร้ายร่างกายอยู่เสมอ เช่น ทุบ ตี ผลัก ด่าทอรุนแรง เป็นต้น ดาวพระศุกร์มีเพียงพี่เลี้ยงที่ชื่อพิกุลคอยอยู่เป็นเพื่อนและปกป้องดาวตลอด

3. เวลาผ่านไป มารศรีมีลูกของตัวเองอีก 3 คน มารศรียังคงมองว่าดาวเป็นคนนอกเสมอ

4. พิภพตัดสินใจลาออกตามสามีไปอยู่ด้วยกันที่ต่างจังหวัด ทำให้ดาวเศร้าใจมาก มารศรีจึงบอกความจริงไปว่าดาวไม่ใช่ลูกของตน และบังคับให้ดาวเรียกว่าคุณผู้หญิงกับคุณผู้ชายแทน อีกทั้งยังให้ทำความสะอาดบ้านแทนพิภพที่ลาออกไป

5. ดาวถูกใช้ให้ไปซื้อของ ดาวพบกับชายที่ซื้อแกเพื่อที่จะขอซื้อพวงมาลัยด้วยความที่คุ้ยรู้เรื่องถูกคอกัน แกจึงอาสาถือของไปส่งดาวที่บ้าน ดาวเล่าเรื่องของตัวเองให้ฟังว่ากำลังตามหาแม่ และฝากให้แกตามหาแม่ของดาว

6. มารศรีเห็นดาวเดินมากับผู้ชาย ตนจึงทำโทษดาวด้วยการทุบตีต่าง ๆ นานา และใช้คำพูดที่รุนแรง ดาวบอกอะไรไปก็ไม่เชื่อ พอเลี้ยงเข้ามาห้ามมารศรีและปลอบดาว

7. ดาวตัดสินใจในคืนนั้นว่าตนจะหนีออกจากบ้าน เพราะจะไปตามหาแม่แท้ ๆ ของตน

8. ดาวได้พบเจอกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นเด็กเร่ร่อนเหมือนกัน ดาวจึงอยู่กับเพื่อนผู้ชายอีกสองคน

9. ดาวพระศุภร์มีโอกาสได้เจอกับศศิประภาในร้านอาหารแห่งหนึ่ง แต่ทั้งคู่จำกันไม่ได้ ดาวมาขอเศษอาหารบนโต๊ะทาน ศศิประภารู้สึกสงสารเลยสั่งอาหารเพิ่มให้อีก ศศิประภาเห็นดาวแล้วรู้สึกเศร้าใจและเสียใจตลอด ลึก ๆ แล้วยังคงรู้สึกผิดและคิดถึงดาวพระศุภร์อยู่เสมอ

10. ดาวและเพื่อน ๆ เร่ร่อนไปเรื่อย ๆ จนถูกจับให้เข้าไปอยู่ในกลุ่มมิจฉาชีพ มีทั้งเสพยา ค้ายาและเป็นโจร ดาวทำอะไรไม่ได้ จึงได้แต่ตามน้ำไปช่วงแรก ๆ

11. ต่อมาดาวต่อรองกับโจรว่าครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้ายที่เธอจะขโมยของให้ แล้วพวกโจรต้องปล่อยตัวดาวและเพื่อน ๆ ของเธอไป แต่ว่าครั้งนี้เธอเข้าไปขโมยของที่บ้านของศศิประภา ทำให้ศศิประภาจำดาวได้จากรอยแผลเป็นรูปหัวใจข้างซ้าย ศศิประภาบอกให้ดาวหนีไปก่อนที่จะถูกตำรวจจับ เพื่อน ๆ ของดาวและหัวหน้าโจรหนีไปก่อน ดาวจึงไม่เจอกับเพื่อน ๆ ดาวจึงหนีไปคนเดียว

4.1.1.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)

1. ดาวพระศุภร์ได้พบกับโสเภณีหญิงชื่อว่ากั้งแก้ว เธอชวนให้ดาวมาอยู่ด้วยกันที่ห้องและส่งเสียเลี้ยงดูดาวจนสอบเทียบ ม. 6 ได้ แต่กั้งแก้วไม่ได้อยู่กับดาวไปตลอดเพราะมีเสียมาขอส่งเสียเลี้ยงดูกั้งแก้ว จึงทำให้ดาวเสียใจมาก แต่ทำอะไรไม่ได้

2. ดาวพระศุภร์ถูกเงินจิวกล่อมให้มารับงานบริการเพื่อเป็นการใช้ทดแทนบุญคุณ ดาวปฏิเสธไม่ได้ ทำให้ดาวต้องจำใจมาเป็นโสเภณี ดาวเป็นคนเอาตัวรอดเจ้าเล่ห์ เธอจะมีกฎเวลารับงานคือจะรับลูกค้าไม่ซ้ำหน้าและรับเงินก่อนเสมอ ดาวจะมีกลยุทธ์และวิธีหลอกล่อผู้ชายเพื่อที่ตนเองจะได้ไม่เสียตัว เช่น ให้ดื่มลูกอมผสมยานอนหลับ โปะยาสลบ สลับตัวกับโสเภณีคนอื่นเมื่อปิดไฟ ฯลฯ

3. การกระทำของดาวดังกล่าวในตอนที่สลับกับโสเภณีคนอื่นทำให้ผู้ที่มารับบริการติดโรคติดต่อแล้วคิดว่ามาจากดาว ทำให้ต้องเรียกพยาบาลมาตรวจดาวว่าเป็นโรคติดต่อร้ายแรงอะไรไหม

4. ขณะที่ดาวตรวจร่างกายแล้วต้องถอดเสื้อผ้า นางพยาบาลที่เคยทำคลอดให้กับดาวจำดาวได้จากรอยปานแดงรูปหัวใจ เธอจึงบอกความจริงกับดาวว่าแม่เธอเป็นใคร บ้านอยู่ที่ไหน จนกระทั่งพาดาวไปดูแล้วพบแม่ของเธอมีกุ๊กชายคนใหม่กับสามีแล้ว ทำให้ดาวเสียใจมาก

5. ต่อมาเพื่อนของภาคย์ (ภาคย์) เล่าให้ฟังเกี่ยวกับวีรกรรมของเด็กคนหนึ่งที่เป็นเด็กขายบริการของเจ๊วดีที่ชื่อว่าวินัส (ดาวพระศุภ) ว่าไม่มีใครเคยได้เธอเลย แล้วเพื่อนของภาคย์เองก็เสียท่ามาแล้ว จึงอยากให้ภาคย์ไปลองใช้บริการเธอบ้าง

6. ภาคย์ตัดสินใจเข้าไปใช้บริการที่นี่เพราะว่าภาคย์เพิ่งรับแ่เข้ามาทำงาน แ่เล่าเรื่องราวของดาวพระศุภให้ฟังว่าอยากช่วยเหลือดาวพระศุภเป็นเด็กดีที่กำลังตามหาแม่ รวมไปถึงศศิประภาขอร้องเอาไว้วาอยากพบเจอกับดาวพระศุภเพราะได้ยินเรื่องที่แ่เล่าให้ฟัง และหากเป็นความจริง ก็ขอให้ภาคย์ช่วยพาเธอออกมาจากที่ตรนั้น

7. เมื่อภาคย์ไปถึงที่ห้องดาวพระศุภ ภาคย์ได้จ้ดาวพระศุภให้เล่าเรื่องชีวิตของเธอ จนกระทั่งดาวพระศุภได้พูดชื่อของแ่ขึ้นมา ทำให้ภาคย์มั่นใจว่าเธอคือดาวพระศุภ แต่ว่าภาคย์ยังคงเสียทำให้ดาวพระศุภเพราะว่าเธอโปะยาสลบผสมน้ำหอมไว้ และหลับจนถึงเช้า

8. ภาคย์ตัดสินใจซื้อตัวให้ดาวพระศุภออกจากกาเป็นโสเภณีเพื่อช่วยเธอออกมาจากสถานที่ดังกล่าวตามคำขอของศศิประภาและแ่

9. เมื่อดาวพระศุภทราบว่าเป็นบ้านที่อยู่อเป็นบ้านของภาคย์และรู้ว่าแม่ของตนรู้จักกับภาคย์ ทำให้เธอรู้สึกน้อยใจที่แม่ของเธอไม่ทักทาย ทำเหมือนว่าไม่รู้จักกัน อีกทั้งยังเห็นหมูแดง ลูกชายของศศิประภา เธอจึงเสียใจที่ไม่ได้รับโอกาสในการเลี้ยงดูเหล่านั้น

10. ขณะที่ดาวพระศุภอยู่บ้านของภาคย์ เธอถูกฝึกทั้งงานบ้านงานครัว ถูกฝึกให้เป็นกุลสตรี มาหยาธิสอนวิชาดนตรีให้แ่เธอ แต่เธอไม่ตั้งใจเรียนเท่าไรเพราะไม่ชอบรัศมิ

11. มีครั้งหนึ่งที่รัศมิมาสอนเปียโนที่บ้านของภาคย์ เมื่อเวลาพักจึงเดินไปเล่นที่สวนด้วยกันกับดาวพระศุภ ภาคย์ ศศิประภา และรัศมิ ด้วยความที่รัศมิอยากให้ดาวเด็ดดอกบัวในสระให้ ดาวจึงทำตามอย่างเลียงไม่ได้ แต่รัศมิพยายามจะแก้งดาวด้วยการผลักดาวตกน้ำ แต่พลาดท่าเสียเอง รัศมิจึงใส่ความดาวว่าเป็นคนทำ ดาวโกรธมากที่ไม่มีใครเชื่อเธอจนไม่ลงมากินข้าวกับภาคย์ในวันรุ่งขึ้น

11. ภาคย์เห็นท่าไม่ดีหากให้รัศมิมาสอนเปียโนต่อ จึงขอศศิประภาให้มาสอนเปียโนดาวแทน ศศิประภาตกลง และเธอยังคงเป็นห่วงและกังวลเรื่องลูกทุกวัน

12. ภาควัยจ้อดาวด้วยการพาไปห้างสรรพสินค้าเพื่อไปซื้อเสื้อผ้า แต่เจอ ลูกค้าเก่าของดาวมาทักเรื่องติดโรค จนภาควัยจ้อกังวลเรื่องโรคติดต่อ จึงพาดาวไปตรวจที่โรงพยาบาล ดาวโกรธมากที่ภาควัยจ้อไม่ไว้ใจเธอ ภาควัยจ้อเธอดด้วยการพาไปทานข้าว

13. เสกสรรเพื่อนของภาควัยจ้อเมื่อรู้ว่าดาวอยู่ที่บ้านของภาควัยจ้อ จึงตามจับ ดาว มารับดาวถึงบ้านภาควัยจ้อแล้วพาไปที่บ้านของตน เมื่อดาวกลับมาบ้าน ภาควัยจ้อไม่พอใจที่กลับบ้านดึก จึงลงโทษด้วยการให้ดาวพระศุภร์เล่นเปียโนตอนกลางคืนต่อ ขณะนั้นศศิประภาอยู่ในบ้านด้วย ดาวไม่พอใจที่ถูกบังคับให้เล่นเปียโนเวลานี้ เธอพูดจาทำร้ายจิตใจศศิประภาจนเป็นลม ทำให้ภาควัยจ้อโกรธมาก จึงจะสั่งสอนที่ห้องส่วนตัวของดาว แต่พอรู้ตัวอีกที ภาควัยจ้อก็เข้าไปกอดและเริ่มตกลมรักดาวเสียแล้ว

14 ดาวพระศุภร์ถูกเรียกมาบนเรือนเพื่อแกะสลักที่มีทั้งนมแม่น (แม่นม ที่ดูแลศศิประภา) กับนมเชื่อม (แม่นมที่ดูแลภาควัยจ้อ) แต่ดาวถูกพูดจาตักต้อนจากนางให้สำนึกบุญคุณคน จากนมแม่น ทำให้ดาวเสียใจมาก ดาววิ่งมาเจอกับศศิประภา ศศิประภาเป็นห่วงลูกจึงถามดาวว่าใคร ทำอะไรให้เจ็บช้ำ แต่ดาวกลับพูดประชดประชันและแฉคดีต่อในเรื่องของการสำนึกบุญคุณ

15. ทางด้านอาทร พ่อเลี้ยงของดาวพยายามตามสืบว่าดาวอยู่กับใครด้วยการจ้างลูกน้องสืบเรื่องของดาว จนนักสืบหาตัวพบแล้ว แต่ว่าฝากเรื่องไว้กับมารศรีที่เป็นแม่เลี้ยงของ ดาวแทนเพราะอาทรไม่อยู่บ้าน เมื่อมารศรีทราบที่อยู่ของดาวก่อนอาทร จึงรีบไปหาดาวที่บ้านของภาควัยจ้อ เพื่อจะพาตัวดาวกลับมารับใช้ตน แต่เมื่อไปถึงกลับเจอเพียงรัศมีกับแต่น คนรับใช้แทน เธอจึงตบปาก รับคำว่าจะรับดาวกลับบ้าน จะได้ไม่ขวางทางรัศมีให้แต่งงานกับภาควัยจ้อ พอเวลาที่มารศรีจะกลับบ้าน จึงพบกับดาวตรงชอยในบ้าน แต่คุณภาควัยจ้อเรียกให้ดาวขึ้นรถเข้าบ้านไปก่อน จึงทำให้ไม่ได้ตัวดาวกลับไป

16. ทางด้านอาทรเมื่อทราบข่าวจากปากของมารศรีว่าดาวอยู่ที่ไหนก็อยาก ไปพบที่บ้านและชวนให้กลับมาอยู่ที่บ้าน แต่อาทรรู้ว่าที่ดาวออกจากบ้านไปเป็นเพราะหนีมารศรี

17. พอภาควัยจ้อทราบว่าอาทรมาหาดาว จึงถามเหตุผลที่ไม่กลับไป ดาวบอกว่า เป็นเหตุผลส่วนตัว ซึ่งก่อนหน้านี้มันนมเชื่อมก็เคยถามดาวแล้ว ได้รับคำตอบเช่นเดียวกัน

18. ด้วยความที่ดาวไม่อยากเป็นหนี้บุญคุณใคร จึงอยากไปทำงานกับกิงแก้ว (คนที่เลี้ยงดูดาวในช่อง) ที่ร้านดอกไม้ของกิงแก้ว แต่กิงแก้วไม่อนุญาตเพราะรู้ทันดาวว่าเธอมาเพราะ ประชด กิงแก้วแนะนำให้ดาวตั้งใจเรียนหนังสือ ขณะเดียวกันดาวได้พบกับคุณอัฐ เป็นผู้พิพากษา คุณอัฐถูกใจดาวพระศุภร์จึงขอมอบช่อดอกไม้ให้กับดาว 1 ช่อเพื่อเป็นของขวัญเล็กน้อยที่ได้อยู่ด้วยกัน

19. จากนั้นดาวได้ไปส่งคุณอัฐที่หน้าร้านดอกไม้ ในขณะเดียวกัน รัศมี เห็นว่าดาวอยู่กับผู้ชายอื่นจึงพูดกับพี่ชายของตนที่ขับรถมาด้วยว่าดาวเป็นคนไวไฟ ร้าย ๆ ชอบคน สำเร็จรูป

20. รัศมีคาบข่าวไปบอกกับภาควัยจ้อเรื่องเมื่อสักครู่ ภาควัยจ้อไม่พอใจเป็นอย่างมาก ทำให้ดาวกับภาควัยจ้อเข้าใจผิดกัน

21. อาทรมหาภาคย์เรื่องดาวว่าอยากให้ดาวกลับบ้าน แต่ภาคย์กลัวว่าดาวจะคิดหนีไปอีก จึงไม่อยากให้กลับไป แต่อาทรมหาภาคย์มาเยี่ยมดาวที่บ้านได้เสมอ

22. ศศิประภาขอภาคย์พาดาวออกมาทานอาหารด้วยกัน แต่ดาวน้อยใจที่ไม่ยอมเรียกตนว่าลูกแม้จะอยู่กันแค่สองคนก็ตาม ทำให้ดาวน้อยใจจนพูดจาทำร้ายจิตใจศศิประภาด้วยการเล่าเรื่องชีวิตตัวเองให้ฟังว่ามาจากช่อง แล้วจึงแยกกับศศิประภาตรงร้านอาหาร

23. คุณอัฐโธรมหาดาวพอดี แล้วชวนไปทานข้าวกับขนม ด้วย

24. ศศิประภาทุกข์ใจจนระบายให้กับนมปั่นฟังเรื่องของดาว ศศิประภาจึงตัดสินใจถามภาคย์ว่าดาวมาจากช่องจริง ๆ ใช่มั้ย ภาคย์ยอมรับแต่ว่าศศิประภาสบายใจเมื่อภาคย์บอกว่าดาวยังไม่เคยเสียตัวให้ใคร

25. ดาวกลับมาอยู่กับอัฐ ภาคย์เห็นแล้วไม่พอใจเพราะไม่ได้กลับมาอยู่กับศศิประภาและพูดถึงงานการกุศลที่จะเกิดขึ้นว่าจะเอาดาวไปด้วย และย้ำว่าที่พามาอยู่ที่นี่เพราะอยากให้มีความสุขที่ดี มีชีวิตที่ดี อย่าทำให้ภาคย์ผิดหวัง

26. นมแม่นถูกเรียกพบจากคุณผู้ชาย (สามีศศิประภา) เพื่อถามเรื่องศศิประภาว่าทำไมถึงเอ็นดูดาวนัก นมแม่นเลยเล่าว่าเคยเจอกันมาก่อน (เด็กที่เข้ามาขโมยของ) รัศมีนั่งฟังอยู่จึงโทรไปฟ้องภาคย์ให้ไล่ดาวออกจากบ้าน แต่ภาคย์ไม่ทำ

27. ดาวมางานกับภาคย์ พบเจอกับคุณอัฐกับคุณเสกสรรค์ ศศิประภาเห็นว่าอัฐจำลูกของตนไม่ได้ เพราะแท้จริงแล้วอัฐคือพ่อของดาวและศศิประภาเป็นแม่ของดาว ศศิประภาจึงเข้าไปเตือนดาวแบบอ้อม ๆ ก่อน แต่ดาวไม่ฟัง เลยเตือนมาเตือนอัฐว่าอย่ายุ่งกับดาว แต่เกิดการทะเลาะเสียงดังกัน สามีของศศิประภาเห็นจึงเข้าไปตบยหน้า ภาคย์จึงพาดาวกลับบ้าน

28. วันต่อมาดาวป่วย ไม่สบาย ภาคย์จึงจัดการดูแลดาวทั้งวัน แต้นรายงานข่าวให้คนทางบ้านของศศิประภาฟัง คนรับสายคือนมแม่น

29. อัฐมาพบกับดาวพระศุภร์ แต่ว่าดาวพระศุภร์ไม่สบาย ภาคย์เลยออกไปรับหน้าแทน ภาคย์ไม่ชอบใจ

30. พีรยุทธ์ขอให้ศศิประภาคุยเรื่องรัศมีกับภาคย์ เพราะเป็นลูกพี่ลูกน้องกัน อยากให้คุยกับพ่อแม่ของเธอให้จับคู่ภาคย์กับรัศมีแต่งงานกัน แต่พ่อกับแม่ของศศิประภาอยากให้ภาคย์ตัดสินใจด้วยตัวเอง

31. เมื่อพ่อแม่ของศศิประภาทราบข่าวว่าภาคย์เก็บเด็กมาเลี้ยงจึงเป็นห่วงเลยมาหาภาคย์ที่บ้าน ภาคย์บอกกับพ่อแม่ของศศิประภาว่าดาวพระศุภร์ไม่สบาย ศศิประภาจึงขอตัวไปเยี่ยมที่ห้องของดาว ดาวร้องหาแม่ ศศิประภาได้แต่ร้องไห้และขอโทษ ทางด้านของภาคย์ด้วยความที่พ่อแม่ของศศิประภามีศักดิ์เป็นลูกกับป้า จึงลองคุยเรื่องรัศมีและทาบทามเรื่องของเธอให้กับภาคย์ แต่ภาคย์ยังคงไม่สนใจรัศมีในเวลานี้ ถึงแม้นมแม่นจะเชียร์อยู่ก็ตาม

32. ทางด้านรัศมีร้อนใจเรื่องของภาคย์เรื่องแต่งงานจึงอยากให้ศศิประภาช่วยเสียที แต่ศศิประภาทำได้แต่เพียงนั่งเฉยจนพิริยุทธิ์ไม่พอใจที่ศศิประภาไม่ช่วยน้องสาวของตน

33. ภาคย์ไม่พอใจที่ดาวพระศุภรสนิทสนมกับแก่มากเกินไปต่อหน้าคนอื่น และใช้อำนาจในการเป็นผู้ปกครองสั่งห้ามให้ดาวพระศุภรทำแบบนั้นอีก

34. กิ่งแก้วให้คำแนะนำดาวว่าคบกับอัฐน่าจะดีกว่าคบกับภาคย์มากกว่า เพราะภาคย์คือคนที่เก็บดาวมาเลี้ยง อีกทั้งในอนาคตต้องแต่งงานมีครอบครัว เลยอยากให้ดาวเปิดใจให้กับอัฐ

35. ศศิประภาเมื่อทราบเรื่องของดาวกับอัฐก็กลุ้มใจมากเพราะทั้งสองคนเป็นพ่อลูกกัน ไม่สามารถรักกันได้ มันผิดศีลธรรม ศศิประภาจึงปรึกษากับนมแน่ว่าจะบอกความจริงกับทุกคนว่าตนเป็นแม่ของดาว และอัฐเป็นพ่อของดาว นมแน้นเลยแนะนำให้ดาวคบกับคุณเสกสรรจะดีกว่า เพราะเสกสรรก็ชอบพอดาวพระศุภรอยู่ ศศิประภาจึงเชียร์เสกสรรให้ตามจีบดาวต่อ

36. เสกสรรจึงขับรถมาหาดาวเพื่อชวนดาวไปเรียนทำขนมกับแม่ของเสกสรร ภาคย์ไม่พอใจ ขณะที่ภาคย์มาปรับความเข้าใจกับดาว รัศมีก็โทรหา ดาวจึงนอนและปิดประตูเข้าห้องไป

37. นมเชื่อมเตือนภาคย์เรื่องการคบคนรัก เพราะกลัวว่าภาคย์คบกับดาวพระศุภร

38. นมแน้นกับนมเชื่อมปรึกษากันเรื่องภาคย์กับดาว เพื่อไม่ให้ทั้งคู่ลงเอยกัน

39. ศศิประภาพารัศมีกับหนูแดงเพื่อจะพาให้ดาวพระศุภรกับหนูแดง ดาวพระศุภรไม่ต้องการพบศศิประภา อ้างว่าอ่านหนังสืออยู่แต่หนูแดงไปพบกับดาวพระศุภรโดยบังเอิญ และชอบดาวพระศุภรที่เล่นิทานให้ฟัง

40. รัศมีได้เข้ามาทำงานกับภาคย์ แต่ถูกภาคย์จัดแยกโต๊ะทำงานไว้ข้างนอก ขณะเดียวกัน ดาวพระศุภรออกไปไหนกับอัฐบ่อยจนภาคย์กังวล และศศิประภาเป็นกังวลกับเรื่องนี้มาก

41. ภาคย์ไม่พอใจที่ดาวพระศุภรออกไปกับอัฐ จนภาคย์เกือบจะลงมือขึ้นใจ แต่ว่าแต่ันมาเห็นก่อนเลยไม่ได้ทำ แต่ันจึงเอาไปฟ้องนมเชื่อม แต่ันเชื่อมไม่สบายใจเลยมาคุยกับคุณภาคย์

42. ภาคย์เพิ่งรู้ว่าดาวพระศุภรแอบไปซื้อของขวัญวันเกิดให้กับภาคย์ เลยขอโทษดาวพระศุภร และชวนดาวพระศุภรมาดักบาตรตอนเช้า

43. วันเกิดของภาคย์ ภาคย์ตั้งใจมาดักบาตรตอนเช้า ดาวพระศุภรเข้ามาช่วยดักบาตร แต่รัศมีมาถึงก็ถูกแย่งหน้าทีไป ส่วนใหญ่ดาวพระศุภรเตรียมงานอยู่ในครัว ทำให้ดาวพระศุภรไม่ได้ออกไปข้างนอก จนภาคย์เรียกไปแต่งตัว พาไปพบกับผู้ใหญ่ในงานอย่างพ่อแม่ของศศิประภา

44. เสกสรรค์มาร่วมงานเลี้ยงวันเกิดของภาคย์ด้วย เสกสรรขอคุยกับดาวพระศุภรเป็นการส่วนตัว แต่ว่าภาคย์เข้ามาขัดจังหวะก่อน ดาวพระศุภรเลยหนีไปอีกทาง ตอนภาคย์เป่าเค้ก ก็ยังคงมองหาดาวพระศุภร ภาคย์จึงฝากลออ (คนใช้ในบ้าน) นำเค้กมาให้ดาวพระศุภรที่ห้อง

45. กิ่งแก้วมาเยี่ยมดาวพระศุภะที่บ้านภาคย์ เพื่อเช็คสภาพความเป็นอยู่ และสิ่งแวดล้อมของดาวพระศุภะว่าเป็นอย่างไร แต่ตนมารับแขกแทน แล้วทำกริยาไม่ดีใส่ต่อหน้ากิ่งแก้ว และดาวพระศุภะ

46. กิ่งแก้วปรึกษากับอัฐเรื่องดาวพระศุภะ อยากให้ดาวพระศุภะออกมาจากบ้านหลังนั้นแต่ติดที่เงิน 1 ล้าน ทำให้อัฐสงสาร และต้องการซื้อตัวดาวพระศุภะออกจากบ้านหลังนั้นให้มีอิสระ ไม่ต้องตกอยู่ภายใต้คำสั่งของภาคย์

47. ภาคย์ถามถึงคนที่มาเยี่ยมดาวพระศุภะ ดาวพระศุภะเห็นเด่นอยู่ข้างหลัง จึงแกล้งเด่น ทำให้เด่นไม่พอใจจนโทรฟ้องรัชมี ภาคย์ไม่ยอมให้ดาวทำแบบนั้นบอกกับดาวว่า “คนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกที่จะเป็นคนดีได้”

48. รัชมีเร่งเรื่องแผนการที่จะเอาดาวพระศุภะออกมาจากบ้านจึงโทรหา มารศรี เลยจัดแจงให้มารศรีมาเจอกับภาคย์ แต่มารศรีต้องผิดหวังเพราะอาทรได้ทำหนังสือยกดาวพระศุภะให้อยู่ภายใต้การอุปการะของภาคย์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

49. อัฐไปหาพ่อแม่ของศศิที่บ้านเพื่อไปเยี่ยม ศศิพบแต่ทำอะไรไม่ได้ได้แต่อ้าอึ้งทำหน้าไม่ถูก

50. ศศิมาหาภาคย์เพื่อถามเรื่องดาวพระศุภะว่าควรให้ดาวพระศุภะจับคู่กับเสกสรรเพื่อกันอัฐ แต่กลายเป็นว่าภาคย์ไม่ยอม เพราะแผลมีใจให้กับดาวจริง ๆ

51. รัชมีจัดแจงให้เสกสรรมาที่บ้านของภาคย์เพื่อให้มีเวลาอยู่กับดาวพระศุภะ แต่ภาคย์รู้สึกหึงหวงเวลาเสกสรรอยู่ใกล้ดาว ดาวพระศุภะออกไปเที่ยวกับเสกสรรค์ ภาคย์ไปกับรัชมีด้วยความประชิดประชัน แต่ดาวพระศุภะกลับมาก่อน แต่ภาคย์ยังไม่กลับ ดาวพระศุภะเป็นห่วงเลยรอภาคย์กลับมาบ้านก่อน

52. ต่อมาดาวพระศุภะมีสอบเพิ่มหลาย อัฐมารับไปสอบ พอรู้ถึงหูของภาคย์ก็ไม่พอใจอีกทั้งยังมากลับมาบ้านและละเมอถึงดาวพระศุภะ รัชมีใส่ความไปว่าภาคย์เป็นคนบอกเรื่องดาวพระศุภะว่ามาจากช่อง อีกทั้งพูดจาให้เสียใจหลายอย่าง ทำให้ดาวเสียใจมาก ดาวจึงโทรหาอัฐเพื่อให้มารับไปข้างนอก แต่ภาคย์เห็นว่าดาวพระศุภะกำลังออกไปพอดี

53. ภาคย์ออกมาดื่มแอลกอฮอล์กับเพื่อน เพราะเสียใจที่เห็นภาพของดาวพระศุภะกับอัฐ ดาวอยู่รอภาคย์ ตอนแรกภาคย์เมามาก กะจะข่มขืนดาวพระศุภะ ดาวพระศุภะจึงพูดถึงเรื่องที่รัชมีเคยบอกว่าภาคย์เก็บดาวเป็นนางบำเรอ ภาคย์รีบขอโทษว่าไม่ได้คิดแบบนั้นเลย และให้ดาวเข้าห้องไป

55. ศศิประภาเข้ามาพบดาวพระศุภะเพื่อแนะนำเสกสรรศรีให้คบกัน แต่ดาวพระศุภะน้อยใจตรงที่ศศิประภาไม่ได้พูดถึงเรื่องราวตนเป็นแม่ของดาว ทำให้ดาวไม่เชื่อฟังศศิประภา และพยายามหนีออกจากวงจรของทุกคน

56. วันเดียวกันนั้น ดาวพระศุภรขอความช่วยเหลือจากอัฐเพราะต้องการเป็นอิสระจากภาคย์

57. ภาคย์ออกมากินแอลกอฮอล์กับเสกสรรเพื่อปรับความเข้าใจกันเรื่องของดาว และเสกสรรค์ต้องการที่จะจับดาวจริงจัง

58. ดาวพระศุภรเขียนจดหมายถึงภาคย์พร้อมวางเงิน 1 ล้านที่ได้มาจากความช่วยเหลือของอัฐ ภาคย์ไม่พอใจมาก จึงเข้าไปข่มขืนดาวพระศุภรด้วยความเมา ดาวพระศุภรเสียใจมาก

59. ภาคย์ขอโทษในตอนเช้าที่ข่มขืนใจเธอ พยายามจ้อเธอ แต่ไม่สำเร็จเท่าไร ดาวพระศุภรขอให้เสกสรรค์มาที่บ้าน และขอให้เสกสรรพาไปที่บ้านของหมอที่เคยทำคลอดให้กับเธอ และขอให้เสกสรรค์ไม่ให้บอกใครว่าตนอยู่ที่นี่

60. ดาวพระศุภรหนีออกจากบ้าน เมื่อทราบที่ดาวพระศุภรหายไป ทุกคนพยายามตามหากันทั้งหมด โดยเฉพาะภาคย์กับอาทรที่ตระเวนขับรถตามหากันทั้งวัน จนกระทั่งตามเจอเพราะว่าสังเกตจากญาติที่ชื่อว่ากิ่งแก้ว ตามตัวจนพบและพากลับมาบ้าน

61. ดาวพระศุภรน้อยใจที่ศศิประภาไม่ยอมเรียกตนว่าลูกเสียที ดาวยังคงอยู่ในบ้านของภาคย์อย่างเงียมตัว แม้หัวใจจะยกให้ภาคย์ไปแล้วก็ตาม นมเชื่อมคอยเตือนดาวกับภาคย์ตลอดเรื่องคู่ครอง

62. รัชมีมาปรึกษา มารศรี ว่าภาคย์ไม่ค่อยสนใจเธอ และบางครั้งก็มองว่าภาคย์เห็นดีเห็นงามกับดาวพระศุภร

63. ภาคย์พยายามเปิดตัวดาวกับนมเชื่อมและทุกคนในบ้าน เพื่อให้ทุกคนยอมรับในตัวดาว แต่นมเชื่อมก็เตือนดาวอยู่เรื่อย ๆ ว่าไม่อยากให้คุณภาคย์โดนนินทาว่าเก็บเด็กมาเลี้ยงแล้วเอาเด็กในบ้าน

64. กิ่งแก้วพยายามถามเรื่องเซ็กซ์ว่าได้ให้กับภาคย์หรือยัง แต่ดาวยังไม่ได้ให้ กิ่งแก้วจึงบอกเรื่องที่ตนจะไปอยู่เชียงใหม่ และอัฐจะเช่าร้านดอกไม้ให้กับดาวพระศุภร

65. สลวยบอกเล่าเรื่องที่เห็นภาคย์เดินออกจากห้องดาวพระศุภร แล้วแต่นผ่านมาได้ยินจึงรีบมาบอกนมเชื่อม ทำให้นมเชื่อมตกใจมาก อีกทั้งยังนำข่าวนี้นี้ไปบอกกับรัชมี รัชมีจึงขอลาออกไปหาดาวถึงบ้านภาคย์

66. รัชมีไปในห้องของดาวพระศุภร แล้วหลอกดาวพระศุภรว่าภาคย์เป็นคนสารภาพเรื่องภาคย์ที่เข้าไปในห้องของดาวกับเธอเอง รัชมีโกหกว่าภาคย์มาขอโทษตนกับสิ่งที่ทำกับดาวพระศุภร และตอกย้ำว่าเพื่อนของภาคย์รู้ว่าดาวพระศุภรมาจากช่อง ทำให้ดาวพระศุภรรู้สึกเสียใจมากจึงหนีออกจากบ้านอีกครั้ง และนัดกับอัฐเพื่อมารับตัวเธอให้มาพบกับน้ำกิ่งแก้ว

67. ภาควรรู้เข้าจึงออกตามหา ภาควรรู้ตามหาดาวจนเจอ ภาควรรู้มาพร้อมกับ รัศมี แต่ครั้งนี้ภาควรรู้ไม่ห้ามและปล่อยให้ดาวไปกับอัฐที่โรงแรม

68. รัศมีนำข่าวที่ดาวหนีออกจากบ้านไปบอกกับศศิประภา ทำให้ศศิประภา ตกใจมาก ทำท่าจะเป็นลม นมแม่นิ่งงัดตัวให้ว่าศศิประภาไม่ค่อยสบาย จนสามีของศศิประภาเกือบจะ จับได้ และสงสัยในตัวของศศิประภา

69. ภาควรรู้รู้สึกเสียใจเพราะดาวไม่อยู่ที่บ้าน ศศิประภาจึงมาหาภาควรรู้เพื่อ จะตามหาดาวพระศุภร์ เมื่อหาพบที่ร้านดอกไม้ที่อัฐเซ่งให้กับดาวแต่ดาวก็ยังไม่ยอมกลับ

70. อาทรรู้ว่าภาควรรู้รักดาวพระศุภร์ และขอให้ภาควรรู้จริงใจกับเธอและ ตามไปง้อให้กลับมาที่บ้าน

71. ศศิไปหาที่ร้านดอกไม้แต่ดาวพระศุภร์ก็ไม่ยอมกลับมาที่บ้าน และ เป็นห่วงเรื่องอัฐที่เข้ามาวนเวียนดาวพระศุภร์

72. แก้วมาเยี่ยมดาวพระศุภร์ที่ร้านดอกไม้ นมเชื่อมฝากมาบอกว่าไม่ได้โกรธ หรือเกลียดดาว แต่ทำไปเพราะหน้าที่ ดาวพระศุภร์จึงกลับไปเยี่ยมนมเชื่อมที่บ้านภาควรรู้เพื่อกราบขอโทษ ที่ไม่ได้ลา

73. นมเชื่อมบอกกับดาวว่าอีกไม่นานภาควรรู้จะหมั้นหมายกับรัศมี อยากให้ ดาวมาช่วยเป็นลูกมือ

74. ภาควรรู้สั่งดอกไม้จากร้านของดาว และนัดกินข้าวกับดาวเพื่อพูดถึงเรื่อง ระหว่างกัน ภาควรรู้ดีใจที่ดาวไม่ได้อยู่ในบ้านหลังนี้เพื่อที่ไปไหนมาไหนจะได้สะดวกมากขึ้น และจะไปคุย เรื่องของทั้งคู่กับพ่อเลี้ยงของดาวพระศุภร์

75. ศศิประภาแวะไปเยี่ยมร้านดอกไม้ของดาวพระศุภร์อยู่เรื่อย ๆ เพราะ คิดถึงดาวพระศุภร์

76. ภาควรรู้พาสลุยไปอยู่ร้านดอกไม้กับดาวพระศุภร์

77. รัศมีไม่พอใจที่ทุกคนเข้าข้างดาวพระศุภร์ จึงเข้าไปบอกนมเชื่อม นมเชื่อมเข้าไปเตือนภาควรรู้เรื่องดาวพระศุภร์ว่ามันไม่เหมาะถ้าจะเอาดาวพระศุภร์มาเป็นคุณผู้หญิงที่บ้าน

78. ดาวพระศุภร์กับอัฐหมั้นกันแบบลับ ๆ ศศิประภาจึงห้ามอัฐไว้ แต่ ห้ามไม่ได้ ภาควรรู้จึงตามไปหาดาวถึงที่ร้าน จนเห็นแหวนที่มือของดาวพระศุภร์

4.1.1.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)

1. ศศิประภาทราบข่าวว่าภาควรรู้ไปหาดาวพระศุภร์ เธอขอให้ถอนหมั้น กับอัฐ แต่ดาวพระศุภร์ก็ไม่ถอนหมั้น จึงปรึกษากับภาควรรู้ให้ขัดขวางงานหมั้นครั้งนี้ ภาควรรู้ปฏิเสธถาม ไม่อยากเข้าไปยุ่งด้วย ศศิประภาเป็นลมล้มพับไปในที่ทำงานของภาควรรู้ ภาควรรู้พาศศิประภาไปส่งที่บ้าน อาทรรู้

2. ดาวตัดสินใจว่าจะไปอยู่กับอัฐที่จันทบุรี พอศศิประภาารู้ข่าวจึงรีบบอกกับภาคย์ให้ตามไปที่จันทบุรี เมื่อศศิประภาไปถึงจึงบอกความจริงกับอัฐว่าดาวพระศุภร์เป็นลูกระหว่างศศิประภาและอัฐ พี่ยุทธิ์สามีศศิประภาที่ทราบเรื่องราวทุกคนมาพบดาวพระศุภร์กับอัฐที่จันทบุรี แล้วตามมาทีหลัง เมื่อพบความจริงว่าดาวพระศุภร์เป็นลูกของศศิประภากับอัฐ จึงทำได้แต่อึ้งไป ไม่พูดจากับศศิประภาอีก

3. ศศิประภาฝากฝังให้ภาคย์ดูแลดาวพระศุภร์หากรักเธอจริง ภาคย์รักดาวและพยายามทำให้ดาวเชื่อว่าภาคย์รักดาวจริง และมองว่าคนเราต่างมีความผิดพลาดได้ทั้งนั้น ให้มองที่ปัจจุบัน

4. พี่ยุทธิ์ให้อภัยศศิประภาเพราะดาวมาขอโทษแทนศศิประภาในเรื่องต่าง ๆ ทุกคนปรับความเข้าใจกัน ดาวลงเอยกับภาคย์ และจบอย่างมีความสุข

4.1.1.4 ภาพตัวแทนโสเภณีผ่านละคร

ภาพที่ 4.1 ดาวพระศุภร์ (ดาวพระศุภร์)

4.1.1.5 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร

1. หากแบ่งตามลักษณะของบทบาทตัวละคร ดาวพระศุภร์ถูกสร้างให้เป็นนางเอกเป็นตัวละครสำคัญในการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

2. หากแบ่งตามบุคลิกและนิสัยของตัวละคร ดาวพระศุภร์จะเป็นประเภทตัวละครหลายมิติที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามเหตุการณ์และใช้เหตุผลต่าง ๆ ในการตัดสินใจ โดยนิสัยของดาวพระศุภร์ลึก ๆ แล้วเป็นคนจิตใจดี อ่อนโยน เมตตาผู้อื่น เป็นคนมีไหวพริบดี ไม่ยอมคนง่าย ๆ มีเหตุผลของตัวเอง และเป็นคนสู้ชีวิต เหตุผลที่เข้ามาเป็นโสเภณีเพราะได้เข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เติบโตมาอีกทั้งทำเพราะเลี้ยงไม่ได้เนื่องจากบุญคุณที่ได้รับการอุปการะจากแม่แล้ว

แต่เมื่อภาคย์ได้ช่วยเหลือดาวพระศุภรจากช่อง ทำให้ดาวพระศุภรเปลี่ยนอาชีพ ได้รับการขัดเกลานิสัย ให้เรียนดนตรี สอนงานบ้านงานเรือนโดยนมเชื่อม และมีมารยาททางสังคมมากขึ้น จนสุดท้ายในตอนจบของเรื่องคือดาวพระศุภรได้แต่งงานกับภาคย์ แล้วอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

4.1.1.6 การต่อรองอำนาจของตัวละคร

ดาวพระศุภรที่เข้ามาสู่อาชีพโสเภณีเกิดจากความทุกข์ที่มีต่อแม่เล้า (เจ๊ฉวี) ที่เลี้ยงดูเธอ ใจจริงเธอไม่ได้อยากทำงานแบบนี้ แต่เพียงเพราะมันหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดาวพระศุภรมีการต่อรองอำนาจกับตัวเองจากบทพูดที่กล่าวว่า “เสียงนิตหน่อยแต่ก็ได้เงินคุ้ม จะได้เป็นอิสระจากเจ๊เสียที” เพราะใจจริงแล้วเธอไม่อยากทำงานเป็นโสเภณี แต่เธอยอมเพราะต้องทำเพื่อทดแทนคุณ เนื่องจากเจ๊ฉวีรับดูแลเธอมาให้อยู่ในบ้านตั้งแต่เด็ก เธอจึงต้องทำงานแลกเงินเพื่อนำไปจ่ายหนี้ให้หมดไว ๆ และชีวิตจะได้เป็นอิสระจากเจ๊ฉวี เธอไม่ชอบชีวิตที่นี่ หากเธอเป็นอิสระจะได้ไม่ต้องมาอยู่ในที่แบบนี้อีก

นอกจากจะต่อรองด้วยคำพูดแล้ว ดาวพระศุภรยังต่อรองผ่านการกระทำ โดยที่ดาวพระศุภรเองมีกฎในการทำงาน เช่น ไม่รับคนซ้ำ ดาวพระศุภรยอมทำงานก็จริงแต่ไม่ได้ใช้เรือนร่างเธอจริง ๆ เธอหลอกล่อทุกคนให้ตกหลุมพรางว่าเธออยู่ที่นั่นแต่ไม่ยอมตกเป็นเหยื่อของแขก เธอมีวิธีที่ทำให้ลูกค้าเชื่อด้วยกลอุบายต่าง ๆ ทั้งหลอกให้แขกดื่มน้ำผสมยานอนหลับ หลอกให้แขกกินขนมเพื่อที่เธอจะได้ไม่ต้องใช้เรือนร่างของเธอ

4.1.1.7 วิเคราะห์ฉากในละคร

ฉากเวลาทำงาน

จะเห็นได้ว่าในละครเรื่องดาวพระศุภร ตัวของดาวเองจะถูกส่งให้ไปพบกับลูกค้าตามที่แม่เล้าต้องการ ซึ่งสถานที่ทำงานจะอยู่ในเวลากลางคืนตามบาร์ ใช้แสงไฟสีแดงอมม่วงเหมือนในร้านผับหรือบาร์ทั่วไป มีการนั่งดื่มและชวนเต้นกับลูกค้า รวมไปถึงพาขึ้นห้องแต่ไม่ทันได้ทำอะไร ดาวจะหลอกล่อแขกด้วยการพูดจาออดอ้อนให้ดื่มเหล้าผสมยานอนหลับหลอกสลับตัวกับคนอื่นให้มาทำแทน หรือบางครั้งก็ให้อมลูกอมผสมยานอนหลับ เพื่อนของภาคย์ที่เคยเจอดาวแล้วชมว่าดาวสวย ดาวจึงบอกไปว่า “ที่นี่ความสวยคิดเป็นเงินคะ ยิ่งสวย ยิ่งสาว ยิ่งมีราคา” แต่อย่างไรแล้ว ดาวก็ต้องการที่จะไปจากที่นี่จึงยอมทำงาน มีครั้งหนึ่งที่ดาวพูดว่า “เสียงนิตหน่อยแต่ก็ได้เงินคุ้ม จะได้เป็นอิสระจากเจ๊เสียที” เงินที่นี้ก็คือแม่ฉวีที่ตนอาศัยอยู่ในบ้านด้วยนั่นเอง ซึ่งดาวต้องขดใช้หนี้ตัวเองเพื่อเป็นอิสระจากเจ๊

บางครั้งฉากที่ทำงานจะอยู่ในโรงแรมที่ดาวเป็นคนเตรียมเอาไว้เปิดห้องและหาโสเภณีคนอื่นมาสลับตัว ห้องจะเป็นเหมือนห้องโรงแรมทั่วไป บางครั้งจะสว่าง ๆ โทนเหลือง บางครั้งจะเป็นการตัดเข้ามาในห้องและทำให้ภาพมืด ๆ สลับ ๆ เพื่อพยายามตัดผ่านไ้ ๆ ให้เห็นวิธีการที่ดาวทำกับลูกค้ารายอื่น ๆ ที่ไม่ซ้ำหน้า เนื่องจากดาวจะมีกฎในการทำงานคือ “ไม่รับลูกค้าซ้ำ”

เพราะวีรกรรมที่ดาวพระศุภร์ได้ทำจนเป็นที่เลื่องลือเหล่าบรรดาผู้ซื้อบริการ และทำให้คนสนใจในตัวดาวพระศุภร์ เพื่อยากเอาชนะดาวพระศุภร์นั่นเอง

ภาพที่ 4.2 ภาพเหตุการณ์ขณะที่ดาวกำลังเกลี้ยกล่อมให้แขกดื่มแอลกอฮอล์จนเมา

ภาพที่ 4.3 ภาพเหตุการณ์ขณะที่ดาวกำลังเกลี้ยกล่อมให้แขกดื่มเครื่องดื่มที่ผสมยาเสพติด

ดาวพระศุภร์มีการต่อรองอำนาจกับตัวเองจากบทพูดที่กล่าวว่า “เสียเงินหน่อยแต่ก็ได้เงินคุ้ม จะได้เป็นอิสระจากเจ้าเสียที” เพราะใจจริงแล้วเธอไม่ต้องการทำงานเป็นโสเภณี แต่เธอยอมเพราะต้องทำเพื่อทดแทนคุณ เนื่องจากเจ้าวิรัชดูแลเธอมาให้อยู่ในบ้านตั้งแต่เด็ก เธอจึงต้องทำงานแลกเงินเพื่อนำไปจ่ายหนี้ให้หมดไว ๆ และชีวิตจะได้เป็นอิสระจากเจ้าวิรัช เธอไม่ชอบชีวิตที่นี้ หากเธอเป็นอิสระจะได้ไม่ต้องมาอยู่ในที่แบบนี้อีก

นอกจากจะต่อรองด้วยคำพูดแล้ว ดาวพระศุภร์ยังต่อรองผ่านการกระทำ โดยที่ดาวพระศุภร์เองมีกฎในการทำงาน เช่น ไม่รับคนชั่ว ดาวพระศุภร์ยอมทำงานก็จริงแต่ไม่ได้ใช้เรือนร่างเธอจริง ๆ เธอหลอกล่อทุกคนให้ตกหลุมพรางว่าเธออยู่ที่นี่แต่ไม่ยอมตกเป็นเหยื่อของแขก

เธอมีวิธีที่ทำให้ลูกค้าเชื่อด้วยกลอุบายต่าง ๆ ทั้งหลอกให้แขกดื่มน้ำผสมยานอนหลับ หลอกให้แขกกินขนมเพื่อที่เธอจะได้ไม่ต้องใช้เรือนร่างของเธอ

4.1.1.8 วิเคราะห์ฉากในละคร

ฉากในที่พัก

บ้านพักที่ดาวอยู่จะเป็นห้องเหมือนบ้านกึ่งอพาร์ทเมนต์ที่มีหลายห้องและแต่ละคนมีห้องแบ่งเป็นส่วนตัวแยกกัน บางครั้งก็สามารถรับแขกได้ที่ห้อง บางครั้งก็พาออกไปห้องของดาวจะตกแต่งด้วยโทนขาวครีม ชมพูฟ้าให้ดูเป็นผู้หญิง ฝ้าปูเตียงสีฟ้า ผืนห้องสีขาว ไฟสว่าง ๆ มีน้ำหอมหลายรูปแบบเพื่อในกรณีที่ผู้ชายเข้าห้องจนถึงเข้าแล้วตื่นมาใช้น้ำหอมดับกลิ่นตัว อีกทั้งยังมีผ้าเช็ดตัวเตรียมพร้อมให้แขกซึ่งเก็บไว้ในตู้อีกด้วย

ภาพที่ 4.4 ฉากในห้องพักของดาว

ในระหว่างที่ดาวทำอาชีพโสเภณีอยู่จะเห็นว่าเธออาศัยอยู่ในห้องเพียงห้องเดียว ห้องถูกตกแต่งอย่างเรียบง่าย เธออาศัยอยู่ในบ้านใหญ่ที่มีหลายห้อง เพราะเธอไม่ได้ทำงานที่อื่น เธอทำงานที่นี่เพราะมีความจำเป็นต้องขอใช้บุญคุณแม่เลี้ยงที่เลี้ยงเธอมา แต่ด้วยไหวพริบที่มี เธอมักจะรอดทุกครั้งเนื่องจากเธอไม่ยอมตกเป็นของใครได้ง่าย ๆ โดยใช้วิธีหลอกล่อลูกค้าต่าง ๆ ให้เชื่อเธอจนกระทั่งเธอรอดมาได้โดยไม่มีลูกค้าคนไหนสามารถร่วมหลับนอนกับเธอได้สักครั้งเดียว

4.1.2 กว่าจะรู้เตียงสา (ช่อง 7, 2555)

4.1.2.1 การเล่าเรื่องของละคร

การอธิบายปูเรื่อง (Exposition)

1. แวนทิพย์ เด็กผู้หญิงม.ต้นที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีชาติตระกูลดี เป็นตระกูลผู้ดีเก่าที่มีฐานะในจังหวัดทางภาคเหนือ เป็นเด็กที่ไร้เตียงสา มองโลกในแง่ดี ไม่ทันคนทำอะไรไม่ค่อยเป็นเพราะถูกเลี้ยงมาแบบไขว่ในหิน พ่อแม่ประสบประหมไม่ให้ออกจากบ้านเท่าไร หากออกไปไหนต้องได้รับอนุญาตและอยู่ในสายตาแม่เท่านั้น

2. แม่ของแวนทิพย์เป็นคนบงการชีวิตแวนทิพย์ทุกอย่างจนแวนทิพย์คิดหรือทำอะไรเองไม่เป็น และรู้ไม่เท่าทันคน ทำให้ทุกครั้งที่แวนทิพย์จะทำอะไร ต้องคอยปรึกษาหรือขอร้องบางอย่าง ต้องให้แม่อนุญาตเสมอ แม้จะคบกับเพื่อนแต่ก็ไม่เคยให้หรืออนุญาตให้ออกไปไหนนาน ๆ ต้องกลับบ้านให้ทันก่อนข้าวเย็น หรือซื้ออะไรมาก็ต้องให้แม่เช็คทุกอย่าง

3. วันหนึ่งมีคนทาบถามแม่ของแวนทิพย์ว่า อยากให้แวนทิพย์เดินเปิดตัวเป็นดรัมเมเยอร์ในงานกีฬาประจำจังหวัด ซึ่งจะต้องแต่งตัวชุดโชว์เนื้อหนังบ้างตามแบบของดรัมเมเยอร์ แต่แม่ของแวนทิพย์ก็ปฏิเสธไม่ได้เพราะรับปากกับทางผู้จัดไว้แล้วว่าจะให้ลูกสาวเดินในงานนี้ ทั้ง ๆ ที่ความจริงแทบจะไม่ให้แวนทิพย์ได้พบเจอสังคมภายนอกเลย

4. หลังจากเดินขบวนในกีฬาประจำจังหวัดเสร็จ แวนทิพย์ได้พบกับไชยา เป็นนักกีฬาฟุตบอลประจำจังหวัดได้เข้ามาจีบเธอโดยที่แม่ของแวนทิพย์ไม่รู้เพราะรอแวนทิพย์ที่รถยนต์ แวนทิพย์มาช้าแต่ไม่ได้บอกกับพ่อและแม่ว่าไปเจออะไรมาบ้าง

5. แวนทิพย์กับไชยาตกหลุมรักกันโดยมีคนแอบช่วย เป็นเพื่อนของแวนทิพย์ที่คอยคาบข้าวมาบอกกันระหว่างคนสองคน ไชยาต้องแอบเอาหนังสือหรือจดหมายผ่านเพื่อนของแวนทิพย์เสมอ บางครั้งแวนทิพย์ก็ขออนุญาตแม่ออกไปกับเพื่อนของเธอเพื่อไปพบกับไชยาบ้างเป็นครั้งคราว

6. มีครั้งหนึ่งแม่ของแวนทิพย์จับได้ว่าเธอแอบคุยกับไชยาอยู่ แวนทิพย์ถูกกักบริเวณ แม่สั่งห้ามไม่ให้แวนทิพย์ออกไปไหนหรือพบเจอใครอีก

7. แม่ของแวนทิพย์ไม่ชอบไชยาเพราะเป็นคนที่มีฐานะยากจน เป็นลูกเจ้าของร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์ ฐานะและหน้าตาทางสังคมไม่เทียบเท่ากับแวนทิพย์ จึงมองว่าไชยาไม่เหมาะสมกับแวนทิพย์

8. แวนทิพย์เสียใจมากเพราะอยากไปดูไชยาแข่งฟุตบอลประจำจังหวัด เธอจึงไปขอร้องคุณพ่อ แต่ด้วยความที่อำนาจทุกอย่างในบ้านขึ้นตรงกับแม่ของเธอเท่านั้น ทำให้พ่อไม่สามารถช่วยแวนทิพย์ได้

9. มีครั้งหนึ่งที่เพื่อน ๆ ชวนกันออกไปเที่ยวน้ำตกกันเป็นกลุ่ม แวนทิพย์ขออนุญาตแม่เพื่อออกไปเที่ยวกับเพื่อน เธอกับไชยาแยกตัวออกไปจากกลุ่มเพื่อน จากนั้นจึงแอบมีอะไรกันที่น้ำตก

4.1.2.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)

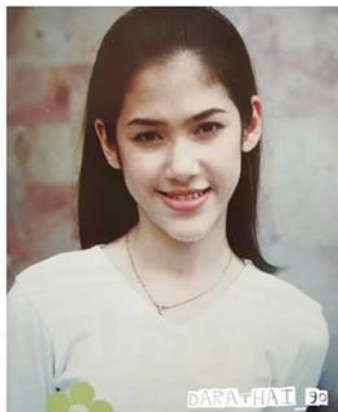
1. แวนทิพย์เริ่มมีอาการแปลก ๆ เช่น ประจำเดือนไม่มา รู้สึกไม่สบาย เมื่อแวนทิพย์รู้ว่าตัวเองท้องจึงรีบบอกกับไชยา ไชยามองว่าต้องเกิดปัญหาแน่ ๆ ถ้าบอกกับแม่ของแวนทิพย์ ทั้งคู่จึงตัดสินใจหนีมาอยู่กรุงเทพฯ

2. เมื่อเข้ามาในกรุงเทพ ทั้งคู่ได้พบกับสมร เป็นผู้หญิงขายบริการที่เปิดเช่าห้องให้อยู่ในสลัม เมื่อทั้งคู่ตกลงที่จะพักที่นี่แล้ว จึงแยกย้ายออกไปหางานทำ
3. ไชยาทำงานให้กับเจ้าแม่คนจिनร้านซ่อมรถในกรุงเทพฯ ส่วนแวนทิพย์เลือกที่จะทำงานเป็นพี่เลี้ยงครู แต่ทำไปไม่เท่าไรสามีของเจ้าของบ้านก็ลวนลามเธอ เธอรับไม่ได้กับพฤติกรรมดังกล่าว จึงต้องหางานอื่น
4. เธอตั้งใจหนีไปหาไชยาที่ร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์ แต่ก็ไม่เจोकัน เพราะไชยาได้ลาออกไปแล้ว
5. จึงกลับไปหาสมร โดยขอโทรศัพท์กลับไปที่บ้าน หวังให้คุณพ่อรับหลานไปเลี้ยงหลังคลอด แต่ก็ต้องตกใจ เพราะพี่ชายบอกว่าคุณพ่อได้หย่ากับคุณแม่แล้วและไม่รู้ว่าจะอยู่ที่ไหน พี่ชายต้องการให้ทิพย์กลับไปอยู่ด้วยกันพร้อมยินดีรับเลี้ยงลูกทิพย์ แต่ไม่ทันที่จะพูดอะไรมากทิพย์ก็ร้องไห้ทางหูด้วยความเสียใจกับข่าวที่พ่อหายตัวไปมากกว่าเรื่องอื่น
6. สมรจึงได้โอกาสเกลี้ยกล่อมให้ทิพย์ทำงานเป็นผู้หญิงหากินและเอาไปฝากไว้ที่ บ้านของแม่แล้ว แม่เล่าพาไปทำงานในโรงแรมก่อน แวนทิพย์ทำงานได้ทิพย์พิเศษจากผู้บริหารคนหนึ่งโรงแรม
7. เมื่อทำงานสักหลาย ๆ เดือนเข้า ผู้บริหารรู้ว่าแวนทิพย์ท้องเพราะสังเกตทุกเดือนว่ามันโตขึ้นจริง ๆ ไม่ใช่เพราะความอ้วน แวนทิพย์เลยบอกความจริง ผู้จัดการโรงแรมจึงไล่เธอออก
8. สมรจึงกล่อมและเลี้ยงแวนทิพย์เรื่องครอบครัวเพราะครอบครัวคงไม่เข้าใจในสิ่งที่ทิพย์เป็นเพื่อหวังผลอีกครั้งในเรื่องครอบครัวของทิพย์ว่าไม่น่าจะมีใครไว้ใจได้ ให้ไปทำงานที่อื่นต่อเพราะมีลูกทางให้กับทิพย์ที่หาได้ใหญ่

4.1.2.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)

1. เมื่อทิพย์คลอดลูกจึงถูกพาตัวไปขายที่หาได้ใหญ่ทิพย์ต้องทำงานเป็นโสเภณีในช่องแห่งหนึ่งที่จัดวางเป็นห้อง ๆ แวนทิพย์อึดอัด แต่ต้องอยู่เลี้ยงลูกไปด้วย เพราะออกไปไหนโดยพลการไม่ได้
2. จากนั้นแวนทิพย์ได้พบเจอหมอสุรียา ญาติของทิพย์ ได้มาตรวจร่างกายในช่อง จึงพยายามหาทางช่วยทิพย์ แต่ทิพย์ต้องการให้ลูกออกไปได้ก่อน ทิพย์ตัดสินใจผูกคอตายและเขียนจดหมายลาตายฝากส่งให้กับแม่ของแวนทิพย์
3. สุรียาส่งเด็กให้กับพี่ชายทิพย์เลี้ยง แม่ของทิพย์จึงรู้ว่าทิพย์จากไปแล้ว

4.1.2.4 ภาพตัวแทนโสเภณีผ่านละคร

ภาพที่ 4.5 แวนทิพย์ (กว่าจะรู้เดียงสา)

4.1.2.6 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร

1. หากแบ่งลักษณะตัวละครตามบทบาทแล้ว แวนทิพย์ จะเป็นนางเอกที่เป็นผู้ดำเนินเรื่องตั้งแต่เริ่มต้น ไปจนถึงจุดจบ ตั้งแต่ยังเป็นเด็กไร้เดียงสา จนกระทั่งพบกับความเจ็บปวดที่เธอเลือกทางเดินของตัวเอง
2. หากแบ่งตามบุคลิกและนิสัย แวนทิพย์เป็นตัวละครที่มีมิติเดียว แวนทิพย์มีนิสัยดี โดยทั่วไปเป็นคนนิ่ง ๆ เรียบร้อย ไม่พูดมาก มีความอ่อนโยน รักสัตว์ เป็นคนคิดในแง่ดีเกินไป ไร้เดียงสาและเชื่อคนง่าย ใครพูดอะไรก็เชื่อ ไม่ทันเล่ห์เหลี่ยมคน และตัวละครมีลักษณะที่ไม่ซับซ้อน แวนทิพย์เป็นโสเภณีเพราะโดนแม่เลี้ยงล่อลวงให้เป็น เพราะเธอถูกขังให้อยู่ในช่องที่ภาคใต้ไม่ให้ออกไปไหน สิ่งที่เธอทำได้มีเพียงแค่ช่วยชีวิตลูกของเธอโดยฝากไว้กับหมอสุรียาให้นำพาลูกของเธอออกจากที่นั่นไป เมื่อส่งลูกให้กับหมอแล้ว เธอจึงเลือกที่จะจบชีวิตตัวเอง แวนทิพย์มองว่าชีวิตของเธอที่เธอเลือกเข้ามาเป็นโสเภณีคือสิ่งที่ผิดพลาด จึงลงโทษตัวเองด้วยการจบชีวิตที่ไม่สามารถเห็นทางออกได้สังเกตได้จากคำพูดที่บอกกับหมอสุรียาว่า “ชีวิตเหลวแหลกเกินกว่าจะเริ่มต้นใหม่แล้ว”

4.1.2.7 การต่อรองอำนาจของตัวละคร

แวนทิพย์เป็นตัวละครที่มีการต่อรองกับชีวิตโสเภณีที่เป็นอยู่ค่อนข้างน้อยมาก เนื่องจากแวนทิพย์มักจะทำตามคำบอกจากคนอื่นเสมอ คิดเองไม่เป็นเพราะแม่เป็นคนที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต พ่อทำได้แค่สนับสนุนหรือเป็นกำลังใจให้ เพราะคนที่ใหญ่ที่สุดในบ้านคือแม่ นั่นเอง ทำให้กว่าแวนทิพย์จะคิดเองได้ก็สายไปแล้ว

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าแวนทิพย์ทำตามคำบอกคนอื่น

เหตุการณ์ที่ 1: แม่สั่งกักบริเวณแวนทิพย์เมื่อแวนทิพย์ทำผิด แวนทิพย์จะทำตามที่แม่บอกแม้บางครั้งจะแอบให้เพื่อนเข้าบ้านมาเป็นแม่สื่อให้ก็ตาม

เหตุการณ์ที่ 2: เมื่อแวนทิพย์ท้อง เธอกลัวมาก ไชยาบอกให้หนีไปกรุงเทพด้วยกัน จึงหนีตามไชยาเข้ากรุงเทพเพื่อไม่อยากจะพอกับแม่ที่รู้ว่าเธอท้อง

เหตุการณ์ที่ 3: ถูกเกลี้ยกล่อมให้ทำงานรับแขกในช่อง เธอก็ต้องทำเพราะเธอต้องใช้จ่ายค่าเช่าห้อง อีกทั้งยังมองว่าสมรเป็นคนที่ให้ที่พักกับเธอแม้จะเก็บค่าห้องแพงมากก็ตาม แวนทิพย์ปล่อยให้ถูกรีดไถโดยไม่เดือดร้อนอะไรเพราะรู้ไม่ทันสมรว่าเธอถูกขายให้กับแม่เล้าคนอื่นไปแล้ว

สำหรับการต่อรองตัวละครเดียวเมื่อเข้าสู่การเป็นโสเภณีของแวนทิพย์ที่เห็นชัดคือตอนที่แวนทิพย์เข้ามาอยู่ในช่องที่หาตใหญ่ ตอนตรวจสุขภาพเพราะแวนทิพย์ไม่สบาย เธอพบกับหมอสุริยา เธอวางแผนและขอร้องกับหมอสุริยาให้ฝากลูกของตนหนีไปกับหมอสุริยาไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม หมอสุริยาจึงอยากให้อาณัติออกไปจากที่นี่ด้วย แต่ที่แวนทิพย์ไม่หนีเพราะแวนทิพย์ไม่อยากจะเริ่มต้นอะไรใหม่เนื่องจากทำความผิดมหันต์ต่อครอบครัวของเธอเอง แวนทิพย์มองว่า ถึงแม้ว่าเธอจะทำงานที่นี่ก็ตาม แต่ลูกของเธอจะต้องไปได้ไกลกว่าเธอ ไม่ให้ลูกของเธอมีวงจรชีวิตแบบที่เธอเป็นอยู่ และฝากจดหมายส่งผ่านหมอสุริยาให้กับทางครอบครัวของเธอเองว่าเธอได้จากโลกนี้ไปแล้ว

4.1.2.8 วิเคราะห์ฉากในละคร

(1) ฉากเวลาทำงาน

สถานที่แห่งแรกในการทำงานครั้งแรกจะเป็นห้องในโรงแรมที่แวนทิพย์ทำงาน เป็นห้องพิเศษของเสียเจ้าของโรงแรม มีเตียงนอน แจกันดอกกุหลาบ โคมไฟ ไฟในห้องสลัว ๆ มีด ๆ การแต่งกายเป็นชุดพนักงานโรงแรม เสื้อโปโลขาว กระโปรงทรงเอ นางเอกแต่งหน้าหวาน ๆ ปากชมพูอ่อน/นู้ดเวลาทำงาน

ภาพที่ 4.6 ฉากในโรงแรมของเสียเจ้าของโรงแรม

สถานที่แห่งที่ 2 เป็นสถานที่แวนทิพย์มาทำงานเป็นโสเภณีเต็มตัว จะเป็นห้องพักโรงแรมที่เปิดให้คนมาเข้าใช้บริการ ครั้งนี้แต่งหน้าหนาขึ้น เขียนคิ้ว บล็อกตาสีดำเข้ม ปากสีนู้ด แต่งกายเดรสสีฟ้าแหวกอกข้างหน้า เวลาทำงานเป็นเวลากลางคืน ทำงานในคาราโอเกะเลาจน์ของโรงแรม

ภาพที่ 4.7 ฉากในโรงแรมที่มีการแนะนำแวนทิพย์ให้กับลูกค้า

(2) ฉากที่พัก

ในเรื่องกว่าจะรู้เพียงสา แวนทิพย์เปลี่ยนที่พักอาศัยขณะทำงานเป็นโสเภณี อยู่ 2 ครั้ง คือ 1 ในสลัมแรกที่หนีมาจากภาคเหนือ มากับไชยา เป็นห้องเช่าราคา 500 บาท มีห้องเดียว และเป็นห้องเปล่า ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเลย และ 2 ที่ภาคใต้ แวนทิพย์จะถูกจัดให้อยู่ในห้องสี่เหลี่ยมในอพาร์ทเมนต์แห่งหนึ่งทางภาคใต้ ภายในห้องจะมีตู้เสื้อผ้า กระดาษตกแต่งหน้าเตียงสำหรับนอนของที่จำเป็นเท่านั้น ประตูลูกจะถูกล็อกจากด้านนอก ไม่สามารถออกไปไหนได้โดยพลการ ต้องได้รับอนุญาตของเจ้าของช่องเท่านั้นถึงจะสามารถออกไปได้ ซึ่งแวนทิพย์มองว่าไม่ค่อยต่างอะไรจากการที่โดนแม่

ลงโทษกับบริเวณที่มีคนเอาข้าวและน้ำมาเสิร์ฟให้เป็นเวลาเท่านั้น เป็นที่ที่ทำให้คิดถึงแม่ขึ้นมาแต่แก้ไขไม่ได้เสียแล้ว

ภาพที่ 4.8 ฉากในห้องพักที่แรกของแวนทิพย์

ภาพที่ 4.9 ฉากในห้องพักของแวนทิพย์ที่ภาคใต้

ด้วยความที่แวนทิพย์ได้ถูกหลอกขายไปยังแม่เล้าที่ภาคใต้ ทำให้เธอต้องย้ายที่พักจากสลัมไปที่พักทางภาคใต้ ไปอยู่หาดใหญ่ พร้อมลูกของเธอ แต่สุดท้าย หมอสุริยามาช่วยลูกให้รอดไว้ และด้วยความรู้สึกผิดที่มีต่อครอบครัวของเธอ แวนทิพย์จึงต้องจบชีวิตตัวเองด้วยการกรีดข้อมือบนเตียง

จากมุมมองจากภาพ 4.9 ในห้องพัก จะเห็นว่ากล้องมุมสูงให้ความหมายถึงผู้ที่ถูกถ่ายว่า เป็นคนไร้อำนาจ ไม่มีคุณค่า ดูด้อยต่ำ การที่ถ่ายมุมนี้ที่ตัวละครแวนทิพย์เป็นการบ่งบอกว่าต่อจากนี้แวนทิพย์ไร้อำนาจต่อรองใด ๆ แล้ว เธอ นั้นต่ำต้อยเกินกว่าจะมีชีวิตที่ดี และถูกลงโทษให้ฆ่าตัวตายโดยใช้มุมมองเข้าไปมีบทบาทในการกระทำนั้น

4.1.3 แม่เลือกเกิดได้ (ช่อง 8, 2558)

4.1.3.1 การเล่าเรื่องของละคร

การอธิบายปูเรื่อง (Exposition)

1. ไบพรเป็นเด็กสาวจากต่างจังหวัด บ้านฐานะยากจน อาศัยอยู่กับแม่และน้ำ ไบพรถูกน้ำของเธอลวนลามจนต้องหนีมาหางานอยู่กรุงเทพเพื่อความอยู่รอด แต่ถูกแบ่งครึ่งพื้นที่ของเธอหลอกให้ไปขายตัวในอาบอบนวดแห่งหนึ่ง
2. ในวันเดียวกัน มีตำรวจมาหลายสิบเพราะมีคนแจ้งเรื่องการค้าประเวณีในผับ และทราบว่ามีเด็กต่างจังหวัดมาขายตัวที่ผับ ไบพรหนีรอดจากผับแห่งนั้นได้จากความช่วยเหลือของต้อยที่ทำงานในผับนั้น และได้พบกับสิ่งที่เป็นมือปืนได้เข้ามาช่วยเธอเอาไว้ ตอนแรกสิ่งที่ถูกสั่งจากต้อย (รุ่นพี่ที่ร่วมงานมือปืน) สั่งว่าให้ยิงไบพรทิ้งเพื่อทำลายหลักฐานแต่สิ่งส่งสารและยิงไบพรไม่ลง อีกทั้งไบพรก็ช่วยปฐมพยาบาลไว้ จึงปล่อยให้หนีไปกับต้อย
3. ต้อยพาไบพรมาพักที่บ้านเสนห์จันทร์ที่ต้อยเคยทำงานเป็นช่องอยู่ที่พัทยา ต้อยหลอกไบพรว่าเป็นหอหญิง แต่ความจริงเป็นช่อง เพราะถ้าต้อยไม่บอกว่าเป็นหอพัก ต้อยมองว่าไบพรจะไม่อยู่ที่นี่เพราะต้อยกลัวว่าไบพรจะเข้าใจเจตนาของต้อยคิดว่าพาไบพรมาขายตัว
4. ไบพรต้องการงานเพื่อหาเลี้ยงตัวเอง แต่เมื่อออกไปหางานกลับหาไม่ได้เลย อีกทั้งไบพรทำกระเป๋าสตางค์หาย ทำให้ไบพรเครียดมากเพราะไม่มีบัตรยืนยันตัวตนว่าตัวเองเป็นใคร เจ้าของกิจการอื่น ๆ เลยไม่รับไบพรเข้าทำงาน
5. ทางด้านของแม่ไบพรกับพ่อเลี้ยงที่นครสวรรค์ หลังจากข่าวเรื่องหลายผับที่ไบพรหนีรอด ทำให้ตำรวจมาหาที่บ้านเพื่อสืบหาพยานที่รอดในผับจากแม่ของไบพร เมื่อแม่ทราบข่าวว่าไบพรถูกหลอกไปขายตัวจึงเสียใจมาก เธอขอร้องให้ขอตำรวจช่วยตามหาแต่แม่กลัวเข้าไปเธอจึงออกตามหาลูกที่พัทยาด้วยตัวเอง
6. ทางด้านของนางเยาว์กับจันทร์พอง ทั้งคู่มาเที่ยวพัทยาแล้วถูกผู้ชายที่ชื่อชิตหลอกให้มาขายตัวที่บ้านของสุขสำราญ ซึ่งเจ๊พิศเป็นเจ้าของที่บ้านสุขสำราญ
7. ชิตรู้จักกับสิ่งและตง ตงมาตามหาน้องสาวที่ชื่อนางเยาว์ ทำให้ชิตเครียดมาก กลัวตงจะรู้ว่านางเยาว์น้องสาวของตงไปขายตัวที่บ้านสุขสำราญ ตงจึงรีบพานางเยาว์หนีออกมาแล้วไปหลบที่บ้านเสนห์จันทร์ ขอความช่วยเหลือจากแม่พริ้งและแม่ละม่อมให้ช่วยเหลือ
8. เจ๊พิศเมื่อทราบว่าเด็กนางเยาว์หายไปจากบ้าน เธอจึงโกรธและบุกไปที่บ้านเสนห์จันทร์เพื่อไปตามเด็กคืน แต่แม่ละม่อมปฏิเสธทุกอย่างพร้อมใช้ลูกของชู่ให้ออกจากบ้านไป
9. นางเยาว์กลับไปกับชิต จึงเจอกับตงและสิ่ง สิ่งให้นางเยาว์กลับไปดูแลแม่แต่นางเยาว์ไม่กลับเพราะแม่อยู่กับแม่ช้อยอยู่แล้ว ตงโกรธจนเผลอตบหน้านางเยาว์ไป นางเยาว์หนีออกจากบ้านพักของชิตแล้วไปขอทำงานที่บ้านเสนห์จันทร์ เธออยากจะเป็นนางฟ้าแบบสายพิณในบ้านเสนห์จันทร์

10. ไบพรเห็นว่าตนเองหางานไม่ได้ อีกทั้งไม่อยากเป็นภาระรบกวนใคร จึงขอลับบ้านที่ต่างจังหวัด ด้อยขอความช่วยเหลือจากสายพินเพื่อยืมเงินให้ไบพรกลับบ้าน

11. แม่ละม่อมที่เป็นเจ้าของบ้านพบกับไบพร จึงลองชวนมาทำงานเป็นโสเภณีที่ผับเฮเวน แต่ไบพรปฏิเสธ แม่ละม่อมจึงปล่อยเธอไปก่อน แม่พริ้งเสียตายนมาก แม่ละม่อมจึงบอกว่า บางคนไม่สามารถซื้อได้ด้วยเงิน

12. ไบพรกำลังจะกลับบ้านที่นครสวรรค์ ด้อยมาส่งเป็นเพื่อน แต่ในจังหวะเดียวกัน แม่ของไบพรมาหาไบพรถึงพัทยาด้วยตัวเอง แต่เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงใกล้ ๆ กับที่ไบพรอยู่ ทำให้ไบพรต้องหาเงินมารักษาแม่ให้เร็วที่สุด

4.1.3.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)

1. แม่ละม่อมให้ไบพรยืมเงินในการรักษาแม่ ไบพรขอทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟร้านเฮฟเว่นเพื่อหาเงินรักษาและชดใช้เงินที่ยืมไป ไบพรถูกแขกกลวนลามแต่พยายามเก็บอาการและฝืนไว้แต่ทำไม่ได้ จนลูกค้าไม่พอใจ เหยียดหมายที่เป็นเจ้าของผับจึงไล่ออก

2. เมื่อไม่มีงานนี้ ไบพรจึงตัดสินใจสมัครใจเป็นโสเภณีด้วยตัวเองเพราะต้องการเงินก้อนไปรักษาแม่ แม่พริ้งและละม่อมดีใจที่ไบพรตัดสินใจทำงานนี้ และให้กำลังใจไบพรว่าเหตุผลที่ทำไปเพราะอะไร อย่างรู้สึกผิดกับสิ่งที่ทำ ด้อยก็มาให้กำลังใจก่อนมาขึ้นเวทีที่ห้องแต่งหน้า

3. ไบพรเปิดตัวคู่กับบงเยาว์ ไบพรสวยและเด่นมาก เธอเดินแบบเคอะเขินกลัว ๆ กลัว ๆ ทางคนของบ้านสุขสำราญจึงนึกแผนจะทำร้ายทางบ้านเสน่ห์จันทร์โดยการโทรหาจำพยัคฆ์เพื่อให้มาเจอกันที่บาร์เฮฟเว่นเพื่อจะได้มาพบกับไบพร เพื่อทำให้ไบพรโดนข่มขืนจากจำพยัคฆ์ เพราะจำพยัคฆ์เป็นคนที่มึนสนิยมแบบชาตินิสต์ ชอบกระทำแบบรุนแรงเวลาร่วมเพศ ทำให้คนที่หลบนอนด้วยเจ็บตัวและเสียโฉม

4. เมื่อจำพยัคฆ์มาถึง จึงเห็นและชอบไบพร ทำให้ไบพรตกเป็นเป้าหมายของจำพยัคฆ์ คนในบ้านของเสน่ห์จันทร์ต่างพากันช่วยไบพรแต่ไม่เป็นผล ไบพรถูกจำพยัคฆ์เรียกตัวไปเปิดชิง

5. สิ่งที่มาตามหาไบพรกับด้อยเพื่อจะฆ่าตามคำสั่งของตง แต่สิ่งที่ได้มาเห็นเหตุการณ์ที่ไบพรถูกกระทำซ้ำเรา สิ่งไหนไม่ได้ จึงเข้าไปช่วยเหลือไบพรและพาหนีออกมาพักที่บ้านของชิต

6. ไบพรยอมตกเป็นของสิ่งด้วยความเต็มใจเพราะสิ่งที่ได้ช่วยชีวิตไบพรไว้ สิ่งตกหลุมรักไบพร ไบพรตกหลุมรักสิ่ง สิ่งจึงขอตงไม่ให้ฆ่าเธอทิ้งและอีกอย่างหนึ่งคือเรื่องคดีก็เริ่มเงียบแล้ว

7. ไบพรกับสิ่งตกลงคบกัน สิ่งไปรับไปส่งไบพรเวลาทำงานเสมอ รวมถึงไปเยี่ยมและดูแลแม่ไบพรที่โรงพยาบาลด้วย

8. ไบปรู้สึกผิดกับการที่ต้องทำงานไปด้วยและมีสิ่งไปด้วย กลัวสิ่งรบกวน แต่สิ่งที่ไม่เคยคิดแบบนั้นเพราะเข้าใจไบพร

9. เวลาผ่านไป มีเรื่องราวหลายอย่างที่เกิดขึ้นในบ้านเส้นห้าจันทร์กับบ้านสุขสำราญ เช่น สายพินกำลังจะย้ายออกไปแต่งงานกับภรรยาลูกนักรบเมืองเพราะจะทำธุรกิจเป็นหุ้นส่วนร้าน Nine cloud เป็นผับเปิดใหม่ของภรรยา จันทร์พองที่หนีไปไหนไม่ได้จึงต้องทำงานเป็นโสเภณีแทน จันทร์พองตัดขาดจากนางเยาว์เพราะมองว่านางเยาว์หักหลังและทรยศเธอที่บอกที่อยู่ของตนให้กับจำพยัคฆ์ฟัง ทำให้จันทร์พองโดนทำร้าย จันทร์พองถีบเจ็พติดกับันได ทำให้พิการและเดินไม่ได้ ไบพรทำงานกับลูกค้าช่วงแรก ๆ รู้สึกไม่ชินและเสียใจมาก แต่สุดท้ายก็ผ่านไปได้

10. สิ่งที่ตั้งใจจะเลิกอาชีพม้อป็นเพื่อหาอาชีพสุจริตทำ ส่วนไบพรตั้งใจเก็บเงินมารักษาแม่

11. จนกระทั่งพ่อเลี้ยงของไบปรมาตามหาไบพรกับแม่เลี้ยง พ่อเลี้ยงได้ทราบข่าวว่าไบพรเป็นโสเภณีและแม่ยังไม่รู้ว่าไบพรทำอาชีพนี้ จึงรีดไถเงินและข่มขู่ว่า ถ้าไม่ส่งเงินให้แม่ไบพรจะรับรู้เรื่องที่ไบพรทำงานโสเภณี

12. สิ่งเห็นผู้ชายคนหนึ่งเข้ามาทอดหอมไบพรในโรงพยาบาล ไบพรไม่ขัดขืน แต่สิ่งตระแวงว่าจะเป็นแฟนเก่าของไบพร จึงปรึกษาด้อยให้สืบเรื่องนี้ให้กับสิ่ง ด้อยบอกกับสิ่งว่ายังไงไบพรก็รักสิ่งคนเดียว

13. ตงกำลังจะย้ายไปภาคใต้แถวชายแดนเพื่อต้องการหาเงินก้อนเป็นงานสุดท้าย เพื่อทำงานแล้วนำเงินมาแต่งงานกับด้อย จึงนัดกินเลี้ยงส่งกันกับด้อย สิ่งและไบพรในช่วงเย็นด้อยเป็นคนส่งข่าวให้กับไบพร

14. จำพยัคฆ์เห็นตอนที่พ่อเลี้ยงไบปรมาลวนลามไบพรในโรงพยาบาล จึงเข้าไปช่วยเหลือแต่มีผลประโยชน์ทับซ้อนโดยการที่จับตัวพ่อเลี้ยงมาจัดฉาให้นอนกับไบพร แล้วถ่ายคลิปตอนที่มืออะไรกับไบพรเพื่อหลอกล่อให้สิ่งกับตงมาทำงานงานหนึ่งให้

15. ในตอนเย็นวันนั้น ไบพรจึงมาพร้อมกับเคลียร์เรื่องผู้ชายที่สิ่งสงสัย ไบพรบอกไปว่าเป็นพ่อเลี้ยงของเธอที่เคยข่มขืนเธอ ที่เธอไม่บอกสิ่งเพราะกลัวว่าสิ่งจะไปทำร้ายพ่อเลี้ยงแล้วสิ่งจะเข้าคุก อาจจะทำให้ไม่ได้อยู่กับไบพร

16. ไบพรขอตัวไปเข้าห้องน้ำแต่ถูกกลุ่มของจำพยัคฆ์จับได้ ส่วนทางด้านของสิ่งสงสัยว่าไบพรเข้าห้องน้ำนานเกินไป จึงออกตามหา ด้อยกลับไปดูที่ผับ แต่จำพยัคฆ์เดินเข้ามาเพื่อยื่นข้อเสนอให้ทำงานลักพาตัวภรรยา ลูกนักรบเมืองให้กับจำพยัคฆ์ เนื่องจากภรรยาไม่ยอมจ่ายส่วนให้กับเสียกวางตามที่จำเคยบอกไป ถ้าสิ่งกับตงไม่ทำตาม จะให้พ่อเลี้ยงข่มขืนไบพรแล้วอัดคลิปขายทั้งตงและสิ่งจึงตอบตกลง

17. สิ่งทีไปช่วยไบพรก่อน ต่อจากนั้นจึงไปลักพาตัวกฤษณ์ในวันเปิดตัว
ผับ Nine cloud เมื่อจับมาได้ กฤษณ์ก็ยังไม่ว่าส่วยให้กับเฮียกวงอีกทั้งพูดจาไม่ดีใส่จึงถูกมัดคอด้วยเชือก

18. สิ่งห์และตงทำงานเสร็จแล้วแต่ไม่ได้ค่าจ้าง อีกทั้งโดนขู่ว่าจะเอาตัว
เข้าคุก ทั้งคู่จึงถูกจับขังในห้อง สิ่งห์กับตงจึงหลอกล่อให้ลูกน้องของจำพยัคฆ์เปิดประตู ทำให้เข้าแผนของ
ตงกับสิ่งห์และกลับมาเป็นฝ่ายได้เปรียบแทน สิ่งห์จึงช่วยเหลือกฤษณ์ออกมาจากเซฟเฮาส์ของจำพยัคฆ์

19. สิ่งห์กับตงพากฤษณ์มาส่งที่บ้าน เมื่อกฤษณ์กลับบ้านได้อย่างปลอดภัย
พ่อของกฤษณ์จึงขอร้องสิ่งห์กับตงมาเป็นบอดี้การ์ดให้กับกฤษณ์แทน

20. กฤษณ์ซื้อบริการไบพรอย่างลับ ๆ ไม่ให้คนอื่นรับรู้ ไบพรกังวลว่าทุกคน
จะรู้แล้วเป็นเรื่องในบ้านเสน่ห์จันทร์เพราะเคยเป็นคนรักเก่าของสายพิน รวมไปถึงถ้าสิ่งห์รู้เรื่องราวสิ่งห์
เป็นแฟนไบพร ก็กลัวว่ากฤษณ์จะเลิกจ้างสิ่งห์

21. หลังจากไบพรบริการกฤษณ์เสร็จแล้ว กฤษณ์อยากให้อยู่ต่อ แต่ไบพร
มีธุระ ต้องพาแม่ออกจากโรงพยาบาลเพราะว่าแม่กลับมาหายดีแล้ว จึงพามาอยู่บ้านซิดที่เป็นรุ่นน้องของ
สิ่งห์กับตง

22. สายพินสงสัยในคนที่มาเป็นพ่อบุญทุ่มแบบลับ ๆ ของไบพร จึงตามสืบ
และเฝ้าหูสิ่งห์เรื่องนี้ให้อยากรู้ด้วย ทำให้สิ่งห์ไปตามหาไบพรพร้อมกับสายพิน สายพินเข้ามาอาละวาด
ในคอนโดใหม่ของกฤษณ์ จากนั้นทั้งสิ่งห์จึงพบกับไบพรในห้อง ทำให้สิ่งห์รู้สึกเสียใจที่ไบพรปิดบังสิ่งห์

23. ไบพรเล่าและอธิบายให้สิ่งห์ฟังว่าทำไมถึงไม่บอกความจริง ทำให้สิ่งห์
เข้าใจในตัวไบพร และไบพรยินดีหากกฤษณ์รู้เรื่องราวระหว่างสิ่งห์กับไบพรแล้วกฤษณ์จะเลิกใช้บริการ
เธอก็จะเลิกอาชีพขายบริการแล้วไปอยู่ต่างจังหวัดกับสิ่งห์

24. จันทร์พองพยายามแกล้งแค้นทุกคนที่พามาให้ถึงจุดตกต่ำ ทั้งแม่พิศที่
บังคับให้เล่นยาและทำร้ายร่างกาย หรือจันทร์พองที่ทรยศเธอด้วยการบอกที่อยู่ของจันทร์พองจนโดน
ทำร้ายร่างกาย

25. นงเยาว์โดนหลอกให้ไปเล่นหนังโป๊ใต้ดิน สุวรรณลูกน้องของจำพยัคฆ์
จำพยัคฆ์ และจันทร์พองเป็นคนจัดฉากขึ้น อีกทั้งยังมีอดีตดาราเป็นเจ้าของโปรดักชันนี้ ไบพรหลงเชื่อ
จึงถูกหลอกมาถ่ายคลิปและถูกข่มขืน เมื่อจันทร์พองรู้ว่านงเยาว์ถูกกระทำชำเราและถูกทารุณ เธอจึง
รู้สึกผิด

26. จันทร์พองถูกสุวรรณลูกน้องของจำพยัคฆ์ฆ่าเพราะจันทร์พองจะ
ฆ่าแม่พิศ จำพยัคฆ์ช่วยกลบเกลื่อนคดี นงเยาว์รู้ว่าจันทร์พองไม่ใช่คนคิดสั้น จึงไม่เชื่อในสิ่งที่เกิดขึ้น
นงเยาว์ขอโทษกรรมต่อจันทร์พอง

27. พ่อเลี้ยงของไบพรแอบเข้ามาที่บ้านของซิด พ่อเลี้ยงยังหลุดปากพูด
ออกไปว่าไบพรเป็นโสเภณี และสิ่งห์กับตงรับจ้างเป็นมือปืน แม่ไบพรตกใจมาก

28. พ่อเลี้ยงขู่เอาเงินกับแม่ของใบพร แต่แม่ใบพรไม่มีเงินจึงโดนทำร้ายร่างกาย เมื่อสิ่งทีกลับมาเห็นแม่ใบพรถูกทำร้ายจึงเข้าไปจัดการพ่อเลี้ยงใบพร แต่ใบพรขออย่าทำเพราะไม่อยากให้มือเปื้อนเลือดอีกเพราะกลัวติดคุก แต่สิ่งทีถูกพ่อเลี้ยงใบพรทำร้ายแทน

29. แม่ขอให้ทุกคนในบ้านสารภาพว่าทำอาชีพอะไรกัน ทุกคนบอกความจริง ใบพรขอโทษแม่และกราบขอขมาแม่ ถึงแม่เสียใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ตนกลับมองว่าตัวเองเป็นต้นเหตุที่ทำให้ใบพรต้องลำบากหาเงิน จนต้องมาทำอาชีพขายบริการ แม่จึงให้อภัยใบพรที่เคยโกหกว่าเป็นพนักงานต้อนรับ

30. ใบพรสัญญากับแม่ว่าจะทำงานที่เฮฟเว่นถึงสิ้นเดือน และจะกลับบ้านที่นครสวรรค์และไปอยู่ด้วยกันทุกคนทั้งแม่ สิ่งที ตง และต้อย

31. นงเยาว์เห็นจันทร์ฟองบอกกับเธอว่า ตงต้องออกไปจากพัทยาเร็ว ๆ นี้ ทางด้านของศรีที่เป็นโสเภณีบ้านเดียวกันก็ขอให้ตงกับสิ่งทีออกไปในวันนี้ตอนนี้นั้นที เพราะศรีเองสืบลูมาว่าจำพยัคฆ์วางแผนแก้แค้นตงกับสิ่งทีเอาไว้ (เรื่องจับนงเยาว์มาถ่ายหนังไปไต้หวันแล้ววางแผนขายทั่วพัทยา)

32. นงเยาว์ไปทำงานปกติ แต่ถูกสายตาคอนในเฮฟเว่นมองแปลก ๆ จึงทำให้รู้ว่าตัวเองนั้นมีชื่ออื้อฉาวที่ไปเล่นหนังไป แม่พริ้งขอให้กลับบ้าน ไม่อยากให้รับงาน เธอจึงกลับ

33. ด้านของตงเมื่อทราบว่ามีน้องสาว (นงเยาว์) เล่นหนังไป ตงจึงเข้าใจว่านงเยาว์เป็นเด็กไม่รักดี และจะตามไปสั่งสอนน้องสาว แต่เมื่อพบความจริง ทำให้ตงรับไม่ได้ที่นงเยาว์ถูกหลอกไปถ่ายหนังไปไต้หวัน

34. ตงหายตัวไป ทุกคนพยายามตามหาแล้วแต่ไม่พบเลยว่าตงซ่อนตัวอยู่ที่ไหน ทำให้ต้อยกังวลกลัวจะเกิดเรื่องไม่ดีกับตงมาก

35. ตงตามไปแก้แค้นกับทุกคนที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ จัดการกับสุวรรณก่อน แล้วตามด้วยยิงเจ๊พิศเพื่อให้ทรมาณ (ไม่ถึงตาย) ตามไปหากองถ่ายโดยสะกดรอยตามจำพยัคฆ์แล้วฆ่าอดีตดาราสาวตัวการนั้นทิ้ง

36. ช่วงเช้าของอีกวัน ทีวีออกข่าวว่ามีชายฉกรรจ์บุกไปยังดาราสาวที่ทำโปรเจ็คถ่ายหนังไปไต้หวันที่โรงแรมแห่งหนึ่งในพัทยา ซึ่งในกล้องวงจรปิดระบุหน้าอย่างชัดเจนว่าเป็นตง ทำให้ต้อยเสียใจมาก

37. ตกเย็น นงเยาว์ไปทำงานเฮฟเว่น แม่พริ้งก็พยายามห้ามไว้ แต่นงเยาว์บอกว่าไม่สนใจและบอกกับเฮียหมาคนดูแลับเฮฟเว่นแล้วว่าเธอจุดนี้เป็นจุดขาย แม่พริ้งห้ามอะไรไม่ได้

38. จำพยัคฆ์เข้ามาฉับเพื่อตามหานงเยาว์ ตงเข้ามาพอดี และยิงจำพยัคฆ์จากนั้นตงเดินไปบอกกับนงเยาว์ให้เรียกตำรวจเพื่อตนจะเข้ามาจับตัว แต่จำพยัคฆ์ใช้กำลังเลือกสุดท้ายลุกขึ้นมายิงตงจนล้มลง ก่อนตงจะตาย ตงขอโทษนงเยาว์ และนงเยาว์ก็ขอโทษตง แล้วตงก็เสียชีวิต

39. ทุกคน (สิงห์ ไบพร แม่ไบพร ต้อย) จัดงานให้กับตงเสร็จ จึงตั้งใจจะออกเดินทาง แต่เกิดเรื่องคือไบพรถูกพ่อเลี้ยงลักพาตัวมาและจัดฉากให้อยู่ในห้องกับคุณกฤษฎณ์

40. พ่อเลี้ยงไบพรกรรโชกทรัพย์กฤษฎณ์ และถูกบังคับให้พาไบพรกับตนไปส่งที่ต่างจังหวัด สิงห์ตามมาช่วยได้ทัน แต่ว่าสุดท้ายแล้วตอนที่แย่งปิ่นกันระหว่างกฤษฎณ์กับพ่อเลี้ยง ลั่นเสียก่อน และกฤษฎณ์จึงยิงตามอีกสองสามนัดจนพ่อเลี้ยงแน่นิ่งไป

4.1.3.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)

1. สิงห์มาเห็นเหตุการณ์เข้าจึงขอชดใช้บุญคุณที่กฤษฎณ์เคยให้งานจึงขอรับโทษแทนกฤษฎณ์เพื่อให้กฤษฎณ์มีอนาคตที่ดี และไม่อยากจะครอบครองของนักการเมืองต้องแปดเปื้อน ทำให้กฤษฎณ์ซาบซึ้งกับสิ่งที่สิงห์ทำ

2. ก่อนที่สิงห์จะเข้าเรือนจำ ไบพรบอกข่าวดีกับสิงห์ว่าตนท้อง สิงห์ดีใจมาก และฝากไบพรดูแลลูกด้วยจนกว่าจะได้พบกันอีก

3. ก่อนที่ไบพร แม่ไบพร และต้อยจะกลับ กฤษฎณ์เข้ามาพบกับไบพร และยื่นเช็คเป็นเงินจำนวน 1 ล้านบาทให้กับไบพร เนื่องจากกฤษฎณ์ได้ยื่นข้อเสนอให้กับสิงห์ไว้ว่าจะมีเงินก้อนเป็นเงินค่าเลี้ยงดูไบพรขณะที่สิงห์ไม่อยู่ และเมื่อลูกไบพรคลอด ก็จะมีมอบให้อีก หากขาดความช่วยเหลืออะไรสามารถบอกกฤษฎณ์ได้ ไบพรซาบซึ้งและขอบคุณกฤษฎณ์มาก

4. ไบพรกลับมาอยู่บ้าน ทำงานหาเงินเลี้ยงลูกไปด้วยจากการทำงานเย็บผ้า และทำข้าวแกงขายส่งตามหมู่บ้าน ซึ่งต้อยเป็นคนช่วยเหลือในเรื่องนี้ นางเยาว์ขอมายู่ที่บ้านไบพรด้วย ไบพรยินดีต้อนรับ และบอกกับนางเยาว์ว่าแม่เยาว์ก็อยู่ที่นี่

5. เวลาผ่านไปจนไบพรคลอดลูกและโตเป็นเด็ก สิงห์ได้กลับบ้านไบพร และทุกคนก็อยู่อย่างมีความสุขกับทางเดินใหม่ที่เลือกได้ด้วยตนเอง

4.1.3.4 ภาพตัวแทนโสเภณีผ่านละคร

ภาพที่ 4.10 ไบพร (แม่เลือกเกิดได้)

4.1.3.5 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร

1. หากวิเคราะห์ลักษณะของตัวละครตามบทบาทแล้ว ไบพรเป็นบทนางเอกที่ดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ มีพระเอกที่ซื้อสิ่งให้เป็นสามีในตอนสุดท้ายและมีลูกด้วยกัน
2. หากวิเคราะห์ลักษณะของตัวละครตามบุคลิกและนิสัยของตัวละคร จะเห็นได้ว่า ตัวละครไบพรเป็นตัวละครมิติเดียว ไบพรเป็นสาวสวยที่หัวอ่อน มองโลกในแง่ดี ใส่ใจสุขภาพอ่อนโยน แคร่ความรู้สึกผู้อื่นจนตัวเองตกเป็นเหยื่อจากผู้ที่ไม่หวังดี ชีวิตน่าสงสารเพราะบ้านยากจน และกระเสือกกระสนเข้ามาทำงานที่กรุงเทพเพราะพ่อเลี้ยงข่มขืนเธอจนแม่ของไบพรขอให้หนีไป

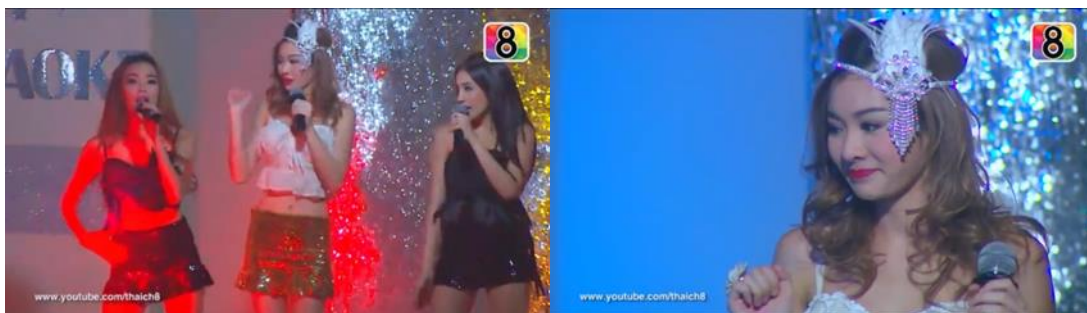
4.1.3.6 การต่อรองอำนาจของตัวละคร

ไบพรจะมีเรื่องของความกตัญญูเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเข้าสู่อาชีพโสเภณี เพราะการทำอาชีพนี้เธอต้องการหาเงินผ่าตัดและรักษาแม่ที่ผ่าตัดในโรงพยาบาล เธอไม่มีโอกาสอื่นที่จะทำงานเพราะว่านายจ้างไม่รับเธอ อีกทั้งเธอทำกระเป๋าสตางค์หาย บัตรประชาชนจึงหายไปพร้อมกัน เธอจึงมองว่าชีวิตของเธอเลือกไม่ได้ แม้เธอไม่ยอมทำอาชีพเหล่านี้เพราะถูกมองว่าเป็นคนหลายผัวนอนกับผู้ชายหลายคน อีกทั้งไบพรรู้แม่ของเธอก็ไม่ยอมให้เธอทำอาชีพนี้ แต่ด้วยความจำเป็นเธอทำไปเพราะความรักที่มีต่อแม่ จุดจบคือกลับตัวกลับใจทำอาชีพสุจริตเพราะมองว่าชีวิตคือสิ่งที่เราเลือกได้และเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ

4.1.3.7 วิเคราะห์ฉากในละคร

(1) ฉากเวลาทำงาน

ฉากที่ทำงานที่แรกจะเป็นฉากที่อยู่ในร้านเฮฟเวนคาราโอเกะเมืองพัทยา เปิดเวลากลางคืน แสงไฟในร้านจะเป็นสีโทนเย็น ม่วง ชมพู น้ำเงิน สลับกับโทนร้อน เหลือง แดง ส้ม สลับแสงไว ๆ เพื่อให้ความรู้สึกสนุกสนานและมีแสงสลัวในบางมุมเพื่อสร้างความตื่นเต้นน่าค้นหา เปิดเพลงครึกครื้น ส่วนใหญ่เป็นเพลงลูกทุ่ง ในร้านจะมีเวทีสำหรับโชว์ตัวโสเภณีแต่ละบ้าน (บ้านเสน่ห์จันทร์ กับ บ้านสุขสำราญ) แต่ละคนจะต้องออกมาเดินโชว์ร้องเพลงลิปซิงค์เพื่อเรียกแขกให้สนใจในตัวโสเภณี หากใครเป็นดาวประจำบ้านจะถูกเรียกว่า Angel จะถูกจับตามองเป็นพิเศษเพราะบางคนยังใหม่ ไม่ผ่านขายบริการหรือเป็นดาวดวงใหม่ของบ้านที่มาโชว์ตัวเพราะจะปั่นให้ติดตลาด จากนั้นหากสนใจในตัวโสเภณีถึงจะเรียกใช้บริการและออฟเด็คออกไป มีที่นั่งโซฟาและโต๊ะเป็นโซน ๆ รวมไปถึงห้องคาราโอเกะแบบ VIP เพื่อความเป็นส่วนตัว

ภาพที่ 4.11 ฉากเวลาทำงานของไบพร

(2) ฉากในบ้านพัก

เวลาปกติทั่วไปจะเป็นฉากในบ้านพักที่ไบพรทำงานอยู่ในบ้านเสน่ห์จันทร์ แบ่งออกเป็นห้อง ๆ ห้องพักตกแต่งเรียบง่ายธรรมดา ซึ่งไบพรอยู่ห้องเดียวกันกับต้อย ส่วนใหญ่จะถูกถ่ายทำที่พัทยาเพราะเป็นสถานที่หลักในการถ่ายทำ อีกทั้งยังเป็นภาพตัวแทนของงานขายบริการที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน ในเรื่องราวของละครจะเกิดการเขม่นกันและชิงดีชิงเด่นระหว่างตัวละครทั้งเวลากลางวันและกลางคืน

ภาพที่ 4.12 ฉากในบ้านพักของไบพร

ไบพรมีที่พักสำหรับการทำงานเพียงที่เดียวก็คือบ้านเสน่ห์จันทร์ เพราะไบพรทำงานให้กับบ้านเสน่ห์จันทร์เพียงแห่งเดียว และไม่ได้เปลี่ยนไปทำกับใครอื่น

4.1.4 ทลงไฟ (ช่อง GMM25, 2560)

4.1.4.1 การเล่าเรื่องของละคร

การอธิบายปูเรื่อง (Exposition)

1. ก้านแก้วเป็นเด็กที่ถูกเลี้ยงมาที่บ้านที่มีฐานะยากจน เธอได้เข้ามาเรียนมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพและอาศัยอยู่กับลุงและป้าของเธอ แต่ลุงของเธอมักจะชอบลวนลามเธอหรือบางครั้งก็แอบถ่มองเธอเรื่อย ๆ ที่ซ้ำร้ายไปกว่านั้นคือการถูกลุงเข้ามาข่มขืนถึงห้อง แต่รวม ๆ

แล้วถือว่าทำอยู่บ่อยครั้ง จนก้านแก้วทนไม่ไหว จึงขอย้ายออกมาอยู่อพาร์ทเมนต์ และอยากถีบตัวเองให้หลุดพ้นจากการเป็นคนจน อยู่ในสถานที่จน ๆ แบบนี้

2. ก้านแก้วเป็นคนสวย เธอทำงานเป็นโสเภณีในระดับสูง กล่าวคือไม่ใช่ว่าจะเลือกนอนกับใครก็ได้ แต่จะเป็นลูกค้า VIP เท่านั้นที่แม่เล้าอย่างเจ๊แววได้คัดงานมาให้ก้านแก้วทำ ก้านแก้วบริการดี มีมารยาท วางตัวเป็นเหมือนผู้ดี ทำให้ก้านแก้วมีผู้ชายเข้ามาติดพันแต่ละคนนั้นเป็นคนระดับเศรษฐี เจ้าของกิจการต่าง ๆ เป็นต้น เธอจึงกลายเป็นลูกรักของเจ๊แวว เพราะเธอทำเงินได้เยอะ

3. ก้านแก้วมีเพื่อนสนิทอยู่สองคนคือ ซาลา กับ กุญชร ซาลาเป็นเพื่อนผู้หญิงที่รักการเรียนและมองว่าอนาคตของคนที่ฐานะยากจนอย่างพวกเขา สิ่งที่ทำให้ยกระดับตัวเองได้คือการศึกษและการมีความรู้เพื่อหาเงินมาเลี้ยงตัวเองได้ กุญชรเองมีความคิดเดียวกันกับซาลา แต่ก้านแก้วกลับมองตรงกันข้าม เธอมองว่าชีวิตของเราต้องดีกว่านี้ มีเงินทอง มีคนนับหน้าถือตา และทะเยอทะยานไปในสิ่งที่ดีกว่า

4. กุญชรเป็นคนที่แอบรักก้านแก้วและคอยทำทุกอย่างตามที่ก้านแก้วขอส่วนซาลาแอบรักกุญชร แต่กุญชรไม่รู้

4.1.4.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)

1. นอกจากก้านแก้วจะทำงานเป็นโสเภณีขั้นสูงแล้ว ก้านแก้วยังทำงานอีเวนต์อื่น ๆ อีกด้วย ก้านแก้วพบกับโซน ลูกของเศรษฐีที่สามารถตอบสนองก้านแก้วเรื่องเงินได้ แต่ด้วยความที่ก้านแก้วหวังรวยทางลัด เธอจึงโปรยเสน่ห์ให้โซนติดกับเธอเพื่อหวังเกาะและแต่งงานในอนาคตเพื่อความสบาย และไม่สนใจไถดไถมซึ่งเป็นแฟนของโซน เพราะก้านแก้วมั่นใจว่าโซนต้องตกเป็นของเธอแน่นอน

2. พีไทร์เป็นอีกหนึ่งในบรรดาผู้ชายของก้านแก้วที่เธอหลอกใช้ ไทร์เป็นรุ่นพี่ช่างภาพที่มีลักษณะเนิร์ด เข้าสังคมไม่เก่ง ไทร์เป็นคนที่แอบชอบและหวังในตัวก้านแก้วเช่นกัน ก้านแก้วได้ขอร้องพีไทร์ให้ติดต่อภาพต่าง ๆ ว่าตนไปเที่ยวต่างประเทศ และเธอขอร้องให้พีไทร์ทำเอกสารฝึกงานแบบปลอมของมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ฝึกงานในบริษัททัวร์ ที่ก้านแก้วมาสนิทกับพีวูฒิเพราะหวังแก่ประโยชน์ของตัวเอง ทั้งยอดโลกในอินสตาแกรมให้คนฟอลโลวเยอะ ๆ หรือภาพติดต่อเพื่อหลอกคนอื่นว่าชีวิตดี

3. ก้านแก้วมีหัวหน้างานชื่ออาวูธ ก้านแก้วโปรยเสน่ห์ให้พีวูฒิโดยที่ก้านแก้วไม่ได้ให้ผู้ชายที่เธอเกี่ยวพันด้วยมารับรู้เรื่องของเธอ แม้กระทั่งโซนก็ไม่ทราบรายละเอียดจริง ๆ จัง ๆ ว่าก้านแก้วแอบคบกับใครบ้าง ซึ่งพีวูฒิเองก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าก้านแก้วคบกับใครบ้าง

4. เมื่อโซนทราบวูฒิตามจีบก้านแก้ว จึงเข้ามาหาถึงออฟฟิศ ก้านแก้วไม่ชอบใจที่โซนทำแบบนั้น มันเป็นการไม่ให้เกียรติเธอ อีกทั้งโซนไม่มีสิทธิ์ที่จะทำแบบนั้น เพราะโซน

กับก้านแก้วยังไม่ได้แต่งงานกัน อีกทั้งคอนโดของโซนที่ก้านแก้วอยากได้ก็ยังไม่ได้ตกอยู่ในชื่อของก้านแก้ว ก้านแก้วจึงไม่ยอม โซนขอโทษและพยายามปรับความเข้าใจ

5. โซนไม่พอใจที่แม่ของตนพยายามกีดกันก้านแก้ว ทั้งเรื่องงานอีเวนต์ และงานโฆษณาที่ก้านแก้วเคยทำ แม่ของโซนไม่ยอมรับในตัวก้านแก้วเพราะรู้ว่าเจตนาของก้านแก้วเป็นอย่างไร แม่ยื่นคำขาดว่าถ้ายังคบกับก้านแก้ว โซนก็ต้องไปแต่ตัว โซนจึงไปอยู่กับก้านแก้วโดยไม่มีอะไรติดตัวไปสักอย่างเดียว

6. ก้านแก้วต้องหาเลี้ยงดูโซน จนก้านแก้วทนไม่ไหว อีกอย่างก้านแก้วต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายหนักมากขึ้นเพราะโซนไม่ช่วยทำงานอะไรเลย โซนไม่มีเงินเพราะแม่ของโซนตัดการใช้จ่ายทุกช่องทาง รถยนต์ราคาแพงที่เคยมีก็ถูกยึด ให้ใช้เพียงรถยนต์สภาพเก่า ๆ

7. ก้านแก้วมีปัญหาเกี่ยวกับพีแรว เนื่องจากก้านแก้วเริ่มไม่ค่อยรับงานเพราะเริ่มได้งานรีวิวนสินค้าผ่านอินสตาแกรมเพราะไบรท์ช่วยทำให้ยอดวิวในอินสตาแกรมเพิ่มขึ้น ก้านแก้วมาขอบคุณไบรท์และทำท่าทางอ่อยพีแรว แต่ในใจแค่หวังผลประโยชน์เท่านั้น จนพีแรวคิดว่าก้านแก้วแอบมีใจให้พีแรว แต่ก้านแก้วพูดทำนองว่าไม่ได้คิดอะไรแบบนั้น ทำให้พีแรวไม่พอใจมาก จนพีแรวแกล้งอินสตาแกรมก้านแก้วแล้วลดยอดติดตามลง

8. ที่พีแรวสุดท้ายจึงต้องกลับไปหาเจ๊แรวเพื่อขอรับงานอีกครั้ง เนื่องจากก้านแก้วไม่ได้รับงานมานาน พอกลับไปทำงานอีกครั้ง จึงพบว่าเด็กใหม่ที่ชื่อแพรวได้เข้ามาแทนที่เธอ รับแขกระดับ VIP ทำให้พีแรวไม่สามารถให้งานก้านแก้วที่เป็นระดับ VIP ได้ อีกทั้งก้านแก้วไม่ได้เซ็นสัญญากับพีแรวเป็นลายลักษณ์อักษร ทำงานเหมือนฟรีแลนซ์ พีแรวจึงให้ก้านแก้วรับงานเอนเตอร์เทนแขกแทน รวมไปถึงเธอถูกหักค่าตัวมากกว่าเด็กที่เซ็นสัญญาเพราะพีแรวมองก้านแก้วเป็นเด็กในเกรดที่ต่ำกว่าเดิม

9. เชียว ดัทสัน เป็นพ่อเล้าที่เข้ามาถามเรื่องเด็กที่หายไปจากเจ๊แรว แต่เจ๊แรวปฏิเสธที่จะให้ข้อมูล เชียวจึงออกมาจากคลับอย่างอารมณ์เสีย เชียวเห็นก้านแก้วรอแท็กซี่อยู่ด้านหน้าร้านจึงชวนคุย และให้นามบัตรเพราะดูท่าทางก้านแก้วแล้ว เชียวมองออกว่าก้านแก้วทำงานอะไร จึงยื่นข้อเสนอให้กับก้านแก้วเพื่ออยากมาทำงานด้วยกัน

10. ไอติมแพนของโซนเข้ามาพบกับโซน และตามสืบเรื่องของก้านแก้วว่าทำอาชีพอะไรเพราะเธอสงสัยว่า ทำไมก้านแก้วถึงไปกับแขกผู้ชายตอนกลางคืนในที่สาธารณะ จนเธอรู้จึงมาบอกโซนให้ลองตามไปที่ที่ก้านแก้วรับงานดู

11. ก้านแก้วรับงานหนึ่งเป็นงานเอนเตอร์เทนแต่เป็นงานเอนเตอร์เทนแบบหมู มีเล่นยากับทานเหล้าในโรงแรมแห่งหนึ่ง ก้านแก้วไม่ทันระวังตัวว่าเธอถูกโซนสะกดรอยตามด้วยความที่โซนอยากรู้ว่าก้านแก้วอยู่ในห้องและทำงานตามที่ไอติมบอกหรือเปล่า โซนจึงดักรอที่โรงแรม จนกระทั่งเห็นก้านแก้วเดินคุยโทรศัพท์ออกมาจากห้อง บ่นเรื่องที่รับลูกค้าแบบหมูแล้วต้องเอนเตอร์เทน

12. โชนโทรแจ้งตำรวจให้มาตรวจสอบว่าที่นี่มีการมั่วสุมเล่นยาและค้าบริการกัน

13. เวลาถัดมา ตำรวจเข้ามาถึงห้องเพื่อค้นตัว ทุกคนถูกจับกุมหมด ก้านแก้วไม่ออกมาและซ่อนตัวอยู่ในห้อง จนเวลาผ่านไปก้านแก้วรู้สึกว่ปลอดภัย จึงออกมา

14. ก้านแก้วมารับเงินกับเจ๊แหว แต่เจ๊แหวไม่จ่ายเนื่องจากมีตำรวจบุกเข้าไปถึงห้อง ลูกค้าไม่พอใจและคิดว่าเป็นฝีมือก้านแก้วที่เรียกดตำรวจมา (ซึ่งความจริงแล้วเป็นฝีมือโชน) ก้านแก้วไม่ได้ทำแต่เจ๊แหวไม่เชื่อ และไล่ก้านแก้วออกจากคลับของตน ไม่ให้มาที่นี่อีก

15. ตอนออกมาจากคลับ มีเขียวที่เป็นพ่อเล้ามาตามหาเด็กหายถึงถิ่นที่เจ๊แหวทำงานอยู่ แต่เจ๊แหวก็ไล่เขียวกลับไปเพราะไม่มีเด็กของเขียวหนีมาทำงานกับตน

16. โชนจับได้ว่าก้านแก้วขายบริการจึงหัวเสียทำลายข้าวของ ก้านแก้วกลับมาถึงห้องด้วยความอารมณ์เสียเพราะนอกจากไม่ได้เงินแล้ว ยังโดนไล่่ออกอีกด้วย โชนคาดคั้นคำตอบจากก้านแก้วว่าทำงานอะไร ก้านแก้วบ่ยบ่ียงและอารมณ์เสียมากจึงบอกไปว่าไม่ให้ยุ่งุ่นวายกับงานที่เธอทำ โชนด่าก้านแก้วว่าเป็นกะหรี่ แต่ก้านแก้วบอกว่าที่คบกับโชนก็เพื่อต้องการให้ชีวิตของตัวเองดีขึ้น แต่โชนกลับพาชีวิตเธอแย่ลง ถ้าโชนให้เงินเธอตั้งแต่แรก เธอคงไม่ต้องเป็นกะหรี่ โชนรับไม่ได้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจึงออกจากห้องไป โชนไม่สนใจแม้ก้านแก้วจะอ้างว่ามีลูกก็ตาม

17. แม่ของโชนมารับถึงที่ ก้านแก้วจะเข้าไปทำร้ายแม่ของโชน แต่โชนห้ามแล้วทุ่มก้านแก้วลงพื้น ทุกคนในคอนโดเห็นกันทั้งหมด

18. ก้านแก้วยังต้องคงสถานะการเรียนในมหาวิทยาลัยแต่ไม่มาเข้าเรียน ซาลายังคงเป็นห่วงก้านแก้วเรื่องการเรียน อีกทั้งซาลาต้องรับมือกับข่าวหนาหูของก้านแก้วที่เป็นคนแย่งแฟนคนอื่น และกุญชรที่พบคนอื่นแล้วบอกกับกุญชรว่าก้านแก้วเป็นโสเภณี ซาลากับกุญชรปกป้องก้านแก้วเพราะคิดว่าแก้วเป็นคนดี ไม่ทำแบบนั้น

19. ก้านแก้วเลิกคบกับอาวุธเมื่อรู้ว่ความจริงแล้วที่วุฒีมี่อะไรเป็นของตัวเองเลย ทรัพย์สมบัติเป็นของภรรยาที่วุฒิตั้งหมด ก้านแก้วหลอกใช้อาวุธเพื่อต้องการคอนโดที่เป็นชื่อของเธอเองโดยใช้คอนเนคชั่นอาวุธเท่านั้น

20. ก้านแก้วถูกวิทย์ เป็นเพื่อนในมหาวิทยาลัยซื้อบริการจากก้านแก้วผ่านพี่แหว ก้านแก้วขอร้องไม่ให้วิทย์บอกเรื่องนี้กับใคร วิทย์ตอบตกลง

21. ก้านแก้วเริ่มสงสัยว่าทำไมถึงไม่ค่อยมีคนส่งของมาให้วีวี่ต่าง ๆ เธอจึงโทรถามไบรท์ ไบรท์จึงนัดพบเจอแก้วที่มหาวิทยาลัย เพื่อคุยเรื่องยอดวิวอินสตาแกรม ด้วยความบังเอิญจึงเจอวิทย์ที่มหาวิทยาลัย วิทย์สงสัยว่าไบรท์เป็นลูกค้าก้านแก้วหรือเปล่า ก้านแก้วปฏิเสธไป

22. เมื่อเจอกันวิทย์กลับชู่ก้านแก้วที่มหาวิทยาลัยว่า ถ้าไม่ยอมมีอะไรด้วย จะบอกคนอื่น ไบรท์เดินผ่านมาแล้วได้ยินจึงแอบฟัง จากนั้นไบรท์เห็นทั้งคู่จึงเดินเข้าห้อง ๆ หนึ่ง

ในตึกมหาวิทยาลัยเพื่อมีอะไรกัน ไบรท์แอบเดินตามไปดู เห็นก้านแก้วกำลังเข้าไปกับวิทย์ ไบรท์จึงแอบถ่ายวิดีโอก่อนเข้าห้องเอาไว้

23. ไบรท์นำวิดีโอไปให้จันทร์แฟนของวิทย์เพื่อที่จะบอกความจริงกับจันทร์ว่าวิทย์นอกใจเธอ จันทร์โมโหมากและเจอกับซาลาพอดี จึงถามซาลาว่าก้านแก้วอยู่ที่ไหน ซาลาไม่ทราบ จันทร์จึงบอกให้ซาลาเรียกก้านแก้วออกมา แล้วเปิดคลิปที่ก้านแก้วเดินเข้าห้องแฟนวิทย์ไป แต่สุดท้ายแม้ว่าจันทร์จะเอามือถือซาลามาโทรหาเพื่อเคลียร์ ก้านแก้วก็ไม่มา จันทร์จึงกลับไปเคลียร์กับวิทย์เอง ส่วนซาลาบอกกับไบรท์ว่าทำแบบนี้ทำไม ไบรท์ตอบว่ามันไม่ถูกต้องเพราะวิทย์มีแฟนแล้ว อีกอย่างก้านแก้วเป็นของไบรท์

24. ไบรท์โทรหาก้านแก้วนัดทานข้าวที่โรงแรม และจองห้องเอาไว้เพื่อต้องการมีอะไรกับแก้ว หลอกล่อแก้วให้ขึ้นไปข้างบนห้องเพื่อทำเรื่องยอผู้ติดตามในอินสตาแกรมให้ ไบรท์พยายามจะข่มขืนเธอ โดยขู่ว่าจะเอาคลิปที่ถ่ายไว้กับวิทย์เมื่อกลางวันออกมาขู่ ก้านแก้วไม่ยอม ไบรท์จึงบอกว่าจะแฉเธอว่าเป็นโสเภณี ก้านแก้วไม่สนใจ ไบรท์จึงแฮคอินสตาแกรมแล้วแฉก้านแก้วผ่านโซเชียลมีเดียอื่น ๆ เช่น อินสตาแกรม เฟสบุ๊ก ทำให้คนโทรหาก้านแก้วทั้งวัน

25. ภูษกรเห็นภาพก้านแก้วในอินสตาแกรมจึงรีบมาหาซาลาแล้วถามเรื่องก้านแก้ว ซาลาโดนกล่าวหาว่าซาลาทราบว่าก้านแก้วทำอาชีพขายตัว เมื่อซาลาทราบจากภูษกรจึงตกใจที่ภูษกรรู้เรื่องนี้เข้า ทำให้ภูษกรโกรธที่ซาลาไม่ยอมบอกภูษกร

26. ก้านแก้วตัดสินใจสมัครงานกับ เชียว ดัทสัน ทำงานแหวรัชดา ก้านแก้วบอกข้อตกลงของเธอว่าเธอไม่นั่งตงค์ที่หน้าร้าน และค่าตัวไม่ต่ำกว่า 20,000 บาท ต่อครั้ง เชียวตอบตกลง เลยขอเช็คของ (มีอะไรกับเชียว) เธอโดยที่แอบอัดวิดีโอเอาไว้โดยที่ก้านแก้วไม่รู้ตัว

27. ก้านแก้วโทรหาซาลาเพื่อปรับทุกข์ ก้านแก้วกลับแก้ตัวบอกว่าโดนกลั่นแกล้ง เธอไม่ได้ทำอาชีพนั้นจริง ๆ ซาลาเชื่อใจเธอและไปหาก้านแก้วที่คอนโดใหม่

28. วันต่อมา ซาลามาพบกับก้านแก้ว ซาลาเห็นว่าก้านแก้วไม่มาเรียน ก้านแก้วจึงบอกว่าต่อให้จบไปใบปริญญาก็หาเงินไม่ได้เท่าที่เธอทำงานอยู่ ก้านแก้วทะเลาะทะเลาะและมองไกลมากกว่าใบปริญญา ซาลาจึงถามว่าที่ก้านแก้วเป็นอยู่ตอนนี้คือพอใจแล้วจริง ๆ ไช้ไหม ? ก้านแก้วไม่ตอบอะไร ซาลาจึงเอากับข้าวที่ซื้อมาใส่จาน

29. ขณะที่ก้านแก้วกับซาลากำลังทานข้าว เชียวมาตามก้านแก้วออกไปทำงาน เชียวมองซาลาตาเป็นมัน อยากได้ซาลามาเป็นเด็กในสังกัด ก้านแก้วให้ซาลากลับไปก่อน ซาลาจึงกลับ

30. ก้านแก้วไปทำงานวันแรก แต่ทุกอย่างที่เคยตกลงกันกับเชียวกลับตรงกันข้าม เงินถูกหักครึ่ง การแต่งตัวเปลี่ยนไปแต่งโป๊มากกว่าเดิม และเงินที่ปจากลูกค้าก็ถูกเชียวยึดไป อีกทั้งเชียวไปรับไปส่งตอนทำงานตลอดและมานอนที่ห้องอยู่บ่อย ๆ ด้วย

31. ต่อมาก้านแก้วหาวิธีแก้ด้วยการขอร้องกับแขกว่าไม่อยากให้บอกกับใครว่าให้ทิปก้านแก้ว ให้บอกว่าบริการไม่ดี เลยไม่ให้ทิป เมื่อเชียวจับได้ก้านแก้วจึงโดนเชียวซ้อมและข่มขืนเธอ

32. ก้านแก้วบอกจะเลิกทำงานกับเชียวแล้ว แต่เชียวเอาคลิปวิดีโอมาขู่ว่าหากไม่ยอมทำงานจะเอาคลิปนี้ปล่อยลงอินเทอร์เน็ต ก้านแก้วกลัวมากจึงต้องทนทำงานกับเชียวต่อ

33. ก้านแก้วขอร้องให้แพรที่เป็นเด็กของเจ๊แววให้เธอติดต่อกับเจ๊แววให้แพรบอกว่าจะพยายามลองติดต่อให้ แต่เมื่อก้านแก้วได้คุยกับเจ๊แววเพราะอยากขอความช่วยเหลือจากเจ๊แววไม่ให้เชียวมาทำร้าย เจ๊แววไม่สนใจแถมไล่ก้านแก้วออกไปจากคลับ ไม่ให้มาเหยียบที่นี้อีก

34. ก้านแก้วรู้ว่าเชียวสำรองไฟล์ไว้ที่ฮาร์ดดิสก์ เธอจึงอ่อยลูกน้องของเชียวเพื่อหลอกให้เขาเปิดประตูห้องของเชียวให้ ก้านแก้วหลอกว่าเข้าไปหากระเป๋าสตางค์ แต่สุดท้ายเชียวจับได้ต่อหน้าต่อตา ทำให้เธอถูกซ้อมจนสลบแล้วถูกจับขังในห้องเก็บของในคลับ

35. ตอนกลางคืนกฤษฎิ์มาหาซาลาที่บ้านเพื่อขอโทษ ซาลาโกรธเพราะกฤษฎิ์ผิดนัดเธอ ซาลาโทรหาก้านแก้ว

36. พอก้านแก้วฟื้นขึ้นจึงขอร้องให้เชียวปล่อยเธอออกไปจากที่นี่ เธอจะยอมทำตามที่เชียวพูดทุกอย่าง เชียวบอกว่าเธอจะเอาซาลามาทำงานในคลับด้วย แล้วจะปล่อยก้านแก้วไป เธอพยายามต่อรองทุกอย่างว่าจะเอาคนอื่นมาให้แต่เชียวไม่ยอม ก้านแก้วเสียใจมากที่ต้องทำตามที่เชียวบอก

37. ซาลารอก้านแก้วที่ลอบบี้ ส่วนกฤษฎิ์ไปช่วยก้านออกมาจากคลับ ก้านมาอยู่ที่ห้องของกฤษฎิ์

38. เชียวมาพบซาลาที่ลอบบี้แล้วพาไปที่คลับ ซาลาส่งโลเคชั่นให้กับคุณดุรงค์เพื่อขอความช่วยเหลือ เมื่อคุณดุรงค์โทรมา ซาลารับโทรศัพท์แต่ไม่ตอบอะไร ซาลาเอาโทรศัพท์ไว้ในกระเป๋าเพื่อจะให้ดุรงค์ได้ยินทุกอย่างที่เชียวทำ ดุรงค์ได้ยินว่าเชียวจะทำร้ายซาลาจึงรีบตามมาช่วยถึงคลับ

39. ซาลาไม่ยอมให้เชียวทำอะไรเธอได้ เธอพยายามป้องกันตัวเองและต่อสู้กับเชียวเพื่อถ่วงเวลา ซาลาด่าเชียวว่าเลวและชั่วที่บังคับให้ก้านแก้วทำงานนี้ แต่ต้องพบความจริงว่าก้านแก้วต่างหากที่หลอกให้เธอมาเจอเชียวเพื่อมาขายตัว ซาลาช็อคและเสียใจมากที่เคยปกป้องช่วยเหลือมาตลอดแต่กลับถูกหักหลัง

40. ดุรงค์ขอร้องให้เพื่อนแจ้งพี่ชายที่เป็นตำรวจรวมถึงออกหมายค้น จึงช่วยซาลาออกมาได้ เชียวมีเส้นสายจึงรอดออกจากคุก แต่นั่นก็ทำให้คลับของเชียวถูกสั่งปิด 3 เดือน เชียวแค้นก้านแก้วมาก จึงสั่งลูกน้องให้จับตามดูก้านแก้ว

41. ก้านแก้วขโมยแหวนทองของกฤษณ์แล้วออกมาจากห้องของกฤษณ์ เธอกลับมาในบริเวณที่บ้านลุงกับป้าที่เคยอยู่และพบซาลา ซาลาโกรธมากกับสิ่งที่ก้านแก้วทำ ก้านแก้วไม่สนใจแม้ว่าลึก ๆ จะรู้สึกผิดเสียใจแค่ไหนเพราะอย่างไรซาลาก็ไม่สามารถกลับไปเป็นเพื่อนกับเธอได้อีก เธอจึงทำได้แต่ตอบโต้กลับด้วยการบอกว่าเธอเคยได้ในสิ่งที่ซาลาไม่มีวันได้ สิ่งที่ซาลาเป็นอยู่มันก็แค่ความสุขเสี้ยวเดียวเท่านั้น ไม่เหมือนกับเธอที่เคยได้มาเกือบทุกอย่าง

42. ก้านแก้วกลับไปทีคอนโดเพื่อเก็บของแต่กลับพบคนคุมห้องเขียวเลยไม่สามารถเข้าไปในห้องได้ ก้านแก้วจึงกลับมาห้องกฤษณ์ และเข้ามาค้นของในห้องกฤษณ์แล้วเอาแหวนทองออกมาหวังจะขายเอาเงิน ส่วนลุงของก้านแก้วที่ลวนลามบ่อย ๆ ก็รู้ว่าก้านแก้วอยู่ที่นี้เลยตามมาหา ก้านแก้วหลอกล่อลุงให้ช่วยเหลือโดยขอเงินจากลุงแล้วเธอก็ยอมเป็นของลุง

43. กฤษณ์นำใบสมัครเรียนมาให้ก้านแก้วเพราะไม่อยากให้ก้านแก้วทิ้งการเรียน แต่ก้านแก้วไม่ค่อยสนใจเท่าไรนัก

44. วันต่อมากฤษณ์นัดเจอกับแก้วตอนเย็นเพื่อพากันแก้วไปทานข้าว เขาบอกให้ก้านแก้วรอที่ห้อง ก้านแก้วพยักหน้าตกลง

45. เมื่อกฤษณ์ถึงมหาวิทยาลัยจึงพบกับซาลา ซาลาเตือนเรื่องที่ถูกกฤษณ์คบกับก้านแก้วว่าก้านแก้วไม่ใช่คนดี ทำให้กฤษณ์โกรธที่เธอพูดถึงก้านแก้วแบบนั้น ซาลายอมถอยออกมาเพราะไม่มีสักครั้งที่กฤษณ์จะสนใจเธอ เธอจึงตัดใจเดินจากกฤษณ์ไป

46. เมื่อลุงแอบขโมยเงินมาได้แล้ว ก้านแก้วจึงขอลุงอีกอย่างคือเอาแหวนทองไปขายให้เธอ เมื่อลุงขายได้จึงนำเงินเอามาให้ก้านแก้ว เธอจึงหลอกลุงให้อาบน้ำก่อน จากนั้นก้านแก้วจึงหนีออกมาจากห้องของกฤษณ์

47. ก้านแก้วไปทำงานที่ห้างแล้วบังเอิญพบกับโซน และไอติมแฟนของโซนมางานเปิดตัวโรงแรมที่เธอทำงานอยู่ ก้านแก้วผิดหวังที่โซนไม่เลือกเธอ

48. เขียวตามไปเจอก้านแก้วที่ห้างเพราะได้เบอร์เอเจนซี่จ้างงานแก้วที่คอนโด เขียวพบกับก้านแก้วและจะนำตัวกลับคลับ เขียวชู้ก้านแก้วไม่ให้ตักตักโดยการถ่มมูตและมดมือ ก้านแก้วไว้แล้วซ่อนมือใต้เสื้อแจ็คเก็ต

49. ก้านแก้วส่งสาตาไปหาโซนเพื่อขอความช่วยเหลือ แต่โซนบอกกับเขียวว่าไม่รู้จักเธอ ก้านแก้วเสียใจมาก

50. ก้านแก้วหนีรอดจากเขียวมาได้แล้วรีบไปที่โรงแรมแกรนด์ เพราะได้ข่าวจากจาโคบีว่าบินมาไทย (จาโคบีเคยเป็นลูกค้า VIP ของก้านแก้ว)

51. ก้านแก้วนัดพบตอนเย็นที่โรงแรมแกรนด์ที่ซาลาทำงานอยู่ เธอเห็นชีวิตที่ดีของซาลา เธออิจฉาและเสียใจในขณะที่ซาลาดีขึ้น แต่เธอก็กลับแย่ง

52. กุญชรพยายามติดต่อก้านแก้วแต่ติดต่อไม่ได้ กุญชรเห็นอีเมลล์ที่ ก้านแก้วแอบส่งให้กับจาโคบี้ จึงทำให้กุญชรตามไปพบกับก้านแก้วและพบว่าเธอยู่กับจาโคบี้ ก้านแก้ว บอกกับกุญชรว่ากุญชรเป็นเพื่อนที่ดีที่สุด กุญชรเสียใจมาก กุญชรเล่าเรื่องแหวนที่ก้านแก้วเอาแหวนที่ กุญชรตั้งใจเก็บเงินเพื่อที่เรียนจบแล้ว จะขอก้านแก้วแต่งงานไปขาย ก้านแก้วเสียใจและร้องไห้ จากนั้น จึงเดินเข้าห้องไป

53. กุญชรกลับห้องมาพร้อมกับซาลา ซาลาดูแลกุญชรอย่างดี กุญชรเสียใจ จนไม่เป็นอันทำอะไร

54. ก้านแก้วมีโอกาสร่วมวงสนทนาระหว่างดุรงค์ สุปราณี (ภรรยาดุรงค์) และจาโคบี้ ทำให้เธอรู้ว่าซาลาก็คือเมียเก็บของดุรงค์เหมือนกัน

55. ดุรงค์ไปรับไปส่งซาลาเพื่อมาทำงาน ซาลาขอให้ดุรงค์พูดความจริง กับเธอ แต่ดุรงค์ก็บอกว่าไม่มีอะไรปิดบัง ซาลาจึงไม่ได้คาดคิดอะไรต่อ เพราะก่อนหน้านี้กุญชรมา เตือนเธอเรื่องที่ดินที่ดุรงค์มีค้ำประกันแล้ว และเธอเคยโดนแกล้งเขียนหลังเสื้อว่ามีเมียเก็บ เธอจึงสงสัยในตัวดุรงค์

56. ซาลาเข้ามาทำงานที่โรงแรมแล้วพบกับสุปราณีในห้องน้ำ แต่เธอ ไม่ทราบว่าเป็นภรรยาของดุรงค์ แต่ภรรยาดุรงค์พูดจาแปลก ๆ กับเธอ เช่น “เธอเหมือนกับเพื่อน ของเธอเลยนะ, เข้าใจดีว่าเธอบ้านจน ใคร ๆ ก็ต้องการเงินเด็กสมัยนี้อะยากมีทางลัดทั้งนั้นแหละ” จนซาลาเริ่มระแคะระคายใจ

57. ซาลาพบกับความจริงเมื่อตอนที่ซาลาเล่าเรื่องของกุญชรที่อกหักให้ ก้านแก้วฟังว่าอาการเหมือนตายทั้งเป็น ก้านแก้วไม่เห็นใจกุญชรเลย เธอบอกว่าชีวิตที่ผ่านมาไม่เคย มีความสุขสักวันถ้าจะมีความสุขบ้างไม่ได้เลยหรือใจ อีกทั้งยังแะเรื่องซาลาที่เป็นเมียน้อยคุณดุรงค์ เพราะว่าคุณดุรงค์มีภรรยาแล้ว แต่ก้านแก้วบอกว่ก็ดีเหมือนกันนะ อย่างน้อยให้เขาเลี้ยงดูดูแลแบบนี้ไป จะได้ไม่ต้องลำบาก

58. ซาลารับขึ้นไปห้องของดุรงค์เพื่อต้องการให้ดุรงค์พูดความจริง แต่ดุรงค์ เข้าประชุม จึงพบกับสุปราณีแทนจึงทำให้ทราบความจริงว่าวันที่ดุรงค์ไปช่วยเหลือที่คลับของเขียวคือ วันแต่งงานของเขา สุปราณีเข้าใจว่าสังคมสมัยนี้ไม่มีเงินอยู่ไม่ได้ เธอใจกว้างพอที่จะให้ซาลาเป็น เมียน้อยดุรงค์ อีกทั้งยังบอกว่ายังไงคนที่มีความฐานะอย่างซาลาก็มีทางเลือกไม่ได้มากนัก แต่ยังไงคนที่ เป็น เศรษฐีก็ไม่มีวันเอาคนอย่างเธอ เพราะไม่มีอะไรที่จะเข็ดหน้าซุตาได้

59. พอรู้ความจริงซาลาจึงเดินออกมาจากโรงแรมโดยไม่เอาอะไรติดตัว ไปสักอย่างเดียว เธอเดินออกมาเท้าเปล่าแล้วเดินไปที่ห้องกุญชรเพื่อไปขอยู่ด้วยสักคืน

60. ก้านแก้วถูกจาโคบี้ชวนไปเยอรมันในฐานะภรรยา ก้านแก้วดีใจมาก ที่จะได้หลุดพ้นจากวงจรแบบนี้แล้วเริ่มต้นชีวิตใหม่เสียที

61. ซาลาเดินกลับมาบ้านโดยมีกุญชรมาส่ง ดุรงค์โกรธที่ซาลาเดินมากับกุญชรและพยายามจะเคลียร์เรื่องต่าง ๆ ซาลาไม่พอใจและไล่ให้ดุรงค์กลับไปเพราะไม่มีสิทธิ์ทำแบบนั้นกับซาลาอีกแล้ว

62. ก้านแก้วกลับมาเอาของที่คอนโด แต่ถูกเขี้ยวจับได้และใช้ให้ไปทำงานต่อ

63. ก้านแก้วต้องทำงานที่แย่กว่าเดิม เป็นเด็กอาบอบนวดที่รับแขกทีเดียวนหลาย ๆ คน พอทำเสร็จ ก้านแก้วจึงขอให้เขี้ยวปล่อยเธอไป แต่เขี้ยวไม่ยอมเพราะหมดไปกับก้านแก้วเยอะมาก

64. จาโคบีกลับมาไม่เจอ ก้านแก้ว แต่เห็นประวัติการโทรเข้าเป็นเบอร์แก้วเมื่อตอนกลางวัน จาโคบีจึงโทรเข้าเบอร์ของก้านแก้วและคุยกับเขี้ยว ขอเจรจาเพื่อซื้อตัวก้านแก้วคืนเป็นจำนวนเงิน 2 ล้านบาท

65. ก้านแก้วได้รับอิสระอีกครั้งที่จาโคบีช่วยเอาไว้ ก้านแก้วตัดพ้อถึงชีวิตที่ผ่านมาจนกระทั่งได้มาลงเอยกับจาโคบีที่จะไปเริ่มต้นชีวิตใหม่เยอรมันด้วยกัน

66. วันที่เดินทางไปถึงเยอรมัน จาโคบีบอกแก้วว่าให้อยู่ในห้องนี้ไปก่อน เพราะบ้านที่ทำงานยังไม่เสร็จ อีกทั้งแอบขโมยพาสปอร์ตก้านแก้วไปโดยที่ก้านแก้วไม่ทันระวัง

67. ก้านแก้วยังคงอยู่แต่กับห้อง เพราะจาโคบีไม่อยากให้ออกไปไหน ออกไปไกลสุดคือซูเปอร์มาร์เก็ต แต่ระหว่างที่ไปข้างนอกก้านแก้วพบกับผู้ชายต่างชาติ 2 คนเดินตามเธอตลอดเวลา

68. ก้านแก้วต้องการออกไปเที่ยว แต่เธอหาพาสปอร์ตไม่เจอ เธอเริ่มสงสัยว่าจาโคบีทำงานอะไร จึงเปิดคอมจาโคบีแล้วเปิดแชตไทรฟ ทำให้พบความจริงบางอย่าง เธอเห็นพาสปอร์ตของผู้หญิงคนอื่นในกระเป๋าจาโคบีด้วย เธอจึงเริ่มเข้าใจว่าถูกหลอกเสียแล้ว

4.1.4.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)

1. เมื่อจาโคบีมารับเธอที่ห้องเพื่อไปบ้านใหม่ แต่เมื่อขึ้นรถดูกลับเห็นผู้หญิงคนอื่น ๆ นั่งไปกับเธอด้วย เมื่อถึงที่หมายจึงรู้ว่าที่ไปนั้นไม่ใช่บ้าน แต่เป็นห้องในเยอรมัน

2. เธอพยายามหาทางหนีแต่ไม่เป็นผลเพราะทุกอย่างคุมด้วยการดอย่างแน่นหนา และเธอจึงรู้ว่าทุกคนโดนหลอกมาทำงานนี้เหมือนกัน

3. ก้านแก้วต่อว่าจาโคบีที่หลอกเธอ เธอแค่อยากมีชีวิตที่ดี ไม่ได้อยากอยู่ในนรกที่นี่ แต่จาโคบีไม่สนใจและบอกกลับอีกว่า ถ้าอยากมีชีวิตที่ดี จะมาเป็นกะหรีตั้งแต่แรกทำไม ก้านแก้วพูดอะไรไม่ออก ทำได้แต่เสียใจและโกรธแค้นที่จาโคบีหลอกเธอมาขาย

4. ก้านแก้วต้องทำงานแทบไม่ได้พัก เธอไม่มีความสุขกับการที่เข้ามาอยู่ที่นี่ จนกระทั่งมีน้องที่เป็นโสเภณีแอบเอามือถือลูกค้ามาเพื่อหวังจะโทรหาคนให้ช่วย ก้านแก้วบอกให้

โทรหาตำรวจหรือสถานทูต แต่โทรไม่ทัน เนื่องจากเด็กคนนั้นถูกลากไปทำโทษและไม่กลับมาอีกเลย
 ก้านแก้วกลัวมากเพราะไม่มีทางหนีออกไปจากที่นี่ได้เลย

5. ก้านแก้วนึกถึงเรื่องราวที่ผ่านมา ทั้งเพื่อนที่คอยหวังดีกับเธออย่างซาลา และกฤษฎร เธอทำได้แต่เพ้อและร้องไห้จนไม่มีสติที่จะทำงาน เธอคิดถึงเพื่อน ๆ ที่คอยผลักดันให้เรียนหนังสือแต่เธอกลับไม่เรียนและพาตัวเองมาในจุด ๆ นี้ เธอเพ้อถึงกฤษฎรและคิดว่ากฤษฎรจะพาเธอออกไปจากที่นี่ เธอเห็นภาพของกฤษฎรที่จับมือกับซาลาแล้วเดินออกไป แต่ความจริงไม่ใช่เลย ทุกอย่างเป็นภาพลวงตาที่เธอสร้างมาทั้งนั้น

6. ทางด้านกฤษฎรกับซาลาเรียนจบแล้ว มีงานทำเป็นหลักเป็นแหล่ง ทั้งคู่เปิดใจคบหากันและสร้างครอบครัวด้วยกันอย่างมีความสุข

7. วันหนึ่งก้านแก้วเหนื่อยไม่อยากทำงานเพราะรับแขกมาหนักมาก จึงนอนพัก แต่สุดท้ายคนคุมห้องเรียกก้านแก้วออกไปรับลูกค้า พอลูกค้าจะเข้ามาหลับนอนกับเธอ เธอขัดขืนลูกค้า เธอจึงถูกลงโทษและโดนทำร้ายร่างกาย จนในที่สุดเธอถูกยิงเสียชีวิตที่เยอรมัน

4.1.4.4 วิเคราะห์ตัวละคร

ภาพที่ 4.13 ก้านแก้ว (หลงไฟ)

4.1.4.5 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร

1. หากแบ่งตามบทบาทแล้ว ก้านแก้วเป็นบทของตัวเอก เพราะเธอไม่ได้มีคู่ครองที่เป็นคู่รักเพียงคนเดียวเหมือนละครเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นคู่พระนาง แต่ก้านแก้วเป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญที่เป็นผู้ดำเนินเรื่องไปจนจบตอนด้วยตัวของเธอเองเป็นหลัก

2. หากแบ่งตามลักษณะนิสัยของตัวละคร ก้านแก้วเป็นตัวละครหลายมิติ มีนิสัยรักสวยรักงาม รักสบาย ไม่รักใคร่จริงจัง มีความทะเยอทะยานไปสู่ชีวิตที่ดีกว่าโดยไม่สนใจวิธีการว่าถูกหรือผิด วางภาพลักษณ์ตัวเองไว้ค่อนข้างดี เพราะใช้แต่ของแบรนด์เนมเพื่อยกระดับตัวเองและเป็นสัญลักษณ์ให้เห็นว่าตัวเองมีเหนือกว่าเพื่อนรอบตัวเท่านั้น และจะถีบตัวเองให้ไปไกลกว่าคนอื่น ไม่มองเรื่องการศึกษาที่จะทำให้เธอได้อาชีพ แต่มองว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่เอาไปใช้หาเงินเป็นโสเภณีด้วยการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อยกระดับให้ดูดีและเรียกค่าตัวได้แพง ก้านแก้วต้องการเกาะผู้ชายรวย ๆ เพื่อเป็นทางลัดไปสู่ชีวิตที่สุขสบาย จุดจบคือโดนยิงตายเพราะพยายามหนีจากการขายตัวที่ต่างประเทศ (เยอรมัน)

4.1.4.6 การต่อรองอำนาจของตัวละคร

ก้านแก้วนั้นต่อสู้และดิ้นรนเป็นโสเภณีและอยากมีชีวิตที่ดีเหมือนกับคนอื่น ๆ โดยเฉพาะคนที่มีความร่ำรวย เธอจึงเลือกที่จะเข้าสู่อาชีพนี้เพราะมองว่าได้เงินดีและง่ายมาก อีกทั้งถ้าเรียนแล้วจบไปทำงานที่เป็นลูกจ้างและรอเงินเดือนประจำเพียงไม่กี่หมื่นต่อเดือน เธอมองว่ามันไม่คุ้มกับชีวิตของเธอที่ต้องมาเก็บเล็กผสมน้อย ก้านแก้วมองว่าเธอสามารถจัดการชีวิตของตัวเองให้ไปข้างหน้าเพื่อชีวิตที่ดีกว่าเดิมได้มากกว่าการเป็นลูกจ้างประจำ

จริง ๆ แล้วก้านแก้วเป็นเด็กต่างจังหวัดที่บ้านมีความยากจน ก้านแก้วต้องมาอาศัยอยู่กับป้าและลุงที่เห็นแกม เธออยากหนีไปสู่ชีวิตที่ดีและสบายกว่านี้เพื่อมีอำนาจและมีทุกอย่างที่คนในสลัมอย่างเธอไม่เคยมี จึงตัดสินใจทำอาชีพโสเภณีเพราะเงินเยอะและหาได้ง่าย ก้านแก้วเป็นด้วยความสมัครใจของเธอเอง ไม่มีใครบังคับทั้งนั้น ปกติแล้วหากไม่ทำงานเป็นโสเภณี เธอยังมีอาชีพอื่น ๆ รองรับเมื่อไม่ได้ทำงานนี้ เช่น เป็นพิธีกรอิสระ พิธีดี รีวิวนสินค้าผ่านอินสตาแกรม นางแบบโฆษณาต่าง ๆ เป็นต้น แต่ด้วยความที่เธอไม่มีอำนาจมากพอจึงถูกทำให้แม่ของโชนที่รู้ทันเธอและมีอำนาจมากกว่าเข้ามาจัดการทุกอย่างเพื่อไม่ให้เธอมีงานอื่นใดอื่น ๆ อีก สิ่งที่ก้านแก้วทำได้จึงมีเพียงหวังให้โชนยอมรับและแต่งงานกับเธอเพื่อชุบตัวเธอ จะได้ไม่ให้ใครมาดูถูกเธออีก ก้านแก้วมองว่าการเกาะผู้ชายที่รวยคือสิ่งที่สามารถยกระดับฐานะตัวเองได้ไวที่สุด

ละครเรื่องหลงไฟสื่อให้เห็นถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเข้ากับปัจจุบันมากที่สุด ในบรรดาละครทั้ง 6 เรื่อง ในด้านการสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ แตกต่างจากแต่ก่อน ใช้สมาร์ทโฟนเพื่อติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันบ่อยครั้ง ใช้แอปพลิเคชันไลน์ (Line) เพื่อส่งข้อความ ใช้แอปพลิเคชันอินสตาแกรม (Instagram) เพื่อสร้างยอดผู้ติดตามและอัปเดตตัวเองผ่านโซเชียลมีเดียด้วยภาพถ่าย และสร้างพื้นที่แสดงออกถึงตัวตนของตัวเองผ่านสื่อ นอกจากจะสร้างรายได้แล้ว ยังสามารถสร้างพื้นที่ต่อรองการมีอยู่ถึงตัวตนของก้านแก้วได้เป็นอย่างดี เพราะถึงแม้จะทำอาชีพเป็นโสเภณีแต่ก้านแก้วก็มีชีวิตในด้านอื่น ๆ เหมือนกับคนทั่วไป ทั้งเข้าเรียนมหาวิทยาลัย มีสังคมเพื่อน รับงานพิธีดี งานอีเวนต์ต่าง ๆ

เป็นปกติ ซึ่งไม่ต่างจากชีวิตจริงที่เป็นอยู่ เราไม่สามารถรู้เลยว่าใครประกอบอาชีพโสเภณีนี้อยู่ นอกจากจะบอกกล่าวให้ทราบ

4.1.4.7 วิเคราะห์ฉากในละคร

(1) ฉากเวลาทำงาน

ด้วยความที่ก้านแก้วไม่ได้ทำงานแค่เพียงในเลาจน์เวลากลางคืนเพียงอย่างเดียว ก้านแก้วยังรับงานข้างนอกในเวลากลางวัน ฉะนั้นฉากเวลาทำงานจะค่อนข้างหลากหลาย เช่น งานเพื่อนเที่ยว เพื่อนนอน เพื่อนกิน เป็นต้น หากเป็นเพื่อนกิน จะมีการนัดที่ร้านเพื่อรับประทานอาหารในที่สาธารณะ คนเห็นได้ทั่วไปแต่ไม่รู้ว่าก้านแก้วทำงานอะไร หรือเป็นงานเพื่อนนอนจะเป็นสถานที่โรงแรมหรู ๆ เนื่องจากช่วงแรก ๆ ก้านแก้วจะรับงานเฉพาะระดับ VIP เท่านั้น วิธีการทำงานเป็นรูปแบบอิสระโดยจะมีคนติดต่อมาที่ก้านแก้วโดยตรงและก้านแก้วยังมีสังกัดที่จะรอรับงานจากแม่เล้าเพื่อเข้าไปติดกับลูกค้าตอนกลางวัน ก้านแก้วมักจะได้ลูกค้าระดับร่ำรวย มีเงินทองพร้อมที่จะจ่ายค่าตัวหลายหมื่นบ้าน เนื่องจากก้านแก้วใช้ของแบรนด์เนมหรูหรา ใส่เสื้อผ้าดูแพง แต่งกายดูดี หน้าตาสวย และมีสถานะการเป็นนักศึกษาที่เรียนมหาวิทยาลัยอยู่ ทำให้เป็นตัวช่วยอัปราคาค่าตัวให้สูงขึ้นในช่วงแรก ๆ ของการเป็นโสเภณี

ภาพที่ 4.14 ฉากทำงานของก้านแก้วในร้านอาหาร

ภาพที่ 4.15 ฉากทำงานของก้านแก้วในห้องโรงแรม

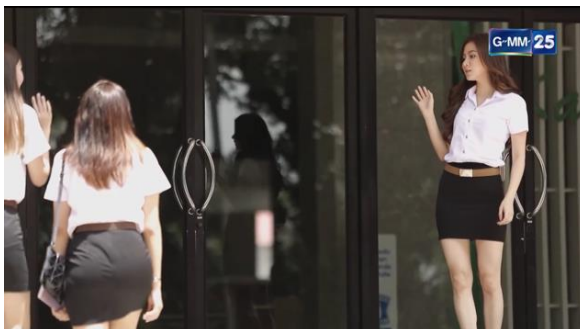

ภาพที่ 4.16 ฉากทำงานของก้านแก้วในบาร์ที่ไทย

ภาพที่ 4.17 ฉากทำงานของก้านแก้วในช่องต่างประเทศ

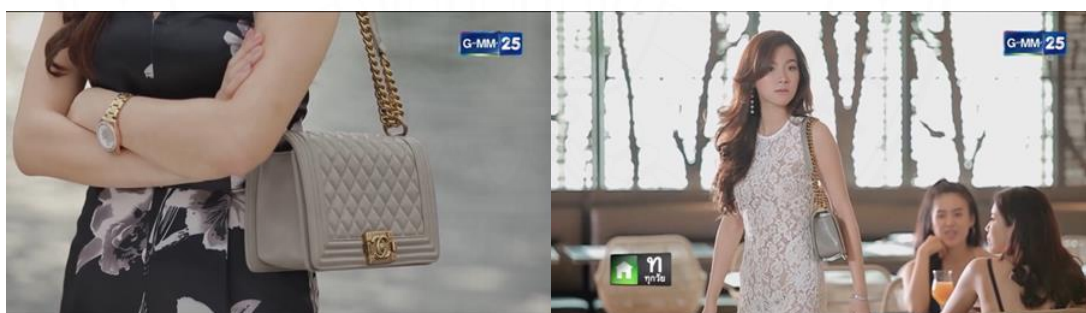
นอกเหนือจากงานที่เป็นเพื่อนดื่ม เพื่อนเที่ยวและโสเภณีแล้ว ในช่วงต้นเรื่องของละครยังเล่าเรื่องราวของก้านแก้วว่าเธอยังมีอาชีพและสถานะภาพอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน เป็น พริตตี้ เป็นล่ามภาษาอังกฤษ เป็นต้น อีกทั้งภาพลักษณ์ของก้านแก้วนั้นค่อนข้างดี ทั้งการแต่งกายที่ดูดีตามแฟชั่น หน้าตาของก้านแก้วสวย แต่งหน้าเบา ๆ เหมาะกับตัวเอง ให้ภาพที่ดูหรู ดูแพง โลฟส์ได้ลิ้มในการใช้สิ่งของมักจะใช้แบรนด์เนม เพื่อให้ก้านแก้วสามารถเรียกราคาค่าตัวที่สูงได้ และมีความแตกต่างจากคนอื่น เนื่องจากก้านแก้วไม่ใช่คนที่ถูกเลือกจากลูกค้าหรือต้องวิ่งเข้าหาลูกค้าเหมือนคนอื่น ๆ ที่เป็นเหมือนกับเด็กนั้ง ตรงคืออยู่เพียงฝ่ายเดียว แต่ก้านแก้วมีสิทธิ์ที่จะเลือกลูกค้าโดยเฉพาะระดับ VIP ที่สามารถจ่ายหนัก ๆ ให้กับเธอได้เพราะสิ่งที่มีอย่างโปรไฟล์ข้างต้น

ภาพที่ 4.18 ฉากก้านแก้วในชุดนักศึกษา

ภาพที่ 4.19 ฉากก้านแก้วเป็นพริตตี้ในห้าง

ภาพที่ 4.20 ฉากก้านแก้วใช้กระเป๋าแบรนด์เนม

(2) ฉากที่พัก

เดิมทีก้านแก้วอยู่ในย่านสลัม อาศัยอยู่กับญาติฝ่ายพ่อซึ่งก็คือพี่สาวพ่อ (ป้าที่มีสามี) เป็นบ้านไม้หลังเล็ก ๆ ห้องน้ำยังเป็นสังกะสีมีรูรอบ ๆ บางครั้งก้านแก้วจะถูกลุง (สามีป้า) มาแอบมองเวลาอาบน้ำ อีกทั้งยังตามเข้าไปในห้องก้านแก้วเพื่อหวังจะมีอะไรกับก้านแก้วถึงในห้องนอน แต่ก้านแก้วป้องกันตัวเองได้ทัน

ก้านแก้วมีที่พักที่ใหม่เพราะหนีจากลุงที่ลวนลามเธอโดยการย้ายไปอยู่ห้องกว้างคนเดียว จากนั้นเมื่อคบกับคนรวย ๆ มากขึ้นจึงขยับขยายอยู่คอนโดส่วนตัวที่มีผู้ชายช่วยซื้อ

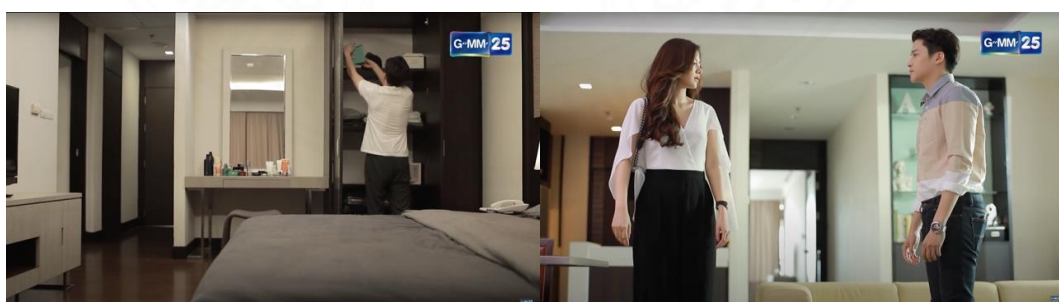
ให้และเซ็นค้ำผ่อนคอนโดให้ เนื่องจากก้านแก้วพยายามกู้เงินธนาคารเพื่อดาวน์คอนโด แต่ไม่ผ่านเพราะเธอเป็นฟรีแลนซ์ที่มีรายได้ไม่ประจำ และคอนโดค่อนข้างราคาสูง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ตอนแรกไม่สามารถซื้อคอนโดได้

ภาพที่ 4.21 ฉากที่อยู่อาศัยแห่งที่ 1 บ้านลุง – ป้าของก้านแก้ว (ทั้งภายนอกและภายใน)

ภาพที่ 4.22 ฉากที่อยู่อาศัยแห่งที่ 2 ห้องอพาร์ทเมนต์ของก้านแก้ว

ภาพที่ 4.23 ฉากที่อยู่อาศัยแห่งที่ 3 คอนโดของก้านแก้ว

ภาพที่ 4.24 ฉากที่อยู่อาศัยแห่งที่ 4 ห้องพักของก้านแก้วที่ต่างประเทศ

จากละครเรื่องหลงไฟจะเห็นว่า ตัวละครก้านแก้วจะเป็นคนที่ทะเยอทะยาน เพื่อชีวิตที่ดีกว่าเดิม สังเกตได้จากฉากที่พักอาศัยที่มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นเรื่อย ๆ (ภาพที่ 4.8 และ ภาพที่ 4.12) ซึ่งจุดสูงสุดของก้านแก้วคือที่คอนโดในเมือง แต่สุดท้ายแล้วความพยายามทั้งหลายที่ ก้านแก้วทำกลับกลายเป็นความว่างเปล่า เนื่องจากละครนำเสนอให้เห็นว่า เมื่อก้านแก้วเลือกทางเดินชีวิต ด้วยอาชีพโสเภณีและเงินเป็นที่ยึดมั่นไม่ได้ทำให้ชีวิตเธอดีขึ้น แต่ทำให้เธอตกต่ำลงเพราะความหลงผิด จนกระทั่งอิสระที่เคยมีตอนต้นกลับหายไป ต้องอยู่ในห้องต่างประเทศกับห้องที่ไม่สามารถออกไปเจอกับ โลกภายนอกได้ และผลของความทะเยอทะยานที่ผ่านมาทั้งหมดจึงถูกลบโทษด้วยการโดนฆ่าอย่างไม่ยุติ ที่ต่างประเทศ

4.1.5 แม่ยายสะอื้น (ช่อง 7, 2561)

4.1.5.1 การเล่าเรื่องของละคร

การอธิบายปูเรื่อง (Exposition)

1. ดาวนิลอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในอำเภอแม่ยาย เป็นลูกสาวของ คำนัน ซึ่งเป็นครูด้านการแสดงศิลปะล้านนา ดาวนิลเป็นคนที่มีฝีมือในการรำดาบ คำนันภูมิใจในตัว ลูกสาวคนนี้มาก ผิดกับช่อเอื้อง ลูกสาวคนเล็กที่พ่อหัดให้ตีกลองสะบัดชัย แต่ฝีมือการตีไม่เคยได้ตั้งใจ ผู้เป็นพ่อ ช่อเอื้องมักถูกตำหนิเสมอถึงเรื่องการไม่ตั้งใจฝึกซ้อม
2. คณะละครของคำนันมีคณะละครคู่แข่งคือคณะของ หนานเมือง แต่เพราะคณะของหนานเมืองไม่มีนักแสดงที่เก่งอย่างดาวนิล ทำให้คณะละครของหนานเมืองมีงาน น้อยกว่าคณะของคำนันมาก ทำให้หนานเมืองไม่ค่อยพอใจในตัวคำนันและหาทางแกล้งคณะของ คำนันเสมอ หนานเมืองมีลูกสาวชื่อ รินคำ เป็นเด็กสาวที่รักสวยรักงามและไม่ชอบศิลปะการแสดงเลย รินคำมักมีเรื่องทะเลาะกับช่อเอื้องเสมอเวลาที่ทั้งสองคณะต้องมาเจอหน้ากัน
3. ทอน ลูกชายผู้ใหญ่วัยที่แอบชอบดาวนิลอยู่แล้วมาชวนดาวนิลให้ ไปแสดงในงานเปิดรีสอร์ทใหม่ในตัวเมือง ดาวนิลตั้งใจที่คณะของพ่อจะได้งาน รินคำที่แอบมาได้ยินเห็น ดาวนิลทำท่าดีใจและเห็นสายตาทอนที่มองดาวนิลก็ยังไม่พอใจในคืนที่ดาวนิลได้ไปแสดงในงานเปิดรีสอร์ท

รินคำกับหนานเมืองตามไปแกลังค์ของคำป็นจนถึงงาน รินคำหลอกดาวนิลไปซังไว้ในห้องเก็บของ โชคดีที่ ทรงพล ผ่านมาพอดีเลยช่วยเอาไว้ได้ ดาวนิลยังไม่ทันได้ขอบคุณ ทรงพลก็เดินออกไปก่อน

4. ดาวนิลได้พบทรงพลอีกที่เมื่อเริ่มการแสดง เธอได้รู้ว่าที่แท้เขาคือนักธุรกิจที่มาจากกรุงเทพ ดาวนิลทำการแสดงได้ประทับใจจนแขกในงานต่างปรบมือให้ แต่สิ่งที่ดาวนิลดีใจที่สุดคือคำชมของทรงพลที่ฝากเพื่อนมาชม

5. ด้วยความที่ถูกกลั่นแกล้งบ่อย ๆ จากหนานเมืองและรินคำ ทำให้งานแสดงของคณะคำป็นเริ่มน้อยลงจนดาวนิลพยายามหางานเพิ่ม แต่สุดท้ายก็โดนอายศักดิ์นายหน้าหางาน ฉวยโอกาสจะปลุกปล้ำดาวนิลที่ไม่ยอมและทำร้ายอายศักดิ์เพื่อป้องกันตัว หนานเมืองจึงฉวยโอกาสร่วมหัวกับอายศักดิ์ จนคณะคำป็นไม่มีงานแสดงอีก

4.1.5.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)

1. เมื่อไม่มีงานแสดง ฐานะของบ้านและคณะละครของคำป็นก็ย่ำแย่หนักยิ่งกว่าเดิม หน้าซำดวงตาของคำป็นยังเริ่มมองเห็นได้เลือนลาง ดาวนิลกลุ้มใจและเป็นห่วงพ่อ วิไลที่กลับมาเยี่ยมป้าบ๊วยผู้เป็นแม่ รู้เรื่องดาวนิลต้องการเงิน ก็ชวนดาวนิลเข้าไปทำงานกับตนที่กรุงเทพ แม้ว่าตอนแรกดาวนิลจะปฏิเสธเพราะห่วงพ่อ แต่เมื่อวิไลบอกว่ามีงานให้ดาวนิลไปแสดงที่กรุงเทพ ดาวนิลจึงตัดสินใจไป แม้ว่าคำป็นกับข้อเอื้อจจะไม่เห็นด้วย แต่ดาวนิลสัญญาว่าจะรีบทำงานเก็บเงินแล้วจะรีบกลับบ้านให้เร็วที่สุด

2. ทรงพลคบหาอยู่อยู่กับ จิตภา สาวไฮโซที่เอาแต่ใจตัวเอง ทรงพลขอจิตภาแต่งงาน แต่ทั้งคู่มีปากเสียงกันเรื่องการจัดงานแต่งงานจิตภาบอกเลิกทรงพล แม้ว่าเทวัญพี่ชายทรงพลกับ ทรงวุฒิน้องชาย พยายามช่วยให้ทั้งคู่คืนดีกันแต่ก็ไม่เป็นผล สาวน้อย แม่นมเก่าแก่ที่ไม่เคยชอบจิตภาขัดขวางความรักของทรงพลทุกทาง

3. เมื่อดาวนิลมาถึงกรุงเทพฯ ก็พบว่าสิ่งที่วิไลบอกไม่มีอะไรเป็นความจริง เธอถูกหลอกให้มาทำงานขายบริการ ดาวนิลถูกบังคับให้บริการแขกที่ใช้กำลังข่มขืนเธอ แม่เล่าในร้านคนหนึ่งสงสารเธอ และพยายามช่วยโดยโน้มน้าวให้เสียเจ้าของร้านยอมขายดาวนิลให้กับร้านใหม่ที่เป็นแค่สถานที่เที่ยวสำหรับผู้ชาย

4. ทรงพลมาเที่ยวร้านที่ดาวนิลทำงานอยู่ เจ้าของร้านบังคับดาวนิลให้ไปนั่งดูแลทรงพล แต่ทรงพลจำดาวนิลไม่ได้ ทรงพลเมามากจนกระทั่งดาวนิลไปส่งขึ้นแท็กซี่แล้วไปที่โรงแรม คืนนั้นทำให้ดาวนิลทราบมาว่าทรงพลอกหักจากคนที่เขารัก เธอยอมมีอะไรกับทรงพลแต่ไม่ได้ป้องกัน

5. วันถัดมา ทรงพลวางเพียงเงินไว้หิ้วเตียงให้กับดาวนิล ทรงพลไม่กล้าแม้แต่จะมองหน้าดาวนิลเพราะอายสิ่งที่ตัวเองทำจนไม่กล้ามองหน้าดาวนิลอีก

6. ดาวนิลทำงานไปได้สักเดือนสองเดือนแล้วเริ่มรู้ว่าไม่สบาย มีอาเจียน จะเป็นลม จนวิไลที่เข้ามาไถเงินดาวนิลถึงที่ทำงานใหม่กับนายจ้าง หลอกว่าเป็นญาติมาเบิกเงินล่วงหน้า เธอพบว่าดาวนิลป่วยไม่ยอมทำงาน เลยมาดูอาการ วิไลเห็นอาการแล้วรู้ว่าดาวนิลท้อง วิไลจึงให้ยาขับลูก และหลอกดาวนิลว่ายากแก้ปวดท้อง จะได้ไม่ต้องเสียก่อน เพราะในเวลานี้ดาวนิลเป็นตัวทำเงินให้กับเธอ

7. ดาวนิลเชื่อวิไลจึงกินยาขับลูกเข้าไปแล้วเกิดอาการตกเลือด ไม่มีแรง เพื่อนร่วมงานจึงตามวิไลมาเพราะคิดว่าเป็นญาติกัน วิไลพาดาวนิลมาทำแท้งที่คลินิกเถื่อน แต่ว่าตำรวจลงตรวจทลายคลินิกเถื่อนที่ดาวนิลไปทำพอดี วิไลถูกจับ ดาวนิลถูกนำส่งโรงพยาบาล

8. ดาวนิลได้พบกับเทวัญ เป็นพี่ชายของทรงพลแต่ดาวนิลไม่รู้ เทวัญเป็นหมอที่เข้ามาดูอาการดาวนิล เมื่ออาการเริ่มดีขึ้น หมอจึงบอกว่าดาวนิลกำลังท้อง ดาวนิลขอร้องหมอเทวัญไม่ให้พาเธอกลับไปร้านเดิมที่เคยทำงานอยู่เพราะอยากเริ่มต้นชีวิตใหม่ หมอเทวัญจึงฝากดาวนิลไว้กับร้านตัดเสื้อของเจ๊ดีดี เป็นร้านตัดเสื้อที่เจ้าของค่อนข้างเชี่ยวชาญเรื่องเงินมาก มีผู้ช่วยชื่อน้ำผึ้งทำงานให้กับเจ๊ดีดี เจ๊ดีดีรับดาวนิลมาทำงานเพราะคิดว่าเป็นเมียเก็บของหมอ จึงดูแลอย่างดี แต่เมื่อรู้ความจริงว่าไม่ใช่เมียเก็บของหมอเทวัญทำให้เจ๊ดีดีกับน้ำผึ้งมีท่าทีเปลี่ยนไป เช่น ให้ดาวนิลทำงานหนักทั้งงานตัดเสื้อผ้าและงานบ้าน พูดจาไม่ดีใส่ ยึดของบำรุงครรภ์ที่ได้จากหมอเทวัญไปรับประทานแทน ดาวนิลเสียใจมาก แต่ก็ไม่กล้าบอกหมอเทวัญว่าเธอพบอะไรมาบ้างเพราะไม่อยากให้หมอเทวัญเป็นห่วง

9. เมื่อดาวนิลท้องได้ 7 เดือน น้ำผึ้งใช้งานให้เธอไปหยิบผ้าม้วนใหญ่ที่อยู่ชั้น 2 ซึ่งอยู่ในห้องเก็บผ้าตรงข้างบนสุดของชั้น แต่เธอเกิดอุบัติเหตุตกจากเก้าอี้เมื่อเอื้อมหยิบม้วนผ้า ทำให้ดาวนิลต้องคลอดก่อนกำหนด หมอเทวัญเป็นคนจัดการธุระให้ทุกอย่าง

10. ลูกดาวนิลออกมาพิการ ดาวนิลโทษตัวเองเพราะเธอดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งยังทานยาขับลูกเข้าไป ดาวนิลเสียใจ หมอเทวัญปลอบว่าแม้จะพิการแต่เธอก็สามารถเลี้ยงลูกให้เป็นคนดีได้

11. ดาวนิลกลับมาที่ร้านเจ๊ดีดีกับน้ำผึ้ง หมอเทวัญฝากให้เจ๊ดีดีกับน้ำผึ้งดูแลเธอเช่นเดิม แต่เมื่อลับตาหมอเทวัญ เจ๊ดีดีกับน้ำผึ้งจึงกลับมาร้ายใส่ดาวนิลเหมือนเดิม จนดาวนิลคิดจะไปจากที่นี่

12. ดาวนิลพูดว่าถ้ามีใครแกล้งข่มขู่เธอ เธอจะแฉเรื่องราวที่ร้านนี้ทำกับลูกค้าเอาไว้ สุดท้ายดีดไล่เธอออก ดาวนิลจึงกลับแม่ยายในเชียงใหม่

13. ดาวนิลกลับไปหาพ่อกับน้องสาว โดยมีลูกติดไปด้วย ดาวนิลกลัวทุกคนรู้ความจริงว่าเธอท้องไม่มีพ่อจึงโกหกขอเอื้อมกับพ่อคำป็นไปว่าเป็นลูกของเพื่อน เขาจะไม่เลี้ยง จึงสงสารแล้วเก็บมาเลี้ยงเอง

14. ทอนรู้ความจริงจากป้าบ๊วว่าดาวนิลไปขายตัว เมื่อดาวนิลเจอหน้าทอน ทำให้ทอนไม่พอใจที่จะเจอหน้าดาวนิลอีกจึงไล่กลับไป ดาวนิลไม่มีโอกาสอธิบาย ทอนจ่ายเงินปิดปากให้ป้าบ๊วไม่ให้บอกเรื่องนี้กับใคร

15. เจ็ดติดพบปัญหาในร้าน ลูกค้าเอาชุดมาคืนเพราะงานที่น้ำผึ้งทำไม่เรียบร้อย เจ็ดติดจึงโทรตามดาวนิลให้กลับมาทำงาน ดาวนิลปฏิเสธไป เพราะไม่อยากกลับไปทำงานแบบนั้นอีก

15. ป้าบ๊วมาหาดาวนิลเพื่อไถเงินดาวนิลเป็นค่าปิดปาก ดาวนิลจึงต้องตัดสินใจต่อรองกับเจ็ดติดเพื่อ กลับไปทำงานร้านตัดเสื้อ และเบิกเงินล่วงหน้าให้กับเธอเพื่อเอาไปจ่ายค่าปิดปากของป้าบ๊วไม่ให้บอกความจริงพ่อค้ากับช่อเอื้อง

16. ดาวนิลกลับมาทำงานกับเจ็ดติด เน้นตัดชุดเป็นงาน ๆ ไม่ยอมโดนเอาเปรียบอีก เธอบังเอิญพบกับหลิวหลิวที่เป็นสไตลิสต์ หาคณเข้าในงานเดินแบบและวงการบันเทิง จึงพาดาวนิลไปเดินแบบแทนนักแสดงที่ลางานกระทันหัน

17. ดาวนิลได้พบกับทรงพลอีกครั้งในงานเดินแบบนาฬิกา ทรงพลติดต่อกับดาวนิลโดยตรงเพื่อมาถ่ายแบบให้กับสปาสของทรงพล ทรงพลพอใจในตัวดาวนิลมาก

18. ดาวนิลฝากหลิวหลิวโอนเงินงานเดินแบบเข้าบัญชีของช่อเอื้อง ดาวนิลขอร้องหลิวหลิวว่าหากมีงานอยากให้หลิวหลิวติดต่อหาเธออีก

19. ดาวนิลเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้หมอเทวัญฟัง เธอมีความสุขมากที่ทำงานแล้วได้เงินจำนวนมากส่งให้ทางบ้าน

20. ดาวนิลลางานกับเจ็ดติดเพื่อมาถ่ายแบบ เธอดีใจมากที่ได้พบกับทรงพลอีกครั้ง เมื่อจบงานถ่ายแบบจึงกลับมาที่ร้านตอนกลางคืน แต่ดาวนิลถูกใช้ให้ตัดเสื้อผ้าต่อแม้จะขอลา ก็ไปแล้วก็ตาม

21. ดาวนิลถูกหลิวหลิวทาบทามให้ไปเล่นละครแทนแพมมี่ที่เป็นดาราส่งักัดหลิวหลิว เธอดีใจมาก อีกทั้งหลิวหลิวโทรหาเพื่อบอกเรื่องเจ้าของธุรกิจสปาว่าทรงพลอยากได้เบอร์โทรของดาวนิล ดาวนิลอนุญาตให้หลิวหลิวนำเบอร์ของเธอให้กับเลขาทองของทรงพลไป

22. ดาวนิลมีงานแสดงละครตอนเช้า เธอแสดงดีและตั้งใจเล่นจนผู้กำกับเห็นแวว จึงให้โอกาสเล่นละครโดยส่งบทละครที่เล่นเป็นนางรองจากกองละครที่กำลังเปิดกล้อง ดาวนิลดีใจมากที่ได้รับโอกาสนี้จึงขอหลิวหลิวรับงานให้ละครเรื่องนี้กับเธอ

23. ผู้จัดการช่องต้องการปั้นนางเอก เมื่อเห็นดาวนิลที่เคยเล่นเปิดซีนฉากแรกจากละครเรื่องก่อนจึงสนใจที่จะปั้น ผู้จัดการช่องให้หลิวหลิวติดต่อกับดาวนิลเพื่อมารับบทละครนางเอกเรื่องใหม่

24. ดาวนิลนัดทานข้าวเย็นกับทรงพลไว้ แต่ไปไม่ได้เนื่องจากเกิดปัญหา กับเจ็ดดีและน้ำผึ้งที่รวมหัวกันจับฉลากจับผิดดาวนิลเรื่องที่นัดกับผู้ชายตอนเย็น ดาวนิลจึงวิ่งขึ้นห้องและขอให้หลิวหลิวช่วยมารับเธอออกไปจากที่นี่ ทรงพลรอดดาวนิลจนเกือบ จนนมน้อยที่เป็นแม่นมของทรงพล เดินเข้ามาหาเพื่อทานข้าวเย็นเป็นเพื่อนแทน ซึ่งจริง ๆ แล้วนมน้อยต้องการที่จะมาดูผู้หญิงที่ทรงพลนัดไว้

25. เมื่อหลิวหลิวมาถึงร้านต้องพบกับความจริงที่ว่าดาวนิลเคยเป็นผู้หญิง ชายตัวมาก่อน หลิวหลิวจึงต้องล้างประวัติดาวนิลใหม่ทั้งหมดว่าเป็นเด็กที่อยู่เมืองนอก

26. ดาวนิลเริ่มมีชื่อเสียงจากการเล่นละครเปิดตัวจนได้รับการเซ็นสัญญากับทางช่อง ดาวนิลเริ่มคบกับทรงพล เมื่อมีข่าวซุบซิบดาราว่าทรงพลคุยกับดาวนิล จิตภาจึงหลอกทรงพลว่าเธอป่วยเป็นมะเร็ง ทรงพลจึงทิ้งจิตภาไม่ลง

27. ดาวนิลไม่โกรธทรงพลที่จิตภาควงแขนทรงพลออกงาน ทรงพลชวนดาวนิลมาทานอาหารเย็นที่บ้านตามคำแนะนำของนมน้อย ดาวนิลดีใจมากจึงรับปากว่าจะไป

28. เมื่อมาถึงบ้านของทรงพล ดาวนิลเดินเล่นที่สวนในบ้านแล้วโทรหาหมอเทวัญเพื่อเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับผู้ชายของเธอให้ฟัง เมื่อทรงพลเรียกหาดาวนิลแล้วเสียงเข้าไปในโทรศัพท์จึงทำให้รู้ว่าดาวนิลพูดถึงทรงพลนี้เอง

29. ขณะทานข้าว ตอบคำถามกับนมน้อย ดาวนิลเปลี่ยนประวัติตัวเองทั้งหมด หมอเสียใจที่อกหักและผิดหวังในตัวดาวนิลที่หลอกคนอื่น ดาวนิลขอให้เทวัญอย่าเพิ่งบอกเรื่องนี้กับใคร หมอเทวัญจึงยอมช่วยดาวนิลเพราะสงสาร

30. ดาวนิลกำลังโด่งดังในวงการ ในขณะที่ทางคณะคำปิ่นกำลังได้งานแสดงใหญ่ ซ่อเอื้องอยากให้ดาวนิลกลับมาแสดงด้วยกันที่บ้าน แต่ดาวนิลติดงาน เมื่อหลิวหลิวรู้ว่าดาวนิลคิดจะกลับบ้านจึงตัดช่องทางติดต่อกับซ่อเอื้องไม่ให้คุยกันอีก

31. ซ่อเอื้องติดต่อดาวนิลไม่ได้ทำให้เธอขอพอลงไปที่กรุงเทพฯ บอกพ่อว่าจะพาดาวนิลกลับบ้านเพื่อมาช่วยการแสดงของคณะ เมื่อมาถึงกรุงเทพ ซ่อเอื้องถูกหลอกจากคนกลุ่มหนึ่ง แต่ได้รับความช่วยเหลือจากวรรณให้พาไปเจอกับดาวนิล วรรณให้ซ่อเอื้องพักกับเธอก่อนไปพบกับดาวนิล

32. วรรณเช็คตารางการทำงานของดาวนิลก่อนที่จะไปเจอดาวนิลให้กับซ่อเอื้อง ซ่อเอื้องตื่นเต้นที่ได้พบกับดาวนิล ซ่อเอื้องโทรหาดาวนิลไม่ติด เลยลองใช้เบอร์ของวรรณปรากฏว่าโทรติดแต่ไม่มีใครรับ วรรณเลยบอกให้รอไปก่อน เดี่ยวดาวนิลคงโทรกลับ

33. ในวันต่อมา วรรณพาซ่อเอื้องมาพบกับดาวนิลที่กองถ่ายรายการหนึ่ง ขณะนั้นมีแฟนคลับและนักข่าวเป็นจำนวนมาก อีกทั้งทรงพลยังมารอรับหน้ากองถ่าย ทำให้ดาวนิลต้องทำเป็นลืมน้องสาวของตัวเองไป ซ่อเอื้องร้องไห้และเสียใจมากที่ดาวนิลทำแบบนั้น อีกทั้งยังโดนหลิวหลิวไล่ให้กลับบ้าน ไม่ให้มาพบเจอกับดาวนิลอีก

34. ดาวนิลขอทรงพลกลับมาที่กองถ่ายอีกครั้ง อ้างว่าทำกำไลตก แต่ความจริงต้องการมาพบกับช่อเอื้อง แต่สายไปแล้วเพราะช่อเอื้องไม่รอเจอฟีสาวเธอ

35. ช่อเอื้องตัดสินใจกลับบ้านเพราะเธอโกรธที่พี่สาวของเธอทอดทิ้งเธอ กับพ่อและครอบครัว เธอไม่ได้ทานข้าวมาทั้งวัน ขณะที่เดินข้ามถนนและใจเหม่อลอย เธอจึงเป็นลม ต่อน้ำรถยนต์ของทรงวุฒิ

36. ทรงวุฒิพาช่อเอื้องมาส่งที่โรงพยาบาลที่เทวีญทำงานอยู่ หมอเทวีญ รักษาให้เรียบร้อยแล้วบรรณาจึงเรียกค่าเสียหายจากทรงวุฒิที่จะขับชนช่อเอื้อง แต่ช่อเอื้องบอกว่าเธอเป็นฝ่ายผิดที่ข้ามถนนแล้วไม่มองและจะจ่ายเงินเอง

37. ขณะที่ช่อเอื้องกำลังจะออกจากโรงพยาบาล หมอเทวีญถึงทราบชื่อของช่อเอื้องและรู้ว่ามาจากแม่ยายเลยถามฐานะของช่อเอื้อง ช่อเอื้องบอกหมอเทวีญว่ามาตามหาพี่สาวของเธอ ทำให้หมอนึกถึงดาวนิลขึ้นมา

38. ทรงวุฒิอาสาพาไปส่งที่ท่ารถ ช่อเอื้องบอกบรรณาและทรงวุฒิ ทรงวุฒิให้นามบัตรไว้เพื่อติดต่อกัน

39. หมอเทวีญมาหาดาวนิลถึงที่พักและบอกกับดาวนิลว่าเจอน้องสาวของดาวนิล (ช่อเอื้อง) ดาวนิลจึงเล่าให้หมอเทวีญฟัง ดาวนิลเสียใจมาก หมอจึงบอกว่าอยากให้ดาวนิล พุดความจริงกับทุกคนก่อนที่จะสายไป

40. เมื่อช่อเอื้องถึงบ้านที่แม่ยาย คำปิ่นถามถึงดาวนิลว่าทำไมไม่กลับมาด้วยกัน ช่อเอื้องต้องโกหกพ่อว่าได้เจอกับดาวนิลแล้วแต่ดาวนิลติดงานจึงกลับมาไม่ได้ ต้องอยู่กรุงเทพฯ สักพักถึงจะกลับมา พ่อช่อเอื้องซ้อมการแสดง ช่อเอื้องไม่มีสมาธิในการซ้อมเพราะคิดถึงแต่เรื่องของดาวนิล

41. จิตมาต้องการรู้เรื่องของดาวนิล จึงไปตามสืบจากร้านเจ็ดดีกับน้ำผึ้ง และพาทั้งคู่มาแฉที่บ้านทรงพล หลิวหลิวย่าและยีนกรานต่อหน้าทุกคนว่าดาวนิลไม่เคยทำงานที่ร้านตัดเสื้อของเจ็ดดีและน้ำผึ้ง อีกทั้งยังบอกว่าไม่รู้จักกับหมอเทวีญมาก่อน ดาวนิลกับหลิวหลิวจึงเดินออกจากบ้านทรงพลไป หมอเทวีญจำใจต้องช่วยโกหกต่อหน้าทุกคนด้วยการเจียบ ไม่ตอบคำถามอะไรทั้งนั้น

42. ดาวนิลของหลิวหลิวกลับแม่ยายเพื่อเคลียร์กับคนที่บ้าน ดาวนิลกลับไปปรับความเข้าใจกับช่อเอื้องว่าทำไมต้องโกหก เมื่อปรับความเข้าใจกัน ช่อเอื้องจึงให้อภัยดาวนิล

43. ช่อเอื้องกับดาวนิลพาพ่อไปหาหมอรักษาตาเพื่อเช็คอาการตาที่พรมั่วของพ่อ ดาวนิลต้องใส่แมสก์ปกปิดใบหน้าเพื่อกันคนจำหน้าได้

44. ช่อเอื้องพาดาวนิลเดินเล่นที่แม่ยาย ไหว้พระขอพรก่อนกลับกรุงเทพฯ ช่อเอื้องขอให้ดาวนิลมีงานดี ๆ เข้ามา ขอให้ดาวนิลเดินทางปลอดภัยและขอให้ดาวนิลทำตามสัญญาที่

ให้ไว้กับช่อเอื้องว่าจะกลับมาหาที่แม่อยู่ ดาวนิลจึงสาบานว่าจะรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับช่อเอื้อง ไม่เช่นนั้นจะขอให้ตนเองตายด้วยคมดาบ ยังไม่ทันพูดจบ ช่อเอื้องจึงบอกให้หยุดพูด ช่อเอื้องเชื่อในคำพูดของดาวนิล

45. คำปิ่นและช่อเอื้องมาส่งดาวนิลขึ้นรถไปกรุงเทพฯ ดาวนิลกราบลาพ่อและฝากช่อเอื้องให้ดูแลพ่อคำปิ่นด้วย

46. ดาวนิลมาถึงกรุงเทพฯ ทรงพลไปรับดาวนิลมาบ้านและคุยกันถึงเรื่องที่กำลังคารั้กก่อน โดยมีจิตาภามาด้วย ทรงพลปกป้องดาวนิล ทางด้านแม่นวมก็สงสัยในตัวดาวนิลเช่นกัน

47. ดาวนิลทำงานหนักมากจนไม่ได้ติดต่อกลับไปหาช่อเอื้องเลย ดาวนิลขาดการติดต่อกับช่อเอื้องจนช่อเอื้องต้องรับจ้างทำงาน ช่อเอื้องสงสารพ่อเพราะพ่อเริ่มตาบอด จึงต้องขายเครื่องดนตรีให้กับหนานเมือง ช่อเอื้องต้องช่วยพ่อคำปิ่นโดยการไปทำไร่ทำสวนแทน

48. หลายปีผ่านไป ดาวนิลลืมคนในครอบครัว ไม่ส่งเงินมาให้ที่บ้าน พ่อตาบอดเพราะรอดาวนิลกลับมาอีกทั้งยังไม่มีเงินผ่าตัด ช่อเอื้องเห็นดาวนิลได้รับรางวัลในทีวีตอนไปซื้อของที่ตลาด ช่อเอื้องไม่พอใจมาก พ่อคำปิ่นมารอที่ท่ารถทุกวัน แต่ไม่มีวีแววดาวนิลที่จะกลับมาเลย

49. ช่อเอื้องน้อยใจที่พ่อคำปิ่นไม่ฟังตนเลย ช่อเอื้องออกจากการเรียนมาทำงานหาเงินแทนดาวนิลเพื่อดูแลพ่อคำปิ่นกับกลอง แต่พ่อกลับไม่สนใจในสิ่งที่เธอพูดเลย ช่อเอื้องบอกไปว่าถ้าอยากไปก็ไปหาเองที่กรุงเทพฯ เลย คำปิ่นจึงตัดสินใจไปภาคดาวนิลพร้อมกับกลองในตอนเช้ามืด โดยขอยืมจากป้าบัว ป้าบัวแอบเขียนมั่ว ๆ ไปให้คำปิ่นเพราะไม่รู้ว่าดาวนิลอยู่ไหนเหมือนกัน

50. ช่อเอื้องตื่นมาทำกับข้าวปกติแต่หาพ่อคำปิ่นกับกลองไม่เจอ เลยวิ่งถามหาคนในหมู่บ้าน พบว่าพ่อคำปิ่นและกลองติดรถชนฝักเข้ากรุงเทพฯตั้งแต่เช้ามืด

51. คำปิ่นกับกลองมาถึงกรุงเทพฯ ถูกขโมยกระเป๋าจนไม่มีเงินเหลือ จากนั้นช่อเอื้องมาตามหาพ่อคำปิ่นกับกลองที่กรุงเทพฯ โดยมีวรรณช่วยเหลือแต่หาคำปิ่นกับกลองไม่เจอเลย ช่อเอื้องจึงขอความช่วยเหลือจากทรงวุฒิให้ช่วยตามหา ทรงวุฒิจึงติดต่อเพื่อคนอื่น ๆ ให้ช่วยกันออกตามหาจนกระทั่งหาเจอในที่สุด

52. ทรงวุฒิพาช่อเอื้องมาฝากงานไว้กับนมน้อยให้ดูแลบ้านของเทวีญ ส่วนที่พักเธอจะพักกับวรรณอยู่กับพ่อคำปิ่นกับน้องกลอง

53. ดาวนิลมาที่บ้านทรงพลและพบกับช่อเอื้อง เธอตกใจมากแต่ต้องทำเป็นแกล้งไม่รู้จัก ว่อเอื้องเสียใจมากที่ดาวนิลทำแบบนั้น

54. ดาวนิลสงสัยว่าทำไมช่อเอื้องมาหางานที่กรุงเทพฯ จนเมื่อเธอได้คุยกับหลิวหลิวจึงพบว่าหลิวหลิวไม่ได้ส่งเงินให้กับช่อเอื้องนานถึง 3 ปี ดาวนิลจึงไล่หลิวหลิวออกไปจากห้อง

55. หมอเทวีญขอให้ช่อเอื้องพาพ่อคำปิ่นมาพบกับหมอ หมอเทวีญจึงพาพ่อคำปิ่นมาตรวจตา แต่ว่าตาของพ่อคำปิ่นบอดจนไม่สามารถผ่าได้แล้ว หมอจึงขอโทษที่ไม่สามารถ

ช่วยอะไรได้เลย คำปิ่นบอกว่าไม่ใช่ความผิดหมอเทวัญ หมอเทวัญคือคนดี เป็นผู้มีพระคุณคนหนึ่งที่มาหาหมอเพื่อตรวจตาอีกที จากนั้นหมอเทวัญพาทั้งพ่อคำปิ่นและกลองไปทานข้าวและซื้อของให้

56. ซ่อเอื้องได้รับคำชมจากนมน้อยว่าทำงานดี หมอเทวัญพาพ่อคำปิ่นมาที่บ้านของเทวัญ ดาวนิลแอบเดินไปหาซ่อเอื้องที่บ้านเทวัญ แต่พบกับพ่อคำปิ่นและกลองโดยบังเอิญ เธอจึงรู้ว่าพ่อของเธอตาบอด อีกทั้งเสียใจมากจนเป็นลมไป หมอเทวัญเรียกชื่อ “ดาวนิล” คำปิ่นนึกว่าเป็นชื่อลูกสาวของตัวเอง จึงถามซ่อเอื้อง แต่ซ่อเอื้องจึงบอกกับพ่อไปว่าไม่ใช่ดาวนิลที่เป็นลูกสาวหรือพี่สาวของซ่อเอื้อง ดาวนิลคนนี้เป็นดารา

57. วันต่อมาหมอเทวัญพาซ่อเอื้องมาพบดาวนิลที่คอนโดเพื่อปรับความเข้าใจ ดาวนิลไม่พร้อมที่จะไปจากกรุงเทพเพราะรักทรงพลและไม่ยอมเสียทรงพลไป ซ่อเอื้องจึงบอกว่า “แต่ดาวนิลยอมที่จะเสียครอบครัวไป” ซ่อเอื้องจึงโกรธและเสียใจมาก หมอเทวัญพยายามอธิบายแต่ซ่อเอื้องไม่ฟัง

58. ซ่อเอื้องกลับมาทำงานที่บ้านหมอเทวัญและขอนมน้อยลาออก บอกว่าจะกลับไปอยู่ที่แม่ยายและดูแลพ่อกับกลองที่แม่ยาย นมน้อยไม่อนุญาตให้ลาออก อีกทั้งยังอนุญาตให้พ่อคำปิ่นกับกลองมาอยู่ด้วยที่บ้าน

59. ขณะที่รับประทานอาหารเช้าในบ้านของทรงพล ดาวนิลมารับประทานด้วย นมน้อยขออนุญาต เทวัญ ทรงวุฒิ และทรงพลเรื่องให้ครอบครัวของซ่อเอื้องมาอยู่ที่บ้านที่ดาวนิลจึงตกใจกับสิ่งที่นมน้อยพูด แต่เธอทำอะไรไม่ได้

60. วันต่อมา ดาวนิลมาที่บ้านทรงพลหลังถ่ายละครเสร็จ เธอพบพ่อคำปิ่นกับกลอง ซ่อเอื้องขอลองกอดเพราะความคิดถึง และเข้าไปหาพ่อคำปิ่นแต่ไม่กล้าพูดอะไร คำปิ่นคิดถึงลูกของตนมาก พยายามเอามือเข้าไปจับหน้าดาวนิล ดาวนิลสะอื้นและกุมมือพ่อคำปิ่นให้จับหน้า คำปิ่นเข้าใจว่าเป็นดาวนิลจึงร้องไห้หาดาวนิล ซ่อเอื้องมาเห็นพอดีจึงบอกว่าไม่ใช่พี่ดาวนิลลูกของพ่อ แต่เป็นคนดาวนิล

61. ดาวนิลทะเลาะกับหลิวหลิวที่โก่งเงินเธอไป เธอไล่หลิวหลิวออกและจัดโต๊ะแถวหน้า หลิวหลิวบอกว่าถ้าฉีกสัญญา หลิวหลิวจะแฉประวัติของดาวนิลทั้งหมด ดาวนิลจึงต้องยอมอย่างเลี้ยยไม่ได้

62. ทรงวุฒิมีงานเปิดโรงแรมริมท่าเล จึงชวนซ่อเอื้องไปช่วยงานให้เป็นพิธีกร ดาวนิลไม่ยอมให้ซ่อเอื้องไปคนเดียวสองคน ซ่อเอื้องไม่สนใจ ดาวนิลจึงขอให้ไปด้วยกันหลาย ๆ คน ทุกคนจึงได้ไปด้วยกันหมด นมน้อยเตือนทรงพลเรื่องดาวนิลกับหมอเทวัญว่าทั้งคู่มีท่าทีแปลก ๆ ต่อกัน ทรงพลจึงระแคะระคายใจและดูดาวนิลอยู่ห่าง ๆ

63. เมื่อทุกคนมาถึง ดาวนิลขอให้ทรงวุฒิจัดห้องนอนใกล้กับซ่อเอื้องเพื่อจะเรียกใช้ได้สะดวก ดาวนิลปรึกษากับหมอเรื่องสารภาพความจริงให้ทรงพลทราบ แต่ทรงพลเข้าใจผิด

นี้กว่าดาวนิลคบซ้อน พอเจอหน้าดาวนิลจึงถามว่าดาวนิลกำลังปกปิดอะไรทรงพลอยู่ แต่ดาวนิลไม่สามารถบอกได้เพราะคิดว่าเป็นเรื่องประวัติของตัวเองที่ปกปิดไว้ ไม่ใช่เรื่องแอบคบกันอย่างที่ทรงพลคิด ทรงพลมาถามความจริงจากหมอเทวัญเรื่องคบซ้อน เทวัญไม่บอกอะไรเพราะรู้ว่าดาวนิลไม่บอกความจริงกับทรงพล (ซึ่งเข้าใจผิดเป็นคนละเรื่องกัน) ทำให้ทรงพลน้อยใจและโกรธดาวนิลมาก

64. ดาวนิลเดินเข้ามาคุยกับซอเอื้องถึงห้องและเจรจาขอให้ซอเอื้องกลับแม่ยายเพราะทรงพลเริ่มสงสัยในตัวดาวนิล ซอเอื้องไม่กลับและยื่นคำขาดว่าต่อไปนี้ดาวนิลไม่ใช่พี่สาวของเธออีกต่อไป ดาวนิลร้องไห้เสียใจ ทำได้แต่เดินออกจากห้องพักของซอเอื้อง

65. เมื่อใกล้ถึงเวลางานเลี้ยงโรงแรม ซอเอื้องเสนอให้เตรียมการแสดงไทยล้านนาให้กับทรงวุฒิ เธอต้องการขึ้นแสดงให้ดาวนิลเห็นจะได้กระทบจิตใจดาวนิลบ้าง

66. เมื่อถึงเวลางานเลี้ยง ทรงพลยังโกรธดาวนิลและเข้าใจผิดอยู่ ดาวนิลพยายามปรับความเข้าใจกับทรงพลแต่ทรงพลไม่ยอมคุยด้วยเพราะไม่อยากเสียบรรยากาศงานเปิดโรงแรมของทรงวุฒิ ดาวนิลเสียใจแต่ทำได้แค่เงียบไว้ เธอเห็นซอเอื้องแสดงรำไทยล้านนาทำให้เธอนึกถึงช่วงเวลาที่เคยร่ำร่วมกับน้องสาวของตน เธอร้องไห้และเดินออกจากห้องจัดงานเลี้ยง

67. ดาวนิลเดินออกไปแล้วทรุดตัวลงกับพื้น เธอร้องไห้และขอโทษผ่านสายลม ขอโทษพ่อคำปิ่นที่ไม่ได้กลับไปหา ขอโทษซอเอื้องที่เป็นพี่ที่เลว ขอโทษกลองที่ไม่เคยทำหน้าที่แม่เลย เธอตัดสินใจฆ่าตัวตายด้วยการเดินลงทะเลหวังจะจมน้ำตาย

68. หมอเทวัญสังเกตว่าดาวนิลหายไปนานจึงเป็นห่วงเลยบอกให้ทรงพลตามหา ทรงพลยังโกรธอยู่ หมอเทวัญอธิบายว่าไม่ได้คบซ้อนหรือมีอะไรกัน เมื่อรู้ว่าตัวเองเข้าใจผิดจึงรีบออกไปตามหาดาวนิลจึงพบว่าดาวนิลกำลังจมน้ำ ทั้งหมอเทวัญและทรงพลจึงช่วยดาวนิลขึ้น

69. เมื่อซอเอื้องกับทรงวุฒิรู้เรื่องเข้า ซอเอื้องเห็นดาวนิลจึงหลุดปากพูด “พี่ดาวนิล” ต่อหน้าทรงวุฒิ ทรงวุฒิเลยสงสัยซอเอื้อง เพราะปกติเรียกดาวนิลว่า “คุณดาวนิล”

70. ดาวนิลถูกส่งโรงพยาบาล ซอเอื้องกังวลว่าเป็นเพราะเธอจึงทำให้ดาวนิลเครียดจนคิดฆ่าตัวตายเธอนอนเฝ้าดาวนิลที่โรงพยาบาลทั้งคืน

71. เมื่อดาวนิลออกจากโรงพยาบาล ดาวนิลกำลังจะเล่าความจริงให้ทรงพลฟัง แต่ทรงพลขอโทษที่ไม่ไว้วางใจเธอ และคุกเข่าขอเธอแต่งงาน ดาวนิลจึงไม่ได้บอกความจริงกับทรงพล

72. หลังจบงานแล้วกลับมาที่บ้านของทรงพล ทุกคนแยกย้ายกันไปตามหน้าที่ เทวัญเข้าโรงพยาบาล ซอเอื้องไปหาพ่อคำปิ่นกับกลอง ทรงพลไปส่งดาวนิลที่คอนโด แม่มน้อยสังเกตเหวอนที่นิ้วนางข้างซ้ายของดาวนิลจึงสงสัยและสืบเรื่องราวทั้งหมดจากทรงวุฒิ

73. ทรงพลเข้ามาคุยกับมน้อยว่าจะแต่งงาน มนน้อยไม่อนุญาตและบอกเหตุผลไปว่ากลัวทรงพลโดนดาวนิลหลอก ทรงพลไม่สนใจและไม่ทำตามคำแนะนำที่มน้อยบอก

74. เมื่อดาวนิลกลับมาที่คอนโดจึงพบกับหลิวหลิว หลิวหลิวบอกกับดาวนิลว่าจิตาภาจ้างหลิวหลิวเพื่อจะแฉดาวนิล แต่หลิวหลิวไม่ได้ทำและคาบข่าวมาบอกก่อน

75. วิไลกลับมาที่แม่ยายและพบว่าดาวนิลกลายเป็นดาราไปแล้ว

76. มีคนเขียนข่าวพยายามขุดคุ้ยดาวนิล ดาวนิลตกใจมาก คิดว่าข้อเอื้อนเป็นคนบอกความจริง จึงมาตามหาที่บ้านทรงพล แต่ข้อเอื้อนไม่ได้ทำ ข้อเอื้อนไม่พอใจที่เธอถูกกล่าวหาและมองว่าสิ่งที่ดาวนิลทำ คือเห็นแก่ตัว ไม่ห่วงครอบครัวเลย ดาวนิลเลิกบุญคุณ แต่ข้อเอื้อนไม่ฟัง ข้อเอื้อนบอกว่าดาวนิลเห็นแก่ความสุขของตัวเองเท่านั้น ดาวนิลเสียใจมาก ข้อเอื้อนก็เช่นกัน เธอผิดหวังที่พี่สาวมีความคิดแบบนี้

77. ดาวนิลย้อนกลับไปหาข้อเอื้อน บอกว่าที่ข้อเอื้อนยังอยู่ที่นี้เพราะต้องการแก้แค้นเธอ ข้อเอื้อนไม่ยอมทำตามคำขอของดาวนิลเลย อีกทั้งยังบอกกับข้อเอื้อนว่าที่ทำแบบนี้เพราะอยากเห็นชีวิตดาวนิลพังไปแล้วจะได้สะใจใช่ไหม ? ข้อเอื้อนโกรธจนพูดไม่ออก จึงสาदन้าใส่ดาวนิล นมน้อยเห็นเหตุการณ์ทุกอย่างอยู่ไกล ๆ จึงเข้ามาหา แล้วเรียกไปเคลียร์ในบ้าน

78. นมน้อยดูข้อเอื้อนเรื่องมารยาทของข้อเอื้อนที่กระทำต่อแขกในบ้าน แต่ก็คิดว่าข้อเอื้อนปกติเป็นเด็กดีมาก และคิดว่าคงมีเหตุผลถึงทำแบบนี้ คำป็นรู้เข้าจึงรีบเข้ามาขอโทษ ดาวนิลแทนข้อเอื้อน ข้อเอื้อนห้ามพ่อเธอจึงบอกขอโทษดาวนิลแทนพ่อเอง นมน้อยคาดคั้นหาสาเหตุต่าง ๆ แต่ไม่มีใครพูดอะไร ข้อเอื้อนร้องไห้และจะรับผิดชอบด้วยการลาออกและกลับไปอยู่ที่แม่ยาย

79. ทรงพลรู้เรื่องจึงกลับมาคุยกับนมน้อยต่อหน้าเทวีญและทรงวุฒิ ทรงพลเข้าข้างดาวนิลและนมน้อยว่าอาจจะจัดฉากให้ข้อเอื้อนสาदन้า ทรงพลพูดจบแล้วเดินจากไป นมน้อยจะเป็นลม

80. วันต่อมา ข้อเอื้อนขอวรรณมาช่วยให้แก้ของ แต่ นมน้อยบอกให้ข้อเอื้อนรอทรงพลก่อนเพราะดาวนิลจะมาหาและเคลียร์ปัญหาในวันก่อน

81. ดาวนิลมาเล่าให้ฟังว่าจะมาขออุปการะกลองและจะพาข้อเอื้อนกับคำป็นมาอยู่ด้วยกัน ข้อเอื้อนปฏิเสธและเดินจากไป ดาวนิลวิ่งมาหาข้อเอื้อนว่าจะเอาอย่างไร ข้อเอื้อนไม่พอใจที่ดาวนิลใช้วิธีรับบทเป็นแม่พระอุปการะกลองแบบนี้แทนที่จะพูดความจริง

82. มีคนวิ่งมาตามข้อเอื้อนว่าครูคำป็นไม่สบาย ข้อเอื้อนตามไปดูอาการ ดาวนิลจึงตามไป แต่ดาวนิลลืมหิ้วตัวเลยจับแขนของพ่อคำป็นแล้วเรียกว่าพ่อ แต่เมื่อทุกคนมาถึง ดาวนิลจึงทำตัวออกห่าง เทวีญเข้ามาดูอาการคำป็นแล้วเรียกว่าพ่อ แต่เมื่อทุกคนมาถึง ดาวนิลจึงทำตัวออกห่าง เทวีญเข้ามาดูอาการคำป็นและขอทรงพลให้คำป็นอยู่ในบ้านนี้ก่อน

83 ตอนแรกวิไลจะโทรบอกนักข่าวเรื่องประวัติของดาวนิลเพื่อหาเงิน แลกมาแต่เปลี่ยนใจ ป้าบัวจึงโทรไปหานักข่าวแทน แต่เมื่อโทรหา นักข่าวกลับบอกว่าดาราเขาแถลงข่าวไปแล้ว

84. ทางด้านเจ็ดดีที่ปล่อยข่าวให้กับนักข่าว โทรมหาเพื่อตามสืบเรื่อง ดาวนิลแต่กลับผิดคน จึงถูกจิตาภาต่อว่า เจ็ดดีจึงโทรไปถามนักข่าว แต่นักข่าวบอกเจ็ดดีเหมือนกับที่บอกป้าบัว แถมบอกว่ามีคนโทรมาก่อนหน้านั้นที่จะโทรมาแฉเรื่องนี้เหมือนกัน เจ็ดดีจึงขอเบอร์คน ๆ นั้นกับนักข่าวเพื่อที่จะติดต่อกลับ

85. ดาวนิลเห็นข่าวลือแล้วไม่สบายใจ กลัวว่าจะเสียคุณทรงพลไป แต่หลิวหลิวบอกว่าต่อไปบอกไปตอนนี้ก็สูญเสียไปเหมือนกัน และคิดว่าพ่อแท้ ๆ ของดาวนิลไม่น่าจะรับได้ที่ลูกสาวปิดบังตัวเองแบบนี้

86. เจ็ดดีโทรหาเบอร์ของวิไลและเสนอราคาเพื่อขายข่าว 100,000 บาท และออกค่าใช้จ่ายให้วิไลมากรุงเทพเพื่อแฉความลับที่ทุกคนไม่เคยรู้ เจ็ดดีจึงพาไปหาจิตาภา วิไลบอกจิตาภาว่าขอให้พาไปพบกับดาวนิลเพื่อที่จะดูปฏิกิริยาของดาวนิล

87. คำป็นหายดีแล้ว ซอเอื้องจึงบอกกับหมอเทวัญว่ากำลังจะกลับแม่ยาย ทางด้านดาวนิลปรึกษาหลิวหลิวเพื่อจะบอกความจริงกับพ่อคำป็นเพื่อให้ปิดเรื่องประวัติของดาวนิลเป็นความลับ

88. ดาวนิลกับหลิวหลิวกำลังจะไปถ่ายรายการแล้วพบกับจิตาภา เจ็ดดี และวิไล ดาวนิลซ็อกและตกใจจนเป็นลม จิตาภาพอใจกับแผนการของเธอ ทางดาวนิลจึงบอกหลิวหลิวว่าวิไลเป็นคนหลอกให้เธอมาขายตัวที่กรุงเทพ หลิวหลิวตกใจมากแต่ทำอะไรไม่ได้

89. จิตาภาพาเจ็ดดีกับวิไลมาที่บ้านทรงพล วิไลพบกับซอเอื้องและบอกความจริงว่าดาวนิลมากรุงเทพเพื่อมาขายตัว ซอเอื้องร้องไห้เสียใจ ดาวนิลมาถึงเห็นทั้งสองคนคุยกัน ดาวนิลเรียกหาซอเอื้อง แต่ซอเอื้องวิ่งหนีดาวนิล คนใช้บ้านทรงพลเดินมาตามดาวนิลกับวิไลเข้าบ้าน

90. วิไลเป็นฝ่ายเริ่มแฉประวัติดาวนิลจนหลิวหลิวที่นั่งฟังอยู่ทนไม่ไหวจึงนำผลไม้ไปใส่ตัววิไลกับจิตาภา ดาวนิลตบหน้าจิตาภาที่พูดจาไม่ดีต่อเธอ นมน้อยฟังแล้วจะเป็นลม เมื่อรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จิตาภากับวิไลเดินทางกลับ ดาวนิลกับหลิวหลิวจึงออกมาจากบ้าน จากนั้นจึงขับรถถอยหลังแล้วเจอพ่อคำป็น เธอร้องไห้ที่ยังไม่ได้บอกความจริงกับพ่อ เธอทักคำป็นว่า “คุณตา” และถามถึงอาการป่วย พ่อคำป็นตอบว่าสบายดีแล้ว และบอกกับดาวนิลว่าตนคิดถึงลูกสาวมาก ๆ การได้คุยกับดาวนิลทำให้พ่อคำป็นหายคิดถึง เหมือนได้คุยกับลูกสาวของตัวเอง

91. ดาวนิลกับหลิวหลิวเข้าไปเจรจากับจิตาภาที่คอนโดของจิตาภา จิตาภาขอดาวนิลให้ยกเลิกงานแต่งงานกับทรงพล ดาวนิลรับปากและต้องก้มลงกราบเท้าจิตาภาเพื่อเรื่องจะได้จบ

92. ดาวนิลไปหาทรงพลเพื่อขอให้เลื่อนงานแต่งงานออกไปก่อน ทรงพลรับฟังแต่ไม่ค่อยอยากเลื่อนสักเท่าไร ดาวนิลขอตัวกลับไปที่บ้านทรงพลเพื่อขอซอเอื้องให้พาพ่อคำป็นกลับบ้าน ซอเอื้องบอกว่าเธอรู้ว่าดาวนิลมาขายตัวที่กรุงเทพ และกลองเป็นลูกของดาวนิลดาวนิลตกใจมากที่ซอเอื้องรู้ ซอเอื้องเสียใจที่ดาวนิลไม่บอกความจริง

93. ทรงพลกลับบ้านจึงทราบจากนมน้อยว่าจิตาภาและดาวนิลมาหาที่บ้าน ทรงพลจึงรีบออกไปเคลียร์กับจิตาภาและสั่งให้เธอหยุดน่วยกับดาวนิลอีก จิตาภาจึงบอกไปว่าดาวนิลเคยขายตัวมาก่อน ทรงพลไม่สนใจคำพูดของจิตาภาเพราะคิดว่าใส่ร้ายดาวนิล

94. คำป็นรู้ว่าแท้จริงแล้วดาวนิลคือลูกสาวของคำป็น แต่ทำเป็นแกล้งไม่ได้ยินเสียงของดาวนิลที่พูด คำป็นนึกถึงอดีตที่ผ่านมาว่าครอบครัวเคยลำบากกันอย่างไร จากนั้นคำป็นจึงขอร้องหมอเทวัญให้ช่วยนัดเจอดาวนิลมาทานข้าว

95. หมอเทวัญพาดาวนิลมาพบกับพ่อคำป็นและกลอง ดาวนิลดีใจมากที่ได้ได้อยู่ดูแลพ่อคำป็นกับกลองทั้งวัน หมอเทวัญถามคำป็นที่รู้แล้วว่าดาวนิลคือลูกสาวของเธอ คำป็นบอกว่าคำป็นเข้าใจว่าดาวนิลคงมีเหตุผลของตนเองที่ไม่บอกความจริง คำป็นยอมทุกอย่างแม้ว่าจะอยู่ในสถานะใดของดาวนิลก็ตาม แคได้อยู่ด้วยก็พอ

96. ต่อมา ทรงพลไปปรับดาวนิลมาที่บ้านของทรงพล เขาบอกว่าจิตาภาอยากมาขอโทษดาวนิลเรื่องเมื่อวาน แต่ดาวนิลไม่เชื่อ สุดท้ายจิตาภาจึงแฉต่อหน้าทุกคนว่าดาวนิลทิ้งพ่อและน้องสาวไป และเรียกช่อเอื้องมายืนยันความจริง ทรงพลและนมน้อยคาดคั้นเอาคำตอบจากช่อเอื้อง ช่อเอื้องปฏิเสธต่อหน้าทุกคนว่าดาวนิลไม่ใช่พี่สาวของตน เพราะดาวนิลเป็นคนไม่มีวันทิ้งพ่อและครอบครัวอย่างแน่นอน พี่สาวของเธอไม่ใช่คนเห็นแก่ตัวเพราะรักครอบครัวมาก ช่อเอื้องออกมาจากบ้านหลังนั้นเธอร้องไห้เสียใจที่ดาวนิลไม่ยอมพูดความจริงเลย

97. หลิวหลิวเห็นภาพที่ดาวนิลพาพ่อกับกลองมาเดินห้าง ดาวนิลไม่ค่อยสนใจ หลิวหลิวกลัวว่าจิตาภาจะเอาความลับของดาวนิลไปแฉ แต่ดาวนิลบอกว่าเรื่องทุกอย่างมันจบแล้ว เพราะช่อเอื้องเป็นคนปฏิเสธทุกอย่างต่อหน้าทุกคนว่าตนไม่ใช่พี่สาวของช่อเอื้อง

98. ดาวนิลกับหลิวหลิวจะเข้าไปคุยธุระกับทางต้นสังกัดเพื่อจะขอลาออกจากวงการเพื่อหนีปัญหากับไปแต่งงานกับทรงพล แต่ว่าทางจิตาภาและวิไลได้เข้าไปบอกความจริงก่อนหน้าดาวนิล ทางช่องให้ดาวนิลสารภาพความจริงมา หลิวหลิวสารภาพแค่เปลี่ยนประวัติดาวนิลแต่เรื่องอาชีพขายตัวทางหลิวหลิวโดนหลอกมาอีกที ดาวนิลไม่พอใจที่หลิวหลิวทำแบบนั้น หลิวหลิวบอกว่าคนเราก็ต้องเอาตัวรอด ที่คบกันก็เพราะผลประโยชน์ทางการค้าล้วน ๆ เธอได้งานเพราะหลิวหลิวเป็นคนป้อนให้ ดาวนิลทำอะไรไม่ได้

99. คำป็นเตรียมเก็บของกลับบ้าน ช่อเอื้องดีใจที่พ่อยอมกลับบ้าน วิไลมาขอพบช่อเอื้องเพื่อติดต่อกับดาวนิล วิไลต้องการมาเจรจาด้วย ช่อเอื้องไม่พอใจที่วิไลเข้ามาทำลายชีวิตพี่สาวของเธอ วิไลบอกกับช่อเอื้องว่าวันพรุ่งนี้เธอจะแฉดาวนิลเพราะต้องให้ข่าวถึงอาชีพขายตัวของดาวนิล ช่อเอื้องโกรธมากที่วิไลเห็นแก่เงินได้ขนาดที่จะขายคนอื่นขนาดนี้และพยายามไล่วิไลให้ออกจากบ้านนี้ไป

100. คำป็นเข้ามาได้ยินเรื่องที่วิไลพูดพอดี วิไลเห็นครุคำป็นพิการทางสายตาและเห็นกลองที่พิการ เธอจึงจำได้ว่าลูกของดาวนิลไม่มีขา วิไลขอโทษครุคำป็นที่เป็นต้นเหตุทำให้เรื่องทุกอย่างในชีวิตของดาวนิลแย่ลง เธอสารภาพกับครุคำป็นไปทั้งหมด ขออภัยโลให้วิไลกลับไปเดี๋ยวนี้ คำป็นรู้สึกเสียใจมากที่ลูกสาวของเธอปิดบังความจริงกับตนเอง

101 คำป็นรู้สึกเสียใจมาก คำป็นเดินร้องไห้เพื่อเข้าบ้าน ด้วยความรีบและมองไม่เห็นจึงเดินตกสระน้ำ คำป็นว่ายน้ำไม่ได้ ขออภัยเข้ามาช่วย ดาวนิลกับทรงพลเข้ามาเห็นเหตุการณ์พอดี ดาวนิลเป็นห่วงพ่อมากจึงรีบวิ่งเข้าไปหาโดยสัมผัสตัวพูดกับคำป็นว่า “พ่อ” ทรงพลเห็นจึงตกใจที่ดาวนิลพูดออกมาแบบนั้น คำป็นเอาแต่ถามเรื่องดาวนิลขายตัวว่าเป็นเรื่องจริงหรือเปล่า ดาวนิลร้องไห้หนักมากแต่ไม่สามารถตอบคำถามตรงหน้าได้ คำป็นร้องไห้เสียใจที่ดาวนิลไม่ยอมตอบและไม่พูดอะไรกับคำป็น คำป็นกับขออภัยจึงเดินจากไปด้วยความเสียใจ

4.1.5.3 การคลี่คลายปัญหา (Resolution)

1. ทรงพลถามดาวนิลว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใช่ความจริงหรือไม่ ดาวนิลจึงสารภาพว่าทำไมถึงต้องโกหกทรงพล ดาวนิลกลัวทรงพลรับไม่ได้ที่เธอเป็นลูกครุคำป็น เป็นพี่ของขออภัยที่อยู่แม่อยู่ ทรงพลบอกว่าเขาไม่ได้ดูคนที่ภายนอก ดาวนิลจึงเล่าเรื่องราวที่เธอเคยรำคาบต่อหน้าทรงพลเมื่อหลายปีก่อนให้ฟังว่าทรงพลจำเธอไม่ได้และไม่เคยอยู่ในสายตาของทรงพลเลยแม้แต่ครั้งเดียว เรื่องที่จิตาภากับทรงพลคือความจริง ทรงพลซัดมากกับสิ่งที่เกิดขึ้นจึงออกไปข้างนอกคนเดียว

2. คำป็นได้ยินสิ่งที่ดาวนิลพูดแล้วรู้สึกเสียใจมากที่ลูกสาวของตนอายุที่มีตนเองเป็นพ่อ จึงบอกให้กลองกับขออภัยพาตนเองออกไปจากที่นี่ และเตรียมตัวกลับแม่อยู่

3. ดาวนิลกลับคอนโด ปิดมือถือของตนและไม่ติดต่อกับใคร

4. ทางต้นสังกัดของดาวนิลกับหลิวหลินนัดมาคุยเรื่องข่าวลือที่บริษัทกันในวันรุ่งขึ้น แต่ดาวนิลไม่มาตามนัด หลิวหลินติดต่อไม่ได้และพยายามตามตัวดาวนิลกลับมา

5. ดาวนิลมาหาพ่อกับขออภัยอีกครั้ง แต่มาไม่ทันที่จะได้รำลา เพราะทุกคนกลับแม่อยู่ไปหมดแล้ว นมน้อยจึงต่อว่าดาวนิลที่เป็นคนอกตัญญูและใจร้ายต่อครอบครัว ดาวนิลเสียใจมาก

6. ทรงพลกลับมาขอโทษนมน้อยที่บ้าน นมน้อยไม่โกรธ เธอรักทรงพลและดูแลทรงพลแทนพ่อกับแม่อย่างดี

7. วันต่อมา จิตาภและเจี๊ตต์พาวิไลมาพบกับนักข่าวเพื่อมาแฉเรื่องของดาวนิล วิไลทวงเงินค่าจ้างจากจิตาภ จิตาภบอกวิไลยังทำงานไม่สำเร็จ จิตาภจึงเอาเงินให้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ถึงแม้ไม่ตรงตามที่ตกลงกันเอาไว้ แต่วิไลก็รับไว้ก่อน จิตาภสั่งให้เจี๊ตต์กับวิไลลงจากรถ ตัวเธอเองไม่อยากมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้

8. เมื่อวิไลลงจากรถจึงคิดหาทางหนีโดยบอกกับเจ้ดีดีไปว่าจะขอเข้าห้องน้ำแล้วหลบหนีไป วิไลขอโทษกรรมต่อดาวนิลในใจเพราะรู้สึกผิดที่ไปทำลายชีวิตของดาวนิลกว่าเจ้ดีดีจะรู้ว่าวิไลหนีไปก็ตามตัวไม่ทันแล้ว เจ้ดีดีจึงไปบอกกับจิตาภา จิตาภาโกรธมากที่แผนนี้ไม่สำเร็จ

9. ทางต้นสังกัดช่องและหลิวหลิวไม่สามารถติดต่อกับดาวนิลได้และดาวนิลไม่ยอมมาอธิบายรายละเอียดให้ฟัง จึงจัดโต๊ะแถลงข่าวประกาศฉีกสัญญาของดาวนิลต่อหน้านักข่าว

10. เมื่อหมอเทวัญทราบข่าวจากหลิวหลิวว่าติดต่อซื้อเอื้องไม่ได้เป็นวัน หมอเทวัญจึงเป็นห่วงมาก เลยไปตามหาที่คอนโดดาวนิล พบว่าเธอสลบในห้องน้ำ หมอเทวัญจึงพาดาวนิลมาโรงพยาบาล เมื่อดาวนิลอาการดีขึ้นจึงขอลับคอนโดและขอร้องให้หมอช่วยพาเธอไปหาทรงพลเพื่อบอกความจริงทั้งหมด

11. หมอเทวัญช่วยให้ดาวนิลได้พบกับทรงพลอีกครั้ง ดาวนิลเล่าถึงเหตุการณ์ที่ทรงพลเมามากแล้วผู้หญิงคนที่ไปส่งที่โรงแรมและหลับนอนด้วยคือดาวนิลเอง อีกทั้งยังบอกเรื่องของกลองว่าเป็นลูกของดาวนิลกับทรงพล ทรงพลช็อกกับความจริงจนเดินออกจากบ้านหมอเทวัญไป ดาวนิลเสียใจมากที่ทำอะไรไม่ได้

12. เมื่อดาวนิลกลับมาถึงห้อง ดาวนิลอยู่แต่ในคอนโดหลิวหลิวเข้ามาเยี่ยมเยียนอาการของดาวนิลบ้างเป็นครั้งคราวเพราะหลิวหลิวก็ไม่ได้ทำงานเยอะเท่าแต่ก่อน ดาวนิลจึงบอกกับหลิวหลิวว่าถึงเวลาแล้วที่เธอจะกลับบ้านไปหาพ่อกับน้องสาวที่แม่อาয় เพื่อไปบอกความจริง

13. ทางด้านพ่อคำปิ่นและช่อเอื้อง กลับบ้าน ช่อเอื้องพยายามทำให้พ่อกลับมาเป็นปกติ แต่คำปิ่นไม่สนใจอะไรทั้งนั้น เหมือนคนตรอมใจตลอดเวลา และโทษว่าตัวเองเป็นคนผิดเองที่ไม่ได้มีฐานะที่ดีพอและทำให้ลูกลำบากจนอับอาย แม้ว่าหนานเมืองจะสงบศึกเรื่องการรับงานคณะแล้วเลยอยากให้ครูคำปิ่นมาสอนการแสดงเด็ก ๆ ในหมู่บ้าน แต่คำปิ่นไม่ยอมสอนเพราะคิดถึงแต่เรื่องดาวนิล

14. ป้าบัว หนานเมือง ทอน และช่อเอื้องรวมตัวกันได้ถุ่นบ้านคำปิ่น หนานเมืองบอกว่าอาการแบบนี้เป็นอาการตรอมใจ ป้าบัวพูดถึงดาวนิลว่าเป็นเด็กอกตัญญูไม่มาดูใจคนเป็นพ่อ คำปิ่นได้ยินจึงเสียใจมาก แต่ถึงอย่างไรคำปิ่นก็รักดาวนิลมาก คำปิ่นทนรอดาวนิลไม่ไหว กอดคอพร้อมกอดดาบที่ดาวนิลร่ำทั้งน้ำตา แล้วจึงตรอมใจจากไปด้วยความเจ็บปวด

15. ช่อเอื้องส่งข่าวให้กับที่บ้านของทรงพลรู้ หมอเทวัญ วรรณากับทรงวุฒิ จึงบินมาหาเพื่อมาเยี่ยมช่อเอื้อง

15. ดาวนิลกลับแม่อาয়ที่หลังคนอื่น ๆ เมื่อกลับมาบ้านแล้วพบว่าไม่มีใครอยู่บ้านจึงออกตามหา เห็นขบวนแห่งานศพจึงทำให้รู้ว่าพ่อจากไปแล้ว ดาวนิลจึงใจสลายและเสียใจหนักมาก คนในหมู่บ้านรุมประนามและด่าทอเธอว่าเป็นลูกอกตัญญู จึงไล่ให้ดาวนิลกลับกรุงเทพฯ ไป

ไม่ต้องมาเหยียบที่แม่อาয়อีก กลองที่บวชให้กับคำปันพาโยมแม่ (ดาวนิล) ไปไหว้ศพพ่อกำปันตาม ขบวนไป

16. ก่อนที่จะถึงเวลาเผาศพครุคำปัน ซอเอื้องตั้งใจตีกลองสะบัดชัยให้พ่อ เป็นครั้งสุดท้าย ส่วนดาวนิลเดินถือดาบมาเพื่อรำดาบให้พ่อเป็นครั้งสุดท้าย ทรงพลมาทักดาวนิลกำลัง รำดาบพอดี ทรงพลให้อภัยดาวนิลและตั้งใจว่าหลังจากจบรำดาบจะขอดาวนิลแต่งงาน

17. ดาวนิลนึกถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิต เธอเสียใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น ดาวนิลรำมาจนถึงท่าสี่ไคล ก่อนจะใช้ดาบปาดคอตัวเองตายลงต่อหน้ารูปพ่อ ทุกคนตกตะลึง ซอเอื้อง ร้องไห้ กอดพี่ว่าอย่าทิ้งเธอไปอีก ดาวนิลสิ้นใจตายในอ้อมกอดของน้องทรงพลรีบเข้ามากอดดาวนิล สามเณรกลองน้ำตาไหล และเอื้อมมือไปปิดตาโยมแม่ด้วยตัวเอง

4.1.5.4 ภาพตัวแทนตัวละคร

ภาพที่ 4.25 ดาวนิล (แม่อาয়สะอื่น)

4.1.5.5 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร

1. หากแบ่งลักษณะตัวละครตามบทบาท ดาวนิลเป็นบทบาทเอกที่ดำเนิน เรื่องตั้งแต่ต้นจนจบตลอดเรื่อง ตั้งแต่เริ่มอยู่ในแม่อาয় เข้ากรุงเทพ และกลับไปแม่อาয়ตอนจบ

2. หากแบ่งตามลักษณะนิสัยของตัวละคร ดาวนิลเป็นตัวละครที่มีหลายมิติ ตอนแรกเธอเป็นตัวละครที่มีรักและกตัญญูต่อครอบครัว จิตใจดี เป็นคนที่ซื่อ ไม่หักคน โดนหลอกง่าย เป็นคนที่มีความอดทน จิตใจดี มีความมั่นใจ มีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน ขยัน อดทน ไม่ยอมโดนเอาเปรียบ แต่เวลาเกิดเรื่องราวเลวร้ายต่าง ๆ มักจะเป็นฝ่ายถูกกระทำ เช่น ถูกหลอกมาขายเป็นโสเภณีเพราะไวล บอกว่าจะพามาโชว์รำดาบที่โรงแรมเพื่อทำงานหาเงินมารักษาพ่อที่แม่อาয় เมื่อละครเริ่มดำเนินไปถึง กลาง ๆ เรื่อง เหตุการณ์บางอย่างเปลี่ยนแปลงไป ตัวละครดาวนิลเริ่มพัฒนาลักษณะนิสัยเปลี่ยนตัวละคร

ไปจากเดิม จากที่เชื่อกันง่าย ก็กลายเป็นเริ่มสังเกตคนและไม่ไวใจใครง่าย ๆ มองคนอื่นนอกว่าเขาเข้ามาหาดาวนิลด้วยจุดประสงค์อะไร และตัวเองต้องทำตัวอย่างไรเพื่อให้อยู่รอด อย่างกรณีที่ว่านิลรู้ทันแผนของจิตาภาว่าจะมาแฉเธอที่บ้านทรงพล ทรงพลบอกดาวนิลว่าจิตาภาจะมาขอโทษดาวนิล แต่ดาวนิลรู้ว่าจิตาภาจะแฉเรื่องอื่นของเธอต่อหน้าคนอื่นอีกครั้ง แล้วก็ไปตามที่ดาวนิลคิดจริง ๆ

4.1.5.6 การต่อรองอำนาจของตัวละคร

ดาวนิลมองว่าตัวเองไม่ได้อยากเข้ามาทำงานแบบนี้ตั้งแต่แรกจึงเลือกที่จะปฏิเสธทางเดินเหล่านี้ด้วยการพึ่งพาผู้อื่นเพื่อให้รอดพ้นจากสถานการณ์ต่าง ๆ ไปได้ แม้ว่าตนจะเคยทำงานเหล่านี้มาก่อน เธอก็มีสิทธิ์ที่จะเลือกทำงานอื่นได้ จึงมองหาเส้นทางอื่นเพื่อที่จะทำงานส่งเงินให้กับครอบครัวที่แม่อายุโดยการถูกทาบตามให้เป็นดารา แต่ด้วยความลึ้มตัวจึงเริ่มโกหกและหลงแสงสีในเมืองกรุง เธอจึงเหมือนถูกลงโทษผ่านบทละครด้วยการจบชีวิตของเธอเพื่อแสดงให้เห็นว่า เธอต้องการยุติทุกอย่างลงเป็นการไถ่บาปแทน

4.1.5.7 วิเคราะห์ฉากในละคร

(1) ฉากเวลาทำงาน

ดาวนิลถูกหลอกมาขายในอาบอบนวด สถานที่จะเป็นแบบตู้กระจกให้เลือกผู้หญิงในนั้น ใครถูกเลือกจะเดินออกจากห้องไป และเป็นห้องสนุกเกอร์ที่มีโต๊ะนั่งดื่มเป็นกลุ่ม ในฉากที่เป็นโสเภณีในกระจกจะใช้ไฟสีฟ้าและน้ำเงิน ส่วนตรงที่นั่งดื่มใกล้โต๊ะสนุกเกอร์ไม่ค่อยมีไฟมากนัก ส่วนใหญ่จะทำให้ดูมืดมัวและไม่ชัดเจน จะเน้นแสงสลัว ๆ ออกไปทางดำและน้ำเงินมืด ๆ ไม่เน้นไฟส่องหน้า เพื่อบดบังสถานบันเทิงแสดงให้เห็นว่าเป็นสถานที่ไม่ดีและไม่ได้รับการยอมรับเท่าไรนัก จึงต้องปกปิด เพราะเป็นสถานที่ที่ไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม แต่เมื่อต้องรับแขกแล้วจะต้องเข้าไปห้องที่ถูกจัดไว้อีกที่หนึ่งเมื่อถึงเวลาต้องมีเพศสัมพันธ์ จะเป็นห้องขาว ๆ มีเตียง โต๊ะเล็ก ๆ ข้างเตียงทีวี คอมไฟลอย ห้องเป็นสีขาวทั้งหมด

ภาพที่ 4.26 ฉากที่ดาวนิลทำงานในตู้กระจก

ภาพที่ 4.27 ฉากที่ดาวนิลทำงานในห้องสำหรับรับลูกค้า

(2) ฉากที่พัก

ที่พักของเธอจะอยู่ในสถานที่ที่ขายบริการ ห้องพักส่วนตัว เป็นสี่เหลี่ยม ไม่มีเตียงนอนให้ มีแต่ห้องมืด ๆ และเอาผ้าปูกับพื้น หมอนหนึ่งใบ แสงไฟไม่ค่อยมี เวลาเห็นก็จะเป็นห้องมืด ๆ จะสว่างก็ต่อเมื่อมีคนเปิดประตูให้เห็นแสงลอดจากประตู ฉากแวดล้อมดังกล่าวทำให้นางเอก ดูหน้าสงสารและทรมาน เหมือนถูกกักขังหนองเหนียวไว้

ภาพที่ 4.28 ฉากที่ดาวนิลนอนในห้องพัก

ดาวนิลมีที่พักขณะเวลาทำงานอยู่เพียงที่เดียวซึ่งอยู่ในสถานที่สำหรับบริการโดยตรง โดยที่ดาวนิลไม่สามารถหนีไปไหนได้เลย แต่เนื่องจากแม่เฒ่าเห็นว่าเธอถูกหลอกมาขาย และไม่ยอมทำอาชีพนี้จริง ๆ แม่เฒ่าจึงพยายามช่วยเธอออกมาจากอาชีพขายบริการและพาไปเป็นเด็กดริ่งค์ที่ไม่โหดร้ายกับเธอแทน

4.1.6 กรงกรรม (ช่อง 3, 2562)

4.1.6.1 การเล่าเรื่องของละคร

การอธิบายปูเรื่อง (Exposition)

1. พื้นเพของเรณูเป็นคนนครสวรรค์ อยู่อำเภอตาคลี อาศัยอยู่กับพ่อ แม่ พี่สาว และน้องสาว ครอบครัวของเรณูค่อนข้างยากจน เธอเคยถูกสามีของพี่สาวข่มขืนเธอจนท้องคลอดออกมาเป็นลูกชายที่ชื่อว่า ป๊อก และให้ป๊อกเข้าใจว่าตนเป็นพี่สาวและเรียกแม่ของเรณูว่าแม่แทน เมื่อพ่อเรณูป่วยแล้วไม่มีเงินใช้ เรณูจึงจำเป็นต้องขายตัวในบาร์ที่ตาคลี เพราะลำพังที่แม่ทำขนมขายก็ไม่สามารถนำเงินมารักษาพ่อได้

2. ในปี พ.ศ. 2510 ย้อย เจ้าของกิจการร้านค้าและโรงสี เธอแต่งงานกับ แจ็กเซ็ง และได้มีลูกด้วยกัน 4 คน คือ ปฐม ประสงค์ กมล และมงคล ย้อยเป็นคนเจ้ากี้เจ้าการคนในครอบครัว ปฐม ลูกชายคนโต ได้กลับมาเยี่ยมบ้านหลังจากที่ไปเป็นทหารที่ตาคลี และพาหญิงสาวชื่อ เรณูมาด้วย เพราะเธอบอกว่าเธอได้ท้องกับปฐม เรณูเป็นเด็กสาวขายบริการในบาร์

4.1.6.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication)

1. ย้อยจึงไม่พอใจ เพราะนอกจากที่ปฐมจะพาหญิงสาวบริการเข้าบ้าน อีกทั้งจริง ๆ แล้วปฐมมีคู่ที่หมั้นหมายกันไว้อยู่แล้ว คือพิไล ลูกสาวเจ้าแก้งโรงสี ที่เพียบพร้อมทั้งฐานะ หน้าตาและการศึกษา

2. ย้อยไม่อยากให้พิไลมาอยู่ในบ้านเดียวกัน จึงจะให้ไปอยู่บ้านในตรอกที่ตนไปจำนองมา ย้อยแก้ปัญหาเรื่องนี้ด้วยการจับให้ ประสงค์ ที่บวชอยู่วัดสึกออกมาแต่งงานกับพิไลแทน แต่ประสงค์นั้นไม่อยากแต่งงานเพราะเขาชอบจินตนาลูกจ้างร้านสังฆภัณฑ์ แต่ก็ไม่อาจขัดใจแม่ได้ ย้อยรีบไปบอกพิไล แต่พิไลก็ยื่นข้อเสนอว่าขอสินสอดใหม่ทั้งหมดและเรื่องค่าจัดงาน ย้อยต้องเป็นคนรับผิดชอบ

3. เมื่อถึงฤกษ์แต่งงาน ย้อยได้ไล่เรณูไปอยู่ที่บ้านหลังโรงสี และเอาบ้านที่อยู่ในตรอกให้เป็นเรือนหอของประสงค์และพิไลแทน หลังจากที่เรณูได้ถูกย้ายไปที่ใหม่ เธอก็ได้สร้างกระท่อมเล็ก ๆ ขึ้นมาใหม่เพื่อไว้ใช้ทำขนม โดยได้รับความช่วยเหลือจาก แจ็กเซ็งและกมล

4. มงคลได้ไปเรียนที่ปากน้ำโพ เขาได้กลับมาเยี่ยมบ้านที่ชุมแสง จนบังเอิญเจอวรรณซึ่งเป็นน้องสาวของเรณูที่เธอเรียนตัดเย็บอยู่ มงคลจึงบรรณาตามประสาคนเจ้าชู้ วรรณได้มาตามเรณูกลับบ้าน เพราะแม่ของเธอ เไร กำลังป่วยหนัก เมื่อเรณูรู้ข่าวเธอจึงได้ไปเยี่ยมแม่ทันที หลังจากที่ได้สั่งเสียกันเสร็จ แม่ของเธอก็สิ้นลม เรณูจัดการเรื่องงานศพแม่อยู่ 3 วัน หลังจากที่แม่เสียชีวิต เรณูก็ตั้งใจว่าจะเอาป๊อก ลูกของเธอที่เกิดจากการโดนพี่ชายข่มขืนไปอยู่ด้วยกัน แต่ป๊อกก็ขออยู่กับ หลวงพ่อที่วัด หลวงพ่อจึงบอกความจริงว่าเรณูเป็นแม่ของป๊อก

5. ย้อยได้ไปที่กฤษและได้แวะพักที่ปากน้ำโพหนึ่งคืน และบังเอิญไปได้ยินคนในตลาดคุยกันเรื่องเรณูนั่นมีลูกมาก่อนแล้ว ย้อยโมโหมากที่เรณูมาหลอกลูกชายของตน เมื่อกลับชุมแสงก็ได้เฝ้าอยู่แกล้งคบบ้านหลังโรงสีของเรณูทันที

6. เรณูกลับมาเข้าบ้านไม่ได้ เรณูจึงได้ไปขอกุญแจจากย้อยแต่ย้อยก็ไม่ให้ บอกพู่นี่ค่อยมาเอา เรณูไม่มีที่นอนเธอจึงได้ไปนอนที่บ้านของจันทาหนึ่งคืน พอเช้าตรู่ก็รีบออกมาที่หน้าร้านของย้อยแต่เช้า แสร้งทำว่าเธอนั้นนอนอยู่หน้าบ้านของย้อยทั้งคืนเพื่อให้ชาวบ้านเห็นใจสงสาร และต่อว่าย้อยว่าใจดำกับคนท้อง ไม่นาน เรณูก็ปล่อยข่าวว่าเธอแท้ง เพราะทำงานหนักจนสิ้นลม ย้อยไม่เชื่อและอยากจะกำจัดเรณูให้เร็วที่สุด

7. เมื่องานแต่งงานของประสงค์และพิไลผ่านไป ทั้งสองก็ได้ย้ายไปอยู่บ้านในตรอกของย้อย พิไลได้จ้างคนมาทำงานบ้าน เพราะเธอทำอะไรไม่เป็นสักอย่าง ป้อมและบุญปลูกสองพี่น้องทำงานอยู่ร้านย้อยนึกสงสารประสงค์ จึงได้เข้ามาช่วยทำงานบ้านอยู่บ่อยครั้ง เพื่อนที่เคยทำงานกับเรณูในบาร์อย่างประนอมและติ่มมาทำธุระที่ชุมแสง เรณูได้เล่าชีวิตของเธอให้เพื่อนฟัง เมื่อติ่มได้ฟังเรื่องราวของเพื่อนที่ถูกนางย้อยรังแก ก็ได้แนะนำเรณูให้ทำเสน่ห์ใส่ย้อย เหมือนที่เคยได้ทำใส่ปฐม

8. เมื่อย้อยเห็นเรณูพาเพื่อนที่ขายบริการมาบ้าน ก็ตามไปด่าถึงบ้าน เธอจึงได้รู้ว่าปฐมนั้นโดนทำเสน่ห์ ย้อยให้ป้อมหาหมอมารักษาแก้ จึงนั่งเรือไปหาหมอฝีมือดีที่เกาะไชย เมื่อหมอได้ตรวจดูแล้วก็พบว่าปฐมนั้นโดนเสน่ห์จริง และบอกว่าถ้าอยากจะแก้ต้องพาปฐมมาด้วยเท่านั้น เรณูรู้ข่าวว่าย้อยจะพาปฐมไปถอนเสน่ห์ จึงได้รีบไปหาหมอก่อนทำเสน่ห์ให้ ติ่มได้แนะนำให้เรณูทำของใส่ย้อยและอาสาจะออกเงินให้เอง เพราะติ่มนั้นก็แค้นย้อยที่เคยโดนยึดบ้านไปทำให้เธอนั้นต้องไปขายบริการที่ตาคลี และอยากให้เรณูแก้แค้นแทนเธอ

9. นางศรี ลูกค้าประจำร้านขอบนิสยของกมลจึงอยากได้มาเป็นหลานเขยของตน ย้อยจึงได้พยายามจับคู่ให้กมลกับเพียงเพ็ญ หลานของนางศรี ซึ่งเป็นลูกสาวคนเล็กของกำนันศรีที่ตำบลมะมั่ง ซึ่งมีข้อตกลงว่าถ้าแต่งงานกันแล้วต้องให้กมลไปอยู่ที่มะมั่งด้วย แต่หาว่าไม่รู้ว่าเพียงเพ็ญนั้นรักใคร่อยู่กับกำนันและได้เสียกันไปแล้ว และตอนนี้เธอก็กำลังตั้งท้องกับกำนัน ส่วนกมลนั้นก็แอบชอบกับจันทา เมื่อย้อยรู้ว่ากมลแอบมีใจให้กับจันทา เธอจึงบังคับให้กมลนั้นแต่งงานทันที

10. กำนันมาร้านยาเพื่อที่จะซื้อยาไปให้นางกุ่มผู้เป็นแม่ แต่ดันเงินไม่พอ บังเอิญที่กมลนั้นมาซื้อยาพอดี เห็นว่ากำนันเงินไม่พอจ่ายค่ายาจึงได้ออกช่วย กำนันรู้สึกซาบซึ้งใจมาก โดยที่ทั้งคู่นั้นไม่รู้จักกันและได้แยกกันไป ต่อมากำนันได้แอบไปหาเพียงเพ็ญเพราะรู้ว่ากำนันศรีกำลังบังคับให้เพียงเพ็ญแต่งงานกับกมล กำนันตั้งใจที่จะฆ่ากมล แต่พอเมื่อเจอกมลก็จำได้ว่ากมลคือคนที่ได้ออกเงินค่ายาให้แม่ของเขา ทำให้เขาล้มเลิกความตั้งใจ และได้ย้ายไปอยู่กับวงศ์บุตรที่กรุงเทพฯ เพราะให้เพียงเพ็ญและกมลแต่งงานกันตามความต้องการของผู้ใหญ่

11. ด้านย่อยเมื่อโดนเสน่ห์ของเรณู ย่อยก็เอ็นดูเรณูมากขึ้น และยังจ้างเรณูทำงานในงานแต่งงานของกมลด้วย ฝ่ายพิไลเมื่อเห็นว่าย่อยเอ็นดูเรณูกว่าตนก็รู้สึกอิจฉา แต่ยิ่งพิไลพยายามยุยงให้ย่อยเกลียดเรณู มากเท่าไรร์ ย่อยก็กลับรักเรณูมากยิ่งขึ้น

12. เมื่องานแต่งงานมาถึง ย่อยได้ให้สร้อยทองกับเรณูเพื่อใส่ไปงาน แม้เรณูว่าจะคืนให้หลังงานแต่ย่อยก็บอกให้แล้วให้เลยไม่เอาคืน พิไลเริ่มสงสัยความผิดปกติของย่อย คิดว่าเรณูต้องทำของใส่ จึงได้ไปหาหมอเพื่อแก้คุณไสย พิไลจึงไปหาหมอมิ แต่หมอมิดันป่วยตายกะทันหัน พิไลจึงต้องกลับบ้านมือเปล่า เชิดไปที่ศาลสี่เพื่อสืบข่าว บังเอิญได้เจอกับติ่มและเล่าเรื่องพิไลกับเรณูให้ฟัง ติ่มจึงแนะนำหมอบาง ซึ่งเป็นเจ้าแม่ร่างทรงชอบหลอกเก็บเงินแพง ๆ เพื่อเลี้ยงให้เชิดไม่เจอกับหมอก่อน ผู้ทำเสน่ห์ให้เรณู เชิดไปหาหมอบางและได้ความว่าต้องเอาคนถูกคุณไสยมา พิไลยังคิดหาทางพ่าย่อย ไปไม่ได้จึงหาทางแก้แค้นเรณู โดยให้เชิดไปขโมยสร้อยทองที่ย่อยให้เรณู แต่ย่อยกลับให้สร้อยทองใหม่กับเรณูอีก อีกทั้งยังบอกว่าจะเปิดร้านตัดเสื้อผ้าให้วรรณมาเมื่อเรียนจบด้วย

13. หลังจากแต่งงานเพียงเพียงไม่กี่แพ้วอย่างหนัก เพียงเพ็ญยังซื่อสัตย์ต่อกัน จึงอ้างว่าตนไม่สบายกลัวกมลติดเชื้อ จึงขอแยกเตียงนอนกับกมล ซึ่งกมลก็ไม่ได้ขัดข้องอะไร ฝ่ายกานหลังจากไปกรุงเทพไม่นานก็ต้องกลับมาเพราะบังอรส่งข่าวไปว่านางกุ่มป่วยหนัก บังอรเป็นลูกของเจ้าของที่ดินในมะมั่งที่กานและกุ่มไปรับจ้างทำนาให้ บังอรแอบชอบกานและหวังจะแต่งงานด้วย จึงมาคอยดูแลนางกุ่ม นางกุ่มขอให้กานตัดใจจากเพียงเพ็ญและแต่งงานกับบังอร

14. กำนันศรต้องการตัดขาดกานกับเพียงเพ็ญ จึงเสนอเงินส่วนหนึ่งให้บังอรรับจัดงานแต่งงานกับกานให้เร็วที่สุด แต่ก่อนงานแต่งงานหนึ่งวันนางกุ่มก็สิ้นลม ทำให้นางแต่งงานถูกยกเลิกไป

15. ฝ่ายเพียงเพ็ญตัดสินใจบอกกมลเรื่องที่ตนต้องมาก่อนแต่งงาน และให้กมลตัดสินใจทำตามใจตนเองว่าจะเอาอย่างไรต่อไป สุดท้ายทั้งคู่ตัดสินใจไปเซ็นตบหย่ากันเงียบ ๆ ที่อำเภอ กมลบอกกับพ่อแม่ของเพ็ญว่าตนเอง จะกลับไปเฝ้าพ่อที่กำลังป่วยที่ชุมแสง ส่วนเพ็ญก็หนีออกจากบ้านไปอย่างเงียบ ๆ เพราะไม่อยากให้พ่อแม่ต้องอับอายไปมากกว่านี้

16. หลังจากเจ็กเซ่งป่วยมะเร็งปอดไม่นานก็เสียชีวิต ทั้งเรณูและพิไลต่างก็มาช่วยงานศพ พิไลคิดแค้นเรณูจึงป่าวประกาศให้ทุกคนในงานศพรู้ว่าเรณูทำคุณไสยใส่ย่อย แม้ว่าเรณูจะทำได้เป็นไม่ว่าสนใจ แต่ในใจเธอนั้นรู้สึกเสียใจและละอายใจที่ตนทำคุณไสยใส่ทั้งปฐุมและย่อยไป ย่อยรู้ความจริงในที่สุด ว่ากมลหย่ากับเพียงเพ็ญแล้ว ย่อยแค้นใจที่ถูกย้อมแมวขาย กมลกราบเท้าแม่ ขอลกลับมาอยู่ชุมแสงอีกครั้ง

17. เพียงเพ็ญเป็นลมหมดสติอยู่ที่สถานีรถไฟ กมลมาเจอเข้า จึงช่วยไว้และพาไปอยู่ที่บ้านสวนท้ายโรงสี กานมาตามหาเพ็ญ กมลจึงฝากกาน ทำงานที่โรงสี อยู่กับประสงค์ กานกับเพียงเพ็ญได้พบกันที่สุดในที่สุด กมลให้กาน ทำความดี ชนะใจเพียงเพ็ญให้ได้

18. มาลาเป็นเด็กสาวที่อยู่ปากน้ำโพ มงคลเคยเข้าไปจีบและพาไปดูหนังจนมีอะไรกับมงคล เมื่อมาลารู้ว่าท้องกับมงคล แต่มงคลไม่ยอมรับผิดชอบและขอให้ไปทำแท้ง แต่มาลาไม่กล้าทำและไม่กล้าบอกพ่อแม่จึงมาหาย้อยเพื่อขอความช่วยเหลือ โดยขอให้วรรณไปเป็นเพื่อนและเป็นพยานว่าเธอคบกับมงคลจริง แต่ย้อยไม่เชื่อและให้มาลาสาบาน มาลาจึงกล่าวสาบานกับเจ้าพ่อชุมแสงว่าถ้าตนโกหกขอให้มียันเป็นไปในสามวันเจ็ดวัน แต่ถ้าพูดความจริงแล้วไม่ช่วยอะไรขอให้มงคลมียันเป็นไปแทน ไม่กี่วันต่อมามงคลก็จมน้ำตาย

19. เรณูจะไปแจ้งข่าวเรื่องการตายของมงคลกับปฐุมที่ค่ายทหาร แต่กลับพบปฐุม อยู่กับบรรพตณี ลูกสาวเจ้านาย เรณูเริ่มทำใจ รู้ว่าความรักของเขากับปฐุม จะกลายเป็นเรื่องอดีตไปจริง ๆ เรณูเศร้าใจ เพราะตอนนี้เรอกำลังอุ้มท้อง ลูกของปฐุมอยู่ในขณะที่พิไลรู้ข่าวก็คับแค้นใจอย่างหนัก คิดจะพาย้อยไปเอาเสน่ห์ออกให้เร็วขึ้น เพราะกลัวว่าสมบัติที่ตัวเองควรได้จะตกไปอยู่ที่เรณูและลูก

20. เชิดเห็นติ่มมาเยี่ยมเรณูที่ชุมแสง จึงรู้ว่าตัวเองถูกหลอกให้ไปหาหมอบางแน พิลจึงสั่งให้เชิดไปเค้นมาว่าเรณูทำคุณไสยที่ไหน แต่ด้วยความแค้นเชิดจึงซ้อมจนติ่มจนบาดเจ็บสาหัส

21. ด้านจันทา หลังจากกมลแต่งงานไป ปลัดจิงกรก็มาสู่ขอจันทา แต่ในวันงาน กรองแก้วซึ่งเป็นญาติของปลัด จิงกรมาพร้อมกับสามี เมื่อเห็นหน้าจันทาก็ป่าวประกาศว่าจันทาเคยเป็นเมียน้อยของสามีเธอ รวมถึงเคยท้องและทำแท้งมาก่อนด้วย งานแต่งงานจึงต้องยกเลิกกลางคัน จันทาตัดสินใจจะกลับไปอยู่สุโขทัยบ้านเกิด กมลเครียดหนัก คิดไม่ตก เพราะถ้าหากเขาปล่อยจันทาไปในชีวิตนี้อาจไม่ได้พบเธออีก จึงไปกราบลาอ้อย ขอใช้ชีวิตในแบบของตนเองสักครั้ง อยู่ปกป้องคนที่ตนเองรัก

22. กมลตามจันทาไปที่สถานีรถไฟ และซื้อตั๋วไปเชียงใหม่ ขอเริ่มต้นชีวิตคู่กับจันทาที่นั่น ย้อยตามมา เอาเงินสินสอดที่ได้คืนจากเพียงเพ็ญให้กมล และจันทา ไปทำทุนค้าขาย เริ่มต้นชีวิตใหม่ กมล จันทา กราบขอบคุณอ้อย

23. พิลได้หมอมือดีซื้ออาจารย์สมดีจากทักกฤษ จึงไปรับมาเปิดโปงเรื่องที่เรณูทำคุณไสยให้คนทั้งตลาดฟัง เรณูรู้สึกอับอายมาก จึงย้ายไปอยู่พยุหะคีรีพร้อมกับวรรณ และขอให้หมอก่อนเอาคุณไสยออกจากปฐุมฝ่ายติ่มแค้นที่ตนถูกนายเชิดทำร้ายร่างกาย ไปขอให้หมอบางช่วย แต่หมอบางปฏิเสธเรื่องการทำให้ไสยดำจนถึงแก่ความตาย ติ่มจึงวานต่อมพี่ชายไปหาหมอเบี้ยว เมื่อทำคุณไสยเสร็จ พิลก็ทรนทราย เพื่อว่าจะมีคนมาฆ่าตลอดเวลา จนมีข่าวลือว่าพิไลอาการเหมือนผีเข้าและเรณูเป็นคนทำเพื่อชำระแค้น

24. ติ่มกลัวว่าเรื่องราวจะบานปลายไปถึงเรณู จึงออกไปประกาศหน้าบ้านอ้อยว่าเป็นฝีมือตน ถ้าพิไลอยากหายดีก็ต้องให้พิไลมาคุยกันหน้าบ้าน ไม่เช่นนั้นประสงค์จะ

โดนไปด้วย ย้อยกลัวว่าประสงค์จะเดือดร้อนจึงเรียกพี่ไล่ออกมา และต้องป่าวประกาศเรื่องร้าย ๆ ที่ตนทำไว้ให้คนทั้งชุมแสงฟัง อาจารย์สมมติขอให้พี่ไล่อลายความเคียดแค้นและความละโมภในใจออกมา พร้อมกับนึกถึงพระพุทธรูปพระธรรมพระสงฆ์อยู่พักใหญ่จึงจะหายดี เมื่อพี่ไล่อได้สติก็ขอลกลับไปอยู่ที่ทับกฤชเพราะอายุชาวบ้าน โดยอ้างว่าจะขอลกลับไปบวช

4.1.6.3 การคลี่คลายปัญญา (Resolution)

1. เมื่อเรณูย้ายมาก็เปิดร้านขายข้าวเกรียบปากหม้อเพื่อหารายได้ ฝ่ายปฐมปลดทหารก็กลับไปบ้าน พร้อมกับอรพรรณี ปฐมตั้งใจจะมาตกลงกับเรณูเรื่องลูกและเมียใหม่ของเขา แต่เรณูย้ายไปแล้วจึงไม่ได้เจอกัน ปฐมกราบลา ย้อย ขอไปใช้ชีวิตอยู่กับอรพรรณี ปฐมออกจากบ้านแบไปแล้วจริง ๆ

2. กมลพาลันตากลับมาเยี่ยมย้อยในเวลาต่อมา กมลกับจันทาค้าขายจนตั้งตัวได้ และมีความสุขมาก ย้อยจึงยกตึกแถวของตนที่ปากน้ำโพให้ทั้งสอง และตั้งใจว่าตนจะย้ายไปอยู่ด้วยเพราะใกล้โรงพยาบาลมากกว่าที่ชุมแสง ส่วนประสงค์นั้นให้ดูแลกิจการทั้งหมดที่มีในชุมแสงต่อไป

3. ย้อยได้ทราบข่าวว่าเรณูท้องมีลูกกับปฐม อีกทั้งย้อยรู้สึกเอ็นดูเรณู และรักเรณูขึ้นมาเหมือนลูกของตนจริง ๆ เธอจึงให้อภัยเรณูทุกอย่าง เธอขอให้กมลพาไปพบกับเรณูที่พยุหะคีรีเพื่อไปพบหลาน และปรับความเข้าใจกับเรณู

4. 3 ปีต่อมา ย้อยก็เหมือนมีลูกเล็กอีกคน เพราะมาลาคลอดลูกแล้วมาทิ้งไว้ให้เลี้ยง ส่วนมาลากลับไปแต่งงานที่เขากะลา ประสงค์แต่งงานกับบุญปลูก กมลแต่งงานกับจันทาวรรณาได้แต่งงานกับปลัดจันทร เรณูรับปอกมาอยู่ด้วยกันที่ร้านที่พยุหะคีรี โดยมีกิจการขายขนมไทย ข้าวเกรียบปากหม้อ และสาकुไส้หมูที่เป็นไปได้ด้วยดี ผังปฐม แม้จะได้เรียนสูงและไปทำงานในบริษัทของ อรพรรณี มีลูกด้วยกัน1คน แต่เขาไม่มีความสุขเลย อรพรรณีเที่ยวเล่นทุกวัน เขาลาไปเยี่ยมแม่ที่บ้านและบังเอิญได้พบกับเรณูที่มาเยี่ยมย้อยเช่นกัน ทั้งคู่ได้เจอกันและปรับความเข้าใจกัน ย้อยฝากชีวิตไว้กับเรณูให้ดูแล

5. บั้นปลายชีวิต เบาหวานของย้อยกำเริบหนักจนต้องตัดขาทั้ง ระหว่างพักฟื้น ปฐมตั้งใจขับรถกลับมาเยี่ยมแม่ แต่เกิดอุบัติเหตุรถชนจนบาดเจ็บสาหัส ย้อยได้ยินข่าวก็ช็อกจนขาดใจตาย อรพรรณีได้ยินข่าวอุบัติเหตุเห็นว่ารักษาไปก็ไม่หายเป็นปกติแค้นจึงปฏิเสธเรื่องการช่วยเหลือทางการเงินใด ๆ ประสงค์และกมลจึงตัดสินใจจ้างองที่ดินที่ย้อยแบ่งให้ปฐมจนหมดเพื่อเป็นค่ารักษา ปฐมรักษาตัวอยู่ 3 ปีก็กลับมาเป็นปกติโดยมีเรณูคอยดูแลอยู่ตลอด และทั้งคู่อยู่กันอย่างมีความสุข

4.1.6.4 ภาพตัวแทนโสเภณีผ่านละคร

ภาพที่ 4.29 เรณู (กรงกรรม)

4.1.6.5 วิเคราะห์ลักษณะตัวละคร

1. หากแบ่งลักษณะตัวละครตามบทบาทแล้ว เรณู จะมีบทบาทเป็นตัวเอกที่ดำเนินเรื่องตลอดเรื่อง ถึงแม้ว่าตนเองจะมีคนรักเป็นเฮียใช้ ลูกชายสะใภ้บ้านแบ้ แต่ว่าเฮียใช้ก็มีผู้หญิงที่ชื้อออร์เข้ามาพัวพันหลังจากที่เรณูถอดของทำเสน่ห์ออก เรื่องกรงกรรมเป็นเรื่องที่ดำเนินด้วยตัวละครอื่น ๆ เข้ามาประกอบเพื่อให้เกิดสีสันและแบ่งเรื่องราวตามเส้นเรื่องของแต่ละคน ไม่มีนางเอกหรือพระเอกตายตัว ตัวเอกที่เด่นที่สุดจึงเป็นเรณูที่ดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้น เริ่มจากเข้ามาในบ้านแบ้และเจอเรื่องราวระหว่างทางของแต่ละคน จนสุดท้ายเธอถูกยอมรับเป็นสะใภ้แม่เสน่ห์ที่เคยทำใส่ให้กับแม่ยายจะหมดไปแล้วก็ตาม

2. หากแบ่งตามลักษณะนิสัยของตัวละคร เรณูเป็นตัวเอกที่มีลักษณะตัวละครเป็นหลายมิติ มีนิสัยเป็นคนรักครอบครัว เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีน้ำใจ มีความจริงใจและเป็นมิตรกับคนรอบข้าง เป็นคนหนักเบาเอาผู้ มีความเป็นแม่บ้านแม่เรือน ขยันทำมาหากิน แต่เป็นคนไม่ยอมให้ใครมาดูถูกตนว่าเป็นคนชั้นต่ำ เป็นโสเภณีเพราะหาเงินมารักษาพ่อ จุดจบของเรื่องคือได้อยู่กับชายที่ตนรักในตอนจบ

4.1.6.6 การต่อรองอำนาจ

ในละครเรื่องกรงกรรม เรณูต่อรองอำนาจด้วยการเลือกที่เข้ามาเป็นโสเภณี เพราะต้องนำเงินไปรักษาพ่อและช่วยเหลือครอบครัว อีกทั้งเธอยังมีลูกติด ลำพังเพียงขายขนมกับแม่

ก็เกรงว่าจะหาเงินมาไม่พอใช้ ทำให้เธอต้องดิ้นรนในทุกทางเพื่อให้ผ่านพ้นเรื่องต่าง ๆ ไป เมื่อเธอพบกับคนที่เธอรัก เธอจึงออกจากการเป็นอาชีพโสเภณี

4.1.6.7 วิเคราะห์ฉากในละคร

(1) ฉากเวลาทำงาน

ในฉากการทำงานจะให้อารมณ์เหมือนร้านคาราโอเกะที่มีร้านอาหารในนั้นมีเวทีร้องเพลง และมีโต๊ะคล้ายกับร้านอาหาร โทนแสงในฉากจะออกเป็นสีแดง น้ำเงิน ม่วง เป็นต้น เรณูมาทำงานเนื่องจากต้องช่วยหาเงินให้กับพ่อที่ป่วย เพราะหาไม่มีใครมีเงิน บ้านยากจน การแต่งตัวของเรณูจะแต่งชุดสีแดง กางเกงขาวยาวแหวกขาสีดำ แต่งหน้าจัด ปากแดง มีตุ้มหูและเครื่องประดับต่าง ๆ

ภาพที่ 4.30 ฉากเวลาทำงานของเรณูในบาร์ชื่อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์

(2) ฉากห้องแต่งตัวและแต่งหน้า

ฉากที่พักรับสำหรับโสเภณีในละครเรื่องกรรมไม่ได้มีปรากฏแน่ชัดว่าเรณูพักที่ไหน มีเพียงห้องแต่งหน้าและแต่งตัวก่อนทำงาน ในห้องเป็นกระจกหลาย ๆ บานสำหรับนั่งแต่งหน้าของโสเภณี (คล้าย ๆ กับกระจกไฟแบบฮอลลีวูดที่มีดวงไฟทังสเตนรอบกระจก)

ภาพที่ 4.31 ฉากห้องแต่งหน้าและแต่งตัวของโสเภณีที่ทำงานในบาร์

ห้องแต่งหน้าและห้องแต่งตัวเปรียบเสมือนพื้นที่ของโสเภณีที่ใช้ต้อนรับอำนาจเพื่อแสดงทัศนคติในการแลกเปลี่ยนความคิดและพูดคุยกันก่อนที่จะเริ่มทำงานรับแขก โดยพูดคุยกันถึงเรื่องทัศนคติและความเห็นต่าง ๆ รวมไปถึงปรึกษาปัญหาชีวิต เช่น เรณูไม่อยากทำงานในบาร์นี้แล้วเธออยากเลิกเป็นโสเภณีเพราะเธอได้ตกหลุมรักนายใช้ ลูกชายบ้านแบ้ที่มีแม่ย้อยเป็นแม่สะใภ้ เธออยากเป็นคนที่ดีให้กับนายใช้ และเป็นที่ยอมรับของแม่ย้อย ซึ่งตีมก็เล่าให้เรณูฟังว่าลักษณะนิสัยของแม่ย้อยเป็นอย่างไร เพราะตีมเคยรู้จักกับแม่ย้อยมาก่อน ตีมเคยเล่าว่าสาเหตุของตีมที่ต้องมาทำงานเป็นโสเภณีเพราะโดนแม่ย้อยโกงที่ดินไปจนไม่มีที่อยู่อาศัย ตีมจึงต้องหาเงินมาเลี้ยงตัวเองด้วยการมาเป็นโสเภณี เพราะมองว่าไม่มีทางเลือกอื่น ตีมจึงแนะนำให้เรณูไปทำคุณไสยใส่นายใช้เพื่อที่เขาจะได้พาเรณูเข้าไปในบ้านแม่ย้อยเพื่อกลายเป็นสะใภ้ใหญ่ เรณูอยากหลุดพ้นจากการเป็นโสเภณีอยู่แล้วจึงตัดสินใจลงมือทำตามที่ตีมบอก

4.1.7 สรุปภาพรวมของการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่องของละครจากละครทั้ง 6 เรื่อง (ดาวพระศุภร์, กว่าจะรู้เดียงสา, แม่เลือกเกิดได้, แม่ยายสะอื้น, หลงไฟ, กรงกรรม) ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ตามแนวคิดของการเล่าเรื่องของละครโทรทัศน์ สามารถแบ่งออกหลัก ๆ เป็น 3 ช่วง คือ การอธิบายปูเรื่อง (Exposition) ความยุ่งยากและการตกลงใจ (Complication) และการคลี่คลายปัญหา (Resolution) โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.7.1 การอธิบายปูเรื่อง (Exposition)

ลักษณะของการเล่าเรื่องในช่วงการอธิบายปูเรื่อง จะสังเกตว่า ละครได้เล่าเรื่องตัวละครนางเอกและตัวเอกให้เห็นถึงภาพรวมและลักษณะนิสัยของตัวละครตั้งแต่ต้น อธิบายถึงสถานะทางการเงิน ลักษณะตัวละคร การแต่งกาย บุคลิกท่าทาง เพื่อให้เห็นถึงนิสัยคร่าว ๆ ของตัวละครว่าเป็นคนอย่างไร มองโลกอย่างไร มีฐานะอย่างไร บางตัวละครจะถูกทำให้น่าสงสารตั้งแต่แรกเพื่อให้เห็นถึงความด้นรนในการมีชีวิตรอดในแต่ละวัน ดังนี้

1. แวนทิพย์ เป็นคุณหนูตระกูลผู้ดีเก่าในภาคเหนือ มีคนรับใช้ แม่เลี้ยงลูกแบบไขในหิน ไม่ยอมให้เธอได้ใช้ชีวิตเป็นของตัวเอง ทำให้เธอช่วยเหลือตัวเองไม่เป็น คิดไม่ได้ว่าต้องทำตัวอย่างไรเมื่อเจอสถานการณ์ต่าง ๆ เพราะแม่จะเป็นคนบงการชีวิตเธอตลอด
2. ดาวพระศุภร์ เป็นเด็กที่เกิดในกรุงเทพฯ ที่ต้องปากกัดตีนถีบหลังจากออกมาจากบ้านของครอบครัวที่อุปการะเธอ ดาวพระศุภร์ยอมทำทุกวิถีทางเพื่อเอาตัวรอดในแต่ละวัน อดมื้อกินมื้อ รังราว มีไหวพริบและเล่ห์เหลี่ยมตั้งแต่เด็ก ไม่ยอมให้คนเอาเปรียบ
3. ไบพร เป็นเด็กต่างจังหวัด เป็นคนใสซื่อ เชื่อฟังแม่ และรักครอบครัว และกตัญญู รักศักดิ์ศรีของตัวเอง ถูกพ่อเลี้ยงของเธอเองข่มขืนจนทนไม่ไหว จึงต้องออกจากบ้านเพื่อไปหางานทำที่กรุงเทพฯ แต่เนื่องจากเธอไม่ทันคน จึงถูกหลอกให้ไปขายตัว ด้วยความช่วยเหลือจากต้อยที่ทำงานในอาบ อบ นวด จึงทำให้เธอรอดจากการเป็นโสเภณี

4. ดาวันิล เป็นเด็กต่างจังหวัดที่รักครอบครัว อยู่กับน้องสาวชื่อว่าซอเอื้อง และมีพ่อค้าป็นเป็นพ่อ คำป็นเป็นครูฝึกสอนในคณะคำป็น เป็นคณะที่ทำการแสดงโชว์วัฒนธรรม การรำดาบและดนตรีต่าง ๆ ดาวันิลคนจริงใจ เชื้อคนง่าย สู้ชีวิต ขยันทำงานเพื่อให้คณะของพ่อครูคำป็น มีหน้ามีตา เธอมีหน้าที่รำดาบในคณะคำป็น ทำให้เธอถูกวิไลที่เป็นคนในหมู่บ้านแม่อาวย หลอกไปขายตัว

5. ก้านแก้ว เป็นคนที่ดูรักสวยรักงาม มั่นใจในตัวเอง ทะเยอทะยานและอยากทำให้ชีวิตตัวเองไปข้างหน้าด้วยการสร้างรายได้ผ่านงานบริการอย่างโสเภณี อีกทั้งยังสร้างภาพลักษณ์ให้ตัวเองดูดีอยู่เสมอ แม้เธอต้องอยู่ในสลัมกับป่าทึบและลุมที่หื่นกาม เธอจึงพยายามถักตัวเองให้ไปให้ไกลกว่าเดิม

6. เรณู ที่บ้านมีฐานะยากจน เป็นคนรักครอบครัว เป็นคนสู้ชีวิตและไม่ยอมจำนนต่อโชคชะตา เธอต้องปากกัดตีนถีบจากการทำขนมขายเพื่อเอาตัวรอด เมื่อรู้ว่าพ่อป่วยและไม่มีใครสามารถหาเงินได้มากเพื่อเอามารักษาพ่อ เธอจึงตัดสินใจเข้าสู่อาชีพโสเภณี

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องหลงไฟที่ไม่ได้เล่าประวัติของก้านแก้วตั้งแต่แรกว่ามาจากไหน แต่บอกเพียงว่าเธออาศัยอยู่กับใครในตอนแรก และเป็นเรื่องเดียวที่ไม่ได้เล่าให้เห็นถึงประวัติครอบครัวว่าพ่อกับแม่ของเธอเป็นอย่างไร มีหน้าตาเป็นอย่างไร สิ่งที่เล่าถึงพ่อแม่ของก้านแก้วผ่านละครมีเพียงให้ผู้ชมรับรู้ผ่านบทสนทนาระหว่างก้านแก้วและพ่อของเธอ ว่าพ่อของเธอติดหนี้กับปาก้านแก้วต้องจ่ายเงินให้กับพ่อของเธอแทน เธอเล่าความจริงว่าประวัติของเธอเป็นมาอย่างไรเมื่อเข้าสู่การเล่าเรื่องในช่วงการคลี่คลายปัญหา ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของเรื่อง อีกทั้งตัวละครเกือบทุกตัวทั้งนางเอกและตัวเอก ล้วนเป็นเด็กต่างจังหวัด ยกเว้นเพียงดาวพระศุภรีในละครดาวพระศุภรี ที่เป็นเด็กในกรุงเทพตั้งแต่กำเนิด

ภาพของโสเภณีมักจะถูกตอกย้ำและสร้างวาทกรรมผ่านละครเสมอว่าโสเภณีในละครเป็นเด็กต่างจังหวัดที่ถูกหลอกมาขายตัว วาทกรรมของเด็กที่ต้องถูกมองให้เป็นผ้าขาวของสังคม ต้องเป็นเด็กดีที่เชื่อฟังพ่อแม่ ร่ำเรียนหนังสือ เมื่อเข้ามาอยู่ในโลกของโสเภณีก่อนวัยอันควร จึงถูกทำให้กลายเป็นอื่น เปรียบเหมือนผ้าขาวที่ถูกแต้มสีแบบผิดเพี้ยนและเป็นสิ่งที่ต่างจากรอบของสังคม โลกของโสเภณีไม่ใช่โลกของเด็กที่ควรเข้าไปอยู่ หากเข้าไปอยู่จะถูกกลืนโทษ อีกทั้งยังมีวาทกรรมของความเป็นกุลสตรีที่ต้องรักษานวลสงวนตัว รักครอบครัว มีความกตัญญู อีกทั้งห้ามมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นก่อนที่จะแต่งงานกัน ทำให้ตัวละครที่ประกอบอาชีพนี้ถูกกลืนโทษผ่านละครโทรทัศน์เพื่อเป็นข้อห้ามในการเข้ามาสู่อาชีพโสเภณีเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ หากเข้ามาแล้วไม่ยอมกลับใจไปประกอบอาชีพอื่นอาจจะทำให้มีจุดจบของชีวิตเป็นเหมือนกับละครได้

4.1.7.2 ความยุ่งยากและการตกลงใจ

ในช่วงความยุ่งยากและการตกลงใจของละครทั้ง 6 เรื่อง จะมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของตัวเอกและนางเอกแตกต่างกันไปตามเส้นเรื่อง บางปัญหาตัวละครจะสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการพึ่งพาตัวเอง บางคนต้องขอให้คนอื่นช่วยเหลือ ปัญหาบางครั้งเกิดจากคนอื่นแต่นางเอกหรือตัวเอกต้องเดือดร้อนไปด้วย หรือบางครั้งถูกกระทำโดยตรงด้วยความที่เธอทั้งหมดเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพโสเภณี (ทั้งที่เป็นอยู่ และเคยเป็นอย่างดาวพระศุภร์ที่ได้รับความช่วยเหลือก่อน หรือเรณูที่ออกจากวงการนี้ไปแล้ว) ตัวละครเหล่านี้มักจะมีปัญหาจากการเป็นโสเภณีตามมาอยู่เสมอ เช่น

แว่นทิพย์ เมื่อเธอหนีมากับไชยาแฟนหนุ่มของเธอ เธอต้องออกมาใช้ชีวิตและหาเงินด้วยตัวเอง แว่นทิพย์ยังเรียนมัธยมไม่จบ ทำให้เธอไม่สามารถประกอบอาชีพที่ต้องใช้วุฒิปริญญาได้ เธอจึงต้องอดทนทำงานอื่น ที่เธอไม่เคยทำ สมรคนที่ให้เช่าห้องเป็นคนหางานเลี้ยงดูเด็กให้กับเธอในครอบครัวหนึ่ง แต่เธอถูกลวนลามจากสามีผู้ว่าจ้าง ทำให้เธอออกจากงานนั้น สมรชักชวนเธอให้ไปขายตัวเพื่อหาเงินมาจ่ายค่าเช่าห้อง เพราะสมรมีเพื่อนที่เป็นแม่เล้า เธอเป็นเพียงนายหน้าหาลูกค้าให้กับเพื่อนของเธอ ด้วยความที่แว่นทิพย์การศึกษาน้อยและไม่ทันคนจึงหลงเชื่อและไปทำในที่สุด

ดาวพระศุภร์ เมื่อได้รับการช่วยเหลือจากภาคย์แล้วเธอถูกขัดเกล่าให้เป็นผู้หญิงที่ดีด้วยการเรียนเสริม และฝึกความเป็นกุลสตรีผ่านแม่หม่มของภาคย์ แต่ยังคงตามจองล้างจองผลาญจากแม่เลี้ยงมารศรีและมาหยาวิเศษที่ขบถภาคย์ เพื่อเปิดโปงความจริงว่าเธอเคยทำงานในช่องมาก่อน และมักจะถูกกลั่นแกล้งจากแดนที่เป็นคนใช้อีกด้วย แต่ดาวพระศุภร์มักจะมีวิธีเอาคืนแต่ได้อยู่เสมอ

เรณู เมื่อเลิกอาชีพโสเภณีไปแล้ว แต่ลักษณะและการแต่งหน้าแต่งตัวของเธอเข้าข่ายเหมือนกับผู้ที่ประกอบอาชีพนี้มาก่อน อีกทั้งยังเธอมาจากตาคี เธอจึงถูกแม่ยายย่ำยีตราว่าเธอเป็นผู้หญิงขายบริการ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น เรณูมีวิธีแก้ตัวอยู่ด้วยการบอกกับคนในตลาดว่าเธอเป็นเพียงคนที่ทำงานในบาร์เท่านั้น และถูกใส่ร้ายต่างหาก ส่วนทางฟีโลที่ถูกเรณูแย่งคนรักของเธอ (อาใช้) ทำให้ฟีโลแค้น และพยายามเปิดโปงความจริง จนในที่สุดเธอไปหาหมอแก้คุณไสยให้กับอาใช้และแม่ยายสำเร็จ ทำให้เรณูถูกเปิดโปงความจริง อีกทั้งเรณูต้องถูกชาวบ้านขับไล่ออกจากชุมแสงไป

ภาพของโสเภณีผ่านละคร เมื่อเวลาเกิดปัญหามักจะถูกตราหน้าว่าตัวโสเภณีเป็นตัวปัญหาของเรื่อง เป็นอาชีพที่ไม่ดีไม่เหมาะสมต่อสังคม ผู้คนรังเกียจ และมักจะถูกคนอื่นเปิดโปงอยู่เสมอ อย่างละครข้างต้น ดาวพระศุภร์ถูกมาหยาวิเศษเปิดเผย ดาวนิลถูกวิไลเปิดโปงความจริงให้กับคำปณัฐ ไบพรถูกพ่อเลี้ยงของตัวเองเปิดโปงความจริงให้กับแม่ของเธอรู้ ก้านแก้วถูกพีไทร์เปิดเผยความจริงผ่านโซเชี่ยลมีเดีย และเรณูที่ถูกฟีโลเปิดโปงว่าเป็นโสเภณี การที่ถูกเปิดโปงว่าตนประกอบอาชีพโสเภณีเป็นเหมือนคนที่มีชนกติดหลัง เวลาทำอะไรมักจะทำพลาดและเป็นเรื่องที่น่าอับอายต่อสายตาคคนอื่น

4.1.7.3 การคลี่คลายปัญหา

การคลี่คลายปัญหาของละครทั้ง 6 เรื่องที่นำมาศึกษานั้นจะพบว่าปัญหาที่ติดตัวมากับตัวละครนางเอกหรือตัวเอกจะได้รับการให้อภัย ปัญหาต่าง ๆ คลี่คลายลง ได้รับการยอมรับจากครอบครัวและคนอื่น ๆ ละครบางเรื่องตัวละครนางเอกหรือตัวเอกจะไม่ได้ได้รับความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งจะถูกแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ ผู้ที่ได้รับโอกาสให้มีชีวิตอยู่ กับผู้ที่ถูกลงโทษถึงแก่ความตาย

1. ผู้ที่ได้รับโอกาสให้มีชีวิตอยู่ คือ ผู้ที่พื้นฐานลักษณะนิสัยของตัวละครเป็นคนที่ดี อดทน จริใจ และไม่ได้ตั้งใจที่จะเข้ามาเป็นโสเภณีตั้งแต่แรก ได้รับความช่วยเหลือและกลับตัวกลับใจเลิกอาชีพนี้ได้ทันก่อนที่จะถลำลึกไปมากกว่าเดิม มักจะได้รับโอกาสในการกลับมาใช้ชีวิต เพราะสังคมมักจะให้อภัยกับผู้ที่เคยทำผิดพลาด ได้แก่ ดาวพระศุภร์ แม่เลือกเกิดได้ กรงกรรม ทุกคนได้เลือกชีวิต และทางเดินของตัวเองหลังจากออกมาจากวงจรการเป็นโสเภณี เริ่มหาอย่างอื่นทำเพื่อศักดิ์ศรีของตัวเอง

2. ผู้ที่ถูกลงโทษถึงแก่ความตาย คือ ผู้ที่กลับตัวกลับใจไม่ทัน เมื่อรู้ตัวว่าต้องเลิกอาชีพนี้ก็สายไปเสียแล้ว หรือผิดคำสั่งญาติที่ให้ไว้กับคนอื่น ออกตัญญูกับครอบครัวที่หลัง หากตัวละครคิดช้าหรือมีโอกาสที่จะออกจากวงจรนี้แต่ไม่ทำ จะทำให้ไม่ได้รับการอภัยจากสังคมจึงถูกลงโทษ และมองว่าสายเกินไปกว่าจะย้อนกลับไปเริ่มต้นใหม่ ทำให้เธอไม่สามารถเริ่มชีวิตใหม่ได้ และไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ได้แก่ กว่าจะรู้เดียงสา หลงไฟ แม่อย่าสะอื้น

4.1.8 สรุปภาพรวมของลักษณะของตัวละครโสเภณี

ภาพของโสเภณีในละครทั้ง 6 เรื่อง ลักษณะของตัวละครสามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบ คือ แบ่งตัวละครตามลักษณะบทบาทหน้าที่กับแบ่งตัวละครตามลักษณะนิสัย

4.1.8.1 แบ่งตัวละครตามบทบาทหน้าที่

จะเห็นได้ว่า มีอยู่ 2 แบบคือ บทนางเอก กับ บทตัวเอก การเป็นนางเอกนั้นจะต้องมีคู่ครองคู่หมายที่แน่นอน ตัวละครจะเด่นชัดว่ามีคนรักและในตอนจบจะมีทั้งอยู่ด้วยกันและแยกจากกัน นางเอกจะเป็นผู้ดำเนินเส้นเรื่องหลักตลอดทั้งเรื่องแม้ว่าจะเกิดความขัดแย้งในเรื่องใด ๆ ก็ตาม นางเอกจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งหลักที่เกิดในละครเสมอ และนางเอกจะต้องเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง

(1) ตัวละครที่เป็นนางเอก

จากการศึกษาละครทั้งหมด 6 เรื่อง มีอยู่ 4 เรื่องที่มีตัวละครเป็นนางเอก คือ ดาวพระศุภร์ กว่าจะรู้เดียงสา แม่อย่าสะอื้น แม่เลือกเกิดได้ ซึ่งบทบาทของตัวละครจะเด่นชัดว่ามีคนรักและคู่ครองเป็นเป้าหมายในการประสบความสำเร็จหรือจุดจบที่สวยงามของชีวิต หากใช้ชีวิตผิดพลาดแล้วไม่แก้ไข จะทำให้เกิดจุดจบที่น่าเศร้า แต่ถ้าหากเปลี่ยนแปลงตัวเองและหลุดจากวงจรการเป็นโสเภณีได้ จะทำให้มีชีวิตที่สงบสุข

ตัวอย่างละครที่มีนางเอกเป็นผู้ดำเนินเรื่อง

แม่อย่างสะอื้น: ดาวันนิลมีคนรักคือทรงพล ดาวันนิลที่เลือกที่จะโกหกต่อสังคม ปกปิดประวัติของตัวเองมาตั้งแต่ต้น เธอเป็นคนผูกปมปัญหาและแก้ปัญหาด้วยตัวเอง คือเธอเลือกฆ่าตัวตาย เพื่อหนีความผิดบาปในใจ และมองแล้วว่าไม่มีใครยอมให้อภัย ไม่มีใครรักและต้องการเธออีกต่อไปแล้ว ขนาดน้องสาวของเธอยังไม่ยอมรับในตัวเธอ เธอจึงจบชีวิตของเธอลง หากมองในอีกแง่มุมหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า ดาวันนิลเข้าข่ายภาวะซึมเศร้า เกิดจากความเครียดสะสม และมองว่าไม่มีใครรักดาวันนิลหรือเข้าใจในเหตุผลในการกระทำของดาวันนิล ดาวันนิลเคยลองฆ่าตัวตายมาแล้ว 1 ครั้งแต่ไม่สำเร็จ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่กระทบต่อจิตใจจึงมีความเสี่ยงและเป็นไปได้สูงที่จะฆ่าตัวตายในตอนจบ แต่ไม่มีใครช่วยได้ทันในตอนสุดท้ายเพราะไม่มีใครอยู่ข้าง ๆ เธอในตอนจบ

แม่เลือกเกิดได้: ไบพร มีคนรักชื่อสิงห์ ไบพรเป็นคนเลือกมาเป็นอาชีพโสเภณีด้วยตัวเอง แม้จะไม่ได้อยากทำ แต่เธอก็ต้องทำเพื่อนำเงินไปรักษาแม่ที่โรงพยาบาล ถึงแม้ว่าเธอจะทำอาชีพนี้ก็ตาม สิงห์ก็ยังมั่นคงในรักที่มีให้ไบพรเพราะเชื่อว่าไบพรเป็นคนดี และเข้าใจถึงความจำเป็นและเหตุผลของไบพรที่ต้องหาเงินมาใช้ ไบพรรู้สึกผิดแต่สิ่งที่จะคอยปลอบเสมอ เมื่อไบพรตั้งตัวได้จึงออกจากอาชีพนี้แล้วเลือกใช้ชีวิตตัวเองใหม่ เลือกกลับบ้านที่ต่างจังหวัดและอยู่กับครอบครัวในตอนจบ

(2) ตัวละครที่เป็นตัวเอก

เป็นตัวละครที่ทำหน้าที่ดำเนินเรื่องหลักเช่นกัน แต่ความแตกต่างคือไม่ได้มีพระเอกเป็นคู่หมั้นตายตัว ถึงจะมีคนรักแต่ไม่ใช่ประเด็นสำคัญเท่ากับเส้นเรื่องของตัวเอก และมีเส้นเรื่องของคนอื่นเข้ามาประกอบในเส้นเรื่องหลัก แต่เรื่องของตัวเอกจะเด่นและสำคัญกว่าเส้นเรื่องอื่น ๆ หรือบางครั้งตัวละครอื่นก็มีเส้นเรื่องของตัวเองโดยที่ตัวเอกเป็นเพียงตัวละครประกอบหนึ่งในเส้นเรื่องของคนอื่น

ตัวอย่างละครที่มีตัวเอกเป็นผู้ดำเนินเรื่อง

หลงไฟ: ตัวเอกคือ ก้านแก้ว ที่เปลี่ยนคนรักเพื่อไปหาเป้าหมายในชีวิตที่ดีกว่า เธอยอมที่จะสูญเสียความบริสุทธิ์ด้วยความเต็มใจจากการหลับนอนกับผู้ชายเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต ก้านแก้วมีเพื่อนที่ดีแต่กลับไม่สนใจและไม่จริงจังกับเพื่อน ไม่ฟังคำเตือนจากเพื่อน คบกับคนอื่นเพียงผลประโยชน์เพื่อตัวเอง ก้านแก้วโหยหาความสุขด้วยทางลัดและไม่เห็นใจคนอื่น สุดท้ายเธอจึงถูกลงโทษจากสังคม ทำให้เธอพบกับจุดจบที่เลวร้าย คือไม่ได้รับโอกาสในการใช้ชีวิต ต้องอยู่กับการเป็นโสเภณีต่อไปและถูกยิงตายที่ต่างประเทศ

กรงกรรม: ตัวเอกคือ เรณู เลือกที่จะทำคุณไสยใส่นายใช้และแม่ย้อย ทำให้เธอต้องรับกรรมที่เธอก่อจากสังกรรมรอบข้าง เพราะการทำคุณไสยมนต์ดำคือสิ่งต้องห้ามและเป็นเรื่องผิดศีลธรรม เธอจึงถูกขับไล่ออกจากชุมชน ด้วยพื้นเดิมเรณูเป็นคนจริงใจและกตัญญู ที่ทำเช่นนั้นไปเพราะ

ไม่คิดว่าจะส่งผลร้ายแก่แม่ย่อยให้ทรมาณขนาดนั้น เธอจึงรู้สึกผิดบาปในใจ จนแม่ย่อยเริ่มให้อภัยเธอ และยอมรับความดีที่เธอทำในช่วงสุดท้าย ในละครกรรมนี้ มีเส้นเรื่องของคนอื่นอีกมาก เช่น เส้นเรื่องของอาซา ลูกของแม่ย่อยคนที่ 3 ที่ได้แต่งงานกับเพียงเพ็ญที่ชะมัง เธอไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเส้นเรื่องนี้โดยตรง แต่รับรู้ถึงปัญหาที่อาซาเล่าให้เธอฟัง เส้นเรื่องของอาสี ที่ทำผู้หญิงท้องและถูกแทงให้ตายภายใน 2-3 วัน เธอไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ แต่เกี่ยวข้องกับความเป็นสะใภ้ใหญ่ในบ้านแบ่ที่รับรู้เรื่องราวเท่านั้น

4.1.8.2 แบ่งตัวละครตามลักษณะนิสัย

จากละครทั้ง 6 เรื่อง สามารถแบ่งตามลักษณะนิสัยได้อยู่ 2 แบบ คือ ลักษณะตัวละครมิติเดียว และ ลักษณะตัวละครแบบหลายมิติ

1. ตัวละครมิติเดียว ได้แก่ละครเรื่อง กว่าจะรู้เดียงสา แม่เลือกเกิดได้ สังเกตได้ว่าลักษณะของตัวละครมิติเดียว ถูกสร้างให้ตัวเอก/นางเอกจะมีนิสัยที่เชื่อคนง่าย ยอมคน และมองโลกในแง่ดีเสมอ และมักจะมีคามหวังถึงอนาคตที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งตัวละครไม่มีวิวัฒนาการที่แตกต่างไปจากเดิมมากนัก เมื่อเห็นแล้วค่อนข้างเดาทางได้ง่ายว่าจะเกิดอะไรขึ้น เมื่อตัวละครเชื่อคนง่าย จึงเป็นผลพวงทำให้เธอถูกหลอกมาขายบริการในแหล่งเมืองใหญ่ที่ประกอบกิจการด้านช่องและโสเภณี จุดจบของตัวละครทั้ง 2 เรื่องมีความแตกต่างกัน แวนทิพย์ (กว่าจะรู้เดียงสา) ถูกทำให้ถึงแก่ความตาย เพราะเธอหนีออกมาจากการปกครองของพ่อและแม่ ทำให้เธอต้องถูกทำโทษด้วยการผลักเข้าสู่อาชีพโสเภณี และกลายเป็นผู้ที่มีความผิดติดตัวจนตอนสุดท้ายจึงจบชีวิตตัวเองลงเพราะความผิดบาป

ในทางกลับกัน ใบพร (แม่เลือกเกิดได้) ถูกหลอกมาขายตัวตอนแรก แต่ได้รับการช่วยเหลือ เธอไม่ยอมทำอาชีพนี้ แต่สุดท้ายเธอต้องรองอำนาจด้วยการรับทำอาชีพนี้ด้วยการทดแทนและกตัญญูต่อผู้มีพระคุณให้กับแม่ที่อยู่ในโรงพยาบาล เมื่อเธอเก็บเงินได้ก้อนหนึ่งเธอก็เลิกประกอบอาชีพดังกล่าวด้วยตัวของเธอเอง และมองว่าหากเลือกได้จะไม่กลับไปทำอาชีพแบบนี้อีก

2. ตัวละครหลายมิติ ได้แก่ละครเรื่อง ดาวพระศุกร์ แม่ยายสะอั้น หลงไฟ กรรมกรรม สังเกตได้ว่าตัวละครนางเอก/ตัวเอกจะมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ตัวละครได้ถูกสร้างมาให้เห็นภาพของวิวัฒนาการในแต่ละตัวละครที่ตัดสินใจเลือกทางเดินชีวิตที่ประกอบอาชีพโสเภณี ทั้งตั้งใจและถูกหลอกมาขายบริการ การที่ถูกตัดสินในช่วงสุดท้ายของชีวิตขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจและลักษณะนิสัยที่มีความเปลี่ยนแปลงไปในตอนสุดท้ายของละคร ทำให้ภาพตัวแทนมีจุดจบทั้งถูกกระทำให้ถึงแก่ชีวิต จบชีวิตตนเอง และมีโอกาสต่อรองอำนาจเพื่อใช้ชีวิตใหม่

2.1 การถูกกระทำให้ถึงแก่ชีวิตเกิดขึ้นกับตัวละครก้านแก้วในละคร หลงไฟที่ทะเลาะหย่ากันไม่สิ้นสุด หลงในความสลายที่ได้รับสิ่งที่ฉาบฉวย จนสุดท้ายถูกหลอกไปขายที่ต่างประเทศ และไม่มีสิทธิ์ได้รับการช่วยเหลืออะไรทั้งสิ้น เพราะไม่คิดแม้แต่จะกลับตัว แม้เพื่อนจะเตือนให้เรียนหนังสือก็ตาม อีกทั้งตัวละครจาโคบีที่หลอกเธอไปต่างประเทศยังบอกกับก้านแก้วเพื่อตอกย้ำ

ในสิ่งที่เป็นอย่างอื่นว่า “ถ้าหากอยากมีชีวิตที่ดี แล้วจะมาเป็นกะหรืตั้งแต่แรกทำไม” เห็นได้ว่าหากได้เข้ามาสู่วงการนี้แล้วหลงระเรีง ก็ไม่มีสิทธิ์ที่จะได้รับโอกาสดี ๆ แบบคนอื่นเขา

2.2 การจบชีวิตตัวเอง เกิดขึ้นกับตัวละครดาวนิลในละครแม่อย่างสะอื้นในตอนแรกที่ถูกหลอกให้มาขายตัวและได้รับโอกาสช่วยเหลือจากหมอเทเวศน์ เมื่อเธอมีโอกาบอกความจริงกับพ่อคำป็นและขอเอื้อแต่เธอเลือกที่จะปิดบังและโกหกคนในครอบครัว ไม่ทำตามสัญญาที่ให้ไว้ อีกทั้งยังละเลยการดูแลเอาใจใส่ครอบครัว จนทำให้พ่อตาบอดและเสียชีวิตลง ทุกคนในหมู่บ้านแม่อย่างล้วนรังเกียจเธอ รวมไปถึงขอเอื้อ ไม่มีใครยอมรับในตัวดาวนิล ทำให้ดาวนิลต้องจบชีวิตของเธอเอง

2.3 การต่อรองอำนาจด้วยการมีชีวิตใหม่เกิดขึ้นกับตัวละครเรณู (กรงกรรม) และดาวพระศุภ (ดาวพระศุภ) ทางด้านของเรณูเธอเลือกที่จะเดินออกมาจากอาชีพโสเภณีด้วยตัวเองและตั้งใจที่จะใช้ชีวิตประกอบอาชีพสุจริต แม้เงินจะน้อย แต่เธอภูมิใจในสิ่งที่เธอทำมา แม้เธอจะเคยเป็นโสเภณีมาก่อน เธอสู้จนทำให้คนในครอบครัวของแม่อย่างยอมรับ ทำให้เธอได้รับโอกาสในการใช้ชีวิต ทางด้านของดาวพระศุภนั้นได้รับความช่วยเหลือจากภาคย์ (พระเอก) ที่พาเธอมาชุบเลี้ยงและขัดเกลานิ้วยต่าง ๆ ให้กลายเป็นผู้หญิงที่ดีขึ้น นอกจากนี้ตัวของดาวพระศุภเองยังรักในการเรียน ทำให้เธอมีความรู้ความเข้าใจโลกมากขึ้น เมื่อดาวพระศุภหลุดพ้นจากช่องจึงไม่คิดกลับหลังหันที่จะเข้าไปทำงานดังกล่าวอีก ทำให้จุดจบได้พบกับความสุขในบั้นปลายชีวิต

ตารางที่ 4.1

แสดงข้อมูลเปรียบเทียบละครแต่ละเรื่อง

	ดาวพระศุภ	กว่าจะรู้เตียงสา	แม่เลือกเกิดได้	หลงไฟ	แม่ยายสะอื้น	กรงกรรม
ภูมิหลัง	แม่คลอดแล้วทั้งได้รับ การอุปการะในครอบครัวที่มี แม่เลี้ยงใจร้าย พอรู้ความจริง ว่าตัวเองไม่ใช่ลูกแท้ ๆ จึงหนี ออกจากบ้าน	เป็นคนเซียง ราย อยู่ ในครอบครัวมีฐานะ และวงศ์ตระกูล พ่อแม่ เป็นผู้ดีเก่า แม่เป็นคน เคร่งครัด มีพี่ชายอีก 1 คน	ใบพรอาศัยอยู่กับแม่ พ่อเลี้ยง เป็นคนนครสวรรค์ เรียนจบปวช. บัณฑิต ถูก พ่อเลี้ยงลวนลาม ทำให้ ต้องหนีออกจากบ้านไป เพื่อความอยู่รอด	ก้านแก้วเป็นลูกคนเดียว เคยอาศัยกับพ่อที่ ต่างจังหวัด ฐานะยากจน มาอาศัยอยู่กับป้าที่ทวง บุญคุณและลุงที่เห็นกาม	ดาวนิลเป็นเด็กเหนือ อยู่กับพ่อและน้องสาว พ่อเป็นครูสอนรำดาบ คณะคำปิ่น พ่อสุขภาพ ไม่แข็งแรง	เรณูอาศัยในครอบครัวที่ยากจน ที่ อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์ มีพี่สาว น้องสาว เธอถูกพี่เขยข่มขืนมี ลูก 1 คน
อายุ (ปี)	17	15	16 – 17	18 – 22	ไม่ระบุ	16 – 18
อุปนิสัย	จิตใจดี ดูแลช่วยเหลือผู้อื่น กตัญญู เจ้าเล่ห์และกะล่อน มี ไหวพริบ	เป็นคนเรียบร้อย ซื่อ ๆ ไม่ทันคน เมตตาต่อ สัตว์ ไม่ค่อยเป็นตัว ของตัวเอง	กตัญญู ธรรมะธรรมโม จริงใจ ไม่คิดร้ายกับใคร มองโลกในแง่ดี เห็นอก เห็นใจผู้อื่น	มั่นใจในตัวเอง ไม่จริงใจ ไม่รักใครจริง ทะเยอ- ทะยาน รักสวยรักงาม	เชื่องง่าย มีเมตตา รัก ครอบครัว (ตอนแรก)	ใจดี มีน้ำใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ขยันทำมาหากิน เสียสละเพื่อ ครอบครัว จริงจัง จริงใจ
ความรุนแรง	โดนทำร้ายร่างกายจากแม่ เลี้ยงตั้งแต่เด็ก/โดนทำร้าย ทางวาจา โดนดูด่าว่าร้ายผ่าน แม่เลี้ยง	ถูกแม่ตี/ ข่มขืนจาก สามีของผู้ว่าจ้างเลี้ยง เด็ก	ถูกถ่มมูก ถูกลวนลาม และทำร้ายร่างกายจาก พ่อเลี้ยง	ถูกล่วงละเมิดทางเพศ (ลุง)	ถูกลวนลามจาก นายหน้าหางาน แต่ไม่ สำเร็จ/ โดนทำร้าย ร่างกายจากลูกน้อง เจ้าของช่อง	ถูกพี่เขยข่มขืน/ โดนด่าว่าแย่ง ผัวพี่สาว
ความสำคัญ	เป็นนางเอก	เป็นนางเอก	เป็นนางเอก	ตัวเอก	นางเอก	ตัวเอก

ตารางที่ 4.1

แสดงข้อมูลเปรียบเทียบละครแต่ละเรื่อง (ต่อ)

	ดาวพระศุภร์	กว่าจะรู้เตียงสา	แม่เลือกเกิดได้	หลงไฟ	แม่อาเยสอื่น	กรงกรรม
เหตุผล	ทำงานกับแม่ฉวีที่เป็นแม่เล้า โดยไม่มีทางเลือกเพราะ บุญคุณที่ชุบเลี้ยง	โดนพี่ที่ช่วยเอาไว้ กล่อมให้ทำ ต้องอยู่ เพราะว่าโดนหลอก ขายมา จึงต้องทำงาน ใช้หนี้	ฝันใจมาทำเพื่อหาเงิน รักษาให้แม่ที่ผ่าตัดใน โรงพยาบาล	เต็มใจมาทำ อยากดูดี และมีชีวิตที่ดีกว่านี้เพื่อ ออกจากความจนที่ตน เป็นอยู่	โดนวิไล (เพื่อนรัก) หลอกมาขายตัวที่ กรุงเทพฯ	นำเงินไปใช้ผ่าตัดพ่อ อีกทั้งเป็น งานที่ได้เงินเยอะและได้ไวยที่สุด ในระยะเวลาสั้น ๆ
ประสบการณ์ ทางเพศ	ไม่เคย	มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก	ไม่เคย	ไม่เคย	ไม่เคย	เคยมีเพศสัมพันธ์กับพี่ชาย
สภาพทาง นิตินัย	โสด	มีแฟน ลูก 1 คน	โสด	โสด	โสด	โสด ลูกชาย 1
ความเป็น กุลสตรี	ทำงานบ้าน ทำกับข้าว ดูแล คนในครอบครัว หน้าตาสวยงาม แต่งตัวสะอาด จริงใจ	เย็บปักถักร้อย แกะสลักได้ จริงใจ เรียนเปียโน พุดจา อ่อนหวาน หน้าตา สวยงาม แต่งตัว สะอาด	เย็บปักถักร้อย ดูแลคนใน ครอบครัว จริงใจ รักเดียว ใจเดียว สวยงามสง่า แต่งตัวสะอาด	ทำงานบ้าน สวยสง่างาม แต่งตัวสะอาด	รักดูแลและปกป้อง ครอบครัว สวยสง่างาม แต่งตัวสะอาด	ทำอาหาร งานบ้าน จริงใจ ดูแล ครอบครัว รักเดียวใจเดียว อหิยาศัยดี สวยสง่างาม แต่งตัว สะอาด
อาชีพที่เคยทำ	ขอทาน ขโมย เด็กช่วยในร้าน เสริมสวย	พี่เลี้ยงเด็ก / พนักงาน โรงแรม	รับจ้างเย็บผ้า / เด็กเสิร์ฟ	(ไม่ปรากฏผ่านละคร)	โซว์ร่าฟอนดาบ	ทำขนมขาย

ตารางที่ 4.1

แสดงข้อมูลเปรียบเทียบละครแต่ละเรื่อง (ต่อ)

	ดาวพระศุภ	กว่าจะรู้เตียงสา	แม่เลือกเกิดได้	หลงไฟ	แม่อาลัยสะอื่น	กรงกรรม
อาชีพที่ทำ ตอนเป็นโส	เด็กขายดอกไม้ในโรงแรม/ เรียนหนังสือ	พนักงานโรงแรม	(ไม่ปรากฏผ่านละคร)	นักศึกษา/ Pretty/ ล่าม	(ไม่ปรากฏผ่านละคร)	(ไม่ปรากฏผ่านละคร)
การแต่งกาย	แต่งสายเดี่ยว/ กางเกงขาว/ ชุดเดรสสีเลือดหมูสีเหลือง อ่อน/ ถือกะเป้แบรนด์เนม	ใส่ชุดเดรสสีฟ้า ส้นสูง ผมยาว	เสื้อเชิ้ตสีขาว กระโปรง สั้นสีทอง เสื้อครอปสีดำ รองเท้านสูง	แต่งกายให้ดูหรู ดูแพง ใส่เดรส หรือกางเกง ใส่ส้นสูง ใช้ของแพง เช่น นาฬิกา/กระเป๋ แบรนด์เนม	ใส่ชุดเดรสสีฟ้า ส้นสูง / ชุดเดรสสั้นกากเพชร ชมพู ส้นสูง	ใส่เสื้อสีแดง กางเกงสีดำเอวสูง ขาผ่าแหวกถึงน่อง / เสื้อผ้า เลื่อมสีสดแขนยาวกางเกงเอวสูง
การแต่งหน้า	ใส ๆ ไม่จัดจ้านเหมือนกับเด็ก ใส ๆ ทาปากชมพู	แต่งหน้าจัด บล๊อคตา สีเข้ม	ทาปากแดง แต่งหน้าจัด บล๊อคตาหนา	เวลารับงานข้างนอกจะ แต่งหน้าดูใส ๆ และดู แพง แต่งหน้าดูบางเบา และทาปากสีนู้ด บางครั้ง ทาแดงอมส้ม / เมื่อต้อง ไปขายตัวที่เมืองนอก แต่งปากแดงจัด แต่งหน้า จัดบล๊อคตาสีดำ	แต่งหน้าจัด ทาปาก สีชมพูอมม่วง	แต่งหน้าหนา ทาปากแดง คิ้ว โก่งสวยเข้ารูปหน้า ไม่นั่นอาย แซ่โต้วหนัก ๆ เพราะเน้นปาก แดงอย่างเดียว

ตารางที่ 4.1

แสดงข้อมูลเปรียบเทียบละครแต่ละเรื่อง (ต่อ)

	ดาวพระศุภร์	กว่าจะรู้เตียงสา	แม่เลือกเกิดได้	หลงไฟ	แม่อาเยสอื่น	กรงกรรม
การพูดจา ขณะทำงาน	พูดจาออตออัน อ่อนหวาน มี ลูกล่อลูกชน และหลอกล่อ และชวนแขกให้ดื่มให้เมา	พูดนึม ๆ นุ่มนวลกับ ลูกค้า และสุภาพ	พูดจาอ่อนหวาน	พูดจาดี มีมารยาท ดุมี ระดับ ไม่พูดจาหยาบคาย	พูดจาสุภาพเนื่องจาก ความกลัว	พูดจามีหางเสียง ออตออัน ลูกค้า
ลักษณะการ เข้าถึงของโสฯ	ชวนดื่มแอลกอฮอล์และชวน เต้น	ได้รับการแนะนำจาก แม่เล่าให้เข้าหาลูกค้า ที่เป็นแขก VIP ต่างชาติ	เข้าหาแบบกล้า ๆ กลัว ๆ	ลือกเป้าหมายแล้วใช้ อวัจนภาษาจากการมอง หรือสละบดผมเพื่อเปิดคอ ให้ดูเซ็กซี่ แล้วให้ลูกค้าที่ สนใจเดินเข้ามาเลือกเอง มากกว่าจะเดินไปหา ลูกค้า	ส่วนใหญ่จะโดนบังคับ ให้นอนกับแขกโดยที่ ไม่ได้เลือกที่จะเข้าหา ก่อน	พูดจาอ่อนหวานเพื่อชวนลูกค้า นั่งคริงค์

4.1.9 การประกอบสร้างในละคร

1. ภูมิหลังตัวละคร จากตารางข้อมูลของละครเปรียบเทียบใน 6 เรื่อง ภูมิหลังของตัวละครสามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1.1 เป็นคนต่างจังหวัด ชีวิตจะน่าสงสาร ปากกัดตีนถีบ อยู่ในที่ทุระกันดาร ไม่ทันโลก เชื้อคนง่าย ปรากฏในละคร 4 เรื่อง คือ กว่าจะรู้เดียงสา แม่ยายสะอั้น แม่เลือกเกิดได้ กรงกรรม

1.2 เป็นคนที่อาศัยในกรุงเทพ ลักษณะของตัวละครจะเป็นคนที่เจ้าเล่ห์ และมีไหวพริบดี รู้เท่าทันคน ปรากฏในละคร 2 เรื่อง คือ ดาวพระศุกร์ หลงไฟ

2. อายุ จากตารางข้อมูลของละครเปรียบเทียบใน 6 เรื่อง ในด้านของ “อายุ” จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ประกอบสร้างเรื่องอายุของตัวละครในแต่ละเรื่อง จะอยู่ในช่วงวัยรุ่น จะมีอายุต่ำสุดคือ กว่าจะรู้เดียงสา มีอายุ 15 ปี และอายุสูงสุด คือหลงไฟ อายุ 18 – 22 ปี สังเกตได้ว่า ผู้ที่เข้ามาสู่อาชีพโสเภณีจะมีอายุที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นที่เริ่มมีความคิดความอ่านของตัวเอง และเริ่มตัดสินใจอะไรหลายอย่างด้วยตัวเอง เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการใช้ชีวิต เช่น หลงไฟ ที่ก้านแก้วตัดสินใจทำอาชีพนี้เพื่อหาเงินสำหรับตอบสนองความทะเยอทะยานของเธอเอง เป็นต้น

3. อุปนิสัย ในด้านของอุปนิสัยของตัวละครที่ถูกละครประกอบสร้างจากตารางข้อมูลเปรียบเทียบละคร แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ

3.1 เห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) มองว่าฉันเป็นคนดี มีจิตใจเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์ ไร้เดียงสา มีความกตัญญู มองโลกในแง่บวก ปรากฏในละคร 5 เรื่อง คือ ดาวพระศุกร์ กว่าจะรู้เดียงสา แม่เลือกเกิดได้ แม่ยายสะอั้น กรงกรรม

3.2 เห็นแก่ตัว (Ambitious) มีความทะเยอทะยาน ไม่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่สนใจว่าการกระทำจะส่งผลอะไรต่อในอนาคต และไม่สนว่าจะต้องแลกกับอะไรเพื่อให้ชีวิตตัวเองดีขึ้น ปรากฏอยู่ในละคร 1 เรื่อง คือ หลงไฟ

4. เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ในด้านของเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวและจากบุคคลภายนอกครอบครัว จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละครสามารถแบ่งออกได้หลัก ๆ เป็น 3 รูปแบบ

4.1 ถูกล่วงละเมิดทางเพศ (Harassment) ล่วงละเมิดทางเพศจากการโดนข่มขืน ผ่านสายตาสีที่ถ่มมองไปทางลามกอนาจาร ถูกลวนลามและคุกคามทางเพศ ปรากฏในละครทั้ง 6 เรื่อง คือ ดาวพระศุกร์ กว่าจะรู้เดียงสา แม่เลือกเกิดได้ แม่ยายสะอั้น กรงกรรม และหลงไฟ

4.2 การใช้วาจารุนแรง ถูกด่าทอว่าร้ายด้วยคำพูดหยาบคายเมื่อกระทำหรือไม่ได้กระทำผิด ปรากฏในละคร 2 เรื่อง ดาวพระศุกร์ และกรงกรรม

4.3 การทำร้ายร่างกาย ถูกกระทำจากการโดนลงโทษหรือเกิดจากความไม่พอใจ จนทำให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บหรือความเจ็บปวดจากการถูกกระทำ ปรากฏในละครทั้ง 6 เรื่อง ดาวพระศุภร กว่าจะรู้เตียงสา แม่เลือกเกิดได้ แม่อายสะอื้น กรงกรรม และหลงไฟ

5. ความสำคัญของตัวละคร ในด้านของความสำคัญของตัวละคร จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร สามารถแบ่งออกได้หลัก ๆ เป็น แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ

5.1 นางเอก ตัวละครที่มีลักษณะเป็นผู้ดำเนินเรื่องหลักตลอดยาวจนจบส่วนใหญ่จะมีคู่รักหรือคู่ครอง ปรากฏอยู่ในละคร 4 เรื่อง ดาวพระศุภร กว่าจะรู้เตียงสา แม่เลือกเกิดได้ และแม่อายสะอื้น

5.2 ตัวเอก จะมีคู่รักหรือไม่มีคู่รักก็ได้ ในละครจะมีตัวละครอื่นที่มีเส้นเรื่องควบคู่ไปด้วยกันไม่มีตัวละครตัวไหนเด่นไปกว่ากัน แต่เป็นตัวแกนหลักของเรื่อง ปรากฏอยู่ในละคร 2 คือ เรื่องหลงไฟ และกรงกรรม

6. เหตุผลในการประกอบอาชีพ ในด้านของเหตุผลที่มาประกอบอาชีพของตัวละคร จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร สามารถแบ่งออกได้หลัก ๆ

6.1 ด้วยความสมัครใจ เข้าไปทำด้วยตัวเอง เช่น หลงไฟ

6.2 ความจำเป็นทางด้านการเงิน หาเงินเพื่อครอบครัวเพราะยากจน และทำเพื่อความกตัญญู เช่น กรงกรรม แม่เลือกเกิดได้ ดาวพระศุภร

6.3 ถูกหลอก ถูกหลอกมาขาย เช่น แม่อายสะอื้น กว่าจะรู้เตียงสา

7. ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ ด้านประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร สามารถแบ่งออกได้หลัก ๆ เป็น แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ

7.1 เคยมีเพศสัมพันธ์ เคยมีประสบการณ์ร่วมเพศมาก่อนที่จะเข้ามาทำอาชีพโสเภณี ปรากฏในละคร 2 เรื่อง คือ กว่าจะรู้เตียงสา และ กรงกรรม

7.2 ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ไม่เคยมีประสบการณ์ร่วมเพศมาก่อนที่จะเข้ามาทำอาชีพโสเภณี ปรากฏในละคร 4 เรื่อง คือ ดาวพระศุภร แม่อายสะอื้น แม่เลือกเกิดได้ และหลงไฟ

8. สถานะทางนิตินัย ด้านสถานะทางนิตินัยจากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร สามารถแบ่งออกได้หลัก ๆ เป็น แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ

8.1 โสด ไม่มีคนรักหรือจดทะเบียนสมรส ปรากฏอยู่ในละคร 5 เรื่อง ดาวพระศุภร แม่เลือกเกิดได้ แม่อายสะอื้น หลงไฟ

8.2 มีแฟน มีลูก มีคนรัก ปรากฏในละคร 1 เรื่อง คือ กว่าจะรู้เตียงสา

8.3 โสด แต่มีลูกติด เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นแล้วไม่ได้คุมกำเนิด ปรากฏในละคร 1 เรื่อง คือ กรงกรรม

9. ความเป็นกุลสตรี ด้านความเป็นกุลสตรี จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร สามารถแบ่งออกได้หลัก ๆ เป็น แบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ

9.1 ความมั่งคั่งและสง่างาม สะอาดสะอ้าน เป็นที่หมายปองของผู้ชายทั่วไป ดูสง่าเวลาเดิน ปรากฏในละคร 3 เรื่อง กว่าจะรู้เดียงสา หลงไฟ วรรณกรรม

9.2 ความเรียบร้อย เป็นผู้มีความประพฤติดีเรียบร้อยเหมือนผ้าพับไว้ ปรากฏในละคร 2 เรื่อง คือ กว่าจะรู้เดียงสา และ แม่เลือกเกิดได้

9.3 จริงใจ มีความจริงใจต่อเพื่อนทุกคน ไม่คิดเอาเปรียบใคร ปรากฏอยู่ในละคร 4 เรื่อง คือ ดาวพระศุกร์ กว่าจะรู้เดียงสา แม่เลือกเกิดได้ และวรรณกรรม

9.4 เมตตา เป็นคนที่ปรารถนาให้คนอื่นมีความสุข ปรากฏในละคร 3 เรื่อง คือ กว่าจะรู้เดียงสา แม่เลือกเกิดได้ วรรณกรรม

9.5 ความรักและเอาใจใส่ในครอบครัว เป็นคนที่นึกถึงคนในครอบครัวและปรารถนาดีกับครอบครัว ปรากฏในละคร 3 เรื่อง คือ ดาวพระศุกร์ แม่เลือกเกิดได้ แม่อย่าสะอื้น (ช่วงแรก) วรรณกรรม

10. อาชีพที่ทำก่อนเข้าสู่อาชีพโสเภณี อาชีพที่เคยทำก่อนเข้าสู่การเป็นโสเภณี จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร สามารถแบ่งออกได้หลัก ๆ เป็น แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ

10.1 อาชีพสุจริต เป็นงานที่ถูกกฎหมาย ปรากฏในละคร 4 เรื่อง กว่าจะรู้เดียงสา แม่เลือกเกิดได้ แม่อย่าสะอื้น และวรรณกรรม

10.2 อาชีพทุจริต เป็นงานที่ผิดกฎหมาย ปรากฏในละคร 1 เรื่อง ดาวพระศุกร์

11. อาชีพอื่นที่ทำตอนเป็นเสมณีย์ อาชีพอื่นที่ทำตอนเป็นโสเภณี จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร สามารถแบ่งออกได้หลัก ๆ เป็น แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ

11.1 อาชีพประจำ มีรายได้รายเดือนหรือทำเป็นประจำอยู่แล้ว ปรากฏในละคร 4 เรื่อง คือ ดาวพระศุกร์ กว่าจะรู้เดียงสา แม่เลือกเกิดได้ และ หลงไฟ (นักศึกษา)

11.2 อาชีพอิสระ ไม่ผูกมัดและทำงานจบเป็นครั้ง ๆ ปรากฏในละคร 2 เรื่อง คือ แม่อย่าสะอื้น (รับตบ) และ หลงไฟ (พริตตี้, ล่าม)

12. การแต่งกายขณะทำงานโสเภณี จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เช่น ใส่ส้นสูง เสื้อสีสันสดใส หรือใส่สีดำให้ดูน่าค้นหา บางครั้งใส่กางเกงขาสั้น เสื้อสายเดี่ยวเพื่อโชว์ผิวพรรณ และใส่ชุดเครื่องประดับเพื่อความเป็นผู้หญิงอ่อนหวาน เป็นต้น

13. การแต่งหน้าโสเภณี จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ

13.1 แต่งหน้าใส ๆ ลักษณะจะเป็นการแต่งหน้าเพื่อเน้นงานผิว ไม่ได้ลงหนัก แต่งบางเบาให้ดูสวยงามและเข้ากับชุดที่ใส่ ปรากฏในละคร 2 เรื่อง คือ ดาวพระศุภร หลงไฟ (ก่อนไปต่างประเทศ)

13.2 แต่งหน้าเข้ม ลักษณะจะเป็นการแต่งหน้าที่หนา เข้ม ดุ ทาปากแดง บล็อกตาสีโทนเข้มอย่างน้ำตาล ดำ ปรากฏในละคร 4 เรื่อง คือ แม่เหล็กเกิดได้ กว่าจะรู้เตียงสา หลงไฟ (ตอนไปต่างประเทศ) กรงกรรม

14. การพุดจาเวลาทำงาน จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร จะเห็นได้ว่ามีลักษณะการพูดที่คล้ายคลึงกันคือ พุดจาสุภาพอ่อนหวานและอดอ้อน มีลูกล่อลูกชน เพื่อให้ลูกค้าชอบใจ ทำให้งานบริการเป็นไปอย่างราบรื่น แต่ยกเว้นเรื่องแม่ยายสะอื้น แม้ว่าพุดจาสุภาพก็จริง แต่เป็นการขอร้องไม่ให้ทำอะไรเธอเพราะความกลัวมากกว่า

15. การเข้าถึงลูกค้าของโสเภณี จากละครทั้งหมด 6 เรื่องผ่านการประกอบสร้างในละคร สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ

15.1 มีคนแนะนำลูกค้ามาให้หรือถูกจองตัว แม่เล่าเป็นคนแนะนำให้ไปนั่งกับลูกค้าหรือวางคิวลูกค้าเพื่อจองตัวโสเภณีไว้แล้ว ปฏิเสธไม่ได้ ปรากฏผ่านละคร 4 เรื่อง คือ ดาวพระศุภร กว่าจะรู้เตียงสา แม่เหล็กเกิดได้ และแม่ยายสะอื้น

15.2 เลือกลูกค้าด้วยตัวเอง แม่เล่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่สามารถแนะนำลูกค้า แต่คนที่จะเลือกไปรับบริการกับลูกค้าคือตัวโสเภณีเอง ปรากฏในละคร 2 เรื่อง หลงไฟ และกรงกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากละครด้วยการสร้างตารางเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของนางเอกหรือตัวเอกแต่ละตัวละคร และทำให้เห็นถึงภาพตัวแทนของโสเภณีว่าการต่อรองอำนาจผ่านละครของนางเอกหรือตัวเอกโสเภณีนั้นมีเหตุและปัจจัยที่ต้องต่อรองอำนาจบางอย่างในชีวิต ทำให้ตนเองต้องเข้าสู่อาชีพโสเภณีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ดังนี้

4.1.10 ต่อรองอำนาจด้วยฐานะด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ภาพตัวแทนของโสเภณีผ่านละครจะทำให้เห็นว่าการที่พวกเธอต้องเข้าไปพัวพันกับอาชีพดังกล่าวนี้เป็นเรื่องของฐานะทางครอบครัวที่ยากจนและภาพที่ถูกสร้างให้เป็นคนต่างจังหวัด รวมไปถึงการศึกษาไม่สูงมากพอที่จะประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ที่ดีตามบรรทัดฐานของสังคม ทำให้เธอไม่มีทางเลือกอื่นที่สามารถหาเงินได้เป็นจำนวนมากในการจุนเจือครอบครัว เธอจึงจำเป็นต้องถีบตัวเองไปอยู่ในจุดที่ต่ำกว่าเดิมให้ได้แม้ว่าต้องแลกอะไรก็ตาม

4.1.10.1 ต่อรองอำนาจด้วยความกตัญญู

การเข้ามาสู่อาชีพนั้นเป็นเรื่องของการตัดสินใจด้วยตัวของเธอเอง โดยต่อรองอำนาจในการทำอาชีพนี้ด้วยคำว่า "กตัญญู" ต่อผู้มีพระคุณที่เลี้ยงดูเธอมา เช่น ไบพรทำเพื่อแม่ ดาวพระศุภรทำเพื่อเจ๊ฉวี เรณูทำเพื่อพ่อ เป็นต้น มีเพียง 2 เรื่องเท่านั้นที่ถูกหลอกมาขายตัวโดยไม่ได้

ตั้งใจคือแวนทิพย์ (กว่าจะรู้เดียยงสา) กับ ดาวนิล (แม่ยายสะอื้น) แต่สุดท้ายแล้วจุดจบของเธอทั้งคู่คือการฆ่าตัวตายเพราะทนความผิดพลาดที่เธอทำต่อคนในครอบครัวไม่ไหวเพราะอกตัญญู ไม่กลับตัวกลับใจ และคิดได้เมื่อสายไปเสียแล้ว ทำให้คนในสังคมไม่ยอมรับและถูกผลักออกจากวาทกรรมความกตัญญู และต้องชดใช้ในสิ่งที่เธอทำ

นอกจากแวนทิพย์และดาวนิลที่มีจุดจบตัวละครที่ต้องตายแล้ว จุดจบของตัวละครก้านแก้วที่มีความทะเยอทะยานมีจุดจบคือการถูกฆ่าเพราะไม่ยอมกลับตัวกลับใจ ไม่ยอมเรียนหนังสือแม้จะมีโอกาสได้เรียนและได้รับค่าเดือนจากเพื่อนแต่ไม่ยอมฟัง อีกทั้งหลอกผู้ชายและหวังสบายทางลัด เธอจึงถูกตีตราว่าเป็นคนง่าย ๆ ที่ใครจ่ายเงินแล้วก็ได้เธอทั้งนั้นผ่านผู้ชายหลาย ๆ คน เมื่อเขารู้แก่นแท้ความเป็นตัวตนของเธอ แต่เธอก็ไม่หยุดจนกระทั่งเธอถูกลงโทษผ่านละครด้วยการถูกฆ่าที่ต่างแดน

4.1.10.2 ต่อรองอำนาจด้วยการเรียนรู้จากผู้ประกอบอาชีพด้วยกันและผ่านประสบการณ์

ภาพตัวแทนโสเภณีที่ถูกถ่ายทอดออกมาจากละครต้องเรียนรู้ที่จะอยู่ให้เป็นในสถานะที่เป็นผู้ถูกกระทำ ต้องแต่งหน้าแต่งตัวและมีจิตใจที่พร้อมจะรับแขกจากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของตนเองและการสังเกตจากผู้ประกอบอาชีพด้วยกัน การพูดจาและการเข้าหาลูกค้าคือสิ่งหนึ่งที่จะทำให้เป็นเสน่ห์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ลูกค้าหรือคู่นอนติดเธอ เธอต้องมีกลยุทธ์ที่จะหาเงินโดยการสร้างกฎเกณฑ์ไม่ให้ลูกค้าอ่อนแอเปรียบ เช่น ก้านแก้วจะรับลูกค้าระดับ VIP เท่านั้น ไม่นั่งเลาจน์ไม่ให้ถ่ายภาพนิ่งหรือวิดีโอขณะทำกิจกรรมทางเพศ ดาวพระศุภร์มีกฎว่าไม่รับลูกค้าซ้ำ เพราะลูกค้าแต่ละคนจะทราบถึงวีรกรรมของเธอและทำให้ทุกคนอยากเป็นผู้พิชิตคนแรกที่ได้ตัวของดาวพระศุภร์

4.1.11 ความเปลี่ยนแปลงของภาพตัวแทนโสเภณีภายในระยะเวลา 20 ปี จากน้อยที่สุดไปมากที่สุด

จากละครทั้ง 6 เรื่อง ได้แก่ ดาวพระศุภร์ กว่าจะรู้เดียยงสา แม่เลือกเกิดได้ หลงไฟ แม่ยายสะอื้น และกรงกรรม มีวิวัฒนาการของภาพตัวแทนนางเอกหรือตัวเอกโสเภณีที่มีความเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัยตลอด 20 ปีที่ผ่านมาในเรื่องของจุดเริ่มต้นและจุดจบของละครที่มีการเปลี่ยนแปลงที่น้อยที่สุดไปจนถึงมากที่สุดได้ ดังนี้

กว่าจะรู้เดียยงสา → แม่ยายสะอื้น → ดาวพระศุภร์ → แม่เลือกเกิดได้ → หลงไฟ → กรงกรรม

ภาพที่ 4.32 การเปลี่ยนแปลงของตัวละครโสเภณีภายในระยะเวลา 20 ปี

1. ภาพตัวแทนของโสเภณีด้านการถูกหลอกหักหลัง/รับบทเป็นผู้ถูกกระทำ เริ่มด้วยละครเรื่องกว่าจะรู้เตียงสาบกับแม่ยายสะอื่น เป็นภาพตัวแทนของการถูกหลอกให้มาขายบริการ ด้วยความไม่รู้และไม่เต็มใจ แต่เลือกไม่ได้ กลายเป็นผู้ถูกกระทำ ผลสุดท้ายต้องตายด้วยความละอายใจ ผิดบาปของตนเองที่เลือกใช้ชีวิตบนทางเดินที่ผิด

2. ภาพตัวแทนความมั่งคั่งต่อผู้มีพระคุณ ภาพต่อมาที่เห็นวิวัฒนาการในรูปแบบ ต่อมานั้นจากละครดาวพระศุภกับแม่เลือกเกิดได้ ซึ่งภาพตัวแทนนางเอกหรือตัวเอกโสเภณีผ่านละครนั้น ไม่ได้ต้องการที่อยากจะทำอาชีพขายบริการ หากเลือกเกิดได้จะไม่ทำหรือประกอบอาชีพนี้เนื่องจาก เป็นอาชีพที่ทำลายศักดิ์ศรีตัวเอง และมองตนเองว่าเป็นหญิงไม่ดีเพราะเคยผ่านผู้ชายมาก่อน ช่องคือ ที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับผู้หญิงที่ดีซึ่งไม่ควรอยู่ในนั้น และจุดจบยังสามารถใช้ชีวิตต่อไปได้ตามปกติและ พบรักกับพระเอก

3. ภาพตัวแทนของโสเภณี = อาชีพทางเลือกด้วยความสมัครใจ ภาพที่สร้างความก้าวหน้าถัดมาคือ หลงไฟ ความทะเยอทะยานในการเข้ามาสู่การยอมรับจากคนในสังคมโดยการใช้ ภาพของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและห้องที่อยู่อาศัยมาอุปเกรตให้ตัวเองมีคุณค่าดูดี และผู้ที่เข้ามา จะมีราคาที่ต้องจ่าย และเธอเลือกเองที่จะเข้ามาในอาชีพนี้ด้วยความเต็มใจเพราะมองว่าไม่ใช่เรื่องที่ เสียหาย ได้เงินง่าย ไม่จำเป็นต้องเรียนจบแต่ถึงเอาวุฒิการศึกษามาเป็นตัวอัปค่าเงินเพื่อตอรองว่า 'ไม่ใช่ใครมานอนกับฉันก็ได้ ต้องเป็นคนที่มีระดับเท่ากันหรือสูงกว่าเท่านั้น' จุดจบในชีวิตคือถูกฆ่าตาย ในต่างแดนเพราะไม่ยอมกลับตัวให้เข้าสู่บรรทัดฐานอันดีของสังคม

4. ภาพตัวแทนของโสเภณีมีโอกาสได้รับการยอมรับจากสังคมและสามารถใช้ชีวิต ต่อได้อย่างปกติ ภาพตัวแทนที่มีการตอรองอำนาจและมาไกลมากที่สุดจะเป็นละครเรื่อง กรงกรรม เพราะเป็นภาพตัวแทนที่เคยประกอบอาชีพโสเภณีเพื่อความอยู่รอดในครอบครัว เป็นคนที่เคยมีความผิดพลาดในชีวิตที่ท้องกับพี่เขยจนมีลูกติด แต่ยังเป็นตัวแทนของครอบครัวในการประกอบอาชีพ เพื่อส่งเงินมาจุนเจือพี่น้อง นอกจากนี้เธอยังถูกสร้างให้เป็นผู้ที่ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตา กลายเป็นคนสู้ชีวิต ที่ไม่ยอมให้ใครมาเอาเปรียบตน มีความกล้าในการดำเนินชีวิต เมื่อเลิกประกอบอาชีพโสเภณีจึงผันตัวมาเป็นแม่ค้า ตอนแรกไม่ได้รับการยอมรับจากแม่สามี เป็นที่รังเกียจ แต่จริง ๆ แล้วนิสัยพื้นฐานเป็นคน จิตใจดี ขยันทำมาหากิน เป็นแม่บ้านแม่เรือน ไม่ขาดตกบกพร่องในหน้าที่เมียและภรรยา พยายามพิสูจน์ ตัวเองว่าเป็นคนที่มีคุณค่า หากผิดจนมุมและไร้ทางสู้ก็จะยอมออกไปเพื่อความสบายใจของทุกฝ่าย จนสุดท้ายได้รับการยอมรับจากคนรอบข้างและเป็นที่พึ่งของแม่สามี สามารถปรับตัวให้เข้ามาอยู่ใน บรรทัดฐานของผู้หญิงที่ดีของสังคม อยู่กินกับคนรักในที่สุด

4.2 ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์

ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพโสเภณี

4.2.1 รายชื่อผู้สัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่องการประกอบสร้างนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ในประเทศไทย ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์โสเภณีหรือผู้ที่ทำอาชีพให้บริการทางเพศ 8 คน โดยมีรายชื่อผู้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. ชื่อ แดงโม อายุ 22 ปี น้ำหนัก ส่วนสูง สถานภาพ มีแฟน ภูมิลำเนา กทม
2. ชื่อ แนนซี่ อายุ 26 ปี น้ำหนัก 47 กก. ส่วนสูง 147 ซม. สถานภาพปัจจุบัน โสด มีลูกสาวติดมา 1 คน อยู่อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
3. ชื่อ เฟม อายุ 38 ปี น้ำหนัก 74 กก. ส่วนสูง 170 ซม. สถานภาพปัจจุบัน โสด ภูมิลำเนาเดิมอยู่อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
4. ชื่อ แต้ม อายุ 53 ปี น้ำหนัก กก. ส่วนสูง - ซม. (พี่แต้มจำไม่ได้) สถานภาพปัจจุบัน โสด มีบุตร 1 คน อยู่อำเภอ ประโคนชัย จังหวัด บุรีรัมย์
5. ชื่อ ชมพู อายุ 40 ปี น้ำหนัก 50 กก. ส่วนสูง 156 ซม. มีบุตร 3 คน สถานภาพปัจจุบัน โสด อยู่อำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
6. ชื่อ เฟิร์น อายุ 42 ปี น้ำหนัก 52 กก. ส่วนสูง 160 ซม. สถานภาพปัจจุบัน โสด อยู่อำเภอ เมือง จังหวัดตราด
7. ชื่อ เหมียว อายุ 32 ปี น้ำหนัก 50 กก. ส่วนสูง 168 ซม. มีบุตร สถานภาพปัจจุบัน โสด อยู่อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
8. ชื่อ เอมมี อายุ ไม่ระบุ น้ำหนัก ไม่ระบุ ส่วนสูง ไม่ระบุ สถานะ โสด มีลูก 1 คน

4.2.2 ประเด็นคำถาม

ประเด็นคำถามแบ่งเป็น 3 หัวข้อหลัก ๆ คือ

1. ภูมิหลัง/ประวัติความเป็นมา
2. จุดเริ่มต้นในการเข้ามาเป็นโสเภณี/ผู้หญิงขายบริการ
3. ภาพของละครและความเป็นจริงที่เจอผ่านประสบการณ์ และมุมมองต่ออาชีพโสเภณี/ผู้หญิงขายบริการ

โดยจะนำเสนอในรูปแบบเล่าผ่านข้อความของแต่ละคนที่ได้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ตามหัวข้อข้างต้น

4.2.3 ประเด็นคำตอบ

ประเด็นคำถามที่ได้สอบถามผู้ประกอบอาชีพโสเภณีที่กล่าวไปข้างต้นพบว่า การที่จะเข้ามาสู่อาชีพโสเภณีของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดนั้น จะพบประสบการณ์ชีวิตต่าง ๆ กันดังต่อไปนี้

4.2.3.1 ความรุนแรง

ความรุนแรงเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบอาชีพมองตนเองว่าไร้ค่า เพราะไม่ได้รับการปกป้องและให้ความรักที่มีความเข้าใจกันมากพอทั้งจากคนในครอบครัวหรือคนรักที่ใช้ความรุนแรงในการลงโทษต่าง ๆ เมื่อตนเองทำผิดพลาดหรือบางครั้งเมื่อถามหรือขอคำแนะนำ เธอเหล่านั้นจะถูกทำโทษด้วยการทุบตี และตอบอย่างรุนแรง แทนที่จะได้คำอธิบายเพื่อหาคำตอบ อย่างกรณีคุณแดงไม่ได้เล่าให้ฟังว่า

“ตอนนั้นประมาณป. 3 – 5 ที่กรี๊ดขี้หมู แม่เป็นคนดุอย่างเดียว ไม่เคยชม คือตอนเด็กตั้งแต่จำความได้คือ ไปเล่นกับลูกพี่ลูกน้องข้างบ้าน ข้างบ้านติดกัน เป็นญาติกัน คือเป็นลูกพี่ลูกน้องผู้หญิง ก็คือไปเล่นบ้านเขา พอกลับมาที่บ้านแม่ก็แบบแหมมดกับเสาไม้ด้วยเชือกแล้วก็ตี แล้วก็แบบถ้าไม่ทำการบ้านอย่างเนี่ย เขาก็จะล่ามเชือกไว้กับขา แล้วก็ตีจนกว่าจะทำ” (แดง นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

คุณเอมมีเป็นหนึ่งในบุคคลที่ยืนยันว่า การเลี้ยงดูปลูกฝังด้วยความรักและความอบอุ่นจากครอบครัวคือสิ่งที่สำคัญ เพราะสิ่งที่เธอพบเจอมาในชีวิตทำให้เธอต้องพึ่งพาตัวเองด้วยการใช้ชีวิตแบบลองผิดลองถูก เพราะเมื่อไหร่ที่เธอเพียงแต่จะถามในสิ่งที่เธอไม่รู้จากคนในครอบครัว เธอกลับได้ความรุนแรงเป็นคำตอบ หรือบางครั้งจะถูกทำโทษจากความเข้าใจผิด แม้คุณเอมมีจะอธิบายอย่างไร คำตอบที่ได้รับกลับมาคือการลงโทษด้วยความรุนแรงเสมอ การเลี้ยงดูด้วยความกลัวทำให้คุณเอมมีไม่กล้าที่จะถามจากคนในครอบครัว

“เหมือนเรากินไอติมมาเท่านั้น พี่อายุน้อยมาก เริ่มโตแล้วประมาณ 10 ขวบ แล้วกินไอติมปากมันแดง ทีนี้เรากลับเข้ามามีบ้าน พี่เห็นก็ตบเราทันทีเลยตบเราแบบเราไม่รู้ว่าจะทำไม นี่คือแบบ ไม่ใช่เป็นการตีเล่น สั่งสอนไม่มีเหตุผลนะ เราก็เลยบอกไปว่าทำไมต้องตีเรา ทำไมต้องคิดที่เราไปแต่งหน้าแต่งตามา เขาก็รู้สึกโมโห เราอายุแค่นี้ไปแต่งหน้าทำไม ไม่มีการบอกไม่มีการสอนนะคะ เราก็เลย... เวลาเรานุ่งเกงขาสั้นพี่ชายก็ตีเราตีเราแบบว่าเหมือนซ้อมนีกออกปะ คือความที่เขาดูมาก แล้วเนี่ยมันก็เลยเป็นอย่างนี้มาตลอดจนพี่กระแวงที่จะมีอะไรแล้วไม่กล้าถามได้ ในเวลาเราโตมาแล้วก็คิดอะไรทำอะไรก็ถามไม่ได้ ก็จะถูกตีถูกตี จนกระทั่งโตขึ้นมาอยู่ประมาณ ม.3 ค่ะ พี่ก็ไปเจอผู้ชายคนหนึ่งซึ่งเป็นญาติกันเป็นญาติพี่น้องกับเรา แล้วเราเกิดไปชอบกับเขาเพราะความผูกพันทุกปี ๆ ตอนนั้นก็โดนทุบตี ๆ ๆ ทีนี้มาเจอกันตอนปิดเทอม มันคือตอนนั้นนะ พี่ต้องบอกก่อนว่าพี่ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษ แล้วผู้ชายคนนี้ก็เขาก็บอกกับพี่ ว่ามันก็มาจีบเรา เขาพูดอะไรสักอย่างแล้วใช้คำว่า “Make Love กันนะ คนเรารักกันต้องมีอะไรกันเขาบอกว่าคนเราต้อง make love กัน” นี่เป็นครั้งแรกที่ได้ยินภาษาอังกฤษ

คำว่า Make Love เราไม่รู้ว่ามันเกี่ยวกับเรื่องเพศหรือเรื่องอะไรเพราะสมัยที่เราเรียนเขาก็ไม่ได้มาสอนอะไรเรามากมายอย่างนี้ เราก็บอกไปว่าไม่เข้าใจเราไปถามพี่ชายคู่อีกที พี่รู้ว่าผู้ชายคนนี้ก็ป็นญาติกันไม่เข้าใจก็ไปถามพี่ชายคู่อีกทีเลยไปถามพี่ชายว่า "พี่ไอ้ต (นามสมมติ) เมคเลิฟแปลว่าอะไร" พอเราถามปุ๊บ ไอ้โหดนึบ ! ทันทีเลย "มึงแรดแล้วนะอะไรแบบนี้" ถามเราว่า "ใครบอก ๆ ๆ ๆ" เราก็แบบแล้วมันคืออะไรอะ make love เขาก็ไม่ได้บอก เพราะเขารู้ว่ามันคือมีเพศสัมพันธ์อะไรแบบนี้ เราก็รู้สึกว่เรื่องบางเรื่องอย่างเรื่องเพศมันเป็นสิ่งที่เราไม่สามารถจะถามใครได้เพราะต้องแอบทำอะไรเอง" (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

คุณเอมมีท้องกับทางลูกพี่ลูกน้องของเธอว่าเมื่อเธอเขียนโทรเลขไปหาผู้ชายแต่กลับกลายเป็นว่าน่า (คนที่ป็นแม่) รู้เข้า เขาก็ส่งโทรเลขกลับมาที่บ้าน เมื่อพี่ชายเห็นข้อความที่น่าสงมา ทำให้พี่ชายทำร้ายร่างกายคุณเอมมีหนักมาก

"ช่วงเวลาที่เรารู้ตัวว่าท้องเราก็เขียนจดหมายไปบอกกับผู้ชายว่าเราท้องน่าหนูบังเอิญจดหมาย แม่ผู้ชายเขาจับได้แล้วเขาก็เลยตอบเป็นโทรเลขกลับมาว่า "ตอนนี้ไอ้เอมมีมันท้องแล้วกูไม่รับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น" สมัยก่อนเนี่ยการตอบโทรเลขมันจะไม่ใช้สั้น ๆ และไม่ยาวมากให้ได้ใจความไม่มีโทรศัพท์สื่อสารด้วยสื่อสารกันด้วยการเขียนจดหมาย แล้วก็กลับมาบอกกับพ่อแม่เรากับพี่ชายว่า เนี่ยเราตีใจนะเราสอบได้ พอเราบอกว่าตีใจที่สอบได้ พี่ชายเธอมาจากไหนก็ไม่ว่าก็มากกระโดดถีบเรากระเด็นเลยคะ เขาคือได้ข่าวจากโทรเลขได้ว่าเราโทรไปเจ๊ โห ตั้งแต่วันนั้นคือชีวิตเปลี่ยนเลยคะเพราะว่า เรา... เราก็เริ่มรู้แล้วว่าในครอบครัวไม่โอเค ไม่ให้คำปรึกษา ไม่อะไรเลย อย่างนี้ยิ่งเหมือนคนที่เก็บกดแล้วก็ถูกทำร้าย ๆ ๆ ไม่กล้าส่งคนแล้วก็มีอะไรก็ต้องคิดเองตัดสินใจอะไรแบบนี้ก็ถามใครในบ้านไม่ได้" (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

คุณเอมมีมีแฟนซึ่งได้กับญาติของตัวเองที่กล่าวไปข้างต้น เธออยู่กินด้วยกันได้ 4 เดือนก็ต้องย้ายออกมาเพราะเธอโดนทำร้ายร่างกายจากคนรัก

"พี่คลอดลูกมาได้ประมาณ 4 เดือนนะคะ เราทะเลาะกัน แล้วเขาทำร้ายเราพี่ก็เลยอุ้มลูกกลับมากรุงเทพฯ" (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

นอกจากคนในครอบครัวที่เป็นส่วนหนึ่งในการทำร้ายผู้ให้สัมภาษณ์แล้วคนนอกเหนือจากครอบครัวอย่างคนรักก็เป็นผู้อยู่ในการกระทำดังกล่าว คุณเฟม เคยถูกคนรักทำร้ายร่างกายเช่นกัน โดยกระทำจากคนรักคือคนไทยที่ได้แต่งงานกันตอนเรียนจบ ม. 6

"พี่ก็โดนเยอะ พี่ก็โดนตี โดนทำร้ายร่างกายจากคนไทย พ่อแม่ไม่เคยโดนเลยพ่อแม่พี่ดี.. ถ้าดีจะมีแต่คนไทย (แฟน) คือต้องใส่หมวกกันน็อกออกมาจากบ้านอะ" (เฟม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ชีวิต... มีแต่ผัวดบตี ทั้งดำ ทั้งตี ทั้งดบคะ.. ทั้งถีบ.. เขาไม่มีหาเหตุอะไร
นิกอยากทำก็ทำเขาไม่ฟังเราเราจะอธิบายเขาก็ไม่ฟังเรา” (แต้ม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน
2563)

“แต่ว่ามีตอนที่ไปติดผู้ชายไทย แค่โดนตีก็เลยไม่ชอบผู้ชายไทยเลย” (ชมพูนามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

จะเห็นได้ว่า จากการสัมภาษณ์ในเรื่องของเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงทางร่างกายและคำพูดข่มขู่ให้สัมภาษณ์พบเจอกับเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งภายในครอบครัวและเหตุที่มาจากคนรักเกิดขึ้นด้วยกัน 5 คนจาก 8 คน คือ คุณแตงโม คุณเฟม คุณแต้ม คุณชมพู่ และคุณเอมมี กลุ่มที่พบเจอเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว มี 2 คน ได้แก่ คุณแตงโม และ คุณเอมมี คนในครอบครัวจะเป็นคนทำร้ายร่างกาย นั่นคือแม่ที่กระทำต่อคุณแตงโม และพี่ชายที่กระทำต่อคุณเอมมี

4.2.3.2 เงินไม่พอใช้จ่าย

เป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าสู่อาชีพโสเภณี โดยที่พื้นฐานครอบครัวมีฐานะยากจนไปถึงปานกลาง อีกทั้งยังเรียนไม่จบในวุฒิที่สามารถใช้ประกอบอาชีพได้ ที่เธอต้องหาเลี้ยงชีพทุกอย่างด้วยตัวเองและส่งผลให้ครอบครัวด้วยความจำเป็น เธอจึงต้องหาเงินที่ได้มาไวและไม่จำเป็นต้องใช้วุฒิการศึกษาที่สูงมากนัก บางคนมาด้วยความสมัครใจและรับรู้ถึงวิธีการทำงานดังกล่าวตั้งแต่แรก

คุณแตงโมเล่าให้ฟังถึงปัญหาและความจำเป็นในการใช้จ่ายเมื่อตนเรียนอยู่มหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรี เพราะที่บ้านไม่ได้ส่งเงินมามากพอ อีกทั้งต้องใช้จ่ายในเรื่องอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ เฉพาะทาง คนที่ชักชวนให้ทำคือแฟนของเธอสมัยอยู่ปี 1 - ปี 2 เพราะรูปแบบของการให้บริการทางเพศเป็นแนวทางที่มีความเฉพาะลงไปมากกว่าให้บริการแบบโสเภณีที่ต้องร่วมหลับนอนกัน นั่นคือการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับรสนิยมทางเพศที่เรียกว่า “ซาดีสต์ (sadism)” เป็นผู้ชื่นชอบให้ผู้อื่นเจ็บปวดในขณะที่ได้ร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน และ “มาโซคิสต์ (masochism)” เป็นผู้ถูกกระทำและรู้พอใจที่ได้รับความเจ็บปวด บางครั้งไม่จำเป็นต้องสอดใส่หรือร่วมเพศกัน คุณแตงโมจึงมองว่ามันก็ได้แต่แยะ เพราะรายได้ที่ได้รับนั้นคุ้มค่ามาก อีกทั้งไม่จำเป็นต้องมีเพศสัมพันธ์ด้วย เพราะเธอเป็นฝ่ายที่กระทำ และจะมีค่าเฉพาะกลุ่มที่เป็นผู้หญิงที่รับบทเป็นผู้กระทำว่า “นายหญิง” (ส.สีมา, 2559)

“..ตอนนั้นเหมือนเงินไม่ค่อยพอใช้ แล้วเหมือน.. แฟนที่คบกันตอนนั้นก็พูดประมาณว่า ‘ทำอาชีพนี้สิ เนี่ย นายหญิงเงินดีนะ ไม่ต้องมีเซ็กส์ด้วย ก็แค่ชักว้าว หรือแบบว่า คือไม่สอดใส่ แล้วได้เงินดีด้วย’ แล้วเหมือน เราก็ถามว่าไปรู้อันนี้มาได้ยังไง เหมือนเค้าเป็นฟิลลิ่งแบบเขาเคยใช้บริการแล้วเขาชอบ แล้วรู้สึกว่าเขาจะ เหมือนนายหญิงเลยเพราะว่าเราค่อนข้างชอบใช้ความรุนแรง คือบางทีพูดไม่ได้อยู่กับเขาแล้วตีเลยอย่างเนี่ยะ ตีแขน ตบมึงอะไรมั้ง คือเป็นคนแบบ... คือ

ตอนแรกคิดว่าเป็นคนเล่นแรง แต่เขาก็เอามาให้ดูเลยว่า เฮ้ย มันมีแว่นนี้นะ” (แตงโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น คุณแตงโมทำเพียงช่วงเวลาหนึ่งในสมัยเรียนปริญญาตรี เมื่อเริ่มเบื่อและเลิกกับแฟนจึงเลิกทำ

คุณแนนซี่เคยทำงานในโรงงานหลายรูปแบบ เช่น ทำงานขุดนม ขวดทุกอย่าง น้ำยาขัดห้องน้ำที่เป็นขวดพลาสติกทั้งหมด บรรจุก้อน เป็นตัน แต่เนื่องจากรายได้ต่อวันค่อนข้างน้อย บวกกับที่คุณแนนซี่ชอบเที่ยวและชอบปิ้ง

“ตอนแรกก็ทำงานโรงงานก็เหนื่อย มันไม่ค่อยได้เงิน เพราะทำงานโรงงานแล้วก็ชอบเที่ยว มันก็ไม่พอเลยมาทำ ตอนนั้นก็ไม่ได้เสียอะไรเท่าไร เพราะอยู่กับพี่ รู้จัก เขาก็ให้มาทำงานที่นี่ รักเราเหมือนน้อง ทำให้เขา เขาไม่ค่อยมีเวลา แฟนเขามาจากต่างประเทศก็มาดูแลตัวเอง (บาร์) เป็นแคชเชียร์”

“ก็ได้อยู่ เขาเข้ามาแต่ละคนก็โอเคนะ ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ ก็เป็นเพื่อนของแฟนพี่สาว เขาติดต่อมาให้” (แนนซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

คุณแฟมเล่าถึงประสบการณ์ในการให้บริการทางเพศไว้ว่าเธอนั้นไม่ได้ตกเป็นฝ่ายที่ถูกเลือกเพียงอย่างเดียว แต่เธอก็เลือกลูกค้าได้เช่นกัน

“ถ้าหล่อก็ไป มันเป็นตัวเลือก แต่เราก็ป้องกันนะ เขามาชอบเรา อย่างแฟนเราใช้ว่าเราจะเอาแต่เขาอย่างเดียว อย่างมาสามสักรอบมาหาเราแล้วถูกใจเงี้ย เราไม่ได้หวังเงินก็เหมือนกับว่าเราชอบกัน นั่งคุยกันวิบวับ ๆ ในร้านแต่เขาก็ให้เรา เราไม่ได้ขอ แต่เขาก็ให้ แต่ส่วนมากที่เราไปไม่ว่าจะไปว่า ‘ฉันไม่ได้หมายถึงว่าเธอเป็นผู้หญิงขายตัวนะ ฉันอยาก... ฉันช่วยเธอเป็นค่าใช้จ่ายนูนี่นั่นไป’

เราไม่ได้เรียกร้อง แต่ว่าเราพอใจด้วยใจ แต่แบบที่เดินเข้ามาจะจ่ายดั่งค์ไหมเท่าไรนี่... ไม่ จะไม่เอา ส่วนมากถ้ามีแฟนจะไม่รับ แต่ถ้าไม่มีแฟนก็... จะวิบวับ ๆ แบบนี้แหละ ” (แฟม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

คุณแต้มเล่าให้ฟังว่าเธอประสบปัญหาเรื่องเงินจึงเข้ามาทำงานนี้ด้วยความสมัครใจเพราะฐานะทางบ้านไม่ดี และไม่ได้บอกกับพ่อแม่ว่ามาทำงานที่นี่ รวมถึงพี่น้องบางส่วนเพียงแต่ส่งเงินให้ครอบครัวใช้อย่างเดียว

“ก็เรื่องเงินนี่แหละเพราะไม่มีเงินก็เลยต้องออกมาทำ มีความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจแล้วสมัครใจมาตั้งใจมาเลยรีบมาเลยไม่หุนหันกลับ อยู่ที่นี่พี่น้องบางคนยังไม่รู้ด้วยว่าเราอยู่ที่นี่เพราะไม่ติดต่อ มีพี่น้องบางส่วนก็อยู่พัทยาแหละคะ มีบ้านอยู่ แต่น้องเป็นผู้สาวเขาอยู่ที่นี่ก็เลยมาอยู่ที่นี่” (แต้ม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

คุณชมพู่ เล่าให้ฟังถึงปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงลูกแล้วเงินไม่พอ เธอมีสามีเป็นชาวต่างชาติ จดทะเบียนกัน ปัจจุบันแยกกันอยู่เพราะเลิกกันแล้ว แต่ยังไม่ได้หย่ากัน แม่สามีของเธอจะส่งเงินให้เธอใช้เพื่อเลี้ยงดูลูกของเขากับคุณชมพู่ แต่ก็ยังไม่พอยุ่ดี เนื่องจากคุณชมพู่เองก็มีลูกติดมาก่อนที่จะคบกับสามี ทำให้เธอต้องหางานที่สามารถทำเงินได้ไวและพอใช้

“มีปัญหาเรื่องเงินค่ะทั้งลูกทั้งแม่ แต่ทางฝรั่งก็ส่งให้แต่ลูกคนเล็กไปส่งการเรียนอะไรอย่างนี้ ทุกวันนี้ก็ยังส่งอยู่แต่ส่งไม่เยอะเพราะว่าเขาก็มีแผน” (ชมพู่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

คุณเหมียวเป็นคนจังหวัดกาฬสินธุ์ เคยทำหลากหลายอาชีพมาก่อน ทั้งทำงานในโรงงาน ทำงานสนามกอล์ฟ แต่ปัญหาติดตรงที่เธอติดเล่นพนันจนหมดตัว และเมื่อกลับไปตั้งหลักที่กาฬสินธุ์ได้พบกับคนรัก เธอมีครอบครัวและอยู่อาศัยที่บ้านของสามีแต่ไม่ได้จดทะเบียนกัน เพราะกลัวคนในท้าวเธอหวังสมบัติ แต่ด้วยความที่แม่สามีค่อนข้างงกและขี้เหนียว ทำให้เธอไม่สามารถมีเงินเพื่อใช้จ่ายและส่งให้กับทางบ้าน จนเธอทนไม่ไหวจึงออกจากบ้านหลังนั้น

“ตามบ้านนอกเขาไม่ค่อยมีรายได้ประจำเดือน เขาจะมีรายได้เป็นปี มันทำให้เราทะเลาะกันบ่อย และหนึ่ง ลูกคนแรกก็เป็นลูกติดของเรา โทรมมาขอตั้งค์ เราก็ไม่มีเงินเดือน บอกไปว่าแม่ไม่มีเงินส่งให้ แล้วต่อมา แม่โทรมาขอ “แม่ไม่มีเงินซื้อข้าวนะ” ก็เลยบอกไปว่า “แม่ให้หนูทำไงหนูก็ไม่มีเหมือนกัน” หนูไม่มีรายได้เลยมีไปรับจ้างมาวันละ 250 บาท ที่บ้านนอกตามตลาดซื้ออะไรอย่างนี้มันก็หมดละ ทางครอบครัวของสามี แม่ย่าเขาจะเป็นคนเก็บเงินเอง สมมติว่าถ้าปีนี้ขายไร่ขายมัน 3 – 4 แสน ขายได้เขาจะเป็นคนเก็บเองแล้วให้เราใช้ใน 5,000 อะไรอย่างนี้ ซึ่งเราคิดว่าถ้าเราคงอยู่อย่างนี้พอแม่เรา ลูกเราตอนโตดร้อนมากเราก็ไม่มีเงินช่วยเหลือ ก็เลยขอเลิก”

คุณเหมียวเริ่มเข้าสู่วงการอาชีพโสเภณีโดยเดินทางเข้ากรุงเทพ มากับเพื่อน เพราะไม่รู้ว่าจะไปประกอบอาชีพอะไร

“มากับเพื่อนสมัครใจมาเอง พอเลิกกันกับแฟนคนนี้เราก็ไปทำงานที่เกาหลี เป็นการจ่ายแบบ Tax 60,000 บาท ต่อคนตอนไป ถ้าเราคิดว่าถ้าเกิดเขาให้จ่ายก่อน ก็ไม่จ่ายอยู่แล้ว เราคิดว่าถ้าเกิดเขาไม่จ่ายก่อน เขาก็ไม่จ่ายอยู่แล้ว เพราะว่าพวกที่จะมาหลอกเรา ให้จ่ายเงินก่อนเราไม่เอาอยู่แล้ว เพราะว่ามันไม่ถูกต้อง แต่ก็เจอว่า “ถ้าจั้นนะ จะให้พี่ 2,000 โหมถ้าพี่หางานให้แล้วก็หนูทำงานได้หนูค่อยจ่ายพี่ 60,000 บาท” เราบอกโอเค 2,000 ลองได้ หลังจากนั้นมาเราก็ไปทำพาสปอร์ต 3 เดือน ไปอยู่ที่นั่น 3 เดือน แต่เราไปอยู่เกินเพราะเงินมันได้เยอะ เราไม่ได้ต่ออายุวีซ่า ประมาณเดือนที่ 4 ถึงโดนจับ เพราะว่าเราไปทำงานในจุดนั้นตอนแรกเราคิดว่าเราไปนวดพอเข้าไปจริง ๆ มันก็จะมีหลายรูปแบบ มันจะมีนวดไทยแล้วก็มีนวดหน้าก็จะมีแบบว่าซั้วว ประมาณนี้” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

คุณเอมมีกล่าวถึงอดีตของตัวเองว่าเมื่อเธอท้องกับแฟนคนแรก (ที่เป็นลูกพี่ลูกน้องกัน) แล้วพยายามจะทำแท้ง แต่ไม่สำเร็จ เธอจึงต้องเลี้ยงลูกลำพังเนื่องจากแฟนของเธอทำร้ายลูก แต่ด้วยความที่เมื่อทำงานแล้วเงินไม่พอใช้ที่จะใช้จ่ายจึงต้องเปลี่ยนงานไปทำเป็นอาชีพอื่น ๆ

“เราคลอดลูกมาพื้ก็เลยรักษาไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งคลอดลูกมา ก็โอเคก็ใช้ชีวิตอยู่ได้ไม่กี่เดือนค่ะ เราเกิดทะเลาะกันพื้ก็เลยไปทำงานอะนึ่ง ระหว่างที่คลอดลูกเสร็จแล้วไปทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟขายข้าวมันไก่ในร้านเพื่อหาเงินเลี้ยงลูกเพราะว่าเราเรียนมาน้อยแล้วเราก็ไม่มีงานทำไม่รู้จะทำงานอะไร ได้วันละ 100 มันก็ไม่พอใช้พื้ต้องไปทำงานที่ห้างเซ็นทรัลได้เดือนนึง 3,000 บาทก็ไม่พอใช้” (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

แต่กลายเป็นว่าในวันรุ่งขึ้น เงินที่ได้รับจากความสงสารของไกด์คนไทยทำให้ ความคิดของคุณเอมมีเปลี่ยนไป เพราะคิดว่างานนี้สามารถทำเงินได้ง่ายและสามารถทำให้เธอร่ำรวยได้

“โอเค ที่เราทำ เรายังไม่ได้ทำอะไรเลย เรายังได้ตั้ง 4,000 บาท ถ้าเราทำ เราต้องรวยแน่ เราเริ่มคิดแค่ว่า ผู้หญิงในนี้เขาคงจะมาขายตัวกัน พี่ก็เลยตัดสินใจขายตัวที่พื้พญาตั้งแต่วันนั้น แต่ไม่เคยขายกับคนไทยนะ มีแต่พวกฮองกงญี่ปุ่น มันก็ได้เงินดื้อะ บางทีตัวลงนะ เราจะเป็นแขกไป 3 4 วันติด ติดกันเลยอย่างเงี้ย จะกลับที่เราจะได้เงินเป็นหมื่น นั้นล่ะคะ มันทำให้พี่หลงใหลในอาชีพขายบริการแล้วก็ติดใจในเงินเนี่ยก็อยู่ไปเรื่อย ๆ..” (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

4.2.3.4 ความเป็นกุลสตรี

แม้ว่าผู้ประกอบอาชีพโสเภณีจะมีอาชีพที่ไม่ได้ปฏิบัติตามในเรื่องของ ความรักนวลสงวนตัวและหลบซ่อนกับชายอื่นก่อนแต่งงาน แต่สำหรับบางคน เธอยังมีบางส่วนที่ได้รับ การปลูกฝังให้เป็นผู้มีความเป็นกุลสตรีซึ่งเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เด็ก

คุณแดงไม่เคยถูกสอนจากพ่อและแม่ว่าเป็นผู้หญิงควรมีความเป็นกุลสตรี รักนวลสงวนตัว เคยอยู่โรงเรียนสตรีล้วน

“แม่ส่งให้เขาโรงเรียนหญิงล้วนตั้งแต่ ป.3 เพราะว่าตอนป. 2 แดงไม่เคย โดนเด็กผู้ชายล้อแล้วแดงไม่ไปเตะเป้าเขา โดนเรียกผู้ปกครอง มันล้อชื่อพ่อแดงโมอะ เสร็จแล้วแม่ก็ มองว่าดูทรงแล้วไม่น่าไหวถ้าอยู่สหอะ แม่ก็เลยส่งไปเรียนโรงเรียนกุลสตรี สอนให้เป็นกุลสตรีอยู่หญิง ล้วนไป เพราะฉะนั้นค่อนข้างโดนปลูกฝังเรื่องมารยาทกับแบบความคิดเรื่องของผู้หญิงต้องรักนวลสงวนตัว นะ ผู้หญิงต้องเป็นแม่บ้านที่ดี ต้องเป็นแม่ศรีเรือนนะ เป็นภรรยาที่ดีอะไรอย่าง เขาจะสอนเรื่องมารยาท พื้นฐานนั่นนี่ คือมันไม่ได้มาทีเดียว คือจะค่อย ๆ มา ซึมมาเรื่อย ๆ ว่า อย่าง ตอนเรียนมัธยม โรงเรียน พี่น่าจะยืนไหวใช้ไหมไปเรียน ของแดงคือต้องเอาขาถอยหลังไปข้างนึ่งแล้วย่อเขาให้เขาติดพื้น หรือไม่ ติดพื้นก็ได้ถ้าย่อไม่ได้ขนาดนั้นแล้วก็ไหว ถ้าเดินเข้าตึกไม้ ต้องคลาน.. คลานเข้า แล้วตอนมัธยมก็คือ เป็นประจำ เพราะฉะนั้นก็ต้องมารยาทต้องดี กินข้าวต้องห้ามเสียงซอสน้อมกระທกกัน ห้ามอะไรแบบนี้ ง่ายๆ ๆ คือเป็นคนที่ไม่โดนปลูกฝังเรื่องกุลสตรีแล้วที่ที่บ้านอะ พ่อเป็นคนไทยแท้ เขาจะค่อนข้าง strict ว่า ผู้หญิงจะต้องเป็นคนทำงานบ้านเท่านั้น ต้องเป็นแม่บ้านแม่เรือนเท่านั้น เพราะฉะนั้น ก็เลยเอ่อ... มีทัศนคติเรื่องกุลสตรีมา” (แดงโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

แต่เมื่อโตขึ้นมาแล้วรู้จักกับคำว่าเฟมินิสต์ คุณแดงโมจึงสนใจเรื่อง ความเท่าเทียมกันมากกว่า และไม่ยอมให้ใครมาเอาเปรียบ

โดยปกติแล้วคุณแดงกับคุณเหมียวมักจะชอบดูแลทำบ้านให้สะอาด และ ชอบทำกับข้าวเป็นงานอดิเรกอยู่เสมอ

“แม่บ้านนั่นแหละค่ะก็ รวมมิตรนะทำอะไรก็ได้ทำได้ทุกอย่างค่ะทำได้เรื่อย ๆ ”(แถม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“เป็นคนที่ชอบรักความสะอาด ถ้าไม่ได้ออกไปไหนก็อยู่ในบ้านก็จะทำงานบ้านพอเสร็จก็จะไปอยู่กับต้นไม้กับผัก ชอบปลูกผักต้นไม้ทุกอย่าง” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

4.2.3.5 การสร้างครอบครัวในวัยเรียนทำให้การศึกษาหยุดชะงัก

จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดพบว่า การศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการอาชีพโสเภณีเลือกที่จะเดินในเส้นทางนี้เนื่องจาก 6 ใน 8 เป็นเด็กต่างจังหวัดที่ไม่ได้เรียนหนังสือ จบปริญญาตรี เรียนต่ำสุดจะอยู่ที่ประถมศึกษาปีที่ 6 มากสุดจะอยู่ในระดับมัธยมปลาย ทำให้หางานประจำที่เงินเยอะได้ค่อนข้างยาก ส่วนใหญ่จะเรียนไม่จบแล้วออกไปมีครอบครัวและมีลูกกันเลย โดยที่ไม่ได้คุมกำเนิดเนื่องจากขาดความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิด ทำให้มีลูกติดก่อนที่จะเข้ามาประกอบอาชีพโสเภณี และผู้ที่มีลูกติดนั้นได้เลิกกับแฟนคนแรกแต่ด้วยความที่เป็นแม่ส่วนใหญ่จึงเก็บลูกไว้เลี้ยงเอง

“จนกระทั่งเรียนจบม. 3 พี่ต้องไปสอบที่เทคนิคดอนเมือง เราก็ไม่ค่อยมีตั้งค์หรือสอบเสร็จแล้วเราก็เลย เอ้อ วันนี้สอบเสร็จแล้วนะ ไปหาผู้ชายดีกว่า สอบเสร็จแล้วไปเลยได้เสียกัน นั่นเป็นการได้เสียครั้งแรกครั้งเดียว ทีเดียว แล้วเดือนเดือนกว่า ๆ ผ่านไปพี่จึงรู้ว่าเราท้อง” (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

“ตอนนั้นอายุ 16 เกิดจากความสนุกเพราะว่าช่วงนั้นยังไม่รู้จักความรัก พอเราเริ่มลองแล้วเราคิดว่ามัน... มันมีความสุข เราคิดว่าเราเป็นเด็ก เขาก็ผู้ใหญ่แล้วเนาะเขาก็จะ 30 ก็ 28 29 เหมือนกับเราไว้ใจเขาเขาคงดูแลเราได้ ประมาณนี้” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ตอนนั้นที่เรียนจบ ม.6 ก็แต่งงานมีแฟนเลย เพราะเป็นเพื่อนกัน เรียนด้วยกัน ตอนนั้นก็เด็ก แต่มันก็เสียตายน่าจะมีเร็วกว่านี้ มันจะได้มีประสบการณ์ (หัวเราะขำขัน) ตอนนั้นก็ป้องกัน ตอนนั้นที่มีไม่ได้ตั้งใจจะมีนะ เราก็จะเลิกกับแฟนอยู่แล้ว ทีนี้พอท้องปั๊บ แฟนไปแล้วไง” (เพม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ตอนสมัยเรียน ก็ออกมาแต่งงานเลย ตอนนั้นเราไม่รู้ไง เรายังเด็ก ก็เลยโดนหลอกพาไป ตอนนั้นอายุ 17 ปี อยู่ด้วยกันมีลูกหนึ่งคน เป็นลูกสาว ตอนนี้อายุ 8 ปี อยู่ด้วยกันตลอด” (แนนซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ไม่ได้ถูกข่มขืนแต่ว่าขึ้นหาตอนนั้นยังเด็กอยู่นะ ขึ้นหาหมายถึงขึ้นห้องก็คือแฟนคนแรกขึ้นหา สมัยก่อนขึ้นหาเขาก็จับเอากันเลยผู้ใหญ่เขาก็จับเอากันเลยสมัยก่อนเขาเรียกว่า

เสียผี เขาก็ให้แต่งงานกันเลย ไม่ได้รู้สึกอะไร ก็อยู่เฉย ๆ ยังเด็กอยู่เพิ่งป. 6 ใหม่ ๆ เอง” (แต้ม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“เรียนจบป. 6 อยู่บ้านเฉย ๆ ช่วยขายของชำที่บ้าน มีแฟนครั้งแรกตอน 18 ปีลูกคนโตอายุ 22 ปี เคยมีลูกกันด้วยกับแฟนผู้ชายไทยแล้วก็เลิกไป มีกับผู้ชายไทย 3 คน แล้วก็มีกับฝรั่งอีกคนนึง” (ชมพู่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

4.2.3.6 การถูกล่วงละเมิดทางเพศ

การสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้ประกอบอาชีพโสเภณีคนหนึ่งมีประสบการณ์การถูกล่วงละเมิดทางเพศจากคนที่รู้จัก หรือคนแปลกหน้า

“ตอนช่วงม.ปลายแต่งโมเคย์โดนคุกคามทางเพศบนรถไฟฟ้า จากตากสินไปชิดลม ช่วง 7 – 8 โมงเช้า วันนั้นไปโรงเรียนสาย ขึ้นรถไฟฟ้าคนแออัดมาก ตอนนั้นเหมือนรู้สึกเหมือนมีอะไรมาบุกอีกข้างหลังกระโปรงแล้วโดนชักว่าวใส่กระโปรง เราก็ไม่ได้ยินโนเซนตขนาดนั้นไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นอะไร แต่พอออกมาจากรถไฟฟ้าแล้วเห็นเป็นคราบน้ำขาว ๆ ตรงกระโปรง คิดว่าน่าจะโดนทำบนรถไฟฟ้า” (แตงโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

“เราเป็นผู้หญิงนะไม่เคย พี่คนนี้เขาอยู่ข้างห้องเพื่อน มาหาเพื่อนเพื่อนไม่อยู่ อยู่พระโขนงเขาบอกว่า “รอเขาได้ไหมฉันจะรอเขา” ก็บอกว่าเพื่อนออกไปกินข้าวไปซื้ออะไรสักอย่างนี้แหละจำไม่ได้หรอก นี่ก็บอกรอก็ได้ สักพักก็บอก “ไปรอที่ห้องก็ได้เนี่ย” เราก็บอก “จะดีหรือวะ” จริง ๆ ก็ถามว่าใจอยากไปไหมไม่อยากจะไปหรอก แต่ว่าเราก็ไม่กล้าหรอกก็เลยเอาก็ได้วะวัดใจไปรอก็ได้ พอเข้าห้องปิดประตูไม่เท่าไร ล็อคด้วย เราก็เลยถาม “ทำไมวะ” เขาบอกว่าให้เปิดประตู เขาก็ไม่เปิด บอกให้ปลดล็อค พอออกไป ก็ไม่เปิด นี่ก็เลยลูกบอกว่า “จะไป ปลดล็อค” เขาบอก “ไม่ต้องหรอก” ดึงมือแล้วกลับมาคิดว่ามันต้องทำแบบนี้เลยตีกันเลย เลยบอกให้เปิด แต่จริง ๆ คือไปอยู่ตามดุ่มแล้วเฮ้ย ก็บอก “บอกให้เปิดใจ” ก็เลยเอาเลย Fight เอาเลย ก็คือโชคดีแล้วที่ไม่โดนต่อ... หมายถึงมันนะโชคดีมากที่ไม่โดนต่อ” (เฟิร์น นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

4.2.3.7 พื้นฐานการเลี้ยงดูของครอบครัว

พื้นฐานในการเลี้ยงดูที่ได้รับจากคนในครอบครัวมีส่วนสำคัญอย่างมากที่เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ผู้ประกอบอาชีพโสเภณีที่ได้สัมภาษณ์ทั้งครอบครัวที่อบอุ่นและได้รับความรักจากคนในครอบครัว กับครอบครัวที่พ่อแม่แยกทางกันอยู่ หรือไม่มีพ่อแม่แต่อยู่กับญาติขนาดใหญ่ดังนี้

“ครอบครัวเราไม่ค่อยสมบูรณ์แบบกะ ก็พี่โตมาประมาณ 7 – 8 ขวบ เห็นพ่อแม่ผู้หญิงเข้ามาอยู่ในบ้านอย่างนี้ ก็คือเมียน้อยนะคะ โดยแรก ๆ ก็เหมือนเป็นญาติเป็นอา เหมือนนาน ๆ เข้าก็กลายเป็นว่าเขาก็ดูเหมือนคนเดียวกับพี่ 3 คน ตอนแรกเราไม่คิดอะไร เราก็เติบโตมาแบบนี้ เราก็ไม่รู้หรอกสิ่งที่พ่อทำมันถูกหรือผิดนะคะ ไม่เห็นเป็นอะไรเลย จนกระทั่งผู้หญิงมีลูกกับพ่อพี่ 2 คน

แล้วก็เกิดปัญหากันและสุดท้ายก็บ้านแตกแยกย้ายกันไปอย่างนี้ แต่พ่อก็ออกจากบ้านไป ไปอยู่กับผู้หญิง เลื่อนที่ที่จะไปอยู่ทางนั้น ครอบครัวเราไม่สมบูรณ์เลย ไม่สมบูรณ์ตั้งแต่เราเริ่มโตมาเป็นอย่างเงี้ย ซึ่งพี่โตมากับพี่ชายก็ถูกตี ถูกทำร้ายมาตั้งแต่เด็ก ๆ เนื่องจากว่าครอบครัวมันไม่สมบูรณ์ พ่อไปทาง แม่ก็ไม่ค่อยมีเวลาเวลาเกิดปัญหาหรือว่าเรามีปัญหาเราไม่รู้จะไปถามใครพี่สาวก็เป็นทอมไม่ค่อยอยู่บ้านแล้วเราก็ไม่รู้จะถามใครว่าอะไรมัน อะไรมันผิด” (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

“แม่เป็นครู พ่อทำงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนมากไม่ค่อยสนิทกับแม่ เหมือนแม่เขาจะเป็นคนใช้ความรุนแรงทั้งการกระทำและคำพูด ที่นี้ด้วยความที่ไม่สนิทกับแม่ พอตอนเรียนมหาวิทยาลัย เวลาที่ต้องสอบเข้าก็ไม่ได้สอบตามที่แม่เขาอยากให้สอบ ประมาณแบบ คณะอะไรก็ได้ แต่ว่าต้องอยู่ในจุฬาเท่านั้น แต่คือส่วนตัวอยากเรียนแบบทำกับข้าวหรือเซฟ ก็คือเรียนดุสิตอะไรแบบนี้ ก็คือ พ่อก็จะซัพพอร์ตค่าเทอมค่าใช้จ่ายทุกอย่าง แล้วช่วงนั้นก็คือ อยู่หอ ก็ยังอยู่ห่างที่บ้าน ก็เหมือนเพราะว่าทะเลาะกับแม่และมีปัญหากับแม่มาตลอด ไปหาหมอก็คือเป็นซึมเศร้าอันดับสองด้วยพ่อเป็นไทยแท้ แม่เป็นลูกครึ่งจีน แม่จะมองว่าผู้หญิงเป็นแม่ศรีเรือน แม่มองว่าผู้หญิงต้องเก่งที่สุด และเขาเป็นคนเรียนเก่ง เรียนได้ที่หนึ่งตลอด ได้ไปเรียนต่างประเทศ ตั้งแต่เกิดส่วนใหญ่อยู่กับพ่อ พ่อไม่ใช่คนที่ตีไรเหตุผล ไรสาระ มีช่วงที่กินยาเพื่อให้ตาย “เพราะกิดข้อมือมันไม่ได้ผล ถ้ากริดข้อมือไม่ได้ กินยาละกัน” มีแยกห้องใครห้องมัน มีโลกของแตงโม จนถึงทุกวันนี้ก็ไม่สนิทกับแม่เหมือนเดิม”(แตงโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

“ที่บ้านก็มีหลายอยู่นะลูกหลานเหลนโหลนเต็มบ้านเต็มเมือง อยู่บ้าน 2 หลังอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวใหญ่ พ่อแม่ไม่อยู่แล้วมีแต่พี่แล้วก็มีแต่ลูกแต่หลานเต็มบ้าน ส่วนใหญ่ในบ้านจะมีผู้หญิงมากกว่า มีพี่น้องผู้หญิงคือเต็มบ้านมากกว่า” (แต้ม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“เป็นลูกคนเดียว มีแต่แม่ค่ะ พ่อไม่มี” (ชมพู่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“กับพ่อแม่มีอะไรก็จะคุยทุกเรื่อง เล่นกันเหมือนเด็กอะ เจอตอนนี้ก็ยังคงดกกันอยู่ กอดกันกับพ่อกับแม่เหมือนเดิม” (เฟม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“แม่เปิดฝัอยู่ที่กรุงเทพฯ แต่พ่อไม่มีพ่อแม่มีเมียน้อยแล้วก็ออกไป” (เฟิร์น นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“พ่อแม่แยกทางกันตั้งแต่ยังเด็กแม่จะไปมีสามีใหม่ ส่วนพ่อทำอะไรทำนาอยู่บ้านเฉย ๆ ไม่ได้ทำอะไร ตอนเด็ก ๆ พ่อมีพ่อแม่มีสามีใหม่ปู่ก็เลยย้ายไปอยู่กับแม่ที่กรุงเทพฯ ก็ไปเรียนกับแม่ที่กรุงเทพฯ ตอน 11 ขวบ ตอนเล็ก ๆ อยู่กับยาย” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“อยู่กับพ่อกับแม่ มีน้องชายหนึ่งคน เป็นพี่คนโตเลย สนิทกับพ่อ พ่อทำตามใจทุกอย่าง อยากไปไหนพ่อก็พาไป ไปเที่ยวเจียะ ไปเที่ยวแบบร้านหมูกระทะ เป็นคนชอบกิน” (แนนซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

4.2.3.8 ถูกพุดจาที่กระทบต่อจิตใจ

การถูกพุดจาที่กระทบต่อจิตใจที่พบจะมีทั้งด้านการพุดจาทำให้รู้สึกไม่ดี ทำร้ายจิตใจให้ลดทอนศักดิ์ศรีให้กลายเป็นอื่นอย่างล้นปอดด้วยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจจากครอบครัว เพื่อนหรือคนรัก

“พอเขาจะด่าบ่น เขาก็จะพุดตลอดว่าเออ “ไม่น่าคลอดแกออกมาเลย ไม่น่าให้เกิด น่าจะให้ยัดซีไถ่ตายตั้งแต่เด็ก” หรือว่าแบบ “มึงนี่มันแบบ หนักแผ่นดิน” “กะหรี่” อะไรอย่างนี้อะ คือทั้ง ๆ ที่แบบตอนอยู่โรงเรียนหญิงล้วนแล้วคือแบบแทบจะกึ่ง ๆ ประจำอะ คือไปไหนไม่ได้ก็อยู่แต่ในโรงเรียน” (แตงโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

“เคยโดนบูลลี่ เช่น เตี้ยตัวเล็กอะไรประมาณนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อน” (แนนซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

4.2.3.9 ประสบการณ์ในการทำงาน

ในการประกอบอาชีพโสเภณีของแต่ละคนมักจะมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป บางส่วนมีความคล้ายคลึงกัน แต่บางส่วนจะแตกต่างกันออกไปโดยสิ้นเชิง ในบางกรณีลูกค้าจะเป็นฝ่ายเลือกเท่านั้น แต่บางครั้งนอกจากลูกค้าเลือกแล้ว แต่ผู้ให้บริการมีสิทธิ์ที่จะเลือกไปด้วยหรือปฏิเสธลูกค้า เพราะถือว่าเธอมีอำนาจในการตัดสินใจ

คุณแนนซี่กล่าวว่าส่วนใหญ่ที่พุดจาจะเป็นลูกค้าต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการ อีกทั้งไม่ใช่แค่ลูกค้าเลือกเธอเท่านั้น เธอก็เป็นฝ่ายเลือกลูกค้าด้วย เนื่องจากงานที่เธอทำประจำเป็นตำแหน่งแคชเชียร์ หากมีลูกค้าสนใจก็ต้องรอเธอเลิกงานและปิดร้านก่อน ถึงจะสามารถออกไปด้วยได้

“ก็ได้อยู่ เขาเข้ามาแต่ละคนก็โอเคนะ ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ ก็เป็นเพื่อนของแฟนพี่สาว เขาติดต่อมาให้” (แนนซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

คุณแตงโมเล่ารายละเอียดของเธอให้ฟังว่างานเป็นรูปแบบไหน แล้วจะมีการตกลงกันก่อนเพราะงานบริการด้านรสนิยมทางเพศอย่างชาติสัดกับมาโซซิสต์ค่อนข้างเจาะจงเฉพาะกลุ่ม ส่วนใหญ่ลูกค้าจะเป็นคนที่เข้าหาคุณแตงโมเองมากกว่าเพราะเห็นชื่อเฟสบุ๊คก็จะรู้ทันทีจากคำที่ใช้ว่า “นายหญิง”

“เป็นผู้หญิงที่ชอบใช้ความรุนแรงกับผู้ชาย แล้วผู้ชายก็ชอบโดนผู้หญิงสวย ๆ ใช้ความรุนแรงด้วย ก็คือเรียกว่า SM เป็นชาติสัดกับมาโซซิสต์ S ชาติสัดก็คือเป็นคนที่ใช้ความรุนแรง M ก็คือคนที่ชอบโดนใช้ความรุนแรง ทีนี้เอ่อ... ก็เลยไปทำ แล้วก็.. ตอนแรก ๆ เรางง ๆ พอศึกษาไปเรื่อย ๆ ก็เริ่มชิน แล้วมันได้เงินดีมาก เช่น 1 วัน 2 คน ก็ 6,000 บาท คนละ 3,000 มันก็ดีวะ ถ้าทำจะต้อง

ตกลงกันก่อนว่าเอาเจ็บถึงระดับไหน บางรายถึงกับยอมให้รถทับแขนก็มี แต่แดงโมไม่ได้ทำขนาดนั้น ส่วนใหญ่ลูกค้าเข้าหาเรามากกว่า คือเราตั้งเฟสบุ๊ค ขึ้นมาเลยว่าเราเป็นนายหญิงนะ ลูกค้าก็จะแอดมาเอง ทักมาหาเอง” (แดงโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

คุณเหมียวได้ไปทำงานที่เกาหลีซึ่งจะเป็นการจ่ายแบบ tax คือจะมีก้อนหนึ่งที่เราต้องจ่ายให้กับทางแม่แท็กซี่ หลังจากที่เราทำงานครบกำหนดและได้เงินแล้ว

“เราไปทำงานในจุดนั้นตอนแรกเราคิดว่าเราไปนวดพอเข้าไปจริง ๆ มันก็จะมีหลายรูปแบบ มันจะมีนวดไทยแล้วก็มีนวดนาก็จะมีแบบว่าชักว่าว ประมาณนี้” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

หลังจากที่ทำงานจนวีซ่าเกินแล้วถูกจับเข้าคุกที่เกาหลี เธอก็รับนวดในคุกเกาหลีเพื่อหาเงินซื้อตัวกลับบ้านที่ไทย เมื่อกลับถึงบ้าน คุณเหมียวไม่รู้ว่าจะทำอะไรดีเลยมาหางานทำที่พญา

“มีร้านนี้อยู่หน้าปากซอยเขาเขียนว่ามีที่พักให้ฟรีแล้วก็เสิร์ฟ นอนนี่ละกัน ฟรี เราทำงานอยู่นั้น 3 วันก็จะมีลูกค้ามานั่งคุยแล้วก็ซื้อเราออกไป ซื้อเวลาเราออกไปทั้ง 3 วัน พอวันที่ 4 มีฝรั่งคนนึงบอกว่าวันนี้ไม่ต้องไปไหนนะฉันจะมาซื้อตัวคุณก็จะซื้อเวลาไปอยู่กับเขา 4 วัน ก็เหมือนกับว่าซื้อตัวเราออกจากที่นั่นเลย 8,000 บาท ซื้อตัวเราออกเราก็ไปอยู่กับเขา ถ้าปกติก็ทำกลางคืนแหละค่ะแต่ว่าความจริงก็คือ ตื่นมาก็ไม่รู้จะทำอะไรก็คือมาร้านมาทำความสะอาด ช่วยกันกับเพื่อน ๆ ในร้านกลับมาแล้วก็อาบน้ำแต่งตัว แล้วก็มาทำงานอีกสัปดาห์นึง กลางคืนก็ทำแคชเชียร์อยู่แล้ว นอกจากลูกค้าจะสนใจเราจริง ๆ อยากรู้ได้แคชเชียร์ไปกับเขาก็โอเค แล้วก็ต้องดูก่อนว่าเขาโอเคหรือเปล่า เขาเป็นคนที่ทำให้เกียรติเราหรือเปล่า ไม่ใช่ใครให้เงินเรา เราก็คงไป ไม่ใช่แบบนั้น ก็คือเราเป็นคนเลือกเหมือนกันใช่ค่ะ ไม่ใช่เราไปทุกคน เราก็คงดูเขาอาจจะดูนั่นนั่นหรือเปล่า อะไรหรือเปล่าเยอะแยะเราก็คงดูด้วยกันก่อน” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

ทางด้านคุณเอมมีนอกจากจะเคยมีประสบการณ์การเป็นโสเภณีในพญาแล้วเธอยังมีประสบการณ์เป็นโสเภณีในต่างประเทศ เช่น ฮองกง ญี่ปุ่น บาห์เรน สิงคโปร์ ฯลฯ อีกด้วย ซึ่งแต่ละที่ที่เข้าไปขายตัวนั้นจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของลักษณะการจ่าย tax ให้กับแม่แท็กซี่ (tax) เป็นลักษณะของการทำงานใช้หนี้ก้อนหรือค่าหางานให้กับผู้ที่เข้ามาเป็นโสเภณีในต่างแดน

“วันแรกไปถึง พี่รับแขกแบบ 8 คนเลยนะ วันแรกเราคิดในใจไม่โอเคละ แต่ไปเจอเจ้าแม่ที่ฮองกงนะค่ะ เจ้าแม่คนนี้เป็นคนจีนที่ฮองกงที่มีเมียเป็นคนไทย เขาก็บอกว่าเราต้องทำงานให้ได้เยอะมากที่สุดนะ แล้วเขาก็บอกว่าผู้หญิงที่เมียเขารับแขกวันละ 50 คน โห... เราคิดว่ามันเป็นไปไม่ได้หรอกโดยที่เราจะไปรับแขกวันละ 50 คน พี่ก็จะไปนั่งเขาที่ยัดพาสปอร์ตเรา เรากียัดเอกสารเราหมด แล้วเขาก็จะมีกระຈီးหรือพวกแมงดาไปทำงานตามจุดต่าง ๆ แล้วก็ไปรับค่ะว่าลูกค้าจะอยู่ที่ไหน แล้วก็จะเป็นลักษณะทำงานเหมือนนางโหร หรือบางทีเราก็คงไปนั่งตามโรงแรมที่มีลูกค้ามาใช้บริการ

แล้ววันหนึ่งมันจะมีห้องเยอะมากในโรงแรม ฮ่องกงเป็นโรงแรมเยอะมาก ๆ ที่อยู่ตามตึกตามคอนโดอะไรแบบนี้ในโรงแรมก็จะมีห้องเล็ก ๆ ที่ใช้ทำงานอย่างเดียว ลักษณะเหมือนคอนโดเล็ก ๆ ที่มีห้องซอยติดกัน แล้วพอเปิดห้องไปก็ขึ้นเตียงเลยอะไรแบบนี้คะ เราก็คงมาทำงานแบบนี้หรือ วันแรกรับไป 8 คน แต่มันก็ต้องทำเราไม่สามารถหนีไปไหนได้เนื่องจากมีคนคงจับแขนเราคงตลอดเวลา แล้วก็ไปส่งเราให้กับตามโรงแรมต่าง ๆ บางทีเราก็คงไปยืนตามข้างตึก เราเริ่มชินกับการทำงานว่า นี่คือนะของเรา เราต้องทำงานเราต้องทำงานแบบนี้เพราะเราเลือกที่จะไปทำ เราก็คงต้องไปยืนกระຈီးก็จะยืนห่าง ๆ เราเพื่อให้เราเนี่ย ไปขึ้นแบบนี้มันจะมีผู้ชายเยอะแยะมากมายที่มองหน้าเราแล้วก็แบบจะรู้ว่าเราจะเป็นอีตัวที่ยืนขายตัวข้างตึก แล้วก็เลยทำงานหนัก ๆ คือหนักวันละ 30 40 50 จนกระทั่งอยู่ยอวันทีวันละ 50 คนตอนนี้เรตติ้งเริ่มพุ่งละ เพราะปกติเราก็คงเริ่มเดินไปถามเพื่อนแล้วว่าทำได้กี่คนแล้ววะ ก็เลยบอก 30 และ มันก็เหมือนเป็นการงานแข่งกับแล้วกะทำงานตั้งแต่ 10:00 น ตื่นมาทำงานไปเรื่อย ๆ จนถึง 04:00 น เลิกการทำไปข้างนั่งพักข้างทำงานข้างนั่งพักข้างอะไรแบบนี้เอาตลอดเวลา ตอนที่เราก็กินข้าว อาเฮียก็บอกว่า "อาหมวยทำงาน อาหมวยทำงาน" เราก็คงวิ่งกินข้าวไปก่อนเดียวทำงาน แล้วก็ทำแบบนี้จนถึงตี 4 กลับเข้าห้องสภาพแบบหมดสภาพโทรมมาก นอนถึง 10:00 น ตอนช่วง 9 โมง 10 โมงอะ เฮียก็จะมาเคาะห้องอีกละ มีแขกมาใช้

เราทำงานในโรงแรมเนี่ย ก็โอโหเหนื่อยมากกว่า ยอถึงแบบ 40-50 คน ทุกวันบางวันก็ไม่ถึง 50 นะบางวันไม่ได้ก็สัก 30 40 มันก็ต้องได้สูงสุดก็คือ 50 แต่ไม่ได้หมายความว่ารับวันละ 50 ทุกวัน" (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563) : เล่าช่วงชีวิตที่ไปอยู่ฮ่องกง

“ผู้หญิงไทยขึ้นไปทำงานเยอะ ตอนนั้นเรื่องนี้กำลังดังมากเลยคะ กองกรรมแห่งความรัก มันเป็นยุคที่พี่ขึ้นไปมันจะเป็นยุค ... น้องเคยได้ยินหนังเรื่องนี้ไหม ? เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สะท้อนผู้หญิงไทยได้เป๊ะ 100% เลยอะ คือชีวิตของผู้หญิงที่ขึ้นไปทำในจังหวัดต่าง ๆ เหมือนในหนังเลย แม่ tax จะดูและโหดร้ายมาก ใครหนี tax นี่จับฉีกหน้าตามฆ่าเลยนะ ยากูซ่าตามล่าเลยอะไรแบบนี้ เหมือนก็เป็นการเชือดไก่ให้ลิงดูอะไรแบบนี้ ใครหนี tax จะเป็นแบบนี้ สมัยก่อนพวกเราคือกลัวแม่ tax มาก บางคนไม่กล้าหนีและมีบางคนหนี แม่ tax ก็จะจ้างยากูซ่าตามตามแล้วก็ฆ่าบนเขาบนลงทะเลฆ่าทิ้งอะไรอย่างเงี้ย สมัยก่อนคนไทยที่ไปญี่ปุ่นก็ตายและหายสาบสูญไปเลยไร้ร่องรอย ตอนทำงานเราทำงานปลอมแปลงเอกสารญี่ปุ่น การปลอมแปลงเอกสารมันง่ายมาก แล้วใครอยากกลับเมืองไทยก็ต้องซื้อเล่มกลับ ส่วนพาสปอร์ตของพี่ที่จะกลับมา มันยังเหลือเดือนอยู่เง เราเลยไม่สามารถที่จะ นึกอยากจะไปก็ไปนึกอยากจะทำก็กลับ วิชามันขอยากมาก เราอยู่มา 6 ปีกว่าจะได้กลับ เพราะเวลากลับทีก็กลับเป็นแสนเสียเป็นค่าซื้อเล่ม สมัยก่อนเขาเรียกว่าอุมกระบะคะ เขาก็เลยอยู่กันแบบนั้นอยู่แบบล่องลอยเงินมันเพือมากคะที่ญี่ปุ่น เราก็คงใช้ชีวิตแบบละเทะเรื่อยเปื่อย น้อยคนที่จะเก็บเงินได้

การจะไปอยู่ญี่ปุ่นมันจะมีเงื่อนไขว่าแม่ Tax จะบอกว่า อย่าติดยาติดการพนัน หรือติด shopping หรือติดผู้ชาย มันจะยุบเรา ทำให้เงินที่หามาได้หมดไปกับพวกก๊อบบายมุข

อย่างนี้บางคนติดยา ก็คือ บางคนหาได้เท่าไรก็ หหมด บางคนติดการพนัน เล่นจนหมดเนื้อหมดตัวไม่ค่อยมีเงินเหลือเลยหามาได้เป็นล้านก็เข้าบ่อนอะไรอย่างนี้ เราพูดเลยว่าของคนไทยก็เป็นอย่างนั้นนะคะ ทุกวันนี้ก็ยังเป็นแบบนี้อยู่

แล้วฟี้ก็ติดยา ติดโดมิกุ่ม (Dormicum) เป็นยานอนหลับชนิดหนึ่งที่เรากินเข้าไปแล้ว จะทำให้จำอะไรไม่ได้ คือจิตใต้สำนึกลึก ๆ ของเรานี้ไม่อยากขายตัวมันเจ็บปวดทุกข์ทรมานนูนนี่นั่นเราถึงอาศัยยาตัวเดียวเข้าไปเวลาเรากินเข้าไปแล้ว เมาเนี่ยเราสามารถเดินไปเรียกแขกได้ตามข้างถนนหนทางหรือสามารถเรียกผู้ชายขึ้นเตียงได้แบบง่าย ๆ โดยที่ไม่มีกระดากเงินอายใด ๆ อย่างนี้ล่ะคะ ตอนแรกฟี้ก็ใช้มันเพราะว่า ไม่ได้ว่าอะไรหรอกนะแต่ว่าลึก ๆ ก็คืออายทำงาน แต่ก็ต้องทนทำไปเรื่อย ๆ

การที่เราทำงานในญี่ปุ่นก็โดนสารพัดรูปแบบ ฟี้เข้าห้องฟี้เจอยาภูเขา อันนี้เจอบ่อยมาก ทั้งเอาไปตบตีทำร้ายเรา ฉีดยาเราแบบมีผงให้เราอะไรแบบนี้ ฟี้ชอบเหมือนสัตว์ตัวหนึ่งเหมือนผักปลา คือแม่งแบบ.. ใครทักอยากทำอะไรกับเราก็ได้” (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563) เล่าช่วงชีวิตที่ไปอยู่ญี่ปุ่น

“การทำงานที่สิงคโปร์ไม่ต่างจากฮ่องกง เราก็ไปเดินทำงานในช่องในเล้า มันมีการให้ฟี้ได้เข้าไปเห็นวิถีชีวิต ของผู้หญิงไทยที่นั่นที่ว่าเขาสามารถที่จะ เป็นโสเภณีถูกกฎหมายหรือการ์ดชาวทำงานโดยที่แบบว่าไม่ต้องวิ่งหนีตำรวจแต่ฟี้เนี่ยไปแบบว่าไม่ถูกต้อง 15 วัน เราก็ต้องวิ่งหนีตำรวจนะ เพราะว่าเราไม่ถูกต้อง เราไม่ได้ค่าประเวณีอย่างถูกต้อง แล้วเราก็จ้างทุกวันเลย กระทั่งวันหนึ่งไปทำงานในแคมป์คนงาน เหมือนจะอยู่ในป่า ป่าเลยนะ แล้วมันก็จะเอาเสื้อผ้าห่มมาชิง เป็นห้องเล็ก ๆ อะไรแบบนี้แล้วก็รับแขก แขกที่นั่งก็จะจับจ้อง แยกแบบอินโดจีนเดียวอะไรแบบนี้ คนจีนสกปรก เราเห็นแล้วเราก็รับไม่ได้ ไม่เอา ปรากฏว่าผู้หญิงไทยทำเยอะมากเลยนะ วันนั้นก็ไปทำงาน 20 - 30 คนอยู่ในป่า กางเต็นท์ ก็ไปทำให้เห็นชีวิต ของผู้หญิงไทยอีกอะ ว่ามันมีการทำงานแบบนี้ด้วยหรือ ฟี้รับไม่ได้จริง ๆ “เพราะฟี้ก็เลือกเหมือนกันนะคะ คือยังงี้ก็แล้วแต่ เรามีสิทธิ์ที่จะเลือก ไม่ใช่ที่เราเอาเราไปขาย แล้วเราต้องรับหมด ผู้หญิงบางคนเขาเขาถูกบังคับให้ทำมาคะ แล้วเขาก็ยอมทำ ฟี้ไม่ยอมทำ” สุดท้ายก็กลับมาทำงานที่เดิมอีก รับทำงานกับคนจีนในช่อง ก็คือต้องเป็นแบบโคมไฟเปิดไฟสลับสลับจะมีเป็นร้อย เป็นเกลี้ยง แต่เดี๋ยวนีไม่มีผู้หญิงไปเรียกแขกแล้วนะคะ มันจะมีแต่โสเภณีถูกกฎหมายเลยในซอยเลยอะคะ ล่าสุดที่เพิ่งไปมาเมื่อ เมื่อปีที่แล้วไปเกลี้ยงไปดูนู่นนี่นั่นมันก็เปลี่ยนไป ไม่มีผู้หญิงยื่นจับแขกแบบสมัยฟี้แล้ว ต้องถูกกฎหมายอย่างเดียว

ทุกวันนี้การทำงานในสิงคโปร์มีรูปแบบที่ แยกเยอะมากขึ้นก็คือ เหมือนไปทำนางโทรเลยเนี่ย ขายทางเว็บไซต์นักศึกษาไปกันเยอะมาก เนื่องจากไม่สามารถไปยื่นจับแขกได้ เขาก็เลยให้ผู้หญิงเราเนี่ย เขาก็เลยให้ผู้หญิงพวกเนี่ยอยู่ตามโรงแรมคอนโดพาร์ทเมนท์ แล้วก็จัดขายทางออนไลน์ เด็กนักศึกษาหรือผู้หญิงไทยเนี่ย ไปสิงคโปร์ในยุคนี้ก็จะ มีคนแท็กไปไม่ต้องเสียค่าแท็กนะคะ

จะไปถึงนู่นแล้วมีเอเจนซี เขาก็พาไปที่ห้องเลย เขาก็จะถ่ายรูปหน้าเรา ลงเว็บไซต์ แล้วเขาก็จะส่งแขก มาถึงห้องอะไรแบบนี้ค่ะ อันนี้คือการทำงานในรูปแบบใหม่ของสิงคโปร์” (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563) : เล่าช่วงชีวิตที่ไปอยู่สิงคโปร์

“พอไปถึงบาร์เรนก็คือหน้าตาที่ไม่ได้แก่อะไรมาก พี่ก็ไปกับน้องคนนึงอายุ ประมาณ 22 23 พี่ก็ไปใช้หนี้ 1 เดือนปรากฏว่าเราหมด tax หมด tax ไวกว่าเด็กคนนั้นด้วย มองว่า ไหนไหนก็มาแล้วก็ยังไม่ได้เงินเก็บหรอกค่ะ ก็ทำไปเรื่อย ๆ เราหมด tax แล้วด้วยความที่เราไม่อยากจะขายตัว พี่ก็เลยเอาของอย่างอื่นมาขาย ขายเสื้อผ้าเครื่องสำอางน้ำหอมให้กับผู้หญิงพวกนั้น เพราะว่า ลึก ๆ เราไม่อยากจะขายตัว เราแก่แล้วด้วยเราสู้เขาไม่ไหว เราก็เลยหาอะไรมาขายที่มีรายได้ขึ้น

บาร์เรนอิสระเสรีเหมือนกันนะ ซึ่งผู้หญิงไทยไปกันเยอะมาก เป็นเกาะที่ เล็กกว่ากรุงเทพฯ นะ แต่มันมีผู้หญิงไทยที่อยู่ในนั้นในยุคนั้นประมาณ 5,000 กว่าคน แล้วผู้หญิงไทย คือนำตังนะ เยอะมากกว่าอัตราส่วนของผู้หญิงจีนอีก ผู้หญิงจีนเขาเยอะนะแต่คนไทยเยอะกว่า หรือว่าจะไปประเทศไหนผู้หญิงไทยก็นำตังตลอด แต่สุดท้ายก็โดนจับกลับมาแล้วก็กลับขึ้นไปอีกไปอยู่ใน บาร์เรนประมาณ 2-3 ปี ส่วนใหญ่จริง ๆ เราไม่ค่อยได้ไปขายตัวหรอกไปขายของมากกว่า แต่สุดท้าย ก็ยังเก็บเงินไม่ได้อยู่ดี” (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563) : เล่าช่วงชีวิตที่ไปอยู่บาร์เรน

4.2.3.10 รายได้ที่ได้รับจากการทำงาน

รายได้ที่ได้รับจากการทำงานของแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนอาจได้รับ เงินเต็มจำนวน บางคนต้องจ่ายแม่แท็กซี่ (tax) ที่หางานมาให้ในต่างประเทศ บางคนอาจต้องจ่ายเป็น ค่าสถานที่เพื่อเน้นในบาร์ทำตริงค์แล้วหาคนเทศออกไป ฯลฯ

“มันได้เงินดีมาก เช่น 1 วัน 2 คน ก็ 6000 บาท คนละ 3000 มันก็ดีว่ะ” (แตงโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

“ลูกน้องพี่ได้ 3-40,000 บาทต่อเดือน เขาก็จะมีค่าตัม ค่าลูกค่าที่ให้มา เขาก็สามารถเลี้ยงพ่อแม่ได้” (เฟม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“เงินเดือนไม่ได้เยอะ 3,500 แคนั้น แต่ว่าพวกทิปอะไรได้ต่างหาก แล้วก็ ออกกับลูกค่านี้นะแหละ ได้เงินของเรา ถ้าว่ามาฝาก 300 เราได้ร้อยนึง แต่ถ้าเป็นโกโก้โรบาร์โฟน 1,500 หรือ 2,000 ก็พันก็มั้งแต่ที่บาร์ 300 ได้คืน 100 บาท เงินสตาร์ท 3,500 - 4,000 แคนั้นแหละแล้วก็เป็นที่ป ถ้าติกลม ๆ เป็นรายเดือนก็ได้เยอะอยู่ ถึงหมื่นอยู่ เราขึ้นมา ก็ได้คะตัมเยอะอยู่ ก็ได้ตัมเยอะใจใครเข้ามา อัด เพราะไม่มาก็ไม่กล้าคุยเราจะได้ตัมตัม 150 เราจะได้ 40 บาทถ้าสิทธิตัมเราก็ได้ก็ร้อยแล้วอะ 10 ตัม จะได้เท่าไรล่ะ” (ชมพู นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ตอนนี้ประมาณตายตัว 4,000 ต่อเดือน แต่ก่อนช่วงบุกเบิกที่เข้าวงการ 2,000 สมัยก่อน สมัยบุกเบิกสาวนะ อันนี้ได้เป็นเดือน เป็นงานบริการหมดแหละได้ดิบได้ดีมีผู้ชายเอากี่ไป ถ้าไม่เอาก็ไม่ได้ไปถ้าเอาก็ไปถ้าไม่พอใจไปก็ไปคนไหนถูกใจก็ไปอย่างนี้ไม่ถูกใจก็ไม่ไป /ข้า/” (แต่ม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“รายได้ประมาณ 20,000 ต่อเดือน” (แนนซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“5,000 – 6,000 ไม่รวมทิป ใช้... เมื่อก่อนทำเดือนละ 8,000 ไปอยู่ร้านใหม่ ได้ 6,000 บาท อยู่ 8,000 ไม่มีเวลาจะหยุด” (เฟิร์น นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ถ้าเราเป็นนวดธรรมดาแถบก็จะไม่แพง 400 ประมาณนี้แต่เราเลือกว่า เราไปนวดแบบซีกว่าก็เป็น 60,000 บาทพอเราไปเดือนแรก แสนกว่าบาท (ตอนอยู่เกาหลี) บางเดือน ก็หมื่นกว่าบาทบางเดือนก็ตก 20,000 แล้วแต่ช่วงหน้า high ลูกค้าก็จะเยอะ (ตอนอยู่ไทย)” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ให้เงินมาที ค่าตัว 4 – 5,000 เนี่ย หูยมันแบบ.. มันได้ง่ายมากเลยอะแล้ว บางทีตัวลงนะ เราจะเป็นแขกไป 3 4 วันติด ติดกันเลยอย่างเงี้ย จะกลับที่เราจะได้เงินเป็นหมื่น นั้นล่ะคะ มันทำให้พี่หลงใหลในอาชีพขายบริการแล้วก็ติดใจในเงินเนี่ยก็อยู่ไปเรื่อย ๆ...” (ตอนคุณเอมมีอยู่ไทย)

“เค้าแกแอนด์ค์มาให้เราเป็นเงินประมาณ 80,000 บาท” (ตอนคุณเอมมีอยู่ฮ่องกง)

“การทำงานของญี่ปุ่นก็คือรับแขกหลายรอบ จะค่าตัวก็จะรอบละประมาณ 2,000 กว่าบาท ทำงาน 15 นาที่ 20 นาที่ พอเราไปทำงานดี ๆ ก็ได้เงินน้อยมันจะไม่สู้งานให้เราก็อทำตัวเองทุกวันว่าทำไมต้องมาล้างจานทำไมต้องมาเสิร์ฟอาหารทำไมต้องมาทำในครัวได้เงินเดือน 3 หมื่น 40,000 บาท มันน้อยมากเลยถ้าไปขายตัวได้แล้ววันหนึ่ง 3 วันหาได้ละ 30,000 บาทกับ เดือนนึงแล้วต้องมาทำงาน แล้วเราก็อเริ่มคิดว่าเราไม่ทำละกลับไปขายตัวดีกว่า” (ตอนคุณเอมมีอยู่ญี่ปุ่น) (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

4.2.3.11 การแต่งกายและแต่งหน้าเวลาทำงาน

ปกติแล้วการแต่งกายและแต่งหน้าเวลาทำงานเป็นภาพของโสเภณีที่จะนำเสนอความเป็นตัวเองเวลาหาลูกค้าเพื่อให้ลูกค้าทราบว่าตนเองเป็นโสเภณี ซึ่งแต่ละคนจะมีสไตล์การแต่งตัวและแต่งหน้าต่างกันออกไป บางครั้งต้องทำตามกฎของร้านและสวมใส่เสื้อของร้านที่ทำงานอยู่ บางกรณีจะเป็นเรื่องของงานที่เกี่ยวข้องกับความชอบในรสนิยมทางเพศจึงจะมีการแต่งกายอีกรูปแบบหนึ่งที่ต่างจากโสเภณีทั่วไป

“ส่วนมากจะโทนสีด้า ไม่ดำก็แดง ต้องสวมส้นสูงหรือบู๊ทเท่านั้น ต้องใส่ถุงน่อง ต้องโชว์เนินอกนิดนึง คือใส่แล้วต้องดูเพียซ ต้องดูดี สวย เซ็กซี่ แพง ไม่ใช่แต่งโป๊เปิดหมดเลย

ไม่มี สวมถุงมือ แล้วก็ ผมต้องยาว ไม่ค่อยผมสั้น เพราะว่า ชาติสต์ มาโซทิสต์เนี่ย ถ้าไล่ประวัติความเป็นมาจริง ๆ มาตั้งแต่ยุคเก่า ๆ เลย ผมสั้นมีนะ แต่เค้ามองว่า ผมยาวคือควีนอะ ควีนไม่จำเป็นต้องตัดผม ควีนต้องสวย ควีนคือแพง” (แตงโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

“แต่งหน้าแต่งตัวนิดหน่อยใส่ชุดแซกกางเกงขาสั้นบ้าง ชุดแซกมั้งชุดสั้น มั้งชุดยาวมั้งจ๊ะ” (แต้ม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“แต่งหน้าแต่งตาใส่ชุดเดรส วับ ๆ แวม ๆ นิดนึง แต่ก็ไม่ใช่พรอก เน้นเซ็กซี่ น้อย ทาลิปสีแดง จะถูกหรือแพงแดงไว้มาก่อน” (แนนซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“เวลาทำงานเป็นชุดอีกแบบหนึ่ง เป็นชุดเดรสบ้าง แซ็กบ้าง ใส่รองเท้าส้นสูง คัทชู แต่งหน้าแล้วก็ทำงานตอนกลางคืน” (เฟม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ใส่ชุดแซกแต่ชอบใส่แบบนั้นโชว์นิด ๆ น้อย ๆ เพื่อคนชอบอะไรแบบนี้ ใส่รองเท้าผ้าใบสันตึก ส้นสูงใส่ไม่เป็นมันจะลื่นแล้วก็เจ็บด้วย วันที่บอสให้ใส่ธรรมดาจะเป็นเสื้อร้าน วันเสาร์อาทิตย์ ที่เหลือวันว่างปกติจะเป็นเสื้อยัดกางเกงขาสั้นใส่ที่ร้านเลยว่าจะเป็นตามใจตัวเองถ้าเป็นวันอื่นข้างนอกเสื้อยัดกางเกงขาสั้น” (ชมพู นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“เราก็เข้าไปนั่งในตู้ผู้หญิงเป็นร้อย แล้วเราก็ไม่เก่งแล้วก็แต่งตัวไม่สวยด้วย ไปนั่งในตู้เพราะว่า... แต่งตัวยังไม่เป็นพีมี่แคลิปติก 1 อันแล้วก็แค่แบ่งกระป๋องเนี่ย แล้วก็ไม่เคยได้งานเลย 4 วันที่พื่อนั่งอยู่ในตู้ทุกคนอื่นแต่งตัวกันสวยมากเลย ทาแป้งทาปากทาอายแชโดว์นี่นั่น แต่งตัวไม่เป็นก็เลยไม่ได้งาน” (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

4.2.3.12 การเข้าหาลูกค้าของผู้ทำอาชีพโสเภณี

การเข้าหาลูกค้าของผู้ประกอบอาชีพโสเภณีบางคนที่ถูกสัมภาษณ์จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน บางรูปแบบเราต้องเข้าหาลูกค้าเพื่อสร้างยอดขายและรายได้ให้กับร้านที่นั่นในบาร์ และบางครั้งอายุก็เป็นอุปสรรคในการทำงาน หากอายุมากขึ้นก็ต้องขยันหาลูกค้า หรือใช้วิธีจ้องภาษาในการเรียกลูกค้า อย่างการใช้รอยยิ้มรวมไปถึงท่าทางต่าง ๆ แต่บางครั้งลูกค้าจะเข้าหาเองเพราะมีจริงใจว่าจะไปอยู่แล้ว

“ลูกค้าเข้าหาเรามากกว่า คือเราตั้งเฟสบุ๊กขึ้นมาเลยว่าเราเป็นนายหญิงนะ ลูกค้าก็จะแอด (Add friend) มาเอง ทักมาหาเอง อยากใช้บริการเอง” (แตงโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

“ชอบยิ้มก่อน ลูกค้าที่เข้ามาคือชอบรอยยิ้มก่อนเลยเขาพูดเหมือนกันเลยนะว่าชอบรอยยิ้ม ก็คือ ยิ้มอยู่ข้างนอกแล้วเขาก็เดินมา เวลาพูดตอนทำงานคือพูดธรรมดาเลย ใช้เสียงของเรา” (แนนซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ตอนแรกก็คือเชิญนั่งก่อนคะตีมอะไรไหมคะ แล้วก็ต้องพูดเป็นภาษาอังกฤษ ตีมูนูนี่นั่นกับบอก โอเคไปทำให้เขา เราก็ถามสบายดีไหม ก็คือชวนคุยชวนคุยบ๊อบ ลูกค้าถูกใจ ก็ถามว่า

ต้องการดื่มไหม ก็ได้ดื่มเขาจะชวนดื่มต่อ เราก็จะได้ค่าดื่มไปอีก ถ้าถูกใจคุณไปกับฉันไหม ถ้าถูกใจก็ไป” (แต้ม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ก็.. พอมีแอลกอฮอล์แล้วใช้ไหมเราก็หัก.. ก็บอกว่า ‘คุณอยากได้ผู้หญิงไหม’ ก็แนะนำเด็ก ๆ ให้เขาก่อนถ้าเขาไม่เอาหรือเราก็นั่งดื่มกับเขาเขาก็ให้ดื่มเราอย่างนี้คุยกันไปนาน ๆ แล้วถ้าสมมุติเขาชอบเราก็คุยกันว่าจะไปด้วยไหมแล้วก็บาร์ไฟน์ แล้วก็ไปกับเขาอย่างเนี่ย มันง่ายมันไม่เหมือนกับในหนังจริง ๆ” (ชมพู่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ก็ถามทุกซ์สุขเขาว่าคุณโอเคไหมสนุกไหมอะไรยังไง ถ้าถูกใจก็ต้องถามตัวเราว่าเราโอเคกับเขาไหมเรารู้สึกโอเคกับเขา เขาไม่รู้อะไรกับเรา คุยแล้วก็ลองดู” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

4.2.3.13 มุมมองที่มีต่ออาชีพโสเภณี

ปกติแล้วคนในสังคมมักจะกำหนดวาทกรรมและให้คำโสเภณีว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี ผู้หญิงชั้นต่ำ สำนอน หลายผิว แต่ในทางกลับกัน โสเภณีบางคนเองก็มีมุมมองในอาชีพของตัวเองที่แตกต่างออกไปจากบรรทัดฐานของสังคมเพื่ออธิบายความเป็นตัวเองในการประกอบอาชีพนี้ แต่สำหรับบางคนเมื่อหลุดออกจากวงโคจรของอาชีพก็จะมีมุมมองอีกรูปแบบหนึ่งเนื่องจากผ่านประสบการณ์มาหลายรูปแบบจนตกผลึกได้ว่าไม่ควรเข้าไปในวงจรดังกล่าว

“การตอบสนองอย่างหนึ่งที่ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่ายในเรื่องทางเพศแบบไม่มีบังคับด้วย เป็นสมัครใจสองฝ่าย ลูกคามาเอง ไม่ได้บังคับให้เราทำ แล้วเราก็ไม่ได้แบบบังคับตัวเองว่าเราจะต้องทำเท่านั้นเท่านี้ ต้องรับลูกค้าเท่านั้นเท่านี้ มันไม่จำเป็น คือเราไม่ทำก็ได้ เราเลือกได้เองทั้งสองฝ่าย

ถ้ามองในด้านลบ เสี่ยง จริง ๆ มันเป็นอาชีพที่ค่อนข้างจะเสี่ยงเรื่องความปลอดภัย ... แล้วก็ เหมือนไม่ได้เป็นที่ยอมรับในสังคมมากนัก แต่ส่วนหนึ่งก็ต้องพูดว่าสังคมก็ไม่ได้รู้เรื่องนี้มากนักเหมือนกัน สังคมบางที่บางกลุ่มส่วนมากก็ไม่ว่ามีอาชีพนี้

ถ้ามองอีกด้าน อยากนับว่าเป็นอาชีพสุจริตนะ ไม่มีใครบังคับ มันทำให้สังคมมันไม่เกิดภาวะข่มขืน มันเป็นการปลดปล่อยเรื่องทางเพศอย่างหนึ่งที่มันแบบ สมัครใจทั้งผู้รับและผู้ทำอะ มันทำให้เหมือนกับว่าคนมันมีทางออก ทางเลือก มองเป็นฟิลลิ่งบวกด้านเดียวกันกับเซ็กส์ทอย

ก็.. มันอยู่ที่ตัวเรา ไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อน ก็เลยมองว่าเป็นเรื่องบวก อีกอย่างหนึ่งในแง่ที่แตงโมทำไม่มีการสอดใส่ มันจะไม่มีการเสี่ยงโรค ค่อนข้างจะเซฟ” (แตงโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

“เราก็ต้องรักษานบริการอะนะ ฟังพาตัวเอง มีสิทธิ์ที่จะเลือกลูกค้าเวลาเจอใครไม่ถูกใจก็เลือกได้ เราเลือกได้ ไม่จำเป็นต้องไป นั่งคุยกันได้ แต่ไม่ต้องไปก็ได้ บางทีอาจจะเจอ

เนื้อคู่ชาวต่างชาติก็ได้ ได้แฟนต่างชาติ เปลี่ยนแนวบ้าง ก็สนุกดีออก” (แนนซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“เราต้องทำให้สนุก ถ้างานแบบนี้เราก็ต้องเอนเตอร์เทนลูกค้า จะให้มานั่งชิมเศร้าให้เขาถามว่า ‘เธอเป็นอะไร’ ทำไมเธอมานั่งแล้วมาร้องไห้ใส่ลูกค้า เดียวก็มานั่งร้องไห้ด้วยกันอีกอะ เศร้า เออ ต่างคนต่างพูดกันไปมาแล้วร้องไห้ก็ไม่ต้องขายมันละ ตี้อย่างเดียว

ส่วนมากจะมีด้านลบนะ เพราะงานบริการแบบนี้ เหมือนงานบาร์ งานกลางคืนแบบนี้จะเป็นอาชีพสุดท้ายที่ทุกคนเลือกมาทำอยู่แล้ว เราก็ไม่ได้บอกว่าอาชีพนี้มันดีหรอก แต่ว่า.... มันก็เป็นตัวเลือกสุดท้ายที่มาทำ... แล้วมันก็ได้ ครอบครัวเขาได้” (เฟม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ก็ไม่แย่นะอยู่ที่ความสมัครใจของเราถ้าเราว่าแย่ เราก็อย่าทำถอย อันนี้ถือว่าเป็นความสมัครใจของเราแล้วถ้ามีความสุขเรารู้จักทำการกระทำ ก็ว่าเป็นอาชีพบริการนะค่ะ ก็ชอบไหมมันก็ไม่ชอบนะ ก็จำเป็นอะ แต่มันอยากได้ตั้งค์ เวลาทำก็คือไปแบบไปตรง ๆ เวลาไปก็นอนกัน ไม่ได้ไปปล้ำกันส่วนใหญ่ก็เป็นอย่างนั้น มันคือความยินยอมของทั้งสองฝ่าย เป็นงานบริการที่สุภาพหน่อย ต้องเทคแคร์แล้วก็ดูแลเอาใจทุกอย่าง เราสามารถเลือกได้ด้วยบอกเขาได้อย่างนี้น้อย่างนั้น เราเลือกแขกที่ให้บริการได้เราต้องซึ่งกันและกันต้องคุยกันตกลงซึ่งกันและกัน ไปดื่มต่อเราก็ไป ต่างคนต่างนอนก็โอเค” (แต้ม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“เป็นงานบริการก็ใช่ แต่ขึ้นอยู่กับเราว่าเราจะเต็มใจไปกับเขาไหม ถ้าเราไม่เต็มใจไปก็ไม่ไป เพราะว่าส่วนมากที่ทำงานบาร์เพราะเขาต้องการเงินใช้ไหมคะ เขาก็ต้องยอมอยู่แล้ว ก็คือเป็นงานบริการ ของเราจะเป็นคุณกับเราก็พอใจทั้งสองฝ่ายถึงจะไป ขึ้นอยู่กับเรากับลูกค้าด้วยและเงินเดือนจะเยอะกว่างานบาร์ แต่จะเหนื่อยกว่าบาร์อีกเพราะทั้งเสิร์ฟทั้งทำอะไรหลายอย่างอย่างเด็กเสิร์ฟอะ มองด้านบวก เงินก็ดีค่ะ ถ้าว่าใครได้ไปกับลูกค้า

ถ้ามีลูกค้าติดเป็นเดือนหรือเป็นอะไรแบบนี้ เงินมันจะดีแต่ถ้าใครได้ไม่นาน ๆ ไปที่เงินก็ไม่ดีหรอกแต่จะหาดื่มในร้าน หาที่พักดื่มในร้าน ในด้านลบ ก็เราไปกับคนที่เราไม่ได้ชอบแต่เราก็ต้องทำเพราะเราต้องการเงินใช้ไหมเราเหนื่อยด้วยเราต้องเอาใจคนที่เราไม่ได้ชอบใช้ไหมแต่เราต้องการเงินเราก็ต้องทำ” (ชมพูน นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“มันเป็นงานบริการอยู่แล้ว มันขึ้นอยู่กับคนที่มาทำ ถึงไม่ได้รังเกียจถึงเราจะไม่ทำเหมือนเขา แต่เราก็ไม่รังเกียจ เราว่ามันก็เป็นอาชีพที่พีไม่มีความคิดเห็นดีกว่า พีไม่รู้ จริง ๆ ก็ไม่ชอบหรอกแต่คนเราก็เลือกเกิดไม่ได้ จะไปบอกอาชีพนี้ดีไม่ดีเราไม่บอกเราก็ดีหมดแหละขึ้นอยู่กับคนจะทำอยู่คนมองแบบไหน จริง ๆ เราไม่ใช่ว่าดีเรื่องพวกเนี้ย ในใจลึก ๆ มันไม่ดีหรอก แต่เราก็เข้าใจว่าเขาทำเพื่ออะไร จุดหมายตรง ๆ เขาทำเพื่ออะไรบางคนไม่มีการศึกษา บางคนมีแต่ไม่รู้ต้องการอะไร

บางคนทำทั้ง ๆ ที่มีอยู่แล้วแต่ทำเพื่อจะเอา ทุกคนก็มีหลายเรื่องร้อยเหตุผลของตัวเอง บางคนบ้านรวยอย่าง... มีมากกว่าเราอีกแต่ก็มาทำ” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ก็คือ ถ้าเกิดคนเรามันเลือกได้ไม่มีใครอยากมาจุดนี้ ไม่มีใครอยากขายบริการ แต่บางคนก็จะมีความคิดว่าการขายบริการก็เป็นงานสุจริตชนิดหนึ่งเพราะเขาไม่ได้บังคับลูกค้า เราไม่ได้บังคับใครเราสมัครใจแล้วเราก็สมัครใจทั้งสองฝ่าย เขาก็สมัครใจ บางคนอาจจะคิดว่าทำงานแบบนี้สบายแต่เราในความคิดของตัวเองเราคิดว่า มัน.... ถ้าเกิดเลือกได้ก็คงไม่มีใครอยากขายบริการต้องการที่จะมีครอบครัวที่มีเวลาได้อยู่กับครอบครัวแต่บางคนมันเลือกไม่ได้

ข้อดีก็คือได้เงินได้ทั่วไป คนอื่นเขาก็จะมองเราไม่ดี เขาจะมองเราว่าเราไม่มีศักดิ์ศรี เพราะว่ามึงไปทำงานพ่อก็คือขายตัวก็คือโดนตราหน้าตาเราไม่ได้คิดแบบนั้น แต่ในลึก ๆ ก็แอบคิดแต่จริง ๆ ก็คือเรามาทำงานในจุดนี้เราไม่ได้บอกเราไม่ได้ขอใครกินนี่หว่า ลึก ๆ ก็แอบคิดแต่เพราะเรามาทำงานในจุดนี้เราไม่ได้ขอข้าวใครกินนี่หว่า เรามีเงินให้แม่เรา ให้ลูกเราไม่ได้คิดอะไร เพราะว่าส่วนมากเราจะเป็นคนที่ไม่ได้คิดเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวข้างมาพูด หรือเกี่ยวข้องกับศีลธรรม” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ไม่อยากจะให้ผู้หญิงไทยขายตัว ไม่อยากให้ใครเลือกอาชีพนี้ เพราะว่ามันน่าอับอาย มันน่าทุเรศ มันแบบหลาย ๆ อย่างนะคะ แต่แรก ๆ มันก็คิดอย่างนั้น แต่พอเข้าไปแล้วเนี่ย มันจะเกิดความชินด้านชาแล้วก็อยู่กับงานนั้นได้ เพราะฉะนั้นเนี่ยทำยังไง ไม่ให้ผู้หญิงเรานี้ก้าวเข้ามาในอาชีพนี้ เพราะว่าถ้าเข้ามาคือมันจะติดยาวเลยอะ

เดี๋ยวนี้พี่มองว่าอาชีพโสเภณีอะ มันมีหลายอาชีพเยอะมาก แม้แต่พยาบาล โรงพยาบาลอะไรนะ ก็แอบทำกันเยอะมากมันมีกลไกวิธีหาเงินมันก็ไม่ต่างจากโสเภณีเลยนะ จับแขกกับลูกค้าจับคนไข้ที่มีดังค์แล้วก็ไปนอนกับเขา ไปเป็นเมียน้อยเขา

พวกพริตตี้เด็กนั่งตริ้งอะไรแบบนี้ ก็จะมีความคิดว่าฉันไปคนเดียวฉันไม่ได้ขายตัว “ตราบไตที่คุณขึ้นเตียงนอนกับผู้ชายแล้วได้ดังค์นั่นคือคุณขายตัว” พี่คิดแบบนี้เพราะว่าเด็กนั่งตริ้งบางคนเนี่ย ต้องพริตตี้ แบบสวยแต่กูไม่ได้ขายตัวนะเว้ย กูไปโชว์นูนนี่นั่นเฉย ๆ จะถามหน่อย ถ้าเจอเงินหนักเข้า ไปปะ ? ก็ไป... มันก็คือคุณก็ขายตัวอย่างนึงอะ คนอื่นผู้หญิงชาติอื่นนะเขาไปแก้ผ้าแบบแต่งตัวแต่งตัวได้ดังค์บางคนเขาไม่เอาเลยนะเพราะเขารักศักดิ์ศรีของเขา เขารู้สึกว่าทำไมเขาต้องไปแต่งตัวอย่างนั้นทำอย่างนั้นมันก็ไม่ต่างจากโสเภณีเขาเลือกแต่ง แต่คนไทยบอกว่าไม่ได้เป็นไร ไม่ได้ขายตัว มันก็ต่างกันนานา แล้วแต่” (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

4.2.3.14 การตัดสินใจเลิกประกอบอาชีพโสเภณี

จากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 8 คน มี 2 คน ที่เลิกประกอบอาชีพโสเภณีและหันไปประกอบอาชีพหรือทำกิจกรรมอย่างอื่นแทน เนื่องจากมีเหตุการณ์บางอย่างที่ทำให้เกิดรายได้ใหม่จนทำให้ไม่จำเป็นต้องกลับไปประกอบอาชีพเดิมหรือเป็นเหตุผลและอารมณ์ส่วนตัวที่ไม่อยากกลับไปสู่

จุดนั้นอีก เธอมองว่าชีวิตคนเราไม่ควรทำตัวง่ายขนาดนั้น ไม่จำเป็นต้องไปแลกศักดิ์ศรีขนาดนั้น เราต้องรักตัวเองและเห็นคุณค่าในตัวเอง หาเงินได้

“สุดท้ายไปรู้จักกับทหารคนนึงเป็นลูกค้าพี่ ชื่อตาเดบปีเคยทำงานอยู่ บำห์เรน ก็เลยเล่าทุกอย่างให้เขาฟังว่าเราอยากมีเงินเรียนแต่งหน้า เขาก็ให้ยืมมาซื้อตัวเครื่องบิน ทำวีซ่า กลับไทย เห็นอยากเรียนแต่งหน้าก็ส่งให้เรียน แต่พี่ไม่มีเงินใช้หนี้เขา พี่สาวก็เลยเสนอว่า “เขียนหนังสือ ประกวดรางวัลชนนาฏสิ เพราะว่า เขาให้เขียนประวัติหุ่นนี่นั่นเรื่องอะไรก็ได้ส่ง” แล้วหนังสือพิมพ์เล่มนี้ มันเก่ามาก พี่สาวไปเจอจนกระทั่งคือเขาเปิดรับต้นฉบับประมาณ 3 – 4 เดือน แต่วันที่พี่อ่านคือมันเหลือ เข้ามา 20 กว่าวันเขาก็จะปิดรับต้นฉบับ เราก็เลยถามว่า “จะเขียนเรื่องอะไรวะ” ก็เครียด พี่สาวก็บอก “ก็เรื่องนี้แหละที่ไปขายตงขายตัว” คือพี่สาวจะรู้คนเดียวทั้งบ้านที่เป็นทอม ตอนแรกก็แบบไม่เอา อาย ไม่อยากเล่าให้ใครฟัง ใครจะไปฟังเรา เราขายตัวติดคุกและทะเล่ เล่นยานูนี่นั่น แต่พี่ต้องบอกก่อนว่าพี่ติด ยาทัวเดียวคือยานอนหลับ แต่อย่างอื่นไม่ได้เสฟ ก็เลยเขียนส่งไปประกวด พี่สาวก็บอกว่าถ้าชนะเราได้ รางวัล คือพี่เครียดเลยปรึกษาเรื่องเงินไปใช้หนี้กับเพื่อน คือเขาทงอยู่ตลอดเลยคะ ก็เลย.... เออเว้ย ถ้าเราเขียนได้รางวัลถ้าได้ที่ 1 ก็ได้เงิน 50,000 บาท ถ้าเกิดเอาที่ 2 ได้ 20,000 บาทเท่านั้นก็คิดแค่นั้นนะ ก็เลยเขียนมันไปเขียนทุกอย่างที่เล่าเหมือนที่เล่าให้น้องฟังแบบคร่าว ๆ เขาบอกว่าประมาณ 120 แผ่น พี่เขียนแทนที่จะพิมพ์ติดก็ส่งไปประกวดส่งไปโดยที่แบบเป็นต้นฉบับลายมือด้วยนะเพราะว่าเป็นคนที่ไม่ชอบอ่านหนังสือแล้วก็ชอบวาดรูปไม่อ่านกติกาสะไรทั้งสิ้นเพราะบอกให้เขียน 120 แผ่นก็พอแล้วก็ ส่งไปปรากฏว่าเขาตีกลับมา เขาตีกลับมาเขาบอกไม่รับบอกว่าเวลามันก็เหลืออีก 4-5 วัน แล้วเขาก็ บอกให้พี่ไปพิมพ์สิ พี่ก็บอกพี่พิมพ์ไม่เป็นเกิดมาไม่เคยพิมพ์ติดเลย เขาก็บอกว่า “แล้วแต่คุณนะคะ ยังไงก็ได้ แต่ไม่รับต้นฉบับลายมือ” แต่เขาพูดไว้ว่า “เรื่องของพี่อะ น่าสนใจ ถ้าเอาไปพิมพ์เป็นลายพิมพ์ เป็นตัวพิมพ์ มันจะดีมาก”

พี่ก็เลยไปหาเงิน 5,000 บาทให้ตาเดบปีไปส่งเงินมาจ้างเขาพิมพ์ แล้วพี่ก็ ไปจ้างพิมพ์หน้าราม ไปพิมพ์งานก็คือไปปั่นเลย์แบบ 'พี่พຼຸ່ນนี้เขาจะปิดรับต้นฉบับแล้ว' เราก็เลยไปนั่ง เฝ้ายันตี 5 6 โมง แล้วก็เอาไปเข้าเล่ม ไม่ได้ตั้งชื่อเรื่องหรือตอนแรกแล้วเขาบอกตั้งให้ชื่อเรื่อง พี่ก็เลย ตั้งชื่อว่าฉันชื่อเอร์รี่กับประสบการณ์ข้ามแดน แล้วพี่เขียนหนังสือไม่มีบท ไม่มีวรรค ไม่มีชื่อตอนอะไรทั้งสิ้น เขาก็ตีกลับมาให้เรามาตั้งชื่อบทตั้งชื่อตอน แล้วก็ต้องแบ่งแยกนะว่าบทที่ 1 บทที่ 2 บทที่ 3 คือพี่เหมือน พี่เขียนอะไรบ้า ๆ บอ ๆ ส่งไป พอส่งไปเสร็จที่นั่นมันก็เลยได้ แบบฉิวเฉียดมากเขาปิดรับต้นฉบับตอน 17:00 น. พี่ก็นั่งรถไฟไปส่งตอนประมาณ 4 โมงกว่า ๆ ก็เป็นอันว่าวันนี้ ok ค่ะ”

จนกระทั่งเวลาผ่านไป... พี่ก็ไปเรียนแต่งหน้า เรียนแต่งหน้าจบมาแล้วเนี่ย เรียนก็เรียนโรงเรียนจริงก็คือเสียเงินเยอะอยู่นะ เวลาเราเรียนจบมาพี่ก็เลยไปสมัครงาน ใน xxx เพื่อที่จะ กลับไปแต่งหน้าผู้หญิงขายตัว ปรากฏว่าหลายคนนะ เขาค่อยอยากรับเพราะฝีมือเรายังไม่เก่งอะ พอเราเรียนจบแล้วเราไปทำมันก็ต้องมีประสบการณ์ตั้งแต่แรกจริง ๆ ไม่ใช่เข้ามาถึงจะแต่งได้เลยแล้ว

พวกกระเทยที่เขาแต่งกันอย่างนี้เราสู้กะเทยไม่ได้ เด็กที่นั่นไม่ยอมให้พี่แต่งหน้า พี่เคยแต่งวันหนึ่งมีเด็ก 10 คน 7 คนไม่ยอมให้แต่งเพราะเขาบอกเราแต่งไม่สวยพี่ก็ได้หน้าละ 50 บาท วันนั้นได้ 150 บาท พี่โคตรท้อเลย ตระเวนเดินทางงาน ประมาณว่า โห อะไรวะ แม่งขนาดมาทางนี้ยังไม่ได้งานเลย

จนกระทั่งเขาประกาศรางวัลขนาด คือพี่ทรมานมากที่เรารอประมาณ 4 – 5 เดือน มันก็ไม่ประกาศรางวัลสักทีจนพี่รู้สึกว่ามันเอาแล้ว กูไม่อยู่แล้ว กูไปสวิตเซอร์แลนด์ดีกว่า เพราะว่าเรียนจบแล้วไปแต่งหน้าก็ไม่มีใครรับเลย แบบนี้นั่นท้อ เงินก็ไม่ค่อยมี ก็เลยไปสมัคร ไปหาแม่ tax ดีกว่า ซึ่งเราต้องเสียเงินประมาณ 1 ล้านบาท ก็โอเค คุยกับเพื่อนแล้วเพื่อนเราเพิ่งกลับมาจากบาห์เรน เสร็จสรรพเรียบร้อยพาไปส่งพาสปอร์ตไปให้เขา เดี๋ยวเตรียมตัวซื้อเสื้อ ปากว่ามันมีโทรศัพท์โทรมาถามว่าอยู่เมืองไทยหรือเปล่า เขาบอกว่าพี่ติด 1 ใน 3 นะรางวัลขนาด ให้พี่มารับรางวัลด้วย ต้องมาด้วยตัวเองนั่นแหละพี่ก็เลยบอกว่า “ให้พี่สาวไปรับได้ไหม” เขาบอก “ไม่ได้ ต้องมารับด้วยตัวเองเพราะเป็นรางวัลที่ยิ่งใหญ่” อะไรวะแบบนี้พี่ก็เลยเออ ๆ ก็ได้รอก่อนแล้วก็นรอไปรับรางวัลที่สวิตเซอร์แลนด์ อะไรรออย่างกันทีหลัง

“ปรากฏว่าวันที่ไปรับรางวัลขนาดเนี่ย ไปเจอพวกนักข่าวพวกคนดังเต็มไปหมด ในวันงานรับรางวัลนะคะ แล้วเขาก็... โอโห... ตั้งกล้องไว้เต็มเลย ซึ่งพี่ก็อายคนใจ ก็เลยแบบ.. นี่ทำไมคนมันเยอะมากมาเลยมิกำลังด้วย ก็คือคนรู้แน่นเลยว่าเป็นโสเภณีอะไรแบบเนี่ยกูไปติดคุกมาด้วย คนรู้แน่นเลยก็เลยก้มหน้าก้มหน้าร้องไห้ แล้ววันที่ประกาศรางวัลที่ไม่รู้จักใครเลยนะขนาดพระที่มาประกวดด้วยพี่ก็ไม่รู้จัก ทีนี้เขาก็ประกาศรางวัลขนาดได้ที่ 3 ที่ 2 แล้วพี่ก็ ‘เฮ้ย ทำไมไม่มีชื่อกูอะไรแบบนี้ หรือว่ามันรางวัลที่ 1 ชื่อกูแน่นเลย’ เขายังไม่ทันประกาศรางวัลเลยแล้วเขาก็ให้เชิญขึ้นมาบนเวทีแล้วงานก็จัดอลังการมากที่ธนาคารกรุงเทพสำนักงานใหญ่ พี่ไม่รู้จักใครเลยในนั้น เพราะในชีวิตพี่ พี่อยู่กับแสงสี อยู่กับโลกของโลกลกลางคืนมาตลอด ใครดังใครอะไรไม่รู้จักหรือดาราดังบางคนที่ยังไม่ได้สนใจดูเลยเสร็จแล้วทีนี้เขาบอกว่า “เป็นเรื่องราวของคนที่ได้รับรางวัลที่ 1 เป็นเรื่องราวของโสเภณีคนหนึ่งที่ได้เข้าไปติดคุก” โห.... พี่นี่แบบร้องไห้เสียงดังแล้วนะใจก็แบบกูนี่แหละกูแน่ ๆ แล้วล้องก็หันมาปั๊บ ๆ ถ่ายพี่แบบกระจาย คือกล้องเยอะมาก วันนั้นเราก็ร้องไห้ อาย... อายที่เรา พี่เขารู้ว่าเราเป็นผู้หญิงขายตัว

แล้วพอพี่รับรางวัลเสร็จกลับไปบ้านตาเดปป์เขาก็ส่งข้อความมาบอก แสดงความยินดีกับพี่ เพราะว่า บางกอกโพสต์มันทำข่าวไปทั่วโลกไปต่างประเทศ พี่ก็เลยเอาชิบหายละก็กลายเป็นว่าตาเดปป์เขารู้แล้วนี่หว่า เลยกกลายเป็นว่าเรื่องของเรานี้มันโด่งดังไปถึงขนาดนั้นเลยหรอ แล้วแต่ความคิดของคน ที่คิดว่าโด่งดัง แต่สำหรับพี่มันคือความอับอายที่กระจายไปทั่วโลกอะไรแบบนี้ คนก็เห็นหน้าเราแล้ว

วันนั้นเนี่ยเป็นวันที่ชีวิตเปลี่ยนเพราะมันจะมีแบบรายการต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ สารพัดก็เข้ามากันเยอะมาก ติดต่อกับสัมภาษณ์ เราก็กเริ่มมีความรู้สึก ว่า ‘เฮ้ย ! มันมีคนสนใจเรื่องแบบนี้ด้วยหรอ’ แล้วพี่ก็ไปออกรายการนู่นนี่นั่นรายการแรกๆ ที่ไปก็คือเจาะใจ ไปโดยที่ไม่ได้ปิดหน้า พี่นึกไม่

ถึงว่ามันต้องปิดหน้า เราก็ไม่รู้เเงเราก็นึกว่า ไหน ๆ ละหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มันก็ถ่ายหน้าเราไป แล้วเเง ไม่ต้องปิดหรอกเเงเดียวปิดเเงเดียวไม่ปิดมันก็มีค่าเท่ากัน ก็เลยพูดไป มันก็เลยเป็นชีวิตเปลี่ยนตั้งแต่วันนั้นเลยละ

จนกระทั่งเรื่องราวของพีมันไกลไปถึงยุโรปไปถึงเยอรมันงานสัปดาห์หนังสือที่แฟรงค์เฟิร์ต เขาก็มาชวนเราไปขึ้นวอลลุ่มที่นู่นนะ เราก็แบบ ‘เรามาถึงจุดนี้ได้เเงะ เรื่องของโสเภณีมันมีคนสนใจด้วยหรือ ? ทำไม ?’ กลายเป็นว่า เขาต้องการให้เราเเงีย ไปพูดคุยชวนผู้หญิงไทยออกจากประเทศเขา แล้วก็ให้รักคุณค่า รักศักดิ์ศรี อย่ามาเป็นโสเภณี เพราะว่าผู้หญิงไทยไปขายตัวที่เยอรมันเเงะ เราก็เลยไปพูดเชิญชวนว่า “เรากลับบ้านกันบ้างนะ กลับประเทศกันบ้างนะ อย่าขายตัวกัน

แล้วหนังสือของพีก็ถูกแปลไปหลายภาษามาก มีคนมาซื้อลิขสิทธิ์ เเงะเริ่มเห็นคุณค่าเริ่มเห็นความสำคัญของเรื่องราวของเรา แล้วพีก็คิดว่ามันน่าจะเป็นประโยชน์กับใครอีกหลายคน เพราะว่าทำเเงิงเเงี้ได้ไม่ทำให้คนเข้ามาขายตัว นั่นคือเป้าหมายของพี” (เอมมี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2563)

4.2.3.15 ภาพของโสเภณีผ่านชีวิตจริงที่มีความเหมือนและความต่างจากละคร

ภาพที่เกิดขึ้นผ่านชีวิตจริงของโสเภณีบางส่วนจะเหมือนและจะแตกต่างจากละคร บางคนจะยอมรับภาพตัวตนที่เกิดขึ้นผ่านละครว่าโสเภณีมีลักษณะของการให้บริการเป็นแบบนี้จริง ๆ แต่รายละเอียดบางส่วนของการทำงานนั้นไม่เหมือนกัน บางคนจะปฏิเสธภาพตัวตนของโสเภณีผ่านละครเพราะมีลักษณะที่แตกต่างจากการขายบริการแบบปกติในด้านการร่วมเพศ หรือการคิดวิเคราะห์เพื่อที่จะเลือกประกอบอาชีพ อาจมีความคล้ายคลึงกันทั้งภาพตัวตนและภาพความจริงของโสเภณี

“ลักษณะสิ่งที่ละครสร้างขึ้น มันก็เหมือนกันแหละกับที่ละครสร้างขึ้นมาในเรื่องของสถานที่ มันก็จะเหมือนเป็นบางที่ บางทีก็เป็นแนวนั้นแต่ไม่ค่อยเห็นหรอก ถ้าเขาเห็นก็คือมาในแบบนี้แหละ เป็นแบบบาร์ชื้อตัวไป ก็ไปห้องเขา หรือว่าก็มีห้องอยู่แล้ว มันแล้วแต่มุมมองละครที่เขาจะทำก็จะมีสื่อเรื่องจริงบ้างหรือว่าทำเวอร์ในบางครั้งแค่นั้นเเงะ” (เหมียว นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“ในความจริงคือไม่เหมือนนะ ในละครคือไม่เหมือนในชีวิตจริงนะ อย่างในละครจะเป็นแค่จินตนาการเเงะ แต่ที่พีเจอมันพลิกผัน ในความจริงมีปัญหาให้แก้ตลอด แต่ในละครมันไม่ใช่ ก็คือมันเป็นรูปแบบ มันจะระบุไม่ได้ ในละครมันระบุได้ว่าสุดท้ายต้องเป็นแบบนี้ แต่ในชีวิตเราสุดท้ายต้องเป็นแบบนี้เเงะ ไม่ต้องพร้อมไม่ต้องมีทุกอย่างเเงียะ ใชเเงะ บางคน

สุดท้ายบางคนนะก็ต้องร้องไห้ สุดท้ายบางคนก็ไม่เหลืออะไร บางคนตอนแรกไม่มีอะไร สุดท้ายตอนนี้เเงี้ ทั้งชีวิตไม่มีอะไรเลยก็มี แต่มันจะเหมือนละครอยู่เเงิงเเงี้คือ ผัน

ฝันแล้วก็ต้องทำให้ได้อะไรแบบนี้ ในละครเป็นแบบนี้ ฉันต้องทำให้ได้ อะไรแบบนี้ อันนี้เรื่องจริงสำหรับ พี่นะ” (เฟม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“คือรู้สึกว่ละครไม่ได้มีฉายในโมเมนต์ของ SM เลยนะ.... เลยอะ... แต่งโม ว่าไม่น่าจะมี อาจจะมีแค่ใส่ชุดหนังอะ เป็นนางแมว คือคนที่มันไม่รู้จริง ๆ ไม่ได้อยู่ในสังกัดนี้ ไม่ได้อยู่ในวงจรถันนี้ เขาก็จะมองว่า อ้อ มันก็คือการใส่ชุดหนังถือแซ่เป็นนางแมว จริง ๆ คือมันมีหลาย type มาก มันลึกลงไปอีก แต่ความเป็นจริงกับละครต่างกันเยอะ ในละครคือแค่คนไม่รู้จริง แค่เห็น ในชีวิตจริง มีหลาย type ตั้งแต่การแต่งกาย เพทิช คือ fetish หมายถึงคลั่งไคล้ในอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือแบบสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาก ๆ ในเชิงทางเพศอะ ไม่ได้เป็นฟิลลิ่งนางแมวเลย คนละครึ่งเลย อย่างเช่น fetish ชอบเท้ามาก จะแบบ เสรีจ่อเมื่อโดนใช้เท้า จะเสรีจ่อเมื่อเวลาโดนเท้าลูบ โดนเท้าเตะ อะ อย่าง fetish ชุดเมด (Maid) ชอบให้ผู้หญิงใส่ชุดเมดเท่านั้น ชอบโดนมัด Fetish ที่มันเป็นศาสตร์ในการมัดอย่างหนึ่งของทางญี่ปุ่น คือ ชอบโดนมัด” (แต่งโม นามสมมติ, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2563)

“บางครั้งเหมือนจริงบางครั้งมันก็เวอร์เกิน ที่เรามาทำแบบนี้มันขึ้นอยู่กับเราว่าเราจะไปหรือไม่ไปแค่นั้นเอง ถ้าเราต้องการเงินเราก็ไปแต่เราต้องทำงานช่วยร้าน เวลาเราไปเราก็บาร์ไฟน์ (Bar Fine) เราต้องจ่ายค่าบาร์ไฟน์ไปขึ้นอยู่กับว่าเราจะไปไม่ไปเจ้าของร้าน บังคับไม่ได้ แต่ว่าต้องจ่ายค่าบาร์ไฟน์เพราะว่าเอาแขกในร้านถ้าจะไป แล้วก็... สมัยเป็นสาวเวลาดูหนังอะไรเขาก็บังคับดี ก็มีคน มีรถ อะไรก็ตีใจใหม่ แต่ว่าอันนี้มันไม่ใช่ อันนี้ขึ้นอยู่กับเราว่าเราจะยอมไหม มันขึ้นอยู่กับระบบด้วยและขึ้นอยู่กับเราด้วยว่าถ้าเราอยากไปกับเขาเราก็ไปเลือกได้แต่ถ้าเราไม่ไปก็ไม่ต้องไปเราก็หาดีมีให้ร้านก็ได้เฉย ๆ ก็ได้ แต่ยังไงก็ต้องไปเพราะว่าเอาเงินเข้าร้านที่เลือกจ่ายเป็นบาร์ไฟน์ไง ถ้าเราเลือกจะไปกับคนดี คนหล่อไม่หล่อ ยังไงก็ได้ขึ้นอยู่กับเราแต่บางคน ถ้ามีแฟนอยู่มาจับลูกคาก็เอาดีมีเฉย ๆ ไม่ไป ก็มันง่ายมันไม่เหมือนในละครที่ว่าบังคับ ไม่ไปก็ตี ๆ อะไร ไม่ใช่แบบนี้” (ชมพู่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

“คือคนเราไม่ใช่ละคร มันปากเรานะ ให้เราไปดูหนังกับชีวิตจริงอันนั้น เขาสร้างเพื่อให้คนเขารู้ว่า ต่อไปถ้าคนเป็นแบบนี้แล้วเหตุการณ์ข้างหน้าจะเป็นยังไง แต่ชีวิตจริงบางทีมันก็น่าจะรู้หรือเปลวอะ เรียนมาเท่าไร เรียนจบอะไรมาก็ไม่รู้หรือว่าคน หลอก ไม่รู้หรือ หรือว่าสนใจไปเอง อันนั้นก็แล้วแต่” (เฟิร์น นามสมมติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2563)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องการประกอบสร้างนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ในประเทศไทยที่ได้ศึกษาละครทั้งหมด 6 เรื่อง ดาวพระศุภ (พ.ศ. 2545), กว่าจะรู้เดียงสา (พ.ศ. 2555), แม่เหล็กเกิดได้ (พ.ศ. 2559), หลงไฟ (พ.ศ. 2560), แม่อาลัยอื่น (พ.ศ. 2561), กรงกรรม (พ.ศ. 2562) สามารถสรุปผลงานวิจัยออกเป็น 2 ส่วนคือ การวิเคราะห์จากละครและการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบอาชีพโสเภณี ส่วนการอภิปรายจะอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยคือเรื่องของการนำเสนอภาพตัวแทนของโสเภณีในสังคมในระยะเวลา 20 ปี และเปรียบเทียบประสบการณ์ของโสเภณีในฐานะผู้รับสารกับภาพตัวแทนโสเภณีที่ถูกนำเสนอผ่านละคร

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์จากละคร

การประกอบสร้างความหมายของนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ไทยทั้ง 6 เรื่อง พบว่า ในภาพตัวแทนของโสเภณีผ่านละครนั้นมีการสร้างให้เห็นถึงด้านการตอรองอำนาจผ่านละครในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะเข้ามาเป็นโสเภณี โดยหลัก ๆ จะเป็นเหตุผลทางด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ การศึกษา การไร้โอกาสในชีวิต ความกตัญญู การดูแลคนรอบครัว ความทะเยอทะยานเพื่อชีวิตที่ดีกว่า เนื่องจากภูมิหลังภาพตัวแทนเหล่านี้ส่วนใหญ่ถูกสร้างให้เป็นคนต่างจังหวัดที่มีทางเลือกในการดำเนินชีวิตไม่มากนัก ทำให้ดูน่าสงสารและไม่ทันคน จึงมองว่าไม่มีอะไรจะเสียแล้ว และนางเอกหรือตัวเอก 4 ใน 6 คนจากละครเลือกที่จะเข้าสู่การนี้ด้วยความสมัครใจของตัวเอง การตัดสินใจในครั้งนั้นสร้างผลกระทบอื่น ๆ ตามมา ก่อให้เกิดจุดจบที่แตกต่างกัน 2 รูปแบบ นั่นคือการที่ตัวละครได้รับการอภัย ทำให้มีชีวิตรอดและประกอบอาชีพอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับโสเภณีอีก อีกรูปแบบหนึ่งคือการถูกลงโทษจากการเข้าไปข้องเกี่ยวกับอาชีพดังกล่าว ซึ่งขึ้นอยู่กับพฤติกรรม ความคิด และการตัดสินใจของตัวละครเองทั้งสิ้น หากกลับตัวกลับใจและเข้าสู่บรรทัดฐานของสังคมที่ควรจะเป็น เธอจะได้รับโอกาสในการใช้ชีวิตต่อ แต่หากคิดได้เมื่อสายไปหรือกระทำผิดจนไม่สามารถให้อภัยได้ เธอจะถูกลงโทษในที่สุด หากไม่ฆ่าตัวตายจากความผิดบาปของตน ก็จะถูกฆ่าตายเพราะความทะเยอทะยานแทน

ภาพตัวแทนโสเภณีในขณะทำงานถูกสร้างให้เป็นทั้งผู้ถูกกระทำเป็นเหมือนวัตถุทางเพศ (Sex Object) ที่ต้องถูกเลือกจากลูกค้าเท่านั้น ไม่มีสิทธิ์ที่จะหาเอง อีกรูปแบบหนึ่งจะเป็นผู้ที่สามารถเลือกลูกค้าเองได้ โดยสร้างอำนาจในการตอรองด้วยการศึกษา การแต่งหน้าและการแต่งกาย

การมีสินทรัพย์ครอบครอง การเข้าถึงลูกค้าให้ได้รับการบริการที่ดีเพื่อให้ลูกค้าประทับใจและกลับมาใช้บริการกับเธออีก สิ่งเหล่านี้สามารถยกระดับโสเภณีให้ได้รับเงินที่สูงขึ้นกว่าในรูปแบบแรก

5.1.2 ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพโสเภณีทั้ง 8 คน พบว่าปัจจัยหลักของการที่เธอเหล่านั้นเข้ามาสู่อาชีพโสเภณีคือปัจจัยทางด้านการเงินและการศึกษาที่ไม่สูงมากนักทำให้เธอต้องผันตัวเข้ามาประกอบอาชีพโสเภณีคือภูมิหลังของการดูแลจากคนครอบครัวเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกที่จะเข้าสู่อาชีพโสเภณี เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน ทำให้เธอมองว่าไม่มีทางเลือก ประกอบกับการศึกษาที่ไม่สูงนัก (ไม่จบปริญญาตรี) ทำให้ไม่มีอาชีพรองรับกับวุฒิที่ตนมี หรือหากมีก็ได้เงินน้อยเกินกว่าจะเอาไปเลี้ยงครอบครัวได้ อาชีพโสเภณีหรือผู้หญิงขายบริการทางเพศจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ตอบโจทย์ที่สุดสำหรับเธอ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชีวิตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มองว่าตัวเองไร้ค่า และมองว่าไม่สมควรได้รับโอกาสในชีวิต บางคนถึงขั้นเป็นโรคซึมเศร้า

โดยรวมแล้วผู้ที่ประกอบอาชีพนี้เองยังมองว่า อาชีพนี้เป็นอาชีพทางเลือกสุดท้ายของผู้หญิงที่จะเข้าสู่วงโคจรเหล่านี้ หากเป็นไปได้คงไม่ยอมมาทำอาชีพนี้เพราะมองว่า ถึงแม้ว่าตัวเองมีสิทธิ์ที่จะได้เลือกใช้ร่างกาย และมีสิทธิ์ที่จะเลือกแลกเองได้ว่าจะไปกับใคร แต่สุดท้ายเธอก็มองว่าไม่ได้อยากทำ หากเป็นไปได้และเลือกได้ ก็อยากไปทำอาชีพสุจริตอย่างอื่น บางคนมองว่าเป็นความทรมานในจิตใจที่ต้องนอนกับคนที่ไม่ได้รู้สึกอะไรด้วย แต่มันได้เงิน มันเลี้ยงครอบครัวได้ เงินมันหาได้ง่ายที่สุดก็เลยต้องทำ

จากการสัมภาษณ์ทั้งหมด มีแค่เพียง 2 คน จาก 8 คนที่เลือกทางเดินชีวิตใหม่และหลุดพ้นจากวงโคจรนี้ได้ และประกอบอาชีพอื่นแทน

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ความแตกต่างของภาพตัวแทนโสเภณีในอดีตกับปัจจุบัน

ความแตกต่างของภาพตัวแทนโสเภณีให้หลัง 20 ปีจากงานของรัชดา แดงจำริญ ที่ทำเรื่องภาพของโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ที่เคยให้ข้อสรุปภาพของผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีว่า ภาพตัวแทนโสเภณีนั้นถูกเหมารวมผ่านสายตาของผู้ชายว่าเป็นเพียงวัตถุทางเพศที่คอยตอบสนองอารมณ์ต่อผู้ชาย ผู้ชายมีสิทธิ์เลือกผู้หญิงที่ร่วมหลับนอนด้วยการซื้อขายเหมือนวัตถุ โดยที่ผู้หญิงต้องเป็นฝ่ายยินยอมเพียงฝ่ายเดียว ถูกตีตราให้เป็นผู้หญิงชั่วเพราะหลับนอนกับชายอื่นก่อนแต่งงาน ทำให้ภาพของผู้หญิงที่ดีได้หายไปจากบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งในทางความคิดของสตรีนิยมสายถอนรากถอนโคนต่อต้านชุดความคิดเหล่านี้เพราะผู้หญิงเป็นมากกว่าวัตถุทางเพศ เพศหญิงมีความสามารถและความงามของตัวเอง ไม่ต้องตกอยู่ในอำนาจของผู้ชาย

ภาพตัวแทนของโสเภณีในละครโทรทัศน์ปัจจุบันมีความแตกต่างจากงานของ รัชดา แดงจำรูญ (2538) ตรงที่ผู้หญิงขายบริการไม่ใช่แค่ผู้ถูกเลือกเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่เธอมีสิทธิ และอำนาจในการต่อรอง มีสิทธิเลือกว่าเธออยู่ในระดับไหน และจะไปกับลูกค้าในระดับใดตาม ความพึงพอใจของเธอเอง ส่วนใหญ่แม่เล้ามีหน้าที่แค่ติดต่อแขกที่เข้ามาให้กับนางเอกหรือตัวเอกโสเภณี ตามเงื่อนไขของโสเภณีที่ต่อรองและตกลงก่อนรับงานด้วยกัน อีกทั้งภาพตัวแทนจากละคร 4 ใน 6 เรื่องสมมติใจเข้ามาประกอบอาชีพโสเภณีด้วยตัวเอง เธอสามารถนิยามชีวิตตัวเองได้ แม้เธอเลือกเกิด ไม่ได้ แต่พวกเธอเลือกที่จะทำได้เพื่อให้อดีตเคยทำอะไรไว้ก็ตาม และหากพวกเธอเลือกเกิดได้ เธอจะไม่มี วันเข้ามาทำอาชีพเหล่านี้ แต่เพราะปัจจัยหลาย ๆ อย่างจึงผลักดันให้เธอเข้าไปสู่อาชีพโสเภณีที่เธอไม่สามารถ เลี่ยงได้

ภาพของโสเภณียังคงสภาพบางอย่างไว้ และภาพบางอย่างเกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้จุดจบของตัวละครแตกต่างออกไป สามารถแบ่งภาพที่เห็นในละครได้เป็น 3 รูปแบบ

1. ถูกหลอกให้มาทำ ไร่ไผ่เตยสา (Naive) เพราะโดนหลอกหรือกล่อมให้ทำโดย ไม่ตั้งใจเนื่องจากไม่ทันเล่ห์เหลี่ยมของคน ปรากฏอยู่ในละคร 2 เรื่อง คือ กว่าจะรู้เตยสา และแม่ยาย สะอื้น
2. สภาวะทางเศรษฐกิจและฐานะที่ยากจน (Economical Perspective) เพราะ ความยากจนและต้องใช้เงินจำนวนมากในระยะเวลาที่รวดเร็วเพื่อปลดหนี้ ต้องต่อสู้และดิ้นรน ปากกัดตีนถีบ รวมไปถึงความกตัญญูที่ต้องทดแทนและชดใช้ให้ผู้มีพระคุณ ทำให้ต้องฝืนใจมาทำอาชีพนี้ เพราะเหตุจำเป็น เลือกทางอื่นไม่ได้แล้ว ภาพเหล่านี้ปรากฏในละคร 3 เรื่อง คือ ดาวพระศุกร์, แม่เลือก เกิดได้, กรงกรรม
3. สมมติใจที่จะเป็นด้วยตัวเอง (Choice) เลือกชีวิตด้วยตัวเอง ตัดสินใจทุกอย่าง ด้วยตัวเองเพื่อชีวิตที่ดีกว่าเดิม ทะเยอทะยาน อยากได้ อยากมี อยากเป็น หลงในภาพของทุนนิยม ปรากฏในละคร 1 เรื่อง คือ หลงไฟ

จากข้างต้นสามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยของการที่ทำให้นางเอกหรือตัวเอกโสเภณี เข้ามาสู่อาชีพนี้ทั้งด้านปัจจัยภายใน (ปัจจัยมาจากครอบครัว ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านสังคม) และปัจจัยภายนอก (กลุ่มผู้ประกอบการค้าประเวณี นายหน้า ขายนักเที่ยว ระบบรัฐ) ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในภาพตัวแทนโสเภณี

5.2.2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่เห็นภาพผ่านละครที่มีนางเอกหรือตัวเอกโสเภณี

ครอบครัวยากจน

ตัวละครนางเอกหรือตัวเอกในละครโทรทัศน์ที่มีความยากจนของครอบครัว ปรากฏอยู่ในละครอยู่ทั้งหมด 5 เรื่อง คือ ดาวพระศุกร์ แม่เลือกเกิดได้ หลงไฟ แม่ยายสะอื้น กรงกรรม

ซึ่งตัวละครเหล่านี้มีพื้นฐานครอบครัวที่ยากจน อีกทั้งยังมีความจำเป็นต้องใช้เงินในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งเหตุผลในการหาเงินแบบเร่งด่วนได้ 3 เหตุผล

1. เป็นโสเภณีเพราะความมั่งคั่งถูกทำให้ครอบครัวเพราะมีความจำเป็นในด้านค่าใช้จ่ายแบบเร่งด่วน และต้องการได้เงินมาช่วยครอบครัว เช่น แม่เลือกเกิดได้ กรรมกรรม ละครทั้ง 2 เรื่องนำเสนอในมุมมองที่ครอบครัวนอกจากจะยากจนแล้ว ยังมีเรื่องของสุขภาพของคนในครอบครัวเป็นตัวแปรในการใช้จ่ายทางด้านรักษาพยาบาลให้กับพ่อแม่ และละครยังสะท้อนว่า ตัวเอกหรือนางเอกของเรื่องต้องเป็นผู้นำและรับผิดชอบที่หน้าที่ของคนเป็นลูกที่ต้องดูแลครอบครัว

2. เป็นโสเภณีเพื่อชีวิตที่ดีกว่าเดิม มองว่าคนเราต้องไม่หยุดอยู่ที่เดิม คนเราต้องมีชีวิตและมีหน้าที่เป็นที่ยอมรับในสังคม เช่น ละครเรื่องหลงไฟ กับดาวพระศุกร์ ตัวละครทั้ง 2 เรื่องอย่างก้านแก้วจากละครหลงไฟเป็นโสเภณีเพื่อความสุขสบายในชีวิตที่สามารถหาเงินได้ง่ายและเร็ว แลกกับการใช้เรือนร่างในการแลกเงิน และปรนเปรอตัวเองด้วยการใช้ของแบรนด์เนมหรู ๆ คอนโดหรูใจกลางเมือง อีกทั้งยังคอยมองหาผู้ชายที่มีฐานะร่ำรวยเพื่อให้ตนเองก้าวไปข้างหน้าและมีชีวิตที่ดีกว่า การอยู่ในสลัม ทางด้านดาว ในละครดาวพระศุกร์ ต้องการให้ตัวเองเป็นอิสระจึงต้องทำงานชดใช้และเก็บเงินไปจนกว่าหนี้ของเธอจะหมด

3. เป็นโสเภณีเพราะถูกหลอกมาขาย เช่น แม่ยายสะอั้น ดาวนิลที่ถูกเพื่อนหลอกให้มาทำงานที่กรุงเทพฯ เพราะคิดว่ามาโชว์ร่ำรวยเพื่อเก็บเงินไปเป็นค่ารักษาอาการต่อหินของพ่อ แต่ว่าหลอกให้มาขายตัวในสถานบันเทิงด้วยความไม่เต็มใจ

จากละคร 6 เรื่อง จะเห็นได้ว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเป็นสาเหตุหนึ่งของการเข้ามาสู่อาชีพโสเภณีหรือผู้หญิงขายบริการ เมื่อฐานะทางครอบครัวยากจนและเงินไม่พอใช้ มีเหตุที่ทำให้ต้องใช้เงินก้อนที่เร่งด่วน หาได้ง่ายในระยะเวลานั้น ๆ จึงมีความจำเป็นที่ต้องรีบหาเงินเพื่อเอาไปใช้จ่ายในครอบครัวและใช้จ่ายส่วนตัว

5.2.3 ภาพของปัจจัยทางครอบครัว

เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นางเอกหรือตัวเอกโสเภณีตัดสินใจที่จะเลือกอาชีพนี้ ภาพที่เห็นในละครจะสามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ

1. ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์อยู่กับใครเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (พ่อ, แม่) ทำให้ไม่มีที่พึ่งหรือที่ปรึกษาในการดำเนินชีวิตที่ไว้วางใจมากพอ เช่น แม่เลือกเกิดได้ แม่ยายสะอั้น ดาวพระศุกร์

2. บิดามารดาและสมาชิกในครอบครัวมีค่านิยมไม่ต่อต้านการไปประกอบอาชีพค้าประเวณี ซึ่งคนในครอบครัวไม่ได้สนใจว่าตนเองจะประกอบอาชีพอะไร หากเป็นผู้ขายบริการก็ยอมทำได้ ไม่ขัดอะไร เช่น กรรมกรรม เพราะแม่ของเธอรู้ว่าทำไปเพื่อเอาเงินไปรักษาพ่อที่ป่วย

3. ครอบครัวที่มีความสมบูรณ์และเปรียบพร้อมทั้งบิดามารดา เช่น กว่าจะรู้เตยงสา ที่พ่อแม่รำรวย อยู่ในตระกูลผู้ดีเก่า แต่ภาพในละครที่สร้างขึ้นมองว่า การเลี้ยงดูและเอาใจใส่ที่มากเกินไปจนลูกไม่สามารถคิดหรือทำอะไรได้ด้วยตัวเอง ต้องให้แม่ทำให้และบอกอยู่เสมอ (สังเกตได้จากต้นเรื่องที่เวลาไปทำบุญกับแม่ แม่จะขอพรให้ตัวเอง แวนทิพย์ยังต้องพูดตามแม่อยู่เลย) การเลี้ยงดูที่เคร่งครัดจนไม่ให้นางเอกเผชิญกับโลกความเป็นจริง จนเมื่อแก้ปัญหาจึงเลือกที่จะแก้แบบหลบ ๆ ซ่อน ๆ เพราะกลัวแม่จะดูและรู้ความจริง และอาจทำให้ไม่ได้เจอกับชายคนรักอีก เมื่อนางเอกหนีไปกับคนรักเมื่อเธอเจอคนที่ไม่ใช่ครอบครัวของเธอ เจอคนแปลกหน้า เธอจึงไว้วางใจไปหมดทุกคน ทำให้เธอรู้ไม่เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมของคนอื่น จนในที่สุดแวนทิพย์ถูกหลอกไปขายตัวและฆ่าตัวตายในที่สุด

5.2.4 ในภาพของปัจจัยทางด้านการศึกษาที่ถ่ายทอดผ่านละครโทรทัศน์

1. ภาพในละครโทรทัศน์ได้สร้างให้นางเอกหรือตัวเอกมีโอกาสทางการศึกษาน้อย คือเรียนไม่ถึงปริญญาตรีก่อนจะเข้ามาเป็นโสเภณี จะปรากฏอยู่ในละครเรื่อง ดาวพระศุภกร กรงกรรม แม่ยายสะอื้น กว่าจะรู้เตยงสา แม่เลือกเกิดได้ เพราะเนื่องจากมีฐานะที่ยากจนมาก จึงไม่สามารถเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้ และไม่มียานที่รองรับสำหรับคนวุ่นน้อย และได้เงินดี ๆ และเร็วเท่าโสเภณี จึงเลือกที่จะทำอาชีพนี้

2. ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จากภาพในละครสร้างขึ้นมาให้กับนางเอกหรือตัวเอกทั้ง 6 เรื่อง สภาพแวดล้อมทางสังคมผลักดันให้ตัวละครนั้นต้องทำงานเป็นอาชีพโสเภณีเพื่อทำงานแลกเงิน และมองว่าทำไปเพราะความกตัญญู เลือกเกิดไม่ได้ มีความจำเป็น จนปัญญากับการหาทางออกในการหาเงินแบบเร่งด่วน และความทะเยอทะยานส่วนตัว

3. ภาพของปัจจัยภายนอกที่แสดงให้เห็นผ่านละครเพื่อสะท้อนภาพของสังคมในละครที่เป็นอยู่ว่า เบื้องหลังของการมีอาชีพโสเภณีหรือผู้หญิงขายบริการในละครนั้นมีผู้ที่เกี่ยวข้องกันเป็นโครงข่ายทำให้เกิดกระบวนการผลิตโสเภณีดังนี้

4. กลุ่มผู้ประกอบการค้าประเวณี จะเห็นว่าในละครทั้งหมด 6 เรื่อง จะมีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 5 เรื่อง ที่นำเสนอภาพของผู้เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจนี้ คือ ดาวพระศุภกร (เจ๊ฉวี), หลงไฟ (เจ๊แหว, เจ๊ยว), กว่าจะรู้เตยงสา (แม่เล่าที่ซื้อตัวแวนทิพย์ที่มาจากภาคใต้) แม่เลือกเกิดได้ (ละม่อน, พริ้ง, พิช) แม่ยายสะอื้น กลุ่มผู้ประกอบการค้าประเวณีผ่านละครจะทำหน้าที่ดูแลนางเอกหรือตัวเอกโสเภณีให้อยู่ภายใต้สังกัดและอยู่ใต้การปกครองของตน

5. นายหน้า นายหน้าเป็นส่วนหนึ่งทำให้เกิดวงจรของการขายบริการทางเพศจากละครทั้งหมด 6 เรื่อง จะเห็นได้ว่าภาพของนายหน้าที่ปรากฏในละครมีอยู่ด้วยกันชัดเจน 2 เรื่อง แม่ยายสะอื้น (วิไล) หลงไฟ (จาโคป) เพื่อหลอกว่าจะมีชีวิตที่ดีและหลอกว่าจะช่วยหางานให้ แต่สุดท้ายคือขายให้กับช่องอีกที

6. ขายนักเที่ยว ในละครทั้ง 6 เรื่องเผยภาพให้เห็นชัดเจนว่าโสเภณีมีไว้ขายสำหรับนักเที่ยว แต่จะมีอยู่ละครเรื่องหนึ่งที่ช่วงแรก ๆ จะสามารถเลือกลูกค้าเองได้ คือละครเรื่องหลงไฟ ที่ก้านแก้วจะรับแต่แขกที่เป็นคนมีฐานะ ชาวต่างชาติที่หาเพื่อนเที่ยวและบุคคลที่มีระดับและฐานะเท่านั้น

7. ระบบรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่เช่นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานราชการไม่ได้ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ทำให้คนในชุมชนขาดความรู้และถูกหลอกไปขายได้โดยง่าย ปรากฏในละครเรื่องแม่ยายสะอื้นที่เป็นคนใน อ.แม่ยาย จ.เชียงใหม่ เพื่อนหลอกไปขายตัวที่กรุงเทพฯ

8. ภาพของปัจจัยภายนอกทำให้เห็นว่าสิ่งที่ทำให้อาชีพโสเภณียังสามารถคงดำรงอยู่ในสังคมได้อีกสาเหตุหนึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกที่เป็นกระบวนการค้ามนุษย์และมีผู้ซื้อบริการที่ต้องการซื้อผู้หญิงเพื่อหลับนอน อีกทั้งระบบรัฐที่เกี่ยวข้องกับงานราชการที่อยู่ตามหมู่บ้านต่างจังหวัดไม่แข็งแรง และไม่มีความรู้มากพอจึงไม่สามารถป้องกันได้

5.2.5 การเข้ารหัสและถอดรหัสของผู้รับสาร (ผู้ให้สัมภาษณ์)

จากแนวคิดการเข้ารหัสถอดรหัสของ Stuart Hall ได้ให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ของผู้รับสารในการรับสารนั้น ๆ เมื่อรับสารแล้วถอดรหัสความหมายจากสิ่งที่เห็นจะเกิดผลลัพธ์อยู่ 3 รูปแบบด้วยกัน คือ การยอมรับ การปฏิเสธ และการต่อรอง จากผลวิจัยของการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพโสเภณีที่มองภาพตัวเองหรือนางเอกในละครโทรทัศน์พบว่าเธอเหล่านั้นมีทั้งยอมรับภาพตัวแทน ปฏิเสธภาพตัวแทน และต่อรองกับภาพตัวแทนที่เห็นอยู่ในละคร

1. การยอมรับภาพตัวแทน ผู้ให้สัมภาษณ์ยอมรับภาพตัวแทนในด้านของการแต่งกายเวลาทำงานในบาร์ แต่งหน้า การเข้าหาของตัวละครที่ต้องคอยเซียร์แขก พูดคุยสารทุกข์สุขดิบกับลูกค้า มีคุ้ยเล่นตามอัธยาศัย และภาพของการใช้ชีวิตในต่างแดนที่ไม่ได้แตกต่างจากในละคร เพราะอยู่ในช่องและมีคนคุมให้ไปทำงานเหมือนกัน อีกทั้งยังมีกรณีที่มีการฆ่าผู้ประกอบการอาชีพโสเภณีในต่างแดนหากไม่ยอมทำงานให้กับคนคุมช่องหรือหนีไปแล้วจับตัวกลับมาได้ รวมไปถึงการยึดพาสปอร์ตเมื่อไปถึงต่างแดนเหมือนกับในละครจริง ๆ

2. การปฏิเสธภาพตัวแทน ผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนปฏิเสธเรื่องชีวิตของนางเอกหรือตัวเอกในละครในเรื่องของความคิดและการตัดสินใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มองว่าละครเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่แสดงให้เห็นถึงเหตุผลของตัวละครที่กระทำเป็นเรื่อง ๆ ไป เพราะชีวิตจริงมันมีความรู้สึกที่ต้องตัดสินใจซับซ้อนยิ่งกว่าในละคร ภาพตัวแทนในละครเผยให้เห็นการตัดสินใจที่ไม่หลากหลาย และตายตัว แต่ความเป็นจริงแล้วในชีวิตมีเรื่องให้ตัดสินใจมากกว่าเป็นเส้นตรง ในละครจะมีจุดจบตายตัว แต่ชีวิตจริงมีทางเลือกให้กระทำมากกว่าในละคร

นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์เช่นคุณแดงมองว่า การแต่งกายในรูปแบบของการร่วมเพศด้วยรสนิยมที่เรียกว่าชาติสต์กับมาโซคิสต์ที่ละครนำเสนอ นั้นเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับความเป็นจริงโดยสิ้นเชิง เพราะสัญลักษณ์ของการที่คนใส่เป็นชุดสัตว์อย่างนางแมว จะเป็นผู้ถูกระทำ ไม่ใช่ผู้ที่กระทำ จึงทำให้ละครนำเสนอความหมายของผู้มีรสนิยมทางเพศแบบชาติสต์และมาโซคิสต์ผิดไป

3. การต่อรองภาพตัวแทน ผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนยอมรับภาพตัวแทนบางส่วนในละคร แต่ว่ามีรายละเอียดปลีกย่อยที่มากกว่านั้น เช่น เรื่องการซื้อขายบริการที่ไม่ใช่เพียงเป็นผู้ถูกเลือกจากลูกค้าเท่านั้น แต่ผู้ให้สัมภาษณ์มีสิทธิ์ที่จะเลือกลูกค้าและเจรจาต่อรองราคาได้ หากถูกใจก็ไปด้วยกันได้ ไม่มีการบังคับกัน และคนคุมร้านใจดี ไม่มีการทำร้ายร่างกายกัน คอยช่วยเหลือกันมากกว่า รวมไปถึงการดำเนินชีวิตที่เหมือนกับคนธรรมดาทั่วไป ไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องที่ต้องระวังตัวมากนัก

ในด้านความกตัญญูที่ต้องเลี้ยงดูครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ต่อรองในการเข้ามาประกอบอาชีพดังกล่าวเพื่อนำเงินส่งให้กับครอบครัวได้อย่างไม่ขัดสนและเลี้ยงตัวเองได้

ในด้านของปัจจัยทางการเงินนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่มักจะมีถึงเพื่อจะทำให้ตนไม่ต้องลำบาก ต่อรองด้วยอำนาจาภกรรมของความจน เนื่องจากตนไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่สูงมากนัก อาชีพโสเภณีจึงเป็นทางออกเพราะไม่จำเป็นต้องเรียนจบใบปริญญา แต่ว่าใช้เรือนร่างในการทำงานแลกเงิน

ตารางที่ 5.1

เทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาพตัวแทนและชีวิตจริง

ภาพโสเภณี เกณฑ์	ภาพตัวแทนโสเภณี ในละคร	ผู้ให้สัมภาษณ์	ผล	หมายเหตุ
อายุ	15 – 22 ปี	23 – 52 ปี	แตกต่าง	จากการสัมภาษณ์น้อยที่สุดจบ ชั้น ป.6 สูงสุดปริญญาตรี
การศึกษา	เรียนไม่จบมัธยมต้น/ ไม่จบปริญญาตรี	เรียนไม่จบมัธยมต้น – มัธยมปลาย / เรียนจบ ปริญญาตรี		
เหตุผลที่เข้ามา ประกอบอาชีพ โสเภณี	ปัจจัยทางเศรษฐกิจ/ ตอบแทนบุญคุณ/ ถูกหลอกให้มาขายตัว/ สมัยใจ		เหมือนกัน	บางคนถูกหลอกในตอนแรก และยอมรับในอาชีพนี้ในทีหลัง
ความเป็น กุลสตรี	รักครอบครัว ทำความสะอาดบ้าน ทำอาหาร รับผิดชอบหน้าที่ของตัวเอง			

ตารางที่ 5.1

เทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาพตัวแทนและชีวิตจริง (ต่อ)

ภาพโสเภณี เกณฑ์	ภาพตัวแทนโสเภณี ในละคร	ผู้ให้สัมภาษณ์	ผล	หมายเหตุ
ความรุนแรง	ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจจากคนในครอบครัว ถูกล่วงละเมิดทางเพศ			ถูกทำร้ายจากการลงโทษแบบ ไม่สมเหตุสมผล
ประสบการณ์ ทางเพศ	มีทั้งเคยและไม่เคยมี ประสบการณ์ทางเพศ มาก่อน	เคยมีประสบการณ์ทาง เพศมาก่อนทุกคน		
อาชีพที่เคยทำ	พิธีกร Pretty นักศึกษา พี่เลี้ยงเด็ก ค้าขาย รับจ้าง	แคดดี้ในสนามกอล์ฟ ค้าขาย นักศึกษา พนักงานห้าง	แตกต่าง	มีแค่บางอาชีพที่เหมือนกันคือ นักศึกษาและค้าขายเท่านั้น
อาชีพระหว่าง ทำงานโสเภณี	นักศึกษา พนักงาน โรงแรม ล่าม	นักศึกษา แคชเชียร์ เด็ก นั่งตริ๊งค์		มีเพียงอาชีพนักศึกษาที่ เหมือนกันเท่านั้น
การแต่งกาย	ใส่ชุดเดรส กางเกงขา สั้นรัดรูป สายเดี่ยว	ใส่ชุดเดรส / เสื้อยืดรัดรูป กางเกงขาสั้น / ชุดหนัง เฉพาะตัวดำเซ็กซี่ใส่ส้นสูง		มีการใส่ชุดเดรสเหมือนกัน แต่บางครั้งในละครชุดจะดู ประดิดประดอยมากกว่าความจริง
การแต่งหน้า	ทาปากแดง แต่งหน้าเข้ม/อ่อนตามธรรมชาติ (แล้วแต่ครั้ง)		เหมือนกัน	
การพูดจา	พูดจาอ่อนหวานใช้ เสียงออดอ้อนหลอก ล่อให้ลูกค้าเชื่อใจ	พูดคุยตรงไปตรงมา ถามไถ่ สารทุกข์สุขดิบ/พยายาม ทำตริ๊งค์ให้เยอะเพื่อค่าทิป	แตกต่าง	
ระยะเวลา ทำงาน	เริ่มทำได้ตลอดเวลาทั้งกลางวันและกลางคืน			
สถานที่	ในบาร์ โรงแรม ออกไปข้างนอกสถานที่อื่นตามที่ ได้ตกลงกัน		เหมือนกัน	

จากตารางจะเห็นได้ว่า ภาพตัวแทนที่อยู่ในละครที่ถูกสร้างขึ้นและภาพความเป็นจริงของโสเภณีในสังคมนั้นมีความแตกต่างก็จริง แต่ภาพตัวแทนนั้นแทบไม่หนีออกจากภาพของโสเภณีที่ให้สัมภาษณ์กันมากนัก ฉะนั้นภาพตัวแทนที่ถูกถ่ายทอดผ่านละครย่อมเป็นส่วนหนึ่งที่ประกอบสร้างให้โสเภณีมีความคล้ายคลึงกับความเป็นจริง แต่สิ่งที่มีความแตกต่างกันมากที่สุดคือเรื่องของการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่ผู้ประกอบการอาชีพโสเภณีจริงแล้วมีความซับซ้อนมากกว่าในละคร นอกจากนี้จุดจบของ

ตัวละครนั้นถูกกำหนดให้มีทางออกอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วสามารถดำเนินชีวิตให้มีทางเลือกที่หลากหลายมากกว่านั้น เพราะชีวิตจริงเมื่อเราผิดพลาดไป เราสามารถเริ่มใหม่ได้เสมอ

ภาพความเป็นจริงของโสเภณีหรือผู้หญิงขายบริการทางเพศที่ให้สัมภาษณ์เป็นไปตามที่ละครได้ประกอบสร้างขึ้นจะมีในเรื่องดังนี้

1. ถูกหลอกให้มาทำ ไร่เตี้ยสา (Naive) เพราะโดนหลอกหรือกล่อมให้ทำโดยไม่ตั้งใจ เกิดขึ้นกับคุณเอมมี ที่ถูกเพื่อนหลอกและชักจูงมาเป็นเด็กนักร้องค์เมื่ออายุได้เพียง 16 – 17 ปี คุณเอมมีเพิ่งรู้ว่าการขายบริการคือไม่ได้มีแค่นักร้องค์ แต่ต้องขึ้นเตียงด้วย

2. สภาวะทางเศรษฐกิจและฐานะที่ยากจน (Economical Perspective) เพราะความยากจนและต้องใช้เงินจำนวนมากในระยะเวลาที่รวดเร็วเพื่อปลดหนี้ ต้องต่อสู้และดิ้นรนปากกัดตีนถีบ รวมไปถึงความกดดันที่ต้องทดแทนและชดเชยให้ผู้มีพระคุณ ทำให้ต้องฝืนใจมาทำอาชีพนี้ เพราะเหตุจำเป็น เลือทางอื่นไม่ได้แล้ว เกิดขึ้นกับผู้สัมภาษณ์ทั้งหมด 7 คน คุณแนนซี่ คุณแฟม คุณแต้ม คุณชมพู่ คุณเหมียว คุณเอมมี เพราะความยากจนเป็นเหตุที่ทำให้ทั้ง 6 คนได้เข้ามาสู่อาชีพขายบริการทางเพศเหล่านี้ ซึ่งทั้งหมดทำเพื่อครอบครัวที่ต้องหาเงินส่งพ่อแม่และลูกของตนเองที่เลี้ยงดูและส่งเสียมาตลอด เป็นเหมือนเสาหลักของครอบครัว

3. สมรรถใจที่จะเป็นด้วยตัวเอง (Choice) เลือกชีวิตด้วยตัวเอง และเพื่อตอบสนองต่อภายใต้ระบบทุนนิยม ไม่ได้เดือดร้อนจนต้องมาทำงานด้านนี้ก็ได้ แต่ทำเพราะหาเงินเพิ่มเติมเพื่อตอบสนองสิ่งที่ต้องการหรือหาค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม มีอยู่ 2 คน คือ คุณแตงโม คุณเฟิร์น ทั้งคู่ตัดสินใจด้วยตัวเองและมองว่าเป็นสิทธิ์ของเรา ตัวของเรา มีอำนาจที่จะเลือกจะไปกับใครก็ได้ และไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องที่ผิด แต่เป็นเรื่องของการตกลงปลงใจกันทั้งผู้ซื้อบริการและผู้ให้บริการทางเพศมากกว่าจะเป็นการบังคับขืนใจกัน หากรู้สึกที่ไม่โอเคจะสามารถเลือกที่จะปฏิเสธลูกค้าได้โดยที่ลูกค้าก็ให้เกียรติการตัดสินใจด้วย

ในเรื่องของภูมิหลังที่มีความคล้ายคลึงกันในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ผลักดันให้เธอได้เข้ามาสู่อาชีพดังกล่าว แต่สิ่งที่ละครนำเสนอภาพของการสมรรถใจที่จะเป็นด้วยตัวเองมีเพียงละครอยู่เรื่องเดียวคือหลงไฟ แต่ในความเป็นจริงแล้วส่วนใหญ่เลือกที่จะเข้ามาประกอบอาชีพนี้เองทั้งหมด และจุดจบของตัวละครนั้นถูกฆ่าตาย แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ยังไม่เคยประสบหรือพบเจอกับตัวเอง มีเพียงคำบอกเล่าจากคุณเอมมีที่ได้ยินตอนไปที่ญี่ปุ่นที่มีการฆ่าผู้หญิงในช่องหากจับได้ว่าหนีไป ทั้งนี้จากกล่าวได้ว่า โอกาสที่ผู้ประกอบการอาชีพโสเภณีสู่ทางรอดคือการขายตัวอยู่ภายในประเทศ หากออกไปต่างประเทศอาจทำให้เสียชีวิตเมื่อขัดขึ้นต่อระบบที่วางไว้ในต่างประเทศ ทำให้มองว่าผู้หญิงที่ไปประกอบอาชีพโสเภณีในประเทศเป็นเพียงวัตถุทางเพศเพื่อสนองความต้องการให้กับคุณอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และไร้อิสระในการดำเนินชีวิตซึ่งแตกต่างจากการขายตัวอยู่ในประเทศที่มีอิสระมากกว่าเพราะไม่ถูกบังคับหรือข่มขู่ให้กระทำ ทุกคนสมรรถใจที่จะทำเอง

5.2.6 มุมมองแนวคิดสตรีนิยมที่ถูกถ่ายทอดผ่านละครนางเอก/ตัวเอกโสเภณี

ในงานวิจัยเรื่องการประกอบสร้างความหมายนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ไทย เมื่อได้นำแนวคิดสตรีนิยมสายถอนรากถอนโคนและสตรีนิยมสายวัฒนธรรมมาวิเคราะห์และอภิปรายผล ทำให้พบภาพตัวแทนโสเภณีดังนี้

โสเภณีเป็นวัตถุทางเพศเพื่อตอบสนองผู้ชายผ่านระบบชายเป็นใหญ่ ภาพของโสเภณีที่ถูกถ่ายทอดผ่านละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการกดขี่ของเพศชายเป็นใหญ่ที่ผู้หญิงถูกทำให้กลายเป็นวัตถุทางเพศที่มีผู้ชายเข้ามาซื้อบริการได้เป็นปกติ และมองผู้หญิงเป็นที่ยอมรับใคร่โดยไม่ใช้เรื่องแปลกและเป็นที่ยอมรับได้ในสังคม ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงถูกทำให้กลายเป็นหญิงชั่วผ่านการหลบซ่อนกับคู่นอนไม่ซำหน้า อีกทั้งถูกตีตราจากสังคมที่รังเกียจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมสายถอนรากถอนโคนที่มองว่าผู้หญิงถูกครอบงำผ่านอำนาจชายเป็นใหญ่และมองถึงปัญหาจากระบบชายเป็นใหญ่ว่า ผู้ชายได้สร้างกฎเกณฑ์ในสังคมล้วนทำมาเพื่อตอบสนองให้ผู้หญิงอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชาย เช่น การสร้างคุณลักษณะของความเป็นกุลสตรี เพื่อให้ผู้หญิงปฏิบัติตามเพื่อตอบสนองแก่ระบบชายเป็นใหญ่และให้ผู้หญิงอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์และกรอบที่ผู้ชายกำหนด หากผู้หญิงผิดและออกนอกกรอบของสังคม ฉะนั้นภาพตัวแทนของโสเภณีผ่านละครจะถูกกำจัดผ่านละครหรือเป็นที่รังเกียจจากคนในสังคมนั้น เช่น ถูกขับไล่ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวออกจากชุมชนไป (กรรกรรม) หรือถูกฆ่าทิ้งในต่างแดน (หลงไฟ)

5.2.7 ความร่วมมือกันของผู้หญิงโสเภณีผ่านละคร

ภาพตัวแทนโสเภณีในละครที่เป็นนางเอกหรือตัวเอกส่วนใหญ่มักจะมีเพื่อนหรือพี่น้องคอยอยู่ช่วยเหลือกัน ให้คำปรึกษาและให้ความรักแก่กันแบบคนในครอบครัว รวมไปถึงการตักเตือนกันและกันเมื่อทำผิด ซึ่งเหตุการณ์ในละครดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของแนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรมอย่างความเห็นของ Humm ที่ให้ความเห็นว่าแนวคิดของผู้หญิงมักจะเป็นรูปแบบของทางพึ่งพิงกันและการร่วมมือกันแบบชุมชน มีความเชื่อใจกันและช่วยเหลือกันอย่างสันติ และเห็นคุณค่าของตัวเอง

นอกจากนี้แนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรมยังเชื่อว่า คุณค่าสูงสุดของผู้หญิงนั้นคือการรักษาพรหมจรรย์ (กาญจน แก้วเทพ, 2540) ซึ่งในทางกลับกัน ผู้ชายไม่ได้ถูกให้คุณค่าเรื่องการรักษาพรหมจรรย์แบบผู้หญิง ฉะนั้นภาพตัวแทนโสเภณีผ่านละครจะพบว่า ผู้ที่มีการเสียพรหมจรรย์จึงรู้สึกผิดบาปแม้ว่าอาจจะมีความรักที่เข้าใจ แต่เธอยังคงรู้สึกผิดต่อการประกอบอาชีพโสเภณีอยู่ดี และอยากกลับตัวกลับใจในอนาคต (แม้เลือกเกิดได้, แม่ยายสะอื้น)

5.2.8 ความเคลื่อนไหวของโสเภณีในสังคมปัจจุบัน

ในช่วงตลอดระยะเวลา 20 ปี มีความเคลื่อนไหวในด้านการศึกษาอาชีพโสเภณีทั้งในเชิงสาธารณสุขเพื่อตรวจควบคุมโรคและสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคติดต่อทางเพศให้กับโสเภณี

ที่อยู่ในสถานบันเทิงต่าง ๆ รวมไปถึงความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพโสเภณีที่เป็นคนไทยที่อยู่ต่างแดนได้มีความเคลื่อนไหวและรณรงค์เรียกร้องสิทธิของผู้ประกอบอาชีพนี้ ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศที่มีมุมมองภาพของโสเภณีที่แตกต่างกัน เช่น การจัดการของรัฐบาลที่ได้เข้ามากำกับดูแลและจัดสรรพื้นที่ให้แก่ผู้ประกอบอาชีพโสเภณีโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีด้านการผลักดันทำให้อาชีพโสเภณีเป็นแรงงานรูปแบบหนึ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายโดยมีความเคลื่อนไหวจากกลุ่มต่าง ๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศที่มองว่าโสเภณีเป็นแรงงานที่ใช้ร่างกายในงานบริการรูปแบบหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศต่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือเรียกว่า “Sex Worker” ซึ่งต้องได้รับการดูแลและการกำกับควบคุมการทำงานจากภาครัฐ นอกจากจะได้รับความสวัสดิการเหมือนกับอาชีพอื่น ๆ แล้ว ยังสามารถป้องกันการถูกกดขี่จากผู้ประกอบการร้านค้าและคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ให้แก่ผู้ประกอบอาชีพโสเภณีได้ ซึ่งการศึกษาที่มีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัยดังนี้

1. ปี พ.ศ. 2537

ในช่วงปี 2531-2537 ได้มีความเคลื่อนไหวของ กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุขที่ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้ความเข้าใจในยุคนั้น อีกทั้งยังมีการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวหลาย ๆ เรื่อง และได้กล่าวถึงงานวิจัยเรื่องการให้สุศึกษาแบบกลุ่มเกี่ยวกับความรู้เรื่องวิธีคุมกำเนิดและการป้องกันโรคเอดส์แก่หญิงอาชีพพิเศษ ซึ่งศึกษาผ่านตัวแปรต่าง ๆ เช่น อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการประกอบอาชีพ พฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ของอาชีพพิเศษ เป็นต้น และได้เปรียบเทียบพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการแพร่กระจายของโรคเอดส์ของคู่นอนชายไทยกับชาวต่างชาติ จากผลงานวิจัยดังกล่าวพบว่าผู้หญิงที่ประกอบอาชีพพิเศษเหล่านี้รับรู้ถึงการมีอยู่ของโรคเอดส์ผ่านละครโทรทัศน์และเพื่อนที่ทำงานด้วยกัน เป็นแหล่งข้อมูล ผู้หญิงที่ประกอบอาชีพพิเศษนี้ร้อยละ 93.3 ไม่ได้สวมถุงยางกับคู่นอนเพราะคู่นอนไม่ยอมใช้และกลัวคู่นอนไม่ถูกใจ และความเสี่ยงของคู่นอนระหว่างคนไทยกับชาวต่างชาตินั้นไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้ประกอบอาชีพท่านหนึ่งที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในขณะนั้นคือคุณเอมมีที่ได้กล่าวถึงชีวิตที่กล้า ๆ กลัว ๆ ที่ประกอบอาชีพโสเภณี เพราะมีโรคเอดส์ระบาดไปถึงพญาในอดี (วิพท พูลเจริญ และคณะ, 2539)

2. ปี พ.ศ. 2540

นิวัตร สุวรรณพัฒนาได้ศึกษาวิจัยในเรื่องความคาดหวังของครอบครัวและบทบาทของลูกสาวใน “ชุมชนคำประเวณี”: กรณีศึกษาหมู่บ้านหนึ่งในจังหวัดพะเยา ทำให้พบว่าจริง ๆ แล้วการค้าประเวณีมีอยู่ 3 ประเด็นหลัก ประเด็นแรกคือการเข้าสู่การค้าประเวณี แสดงให้เห็นถึงบทบาทของลูกสาวที่รับบทบาทให้เป็นผู้รับผิดชอบต่อคนในครอบครัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากเงื่อนไขของสังคมที่ถูกผลิตขึ้นในชุมชนชนบทจากอิทธิพลของระบบเศรษฐกิจแบบเงินตรา และบริโภคนิยม จึงกลายเป็นทางเลือกที่ถูกบังคับและเกิดการผลิตซ้ำ และผลิตใหม่ในการจัดการเรื่องทางเพศและร่างกาย

ของลูกสาวเพื่อเป็นการสร้างความหมายใหม่ให้กลายเป็นความคาดหวังของคนในครอบครัวในการเป็นปัจจัยการผลิตที่รับผิดชอบต่อครอบครัว

ประเด็นถัดมาคือการที่ลูกสาวเลือกที่จะผลิตซ้ำบทบาทนั้นเองเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบต่อครอบครัว จากภายใต้สภาพการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขทางสังคมของการผลิตในชุมชนทำให้เกิดความกดดันที่มีต่อลูกสาวเพื่อรับผิดชอบต่อความอยู่รอดต่อเนื่องในครอบครัวเพื่อสร้างความสัมพันธ์ใหม่ในฐานะความเป็นลูกสาวที่ดี และคนในชุมชนยอมรับกับสิ่งเหล่านี้ อีกทั้งยังสามารถดูแลคนในครอบครัวได้และช่วยให้ตนเองมีชีวิตอยู่ต่อไปได้

ประเด็นสุดท้ายคือการดำรงอยู่ของอาชีพการค้าประเวณีในความหมายของชุมชน ซึ่งลูกสาวถูกพ่อแม่และชาวบ้านในชุมชนเล็งอกอธิบายการค้าประเวณีเป็นเรื่องของความคาดหวังของครอบครัวต่อบทบาทของลูกสาวที่แสดงผ่านเรื่องราวของความสำเร็จว่าอยู่ที่ครอบครัว และความล้มเหลวตกอยู่กับตัวลูกสาว จึงทำให้เห็นถึงการตีความหมายในการเลือกออกไปประกอบอาชีพการค้าประเวณี

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นสิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสอดคล้องผ่านละครเรื่องกรรมกรรมที่เรณูต้องออกไปเป็นโสเภณีเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวเมื่อครอบครัวเผชิญกับความลำบากและมองว่าเป็นการกระทำที่ได้รับการยอมรับจากแม่ของตนเพราะเป็นการต่อรองอำนาจว่า ที่มาเป็นโสเภณีเพื่อหาเงินมาจุนเจือแก่ครอบครัว และจะทำทุกอย่างเท่าที่ตนเองจะทำได้เพื่อครอบครัวได้ รวมไปถึงวาทกรรมของความมกตัญญูที่ถูกสร้างความหมายให้กับลูกผู้หญิงที่ไม่ได้รับการศึกษาเพราะความยากจนแล้วถูกผลักดันให้เข้าสู่วงจรการเป็นโสเภณีแทน (นิวัตร สุวรรณพัฒนา, 2540)

3. ปี พ.ศ. 2560

นายไมเคิล ลีออตเบิร์ก โอลเซน ผู้ประกอบการเพื่อสังคมชาวเดนมาร์ก ได้นำรพพยาบาลมือสองมาใช้แก้ปัญหาเพื่อหญิงขายบริการทางเพศในเดนมาร์กเพื่อลดปัญหาผู้ประกอบการอาชีพโสเภณีไร้สังกัดที่ถูกข่มขู่และทำร้ายร่างกายมากกว่าโสเภณีที่มีสังกัดถึงร้อยละ 45

รพพยาบาลดังกล่าวถูกดัดแปลงให้เป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมทางเพศโดยมีอุปกรณ์ให้เตรียมพร้อม เช่น ที่ขู่เปียก เจลหล่อลื่น และถุงยางทุกขนาด อีกทั้งผู้ใช้บริการรพพยาบาลเพื่อกิจกรรมทางเพศนี้สามารถแจ้งเหตุด่วนที่อาจเกิดขึ้นได้ สามารถเรียกตำรวจเมื่อพบการลักลอบค้าประเวณีของเหล่าแก๊งค้ายาเสพติดอีกด้วย

นายโอลเซนกล่าวถึงการแก้ปัญหาของกลุ่มคนขายขอบว่าเราควรให้กลุ่มคนขายขอบใช้ชีวิตของเขาด้วยการเปิดพื้นที่ให้คนเหล่านี้ใช้ชีวิตในแบบของตัวเองอย่างปลอดภัยจากองค์กรอาชญากรรมอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ซึ่งในอนาคตจะมีการปรับปรุงรถให้มีบรรยากาศที่เซ็กซี่มากขึ้น เช่น ปูพรมแดง ติดไฟสีแดงในรถเพื่อสร้างบรรยากาศ ซึ่งคำแนะนำเหล่านี้มาจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้หญิงขายบริการข้างถนนในกรุงโคเปนเฮเกน (BBC News, 2560)

4. ปี พ.ศ. 2561

ความเคลื่อนไหวของมูลนิธิเอ็มพาวเวอร์ที่มีผู้ค้าบริการทางเพศของไทยได้เข้าร่วมงานประชุมเอดส์โลก 2018 ที่กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์เพื่อรณรงค์การใช้ถุงยางเพื่อป้องกันโรคเอดส์ เนื่องจากตำรวจมักจะจับผู้ค้าบริการด้วยการใช้ถุงยางเป็นหลักฐาน นั้นทำให้เหล่ากลุ่มมูลนิธิเอ็มพาวเวอร์ออกมาจัดกิจกรรมแต่งกายล้อเลียนสถานการณ์ที่ตำรวจจับผู้ค้าบริการทางเพศโดยใช้ถุงยางเป็นหลักฐาน อีกทั้งยังยื่นหนังสือแก่ยูเอ็นเอดส์และโกบอลฟันด์ในงานประชุมเอดส์โลก

พนักงานท่านหนึ่งที่ประกอบอาชีพบริการให้สัมภาษณ์ถึงปัญหาที่พบในการทำงานว่า เธอต้องตรวจภายใน 3 ครั้ง/เดือน อีกทั้งยังต้องใช้เงินออกด้วยตัวเองเพราะไม่มีกฎหมายแรงงานรองรับ ถูกบังคับให้ตีแม่แอลกอฮอล์กับลูกค้า 100 – 200 ตีต่อเดือน เธอมองว่าพนักงานบริการทางเพศมีศักดิ์ศรี อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นแม่คนและเป็นหัวหน้าครอบครัว ผู้ประกอบอาชีพนี้เป็นส่วนหนึ่งในวงล้อของเศรษฐกิจ เป็นแรงงานคนหนึ่งเหมือนกัน และอยากให้เข้ามาคุ้มครองแรงงานเพื่อป้องกันการเกิดการกดขี่ของผู้ประกอบการ

ทันตา เลาวีลาวัลณกุล ผู้ประสานงานจากมูลนิธิเอ็มพาวเวอร์ เป็นผู้ผลักดันให้การค้าบริการทางเพศเป็นเรื่องถูกกฎหมาย แต่สิ่งที่พยายามเสนอไปกลับไม่ได้รับการเอาใจใส่จริงจัง เธอขอเพียงแค่เรื่องเซ็กส์ของผู้ใหญ่ไม่จำเป็นต้องผิดกฎหมาย ขอแค่ไม่ให้ถูกตีตรา ก็พอ (เอกรินทร์ บำรุงศักดิ์, 2561)

5. ปี พ.ศ. 2562

ธานี ชัยวัฒน์ ได้ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง “การเคลื่อนย้ายโสเภณีระหว่างประเทศภายหลังการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: บทวิเคราะห์อุปสงค์และการกำกับดูแลการค้าบริการทางเพศเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเคลื่อนย้ายผู้ค้าบริการทางเพศในอาเซียนในยุคปัจจุบัน ทำให้เห็นถึงแนวโน้มของโสเภณีที่มีการขายตัวนอกประเทศ ทำให้พบว่าโอกาสที่ผู้หญิงขายบริการทางเพศในต่างประเทศเกิดจากการที่มีคนสมัครใจและถูกบังคับ อีกทั้งยังมองว่าผู้ประกอบอาชีพโสเภณีเองมีแนวโน้มและค่านึงที่จะขายบริการทางเพศในประเทศที่มีรายได้สูงกว่าอย่างมาเลเซียกับสิงคโปร์ ซึ่งสอดคล้องกับผู้ที่ให้สัมภาษณ์กับคุณเอมมีที่กล่าวถึงประเทศที่เคยเข้าไปทำการขายบริการในแถบอาเซียน และกล่าวถึงประเทศสิงคโปร์ที่มีการจัดโซนให้จดทะเบียนและประกอบอาชีพแบบถูกกฎหมาย (ธานี ชัยวัฒน์, 2562)

ในตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา จากการรวบรวมข่าวและบทความวิจัยที่มีความเคลื่อนไหวข้างต้นจะเห็นได้ว่าในช่วงปีหลัง ๆ เริ่มมีผู้คนศึกษาและให้ความสนใจกับผู้ประกอบอาชีพโสเภณี ทั้งในรูปแบบของการที่โสเภณีเองเป็นกลุ่มหนึ่งที่ถูกศึกษาในงานวิจัยทั้งในเชิงสร้างความองค์ความรู้ผ่านการศึกษาทั้งโสเภณีไทยที่อยู่ในประเทศไทยและผู้ที่อาศัยในต่างประเทศ และเป็นผู้สร้าง

ความเคลื่อนไหวของผู้ประกอบอาชีพโสเภณีซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงในเชิงการต่อสู้ต่อรองอำนาจเชิงเศรษฐกิจเพื่อความมั่นคงและผลักดันและสื่อสารให้คนทั่วไปเข้าใจถึงแรงงานทางเพศว่าเป็นหนึ่งในรูปแบบของงานบริการที่ใช้ร่างกายในการทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการของทั้งสองฝ่ายที่มีข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกัน รวมไปถึงการป้องกันอย่างถูกวิธีเพื่อลดความเสี่ยงของโรคที่เกิดขึ้น

5.2.9 ความสอดคล้องของข่าว บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของโสเภณีผ่านผู้ให้สัมภาษณ์โสเภณี

จากการรวบรวมข่าวและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเคลื่อนไหวของผู้ประกอบอาชีพโสเภณีในระยะเวลา 20 ปีทั้งเป็นความเคลื่อนไหวของผู้ที่ศึกษาและความเคลื่อนไหวของผู้ประกอบอาชีพโสเภณี พบว่ามีงานวิจัยและข่าวหลาย ๆ ประเด็นที่สอดคล้องกับ "ผู้ให้สัมภาษณ์" และ "ละครโทรทัศน์ที่มีนางเอก/ตัวเอกเป็นโสเภณี" ในงานวิจัยการประกอบสร้างความหมายนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ในประเทศไทย ดังนี้

1. สถานะทางเศรษฐกิจที่ยากจน จากการศึกษาและค้นคว้าพบว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เข้ามาสู่วงการประกอบอาชีพโสเภณีที่เหมือนกันทั้งงานวิจัยเรื่องการประกอบสร้างความหมายของนางเอกโสเภณีผ่านละครโทรทัศน์ไทยกับข่าวข้างต้น คือปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัวที่พื้นฐานมีฐานะยากจน และส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัดที่เลือกจะประกอบอาชีพดังกล่าวเพื่อหาเลี้ยงและจุนเจือในครอบครัว และผู้ที่ต้องทำหน้าที่นั้นคือผู้หญิงที่ต้องเสียสละตัวเองเพื่อทดแทนบุญคุณให้กับพ่อแม่ด้วยการประกอบอาชีพดังกล่าว

2. ทศความต้องการด้านสวัสดิการเหมือนกับอาชีพอื่น ๆ ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าอยากให้ทางรัฐได้ให้สวัสดิการและเข้ามากำกับควบคุมดูแลให้ทั่วถึงเพื่อวางระบบที่ปลอดภัยให้แก่ผู้ประกอบอาชีพ เช่น มีการจัดสรรพื้นที่สำหรับประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง มีการจดทะเบียนให้ถูกต้อง หรืออย่างน้อยไม่ยากให้มองว่าอาชีพนี้เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย อยากให้แก้ไขกฎหมายให้ผู้ประกอบอาชีพเหล่านี้ไม่เป็นความผิด (decriminalization) คุณเองมีผู้ให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยยังกล่าวถึงโสเภณีที่ต่างประเทศได้กล่าวถึงประเทศสิงคโปร์ที่อนุญาตให้กับผู้ประกอบอาชีพโสเภณีสามารถประกอบอาชีพได้โดยสุจริต และจดทะเบียน จัดสรรให้อยู่ในสถานที่ที่รัฐจัดหาให้ ทำให้ทุกอย่างอยู่ในกรอบที่ตรวจสอบได้ทั้งผู้ประกอบการและผู้ประกอบอาชีพโสเภณี

3. สมัยครใจเป็นด้วยตัวเอง ในความเป็นจริงของผู้ประกอบอาชีพโสเภณีเองยังมีผู้ที่สมัยครใจเป็นด้วยตัวเอง ไม่มีใครมาบังคับเพื่อแสดงหน้าที่ของความเป็นหญิงที่ดีให้กับคนในครอบครัวด้วยการเป็นโสเภณีเพื่อหาเลี้ยงคนในครอบครัว

4. ทถูกหลอกมาขาย สอดคล้องกับละครที่มีภาพตัวแทนโสเภณีในลักษณะกระบวนการค้ามนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านนายหน้าและถูกหลอกมาขายตัวในบาร์ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดทางภาคเหนือ (พะเยา) เช่นเดียวกับในละครแม่เลือกเกิดได้กับแม่ยายสะอื้น

5.2.10 รูปแบบของความสัมพันธ์ทั้ง 3 แบบ ที่คาบเกี่ยวกันผ่านประสบการณ์จริงของผู้ประกอบอาชีพโสเภณี

จะเห็นได้ว่า ในบทบาทของละครโทรทัศน์มีการแบ่งแยกด้านภาพที่มีลักษณะของโสเภณีทั้ง 3 แบบอย่างชัดเจน เป็นเส้นตรงเส้นเดียว แต่ในความจริงแล้วไม่ใช่แบบนั้นทั้งหมด เนื่องจากผู้ประกอบอาชีพโสเภณีจะมีความซับซ้อนและภาพความจริงมันข้ามกันไปข้ามกันมาในรูปแบบทั้ง 3 แบบ (ถูกหลอก, สภาวะทางเศรษฐกิจและฐานะยากจน, สมครใจ) อยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีมิติที่หลากหลายมากกว่าในละครดังนี้

1. คาบเกี่ยวกันระหว่าง 3 รูปแบบ คือ การถูกหลอกให้มาทำก่อน ด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจและฐานะที่ยากจน สมครใจที่จะเป็นด้วยตัวเอง คือ ชีวิตเริ่มต้นจากความยากจน แล้วถูกหลอกให้มาประกอบอาชีพโสเภณี แต่เมื่อรู้ความจริงแล้วยังสมครใจที่จะทำงานในด้านนี้ ต่ออีกทั้งยังเลือกที่จะเข้า ๆ ออก ๆ ในวงการนี้เนื่องจากเงินไม่พอใช้ (กลับไปมาระหว่าง เลือกเองกับความยากจน) เพราะมองว่าทำงานอื่นแล้วลำบาก ติดความสบายที่ได้เงินมาจ่ายอีกด้วย

2. คาบเกี่ยวกันระหว่าง 2 รูปแบบ คือ สภาวะทางเศรษฐกิจและฐานะที่ยากจน และ ความสมครใจ ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นกับผู้ที่มีการศึกษาสูง ซึ่งจะทำเพื่อตอบสนองระบบทุนนิยม และใช้จ่ายส่วนตัวเมื่อเงินไม่พอใช้ อีกทั้งเลือกแพงเองได้ รายได้สูง และเลือกที่จะเลิกทำได้ ไม่จำเป็นต้องทำประจำ มีอำนาจ มีอิสระในการตัดสินใจมากกว่า

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าทุกรูปแบบความสัมพันธ์ของการคาบเกี่ยวกันมีความหลากหลายและความไม่แน่นอนสูงเพราะผู้ที่ประกอบอาชีพโสเภณีจริง ๆ มักจะเลือกใช้ชีวิตตามที่ตนเองต้องการได้สะดวกกว่าในละคร ซึ่งจะแตกต่างจากละครที่มักจะมีลักษณะตายตัวและไต่เป็นขั้นลำดับของตัวละครที่มีทั้งขาขึ้นและขาลง เช่น ในเรื่องหลงไฟที่ “ก้านแก้ว” มีทั้งความสมครใจในการเป็นโสเภณี และมีฐานะยากจน ในช่วงแรกของละคร จะเห็นว่าก้านแก้วมีรายได้ค่อนข้างมาก และเป็นที่ต้องการของเหล่าผู้ชายบริการ แต่เมื่อเริ่มเล่นตัวและเริ่มห่างหายไปจากวงการจึงทำให้ลูกค้าเปลี่ยนไปเลือกใช้บริการผู้หญิงคนอื่น เมื่อก้านแก้วกลับเข้ามาใหม่ จะถูกลดเกรดลูกค้าลงเนื่องจากตนเองมีประสบการณ์ที่เยอะกว่าเด็กที่เพิ่งเข้ามาทำงานใหม่ ๆ ทำให้รายได้ลดลง และไม่เป็นที่ต้องการของลูกค้าในระดับ VIP เท่าไร หลังจากนั้นชีวิตจึงมีทิศทางดังลงเรื่อย ๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาทางเอกหรือตัวเอกโสเภณีหรือผู้หญิงขายบริการ แต่ปัจจุบันละครเริ่มนำเสนอด้านของผู้ขายบริการ ทำให้มองว่าภาพตัวแทนของผู้ขายบริการผ่านละครจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาต่อไปในอนาคต

2. น่าจะมีการศึกษาเปรียบเทียบภาพที่ถูกประกอบสร้างที่แตกต่างกันผ่านสื่อระหว่างผู้ประกอบอาชีพโสเภณีหรือผู้หญิงขายบริการกับผู้ขายขายบริการว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรเมื่อถูกนำเสนอผ่านละคร

3. ปัจจุบันการขายตัวไม่ได้มีแค่อยู่ในตามสถานที่บนเตียงต่าง ๆ แต่ใช้เครื่องมือสื่อสารผ่านโลกออนไลน์ที่เป็นแอปพลิเคชันเช่น เฟสบุ๊ก หรือทวิตเตอร์ สำหรับใช้ติดต่อซื้อขายบริการทางเพศกัน จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจในการศึกษาด้านการสื่อสารเพื่อสร้างตัวตนของผู้หญิง/ผู้ขายขายบริการทางเพศผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์

5.4 ข้อจำกัดในการทำวิจัยครั้งนี้

เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 รัฐบาลมีการสั่งล็อกดาวน์และปิดสถานบันเทิงอย่างอาบอบนวด ไม่ให้เปิดให้บริการ ทำให้ยากแก่การเข้าถึงข้อมูลของผู้หญิงขายบริการทางเพศ แต่ได้อติตรองผู้กำกับพญาช่วยพาเข้าถึงข้อมูลเนื่องจากรู้จักร้านที่เปิดเป็นบาร์และร้านอาหาร จึงได้มีบางส่วนหลงเหลืออยู่บ้าง และมีการสัมภาษณ์ออนไลน์เพิ่มเติม

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- กาญจนา แก้วเทพ และ สมสุข หินวิมาน (2551). สายธารแห่งนักคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองกับ
สื่อสารศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2540). ความเรียงว่าด้วย "สตรีกับสื่อมวลชน". กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2554). สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรลลันด์ บาร์ตส์. (2544). มายาคติ/สรรพนิพนธ์จาก Mythologies ของ Roland Barthe (วรรณพิมพ์
อังคศิริสรรพ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: คบไฟ.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์. (2545). สตรีนิยม: ขบวนการและแนวคิดทางสังคมแห่งศตวรรษที่ 20. กรุงเทพฯ:
โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- วิพท พูลเจริญ และคณะ. (2539). รวมผลงานวิจัยเกี่ยวกับโรคเอดส์ พ.ศ. 2531 – 2537. กรุงเทพฯ:
กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.
- สุพัตรา สุภาพ. (2533). ปัญหาสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2555). ทฤษฎีสังคมวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุช เลิศจรยารักษ์. (2558). หลักการเขียนบทโทรทัศน์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บทความวิชาการ

- ทวีชัย ระเบียบ. (2555). กระบวนการค้าประเวณีหญิงข้ามชาติ: ศึกษากรณีหญิงต่างด้าวในจังหวัด
สมุทรสาคร. วารสารวิทยบริการ, 23(3), 10 – 30.

วิทยานิพนธ์

- ขวัญฟ้า ศรีประพันธ์. (2551). *ภาพตัวแทนคนจนในรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาวิชาสื่อสารมวลชน.
- จรินทร์ เลิศจิระประเสริฐ. (2535). *อาชีพของสตรีในละครโทรทัศน์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน.
- ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาณ. (2539). *วิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน.
- นพมาศ พงสุวรรณ. (2545). *ภาพโสเภณีในนวนิยายไทยกับความเป็นจริงในสังคม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ.
- นิรินท์ เกตราไชยอนันต์. (2550). *ภาพตัวแทนผู้หญิงในละครโทรทัศน์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาวิชาสื่อสารมวลชน.
- นิวัตร สุวรรณพัฒนา. (2540). *ความคาดหวังของครอบครัวและบทบาทของลูกสาวใน “ชุมชนคำประเวณี” : กรณีศึกษาหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการพัฒนาสังคม.
- บุษบรณ จินเจริญ. (2544). *การต่อสู้ทางวาทกรรมของโสเภณีหญิงไทยจากสื่อกระแสหลักสู่เว็ลด์ ไซด์ เว็บ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชาวารสารสนเทศ.
- รัชดา แดงจำรูญ. (2538). *ภาพของโสเภณีในละครโทรทัศน์ ปี 2535*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน.
- วศินี สุนธิภากร. (2552). *วาทกรรมของมิเชล ฟูโกต์ ต่อสถานภาพและบทบาทสตรีไทยตามที่น่าเสนอในนวนิยายของคุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาปรัชญา.
- สรรัตน์ จิรวรรณวิสุทธิ์. (2554). *พัฒนาการและสุนทรียทัศน์ในการสร้างสรรค์ละครในโทรทัศน์ไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชาสื่อสารการแสดง.

- สิริวัฒน์ มาเทศ. (2553). *อิสรเสรีที่มีความพยายามในละครโทรทัศน์ไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาวิชา
สื่อสารมวลชน.
- สุนิสา จันทบุรณ. (2539). *การรับรู้ภาพของครอบครัวผ่านละคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน.
- อรอุษา อังศรีวงศ์. (2555). *การสร้างตัวละครและการเล่าเรื่องในละครโทรทัศน์ญี่ปุ่นที่ใช้เป็นแก่นเรื่อง*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชา
นิเทศศาสตร์.
- อวิรุทธ์ ศิริโสภณา. (2560). *การประกอบสร้างความหมายของผู้หญิงที่ถ่ายทอดผ่านตัวละครหญิงใน
ละครโทรทัศน์ไทยยุคนิยมที่ถูกผลิตซ้ำระหว่างปี พ.ศ. 2530 – 2560*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชานิเทศศาสตร์.
- อาทิตยา จารุจินดา. (2555). *การสร้างภาพความเป็นหญิงในนวนิยายไทยสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย,
สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมวิจัย.
- อารีย์ กุศล. (2546). *การทำงานกลางคืนของนักศึกษากับการเข้าสู่การขายบริการทางเพศ*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชา
จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว.

สื่อสตรีทัศน์วัสดุ

- กฤษณา อโศกสิน (ผู้เขียน) และ เอกสิทธิ์ ตระกูลเกษมสุข (ผู้กำกับ). (2560). *หลงไฟ* [ละคร
โทรทัศน์]. ใน บริษัท เก่ง กวาง เก่ง จำกัด (ผู้ำนวยการสร้าง). กรุงเทพฯ: จีเอ็มเอ็ม 25.
- ข.อักษรพันธ์ (นักเขียน), และ มานพ สัมมาบัติ (ผู้กำกับ). (2545). *ดาวพระศุกร์* [ละครโทรทัศน์]. ใน
บริษัท ดาราวิดีโอ จำกัด (ผู้ำนวยการสร้าง). กรุงเทพฯ: สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7.
- ชุดิมา สุวรรณรัตน์ (ผู้เขียน) และ ปัญญา ชุ่มฤทธิ์ (ผู้กำกับ). (2561). *แม่ยายละอิ่น* [ละครโทรทัศน์]. ใน
บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) (ผู้ำนวยการสร้าง). กรุงเทพฯ: สถานีโทรทัศน์สีกอง
ทัพบกช่อง 7.
- โบตัน (นักเขียน) และ มานพ สัมมาบัติ (ผู้กำกับ). (2543). *กว่าจะรู้เพียงสา* [ละครโทรทัศน์]. ใน
บริษัท ดาราวิดีโอ จำกัด (ผู้ำนวยการสร้าง). กรุงเทพฯ: สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7.

ยิ่งยศ ปัญญา (นักเขียน) และ พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง (ผู้กำกับ). (2562). *กรรมกรรม* [ละครโทรทัศน์].

ใน บริษัท แอค-อาร์ท เจเนเรชั่น จำกัด (ผู้อำนวยการสร้าง). กรุงเทพฯ: สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3.

ศุภลักษณ์ (ผู้เขียน) และ ปิยะพงษ์ คำภากุล (ผู้กำกับ). (2558). *แม่เลือกเกิดได้* [ละครโทรทัศน์]. ใน บริษัท โชคดีมีสุข จำกัด (ผู้อำนวยการสร้าง). กรุงเทพฯ: สถานีโทรทัศน์ช่อง 8.

การสัมภาษณ์

ชมพู (นามสมมติ). ยังคงทำอาชีพขายบริการ. (17 มิถุนายน 2563). สัมภาษณ์.

แตงโม (นามสมมติ). ผู้ที่เลิกอาชีพขายบริการแล้ว. (19 กรกฎาคม 2563). สัมภาษณ์.

แต้ม (นามสมมติ). ยังคงทำอาชีพขายบริการ. (17 มิถุนายน 2563). สัมภาษณ์.

แนนซี่ (นามสมมติ). ยังคงทำอาชีพขายบริการ. (17 มิถุนายน 2563). สัมภาษณ์.

เฟม (นามสมมติ). ยังคงทำอาชีพขายบริการ. (17 มิถุนายน 2563). สัมภาษณ์.

เฟิร์น (นามสมมติ). ยังคงทำอาชีพขายบริการ. (17 มิถุนายน 2563). สัมภาษณ์.

เหมียว (นามสมมติ). ยังคงทำอาชีพขายบริการ. (17 มิถุนายน 2563). สัมภาษณ์.

เอมมี (นามสมมติ). ผู้ที่เลิกอาชีพขายบริการแล้ว. (21 พฤษภาคม 2563). สัมภาษณ์.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ธานี ชัยวัฒน์. (2562). *พลวัตการเคลื่อนย้ายงานของผู้ค้าบริการทางเพศในอาเซียน*. สืบค้นจาก

<https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/648406>.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ม.ป.ป.). *ตัวละครและกลวิธีการสร้างตัวละคร*. สืบค้นจาก

<http://oservice.skru.ac.th/ebookft/510/chapter%207.pdf>.

ส.สีมา. (2559). *ชาดิสม์ - มาโซคิสม์ มาจากไหน ? ถกสมมติฐานเหตุผลที่คนเป็นชาดิสม์*. สืบค้นจาก

https://www.silpa-mag.com/history/article_4361.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (ม.ป.ป.). *ความหมายของ ตัวละคร*. สืบค้นจาก [https://dictionary.](https://dictionary.orst.go.th/)

[orst.go.th/](https://dictionary.orst.go.th/).

เอกรินทร์ บารุงภักดิ์. (2561). *ผู้ค้าบริการทางเพศไทย ไปทำอะไรใน 'งานเอดส์โลก' ที่เนเธอร์แลนด์*.

สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-45008968>.

BBC New. (2560). *เดนมาร์กแปลงรพพยาบาลเก่าให้โสเภณีใช้ขายบริการ*. สืบค้นจาก

<https://www.bbc.com/thai/international-39465698>.

Poloro. (2556). *ลักษณะของกุลสตรีไทย* [Web blog message]. สืบค้นจาก <https://board.postjung.com/655855>.

Books

- Baker, C. (2000). *Cultural Studies: Theory and Practice* (5th ed.). London: Sage.
- Tuana, N. & Tong, R. (1995). *Feminism & Philosophy*. New York: Routledge.
- Littlejohn, S. W. (1992). *Theories of Human Communication*. Belmont, California: Wadsworth Publish Company.
- Humm, M. (1992). *Modern Feminisms: Political, Literary, Cultural*. Columbia: Columbia Univ.

Electronic Media

- Bevir, M. & Rhodes, R. (2002). *Interpretive Theory*. Retrieved from <https://escholarship.org/uc/item/0bk3k2nq#author>.

ภาคผนวก

แบบฟอร์มสำหรับเก็บข้อมูลกับคำถามสำหรับสัมภาษณ์วิจัย

คนที่ .....

ส่วนที่ 1: ประวัติ / ภูมิหลัง

ชื่อ : ..... อายุ : ..... ปีสถานภาพ (โสด / แต่งงาน : มีลูก / ไม่มีลูก)

1.1 พื้นฐานครอบครัวเป็นอย่างไร (เล่าภูมิหลังความเป็นมา : ฐานะครอบครัวก่อนเข้ามาทำงาน)

.....

1.2 การปฏิสัมพันธ์/ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว

.....

.....

1.3 ปกติเป็นคนมีลักษณะนิสัยแบบไหน

.....

.....

1.4 ปกติแล้วมักจะทำอะไรเมื่ออยู่บ้าน

.....

.....

1.5 เคยทำอาชีพเกี่ยวกับอะไรมาก่อนบ้าง

.....

.....

1.6 เหตุการณ์ความรุนแรงที่พบเจอ

รายละเอียด ล่วงละเมิดทางเพศ : ผู้กระทำ...../.....ครั้ง

การทำร้ายร่างกาย : ผู้กระทำ...../.....ครั้ง

การใช้คำพูดรุนแรง : ผู้กระทำ...../.....ครั้ง

อื่น ๆ ..... ผู้กระทำ...../..... ครั้ง

1.7 ประวัติการมีเพศสัมพันธ์ (เคย / ไม่เคย)

ส่วนที่ 2 : เข้าสู่ช่วงทำงานโสเภณี

2.1 จุดเริ่มต้นของการเข้ามาทำงานอาชีพโสเภณี (ถูกหลอก / สมัครใจ / สถานทางครอบครัว)

.....

.....

.....

2.2 เวลาทำงานลักษณะในการใช้น้ำเสียงในการสนทนาประมาณไหน ?

.....

2.3 ทำงานมาแล้วกี่ปี..... ปี

2.4 นอกเหนือจากการทำอาชีพนี้ยังมีอาชีพเสริมอย่างอื่นอีกไหม ? หากมียึดอาชีพไหนเป็นหลัก ?

.....

2.5 หากไม่ได้ทำอาชีพนี้ความฝันของตนเองอยากจะทำอะไร ? เพราะอะไร ?

.....

.....

ส่วนที่ 3 องค์ความรู้/จิตวิทยาวิจัย

3.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัส ถอดรหัส

3.1.1 ภาพความเป็นจริงจากการทำงานกับภาพที่อยู่ในละครโทรทัศน์มีความเหมือนในชีวิตจริง หรือมีความต่างกับชีวิตจริง หรือมีบางส่วนที่ทั้งเหมือนแต่บางอย่างแตกต่างจากในชีวิตจริงอย่างไร

.....

.....

3.2.2 จากประสบการณ์ของผู้ทำอาชีพบริการ อยากให้อธิบายความหมายเกี่ยวกับอาชีพนี้อย่างไร ?

.....

.....

3.2.3 ลองเล่าประสบการณ์และมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีต่อการทำอาชีพนี้

.....

.....

3.2.4 ปกติชอบแต่งตัวแบบไหน (การแต่งหน้า แต่งตัว เสื้อผ้า ผม รองเท้า)

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวปิยกาญจน์ กาญจนบุรากร
วันเดือนปีเกิด	23 ตุลาคม 2536
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2562: วารสารมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2562: Co-Sale Benedict Studio พ.ศ. 2562: Sales Japara Egypt พ.ศ. 2562: Brand Ambassador Samsung Galaxy Studio พ.ศ.2559: Creative Content Workpoint Studio